Horapollo

HORAPOLLINIS HIEROGLYPHICA

GRÆCE & LATINE,

Cum integris Obſervationibus & Notis

JOANN. MERCERI & DAVID. HOESCHELII,

Et ſelectis

NICOLAI CAUSSINI.

Curante

JOANNE CORNELIO DE PAUW,

Qui ſuas etiam Obſervationes addidit.

TRAJECTI AD RHENUM,

Apud MELCHIOR. LEONARDUM CHARLOIS.

MDCCXXVII.

LECTORI

JOANNES CORNELIUS DE PAUW.

HOrapollo, quem tibi damus, is est, de quo legimus apud Suidam ab Editore Nupero emendatum, Ὡραπόλλων, Φαινυβύθεως, κώμης τοῦ Πανοπολίτου νομοῦ, γραμματικὸς, διδάξας ἐν Ἀλεξανδρείᾳ,

τῇ ἐν Αἰγύπτῳ· εἶτα ἐν Κωνςαντινȣπόλει ἐπὶ Θεοδοσίȣ. ἔγραψε Τεμενικά. Υπόμνημα Σοφοκλέȣς, Αλκαίȣ, εἰς Ομηρον. λαμπρὸς μὲν ἐπὶ τῇ τέχνῃ ἄνθρωπος, ϗ τῶν πάλαι λογιμωτάτων γραμματικῶν ȣδὲν τι μεῖον κλέος ἀπενεγκάμενος. Qui in Lexico Panopolitanus dicitur a Nomo, in Libris Noſtris Ægyptius dicitur a Fluvio celeberrimo: Nam ita accipiendum eſt illud Νειλῷος vel Νειλιακὸς, quod ad urbem Nilopolin in Nomo Heracleopolitano perperam referunt Quidam: Raro enim vel nunquam forte ita dictus eſt Urbis iſtius civis. Grammaticus ille Ægyptius, ut vides, inter alia ſcripſiſſe memoratur τὰ Τεμενικὰ: Cujus Operis partem extitiſſe credidit Hœſchelius hos duos Hieroglyphicôn Libellos. Male & nullo hercule judicio: Nam ea Græce fuerunt ſcripta, & non potuerunt cum Ægyptiacis conjungi, ut ab Aliis recte

recte jam animadversum est: Sed cum inde colligunt porro, utrumque Opus non potuisse ab eodem Horapolline proficisci, ipsi non vulgariter certe errant. Quid enim? Si Anglus, si Gallus, si Batavus hac tempestate multa Latine scripserit, & unum aliquod Opusculum Lingua vernacula sibique domestica ediderit; rectene Posteritas judicaverit aliquando, ab eodem Autore non potuisse conscribi Libellum Vernaculum, a quo plures conscripti fuerunt Libri Latini? Id nemo dixerit profecto. Quare lepide errant, qui ita sentiunt, & quidem eo genere erroris, quo vulgo errare solent illi, qui res antiquas ita curant, ut hodiernas plane negligant; Homines, qui cachinnos sæpe incutiunt Cordatioribus, quos sana ratio ita pellexit, ut omnem Antiquitatis laudem præ ea despiciant. Hos autem duos Hieroglyphicôn Libellos ex Lingua Ægyptiaca in Linguam Græcam transtulit Philippus:

De quo præter unum nomen cum omnibus Viris Eruditis nihil aliud ego teneo. Sed hic de ipſa Verſione ejus quæritur, libera ſit & Periphraſtica, an adſtricta & verbo tenus adumbrata: Quæ mira certe & nova eſt quæſtio: Nam ubi *πρωτότυπον* intercidit cum tota Ægyptiorum ſupellectile libraria, quid, quæſo, nobis reliquum eſt, ex quo ea de re conſtare poterit? Nihil ſane, nihil: Quare hoc non eſt de lana caprina diſputare, ſed de rebus plane ignotis ineptire ſuaviter. Dicam, quod ſcio, omiſſis illis, quæ ſciri non poſſunt: Libro 1. Capite 17. legimus, *ἥλιος δὲ ὁ Ωρος ἀπὸ τοῦ τῶν ὡρῶν κρατεῖν.* Iſta non potuerunt ab erudito Ægyptio proficiſci, & dubio procul a Philippo adjecta ſunt. Libro 2. Cap. 100. ſcribitur de *καμήλῳ, ἐκείνη γὰρ μόνη τῶν ἄλλων ζώων τὸν μηρὸν κάμπτει, διὸ καὶ κάμηλος λέγεται.* Illud poſtremum etiam Philippo tribuendum

dum eſt: Nam nec Etymon iſtud placere potuit Horapollini Nilotico. Similiter Libro 2. Cap. 108. illud, ᾗ καλεῖται πιννοφύλαξ ἀκολέθως τῷ ὀνόματι, nullus ego dubito, quin Philippum habuerit autorem: Ita enim Interpretis Græci indolem ſapit, ut nihil in eo ſit, quod ad ipſum πρωτότυπον pertineat. Adhæc Symbola ſunt plura in principio Libri Secundi, quæ ex Aliorum Scriptis collegit Philippus & Horapollineis attexuit, ut teſtis eſt ipſe: Vide, quæ diximus in Obſervationibus Noſtris. Atque hæc certa ſunt, alia incerta. Nam quod de σημαίνεσι & tertia, quam vocant, perſona ſcribit Hœſchelius, ut probet Philippum non fuiſſe Interpretem, ſed Periphraſtam, ambiguum prorſus eſt & anceps, tum quia ipſe Horapollo ea ſcribendi Methodo potuit uti, tum quia Philippus mutatis tantum perſonis reliqua omnia

ſtricte

ſtricte ac religioſe potuit transferre: Hoc ſentiunt omnes, & certius eſt certo. Cum autem Vir Eruditus ad Verſum Homeri provocet, qui Cap. 101. Libri 2. adducitur, & eo Periphraſin adſtruere conetur, miſere profecto errat & pueriliter plane. Quid enim? Nonne Horapollo, qui in Homerum ſcripſit Hypomnema, ut ipſe Hœſchelius ex Suida notat, Verſum Homericum adducere potuit, quem ejus Interpres poſtea non neglexit? Faceſſant, faceſſant nugæ: Quod in Aliorum ore ineptum ſit, in ore Hœſchelii longe ineptiſſimum eſt: Nam de eodem Horapolline nobiſcum ſentit. Nihil evidentius aut apertius. Aliis, qui Horapollinem ſibi confingerent alium, ſi eodem argumento uterentur, ſtatim unius Æliani auctoritatem opponerem Lib. 5. Cap. 39. de *Animalib.* ut ne alia nunc adducam, quæ Homerum in Ægypto celeberrimum & magnæ exiſtimationis fuiſſe probant: Eruditi ſciunt, nec ea

ſunt

ſunt hujus loci. Illa autem Philippi Verſio, ſive libera ſive adſtricta, a nobis nunc denuo Typis mandata eſt ad fidem Editionis Hœſchelianæ, quæ Librum Auguſtanum habuerat præeuntem. Antea ab Aldo ſemel, a Mercero bis edita fuit: Aldinam in prima Editione ſua, quæ Anno MDXLVIII Pariſiis prodiit, expreſſerat Mercerus, exceptis pauculis, quæ pro Typothetarum erratis haberi poſſunt, & una Libri 2. Cap. 88. γϱαφῇ. Dein a Gulielmo Morellio Exemplar Antiquum nactus, in quo pars maxima Libri Primi manu deſcripta erat, Anno MDLI Pariſiis etiam in publicum emiſit alteram Editionem ſuam, & lectiones diſcrepantes ex Codice Antiquo depromtas partim in Contextum recepit, partim ad Marginem adſcripſit: Vix autem ego dubito, quin Codex Morellianus prima quinquaginta quinque Capita exhibuerit tantum: Nam uſque ad Caput 56. lectionum diſcrepantia

protenditur, & poſtremæ ad Caput 55. pertinent. Quas cum in Editione ſua omnes repræſentare debuiſſet Hœſchelius, eas contra neglexit omnes, & Aldinas ad Marginem repræſentavit ſolas: Cujus omiſſionis alia non eſt ratio, quam quod alteram Editionem Merceri non viderit Hœſchelius, niſi Horapollinis Contextu jam abſoluto. Quanquam melius certe ſibi & Lectori ſuo conſuluiſſet, ſi ut potuiſſet facile, eas ad calcem Libri ſubjunxiſſet: In pleriſque enim cum Codicis Auguſtani ſcriptura conſpirant & ejus auctoritatem egregie ſtabiliunt. Quare nunc eas omnes non modo diligenter collegi, ſed Aldinam etiam Editionem denuo cum Hœſcheliana contuli, & lectiones diſcrepantes, quotquot in tribus illis Editionibus extant, accurate mihi notavi & poſt Horapollinis Contextum tibi exhibui Lector: Id enim ſcias, velim, in iſto Variarum Lectionum Catalogo nullam primæ Editionis

Mer-

Mercerianæ a me habitam esse rationem; quia, ut jam monui, ad Aldinam efformata est & eam sequitur *κατὰ πόδα*. Tres autem illas Editiones Hœscheliana priores tribus Viris Clarissimis debeo: Aldinam enim Drakenburgius, Merceri primam Clericus, alteram Dukerus amice mihi subministrarunt. Græce etiam prodiisse dicitur Philippi Versio Parisiis Anno MDXXI: quam Editionem ego diligenter quæsivi, sed reperire non potui. Fallor, aut hæc ipsissima illa est, cujus in Observationibus meminit Mercerus; qui cum in duabus suis Editionibus Libro 2. Cap. 88. pro *τροφῆς* exhibuerit *ταφῆς*, & de ista mutatione Lectorem ne verbo monuerit, perquam probabile est mihi, eum scripturam istam ex ipso illo Exemplari desumsisse, nec ejus autorem fuisse primum. Versioni Græcæ adjuncta est Versio Latina, quæ Mercero debetur absque ullo dubio: Nam ut alia non commemorem, primæ sta-

tim paginæ utriusque Editionis Mercerianæ id luce meridiana clarius probant. Quare summopere miror extitisse Quosdam, qui eam Trebatio adscripserint: Sed illi neque Versionem Trebatii neque Editiones Merceri unquam oculis usurparunt, & ipsa Trebatiana, quæ a Viris Eruditis adducuntur, cum Mercerianis ne quidem leviter contulerunt: Nam cæteroquin ita ineptire non potuissent ullo modo. Illud observandum est, Hœschelium, quem secuti sumus, ex prima Editione Versionem Merceri adumbrasse; quam cum ope Libri Morelliani aliquot locis postea correxerit Vir Eruditus, operæ pretium erit ea breviter hic commemorare: Libro Primo Cap. 4. Aldinum, ἐπειδή φασιν ἐν τῇ ἀνατολῇ πεντεκαίδεκα μοῖραι ὑπάρχουσι, πρὸς &c, verterat, *quod in ortu quidem, ut inquiunt, quindecim ei partes supersint, ut &c.* dein Morellianum, ἐπειδή φασιν ἐν τῇ ἀνα-

ἀνατολῇ πεντεκαίδεκα μοιρῶν ὑπάρχουσαν, πρὸς &c, vertit, *quod in ortu quidem dicant eam, cum quindecim est partium, sursum — apparere: at in occasu — inflexa gerere.* Capite 7. Aldinum, ὥστε σημαίνειν τὴν συνήθειαν τοῦ ὀνόματος, reddiderat Latine, *Itaque ex consueta significatione nomen hoc:* dein Morellianum, ὥστε σημαίνειν τὴν σύνθεσιν τοῦ ὀνόματος, Latine reddidit, *Itaque nominis compositio.* Hœschelius ad Marginem Editionis suæ adscripserat, *compositum nomen hoc.* Capite 11. Aldinum ἑκατὸν exposuerat nude: dein Morellianum ἑκατὸν εἴκοσι exposuit digne. Capite 12. Aldinum, δοκεῖ γὰρ αὐτοῖς ὁ κόσμος συνεστάναι οὔτε ἀρσενικοῖς -----, transtulerat, *solis enim his, non etiam masculis, mundus videtur consistere:* dein Morellianum, δοκεῖ γὰρ αὐτοῖς ὁ κόσμος συνεστάναι ἔκ τε ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ ὑπάρχοντος, transtulit, *ipsis enim*

 vide-

videtur mundus ex mare ac fæmina conſtare. Hœſchelius ad Oram ibi, *ex maſculo enim & fæmineo ipſis mundus &c.* Capite 28. Aldinum, σημειῦται ὡς παρείπετο διαμένον τῇ γλώσσῃ, explicuerat, *indicatur eum, etſi perpetuo linguam habuerit, vocem tamen ac loquelam defeciſſe:* dein Morellianum, σημειῦται ὡς παραπεποδισμένον τῇ γλώσσῃ, explicuit, *indicatur eum lingua præpeditum.* Hœſchelius ibi ad Marginem iterum, *indicatur eum linguæ impeditæ eſſe.* Tandem Capite 53. Aldinum, τοῖς Αἰγυπτίοις ἔδοξε συμβάλλειν τὸ ζῶον, Latine expreſſerat, *Ægyptiis placuit in hujus rei ſignificationem hoc aſſumere animal:* dein Morellianum, τοῖς Αἰγυπτίοις ἔδοξε σεβάζειν τὸ ζῶον, Latine expreſſit, *Ægyptiis placuit hoc animal in honore habere.* Hœſchelius ad Marginem, *hoc animal colere.* Atque hæc poſtremo excepto neceſſaria ſunt & bona: quibus nunc unum ſubjungam ma-

malum: Capite ſcilicet 49. Aldinum ὄρυγα feram quadrupedem cum Morelliano ὄρτυγα *coturnicem* peſſime commutavit in Secunda Editione ſua. Ita cum Vulgata Verſione Merceri ſeſe res habet: Alias Trebatii & Phaſianini duas videre non licuit adhibita quavis indagine. Neque id ægre fero: Ineptiſſimæ enim ſunt & nulla in re prodeſſe potuiſſent mihi; ut facile evincunt ea, quæ Viri Eruditi ex illis adducunt. Nam quod de Phaſianino, cui Libri obtigiſſent integriores, Hœſchelius notat, ſomnium eſt ex nimia ejus facilitate ortum: Non Libros Antiquos, ſed ingeniolum ſuum ſecutus eſt homo Italus: Id oculato Critico apparebit ſtatim. Poſt Horapollinis Contextum & Varias Lectiones ſequuntur Joannis Merceri & Davidis Hœſchelii Obſervationes & Notæ in Horapollinem integræ: Quibus adjunximus alias Cauſſini ſelectas, quæ ad rem aliquanto propius pertinebant:

bant: Iisque ſubjecimus tandem Obſervationes etiam Noſtras. Quæ omnia erudito tuo examini ſubmittimus Lector, ut ſtatuas, quo pretio habenda ſint ſingula. Vale, & fac, quod æquum bonumque ſit: Plura enim præfari nolo. Trajecti ad Rhenum Non. Januar. A. MDCCXXVII.

ΩΡΑΠΟΛΛΩΝΟΣ
ΝΕΙΛΩΌΟΥ
ΙΕΡΟΓΛΥΦΙΚΑ.

ΩΡΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

ΝΕΙΛΩ΄ΟΥ

ΙΕΡΟΓΛΥΦΙΚΑ, Α ΕΞΗΝΕΓΚΕ ΜΕΝ ΑΥΤΟΣ ΑΙΓΥΠΤΙΑΙ ΦΩΝΗΙ, ΜΕΤΕΦΡΑΣΕ ΔΕ ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΔΙΑΛΕΚΤΟΝ.

α΄. πῶς αἰῶνα σημαίνουσι;

Αἰῶνα σημαίνοντες, ἥλιον καὶ σελήνην γράφουσι, διὰ τὸ αἰώνια εἶναι στοιχεῖα. αἰῶνα δ' ἑτέρως γράψαι βουλόμενοι, ὄφιν ζωγραφοῦσιν, ἔχοντα τὴν οὐρὰν ὑπὸ τὸ λοιπὸν σῶμα κρυπτομένην, ὃν καλοῦσιν Αἰγύπτιοι, οὐραῖον, ὅ ἐστιν Ἑλληνιστὶ βασιλίσκον· ὅνπερ χρυσοῦν ποιοῦντες, θεοῖς περιτιθέασιν. αἰῶνα δὲ λέγουσιν Αἰγύπτιοι διὰ τοῦδε τοῦ ζώου δηλοῦσθαι· ἐπειδὴ τριῶν γενῶν ὄφεων καθεστώτων, τὰ μὲν λοιπὰ, θνητὰ ὑπάρχει, τοῦτο δὲ μόνον ἀθάνατον· ὃ καὶ προσφυσῆσαν ἑτέρῳ παντὶ ζώῳ δίχα καὶ τοῦ δακεῖν, ἀναιρεῖ. ὅθεν ἐπειδὴ δοκεῖ ζωῆς καὶ θανάτου κυριεύειν, διὰ τοῦτο αὐτὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν θεῶν ἐπιτιθέασιν.

β΄. πῶς

HORAPOLLINIS NILIACI

SACRÆ SCULPTURÆ, QUAS IPSE QUIDEM ÆGYPTIO SERMONE PRODIDIT, PHILIPPUS VERO LINGUA GRÆCA DONAVIT.

1. *Quo pacto ævum significant?*

ÆVum innuentes, Solem ac Lunam pingunt, quod hæc æterna ſint, ævique fluxum producentia elementa. Quin & aliter ævum pictura exprimere volentes, ſerpentem pingunt, cujus cauda reliquo involvatur ac tegatur corpore. Hunc Ægyptii quidem lingua ſua Uræum, Græci vero Baſiliſcum appellant. Eundem ex auro conflatum diis circumponunt. Cæterum hoc animali ævum ſignificari propterea Ægyptii dicunt, quod cum tria ſint ſerpentium genera, ſolum hoc ex omnibus immortale eſt, cætera mortalia: utpote cum quodvis aliud animal ſolo afflatu abſque ullo morſu ſerpens hic interimat. Unde & quoniam vitæ neciſque poteſtatem habere videtur, merito ſane deorum capitibus inſeritur.

β'. πῶς κόσμον;

Κόσμον βουλόμενοι γράψαι, ὄφιν ζωγραφοῦσι τὴν ἑαυτοῦ ἐσθίοντα οὐρὰν, ἐστιγμένον φολίσι ποικίλαις. διὰ μὲν τῶν φολίδων αἰνιττόμενοι τοὺς ἐν τῷ κόσμῳ ἀστέρας. βαρύτατον δὲ τὸ ζῶον, καθάπερ καὶ ἡ γῆ. λειότατον δὲ, ὥσπερ ὕδωρ. καθ' ἕκαστον δὲ ἐνιαυτὸν τὸ γῆρας ἀφεὶς, ἀποδύεται. καθ' ὃ καὶ ὁ ἐν τῷ κόσμῳ ἐνιαύσιος χρόνος ἐναλλαγὴν ποιούμενος, νεάζει. τὸ δὲ ὡς τροφῇ χρῆσθαι τῷ ἑαυτοῦ σώματι, σημαίνει, τὰ πάντα ὅσα ἐκ τῆς θείας προνοίας ἐν τῷ κόσμῳ γεννᾶται, ταῦτα πάλιν καὶ τὴν μείωσιν εἰς αὐτὸν λαμβάνειν.

γ'. πῶς ἐνιαυτόν;

Ἐνιαυτὸν δὲ βουλόμενοι δηλῶσαι, Ἶσιν, τουτέστι γυναῖκα ζωγραφοῦσιν. τῷ δὲ αὐτῷ, καὶ τὴν θεὸν σημαίνουσιν. Ισις δὲ παρ' αὐτοῖς ἐστὶν ἀστὴρ, Αἰγυπτιστὶ καλούμενος Σῶθις, Ελληνιστὶ δὲ Αστροκύων, ὃς καὶ δοκεῖ βασιλεύειν τῶν λοιπῶν ἀστέρων· ὁτὲ μὲν μείζων, ὁτὲ δὲ ἥσσων ἀνατέλλων· καὶ ὁτὲ μὲν λαμπρότερος, ὁτὲ

δὲ,

2. *Quo pacto mundum?*

MUNDUM exprimere volentes, ſerpentem pingunt, qui ſuam ipſius caudam rodat, variis interſtinctum ſquamis: per ſquamas quidem ſtellas, quibus cœlum mundusve diſtinctus eſt, obſcure innuentes. Cæterum hoc animans non ſecus ac terra graviſſimum eſt, læviſſimum autem ac maxime lubricum, in aquæ morem. Inſuper ut ſerpens quotannis pelle ſimulque ſenio exuitur, ſic & annus vertens, qui mundi circumactu producitur, immutatione facta renovatur, ac velut rejuveneſcit. Quod vero velut cibo, ſuo utatur corpore, ſignificat id, quæcunque Dei providentia in mundo gignuntur, ea rurſum in eundem reſolvi, & tanquam imminutionem ſumere.

3. *Quo modo annum?*

PORRO annum demonſtrare volentes, Iſin, hoc eſt mulierem pingunt: quo etiam ſigno deam ſignificant. Eſt autem apud eos Iſis ſidus, quod Ægyptio quidem nomine Sothis, Græco vero Aſtrocyon dicitur, qui & inter reliqua ſidera principatum obtinere videtur: ut qui dum oritur, nunc major ſit, nunc minor, interim ſplendi-

 dior,

δὲ, οὐχ οὕτως. ἔτι δὲ καὶ διότι κατὰ τὴν τούτου τοῦ ἄστρου ἀνατολὴν, σημειούμεθα περὶ πάντων τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ μελλόντων τελεῖσθαι. διόπερ οὐκ ἀλόγως τὸν ἐνιαυτὸν, ἴσιν λέγουσιν. καὶ ἑτέρως δὲ ἐνιαυτὸν γράφοντες, φοίνικα ζωγραφοῦσι, διὰ τὸ δένδρον τοῦτο μόνον τῶν ἄλλων κατὰ τὴν ἀνατολὴν τῆς σελήνης, μίαν βάϊν γεννᾷν, ὡς ἐν ταῖς δώδεκα βάεσιν ἐνιαυτὸν ἀπαρτίζεσθαι.

δ΄. πῶς μῆνα;

Μῆνα δὲ γράφοντες, βάϊν ζωγραφοῦσιν, ἢ σελήνην ἐπεστραμμένην εἰς τὸ κάτω. βάϊν μὲν, τῆς προειρημένης ἐπὶ τοῦ φοίνικος αἰτίας χάριν· σελήνην δὲ ἐπεστραμμένην εἰς τὸ κάτω, ἐπειδή φασιν, ἐν τῇ ἀνατολῇ πεντεκαίδεκα μοῖραι ὑπάρχουσι, πρὸς τὸ ἄνω τοῖς κέρασιν ἐσχηματίσθαι· ἐν δὲ τῇ ἀποκρούσει, τὸν ἀριθμὸν τῶν τριάκοντα ἡμερῶν πληρώσασαν, εἰς τὸ κάτω τοῖς κέρασι νεύειν.

έ. πῶς τὸ ἐνιστάμενον ἔτος;

Ἔτος τὸ ἐνιστάμενον γράφοντες, τέταρτον ἀρούρας γράφουσιν. ἔστι δὲ μέτρον γῆς ἡ ἄρουρα, πηχῶν ἑκα-

dior, interim vero ſecus. Inſuper & quoniam in hujuſce ſideris exortu, ea ſignis quibuſdam obſervamus, quæ toto anno peragenda ſunt: propterea non ab re annum Iſin appellant. Aliter quoque annum indicantes, palmam pingunt, quod arbor hæc ſola ex omnibus ad ſingulos Lunæ ortus, ſingulos etiam ramos procreet, ita ut duodecim ramorum productione annus expleatur.

4. *Quo modo menſem?*

MENSEM autem notantes, ramum pingunt, aut Lunam deorſum converſam. Ramum quidem, ob cauſam jam in palma dictam: Lunam vero deorſum vergentem, quod in ortu quidem, ut inquiunt, quindecim ei partes ſuperſint, ut ſurſum erectis cornibus appareat: At in occaſu, triginta diebus completis, cornua deorſum inflexa gerat.

5. *Quomodo inſtantem annum?*

INSTANTEM annum ſignificantes, quartam arvi partem pingunt. Eſt autem *ἄρουρα*, unde Latinis arvum dicitur, terræ menſura centum comple-

ἐκάλόν. βουλόμενοί τε ἔτος εἰπεῖν, τέταρτον λέγουσιν. ἐπειδή φασι κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἄστρου τῆς Σώθεως, μέχρι τῆς ἄλλης ἀνατολῆς, τέταρτον ἡμέρας προστίθεσθαι, ὡς εἶναι τὸ ἔτος τοῦ θεοῦ, τριακοσίων ἑξήκοντα πέντε ἡμερῶν. ὅθεν καὶ διὰ τετραετηρίδος περισσὴν ἡμέραν ἀριθμοῦσιν Αἰγύπτιοι· τὰ δὲ τέσσαρα τέταρτα ἡμέραν ἀπαρτίζει.

ϛʹ. Τί δηλοῦσιν ἱέρακα γράφοντες

ΘΕὸν βουλόμενοι σημῆναι, ἢ ὕψος, ἢ ταπείνωσιν, ἢ ὑπεροχήν, ἢ αἷμα, ἢ νίκην, ἢ Ἄρεα, ἢ Ἀφροδίτην, ἱέρακα ζωγραφοῦσι. θεὸν μὲν, διὰ τὸ πολύγονον εἶναι τὸ ζῶον, καὶ πολυχρόνιον· ἔτι γε μὴν, ἐπεὶ καὶ δοκεῖ εἴδωλον ἡλίου ὑπάρχειν, παρὰ πάντα τὰ πετεινὰ πρὸς τὰς αὐτοῦ ἀκτῖνας ὀξυωποῦν· ἀφ᾽ οὗ καὶ οἱ ἰατροὶ πρὸς ἴασιν ὀφθαλμῶν τῇ ἱερακίᾳ βοτάνῃ χρῶνται· ὅθεν καὶ τὸν ἥλιον ὡς κύριον ὄντα ὁράσεως, ἔσθ᾽ ὅτε ἱερακόμορφον ζωγραφοῦσιν. ὕψος δὲ, ἐπεὶ τὰ μὲν ἕτερα ζῶα εἰς ὕψος πέτεσθαι προαιρούμενα, πλαγίως περιφέρεται, ἀδυνατοῦντα κατευθὺ χωρεῖν·

μόνος

plectens cubitos. Itaque annum volentes dicere, quartum dicunt, propterea quod ab uno, ut tradunt, ſideris cui Sothis nomen fecimus, ortu, ad alterum quarta ſit interjecta diei pars. Enimvero dei Solis inquam annus trecentis ſexaginta quinque diebus abſolvitur: unde & quarto quoque anno ſupervacuum diem computant atque intercalant Ægyptii. Quatuor ſiquidem diei quadrantes diem perficiunt.

6. *Quid accipitrem pingentes, innuunt?*

DEum cum volunt ſignificare, aut ſublimitatem, aut humilitatem, aut præſtantiam, aut ſanguinem, aut victoriam, accipitrem pingunt. Deum quidem, tum quod fœcundum ſit ac diuturnæ vitæ hoc animal, tum etiam quod Solis præter cæteras volucres ſimulachrum eſſe videatur, utpote peculiari quadam atque occulta naturæ vi, intentiſſimis in ejus radios oculis proſpiciens. Atque hinc eſt, quod medici ad ſananda oculorum vitia, hieraceo herba utuntur. Inde etiam fit, ut Solem interdum tanquam viſus tutorem ac dominum, accipitris forma pingant. Sublimitatem vero, quoniam cum cætera quidem animantia, quoties in ſublime tolli volunt, oblique ferantur, nec

μόνος δὲ ἱέραξ εἰς ὕψος κατευθὺ πέτεται. ταπείνωσιν δὲ, ἐπεὶ τὰ ἕτερα ζῶα, οὐ κατὰ κάθετον πρὸς τοῦτο χωρεῖ, πλαγίως δὲ καταφέρεται· ἱέραξ δὲ κατευθὺ, ἐπὶ τὸ ταπεινὸν τρέπεται. ὑπεροχὴν δὲ, ἐπειδὴ δοκεῖ πάντων τῶν πετεινῶν διαφέρειν. αἷμα δὲ, ἐπειδή φασι τοῦτο τὸ ζῶον, ὕδωρ μὴ πίνειν, ἀλλὰ αἷμα. νίκην δὲ, ἐπειδὴ δοκεῖ τοῦτο τὸ ζῶον, πᾶν νικᾷν πετεινόν. ἐπειδὰν γὰρ ὑπὸ ἰσχυροτέρου ζώου καταδυναστεύηται, τὸ τηνικαῦτα ἑαυτὸν ὑπτιάσας ἐν τῷ ἀέρι, ὡς τοὺς μὲν ὄνυχας αὐτοῦ ἐν τῷ ἄνω ἐσχηματίσθαι, τὰ δὲ πτερὰ, καὶ τὰ ὀπίσθια εἰς τὰ κάτω, τὴν μάχην ποιεῖται· οὕτω γὰρ τὸ ἀντιμαχόμενον αὐτῷ ζῶον, τὸ αὐτὸ ποιῆσαι ἀδυνατοῦν, εἰς ἧτταν ἔρχεται.

ζ΄. πῶς δηλοῦσι ψυχήν;

ΕΤι γε μὴν καὶ ἀντὶ ψυχῆς ὁ ἱέραξ τάσσεται, ἐκ τῆς τοῦ ὀνόματος ἑρμηνείας. καλεῖται γὰρ παρ' Αἰγυπτίοις ὁ ἱέραξ, βαιήθ. τοῦτο δὲ τὸ ὄνομα διαιρεθὲν, ψυχὴν σημαίνει καὶ καρδίαν. ἔστι γὰρ τὸ μὲν βαΐ, ψυχή· τὸ δὲ ἦθ, καρδία. ἡ δὲ καρδία κατ' Αἰγυπτίους, ψυχῆς περίβολος· ὥστε σημαίνειν τὴν σύνθεσιν τοῦ

ὀνό-

recta sursum evehi possint; solus accipiter recta in altum volat. Humilitatem porro seu dejectionem, quod eadem ratione cæteræ animantes non perpendiculi modo, sed velut ex transverso & flexuose deorsum ferantur, solus accipiter directo ad inferiora viam carpat. Præstantiam, quod cæteris præstare videatur avibus. Sanguinem, quia animal hoc inquiunt, non aquam, sed sanguinem bibere. Victoriam demum, quod cætera volatilia vincere videatur. Cum enim robustioris animantis potentia se videt opprimi, tum sese in aëre ita resupinans, ut ungues quidem sursum, pennas vero ac posteriores partes deorsum versas habeat, cum idem avis quæ cum eo congreditur efficere nequeat, ita facile eam in fugam vertit, ac sibi victoriam parat.

7. *Quo modo animam indicant?*

QUin & pro anima ponitur accipiter, juxta nominis interpretationem. Siquidem Ægyptiis accipiter baieth dicitur, quod nomen si divideris, animam & cor sonat: BAI enim anima est, & ETH cor. Cor autem ex Ægyptiorum sententia, animæ ambitus est. Itaque ex consueta significatione no-

ὀνόματος, ψυχὴν ἐγκαρδίαν. ἀφ' οὗ καὶ ὁ ἱέραξ διὰ τὸ καὶ πρὸς τὴν ψυχὴν συμπαθεῖν, ὕδωρ οὐ πίνει τὸ καθόλου, ἀλλ' αἷμα, ᾧ καὶ ἡ ψυχὴ τρέφεται.

η'. πῶς Αρεα καὶ Αφροδίτην;

ΑΡεα δὲ γράφοντες καὶ Αφροδίτην, δύο ἱέρακας ζωγραφοῦσιν· ὧν τὸν ἄρσενα, εἰκάζουσιν Αρεϊ, τὴν δὲ θήλειαν, Αφροδίτῃ. ἐπειδὴ τὰ μὲν ἄλλα θηλυκὰ ζῶα πρὸς πᾶσαν μίξιν τῷ ἀνδρὶ οὐχ ὑπακούει, καθάπερ ἱέραξ. τριακοντάκις γὰρ τῆς ἡμέρας βασανιζομένη, ἐπειδὰν ἀναχωρήσῃ, φωνηθεῖσα ὑπὸ τοῦ ἄρσενος, πάλιν ὑπακούει. διὸ καὶ πᾶσαν θήλειαν τῷ ἀνδρὶ πειθομένην, Αἰγύπτιοι Αφροδίτην καλοῦσι· τὴν δὲ μὴ πειθομένην, οὐχ οὕτω προσαγορεύουσι. διὰ τοῦτο καὶ ἡλίῳ τὸν ἱέρακα ἀνέθεσαν. παραπλησίως γὰρ τῷ ἡλίῳ τὸν τριάκοντα ἀριθμὸν ἐν τῷ πλησιασμῷ τῆς θηλείας ἀποδίδωσιν.

Ετέρως δὲ τὸν Αρεα καὶ τὴν Αφροδίτην γράφοντες, δύο κορώνας ζωγραφοῦσιν, ὡς ἄνδρα καὶ γυναῖκα. ἐπεὶ τοῦτο τὸ ζῶον, δύο ᾠὰ γεννᾷ, ἀφ' ὧν ἄῤῥεν καὶ θῆλυ γεννᾶσθαι δεῖ. ἐπειδὰν δὲ γεννήσῃ, ὅπερ σπανίως

men hoc, animam cordatam notat. Unde & accipiter ob eum quem cum anima habet naturæ consensum, aquam omnino non bibit, sed sanguinem, quo & ipsa nutritur anima.

8. *Quo modo Martem ac Venerem?*

MArtem vero & Venerem notantes, duos pingunt accipitres, eorum marem Marti, fœminam Veneri comparantes: idque propterea, quod ex cæteris animantibus fœmina mari non ad omnem congressum obtemperat, ut in accipitrum genere, in quo etsi tricies in die fœmina a mare comprimatur, ab eo digressa si inclamata fuerit, paret iterum. Ideoque & fœminam omnem quæ viro morem gerit, Ægyptii Venerem vocant: Quæ vero non est dicto audiens, non ita appellant. Atque hæc sane causa fuit, cur Soli accipitrem consecrarint: non secus enim ac Sol, ter denarium explet numerum in congressu fœminæ.

Aliter quoque Martem & Venerem scribentes, duas pingunt Cornices, ut marem ac fœminam: quoniam animal hoc gemina solet ova parere, ex quibus mas & fœmina gignantur. Ubi vero, quod raro tamen accidit, vel duo mascula vel duo fœ-

γίνεται, δύο ἀρσενικὰ, ἢ δύο θηλυκὰ, τὰ ἀρσενικὰ τὰς θηλείας γαμήσαντα, οὐ μίσγεται ἑτέρᾳ κορώνῃ, οὐδὲ μὴν ἡ θήλεια ἑτέρᾳ κορώνῃ μέχρι θανάτου, ἀλλὰ μόνα τὰ ἀποζυγέντα διατελεῖ. διὸ καὶ μιᾷ κορώνῃ συναντήσαντες, οἰωνίζονται οἱ ἄνθρωποι, ὡς χηρεύοντι συνηντηκότες ζώῳ. τῆς δὲ τοιαύτης αὐτῶν ὁμονοίας χάριν, μέχρι νῦν οἱ Ἕλληνες ἐν τοῖς γάμοις, ἐκκορὶ, κορὶ, κορώνην λέγουσι ἀγνοοῦντες.

θʹ πῶς γάμον;

ΓΑμον δὲ δηλοῦντες, δύο κορώνας πάλιν ζωγραφοῦσι, τοῦ λεχθέντος χάριν.

ιʹ. πῶς μονογένες;

ΜΟνογενὲς δὲ δηλοῦντες, ἢ γένεσιν, ἢ πατέρα, ἢ κόσμον, ἢ ἄνδρα, κανθαρὸν ζωγραφοῦσι. μονογενὲς μὲν, ὅτι αὐτογενές ἐστι τὸ ζῶον, ὑπὸ θηλείας μὴ κυοφορούμενον. μόνη γὰρ γένεσις αὐτοῦ, τοιαύτη ἐστίν. ἐπειδὰν ὁ ἄρσην βούληται παιδοποιήσασθαι, βοὸς ἀφόδευμα λαβὼν, πλάσσει σφαιροειδὲς παραπλήσιον τῷ κόσμῳ σχῆμα· ὃ ἐκ τῶν ὀπισθίων μερῶν κυλίσας ἀπὸ

minea ova peperit, mares fœminis connubio juncti nunquam ad alteram divertunt cornicem, ac ne ipsa quidem fœmina, quoad vivit, ad alterum marem: sed disjuncti, soli deinceps semper degunt. Unde & cum uni cornici occurrerint homines, augurantur præsagium sibi hoc esse viduæ vitæ, quod scilicet animali viduam agenti vitam obvii facti fuerint. Proinde in hunc usque diem, Græci ob tantam harum avium concordiam, in nuptiis ignorantes verbum illud usurpare solent ἐκκορὶ, nimirum κορὶ cornicem appellantes.

9. *Quo modo nuptias?*

ATque eandem ob causam nuptias innuentes, duas rursum appingunt Cornices.

10. *Quo modo unigenitum?*

UNigenitum autem significantes, aut ortum, aut patrem, aut mundum, aut virum, Scarabæum pingunt. Ac unigenitum quidem, quod per se gignatur hoc animal, utpote in utero fœminæ non prius efformatum ac gestatum: ejus enim solius hujuscemodi ortus est. Cum mas sobolem procreare vult, bovis fimum nactus, globulum ex eo

ejus-

ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν, αὐτὸς πρὸς ἀνατολὴν βλέπει, ἵνα ἀποδῶ τὸ τοῦ κόσμου σχῆμα. αὐτὸς γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀπηλιώτου εἰς λίβα φέρεται· ὁ δὲ τῶν ἀστέρων δρόμος, ἀπὸ λιβὸς εἰς ἀπηλιώτην· ταύτην οὖν τὴν σφαῖραν κατορύξας, εἰς γῆν κατατίθεται ἐπὶ ἡμέρας εἰκοσιοκτὼ, ἐν ὅσαις καὶ ἡ σελήνη ἡμέραις τὰ δώδεκα ζώδια κυκλεύει. ὑφ᾽ ἣν ἀπομένον, ζωογονεῖται τὸ τῶν κανθάρων γένος. τῇ ἐνάτῃ δὲ καὶ ὀγδόῃ ἡμέρᾳ ἀνοίξας τὴν σφαῖραν, εἰς ὕδωρ βάλλει. ταύτην γὰρ τὴν ἡμέραν νομίζει σύνοδον εἶναι σελήνης καὶ ἡλίου, ἔτι τε καὶ γένεσιν κόσμου. ἧς ἀνοιγομένης ἐν τῷ ὕδατι, ζῶα ἐξέρχεται, τουτέστιν οἱ κάνθαροι. γένεσιν δὲ, διὰ τὴν προειρημένην αἰτίαν. πατέρα δὲ, ὅτι ἐκ μόνου πατρὸς τὴν γένεσιν ἔχει ὁ κάνθαρος. κόσμον δὲ, ἐπειδὴ κοσμοειδῆ τὴν γένεσιν ποιεῖται. ἄνδρα δὲ, ἐπειδὴ θηλυκὸν γένος αὐτοῖς οὐ γίνεται. εἰσὶ δὲ καὶ κανθάρων ἰδέαι τρεῖς. πρώτη μὲν, αἰλουρόμορφος, καὶ ἀκτινωτὴ, ἥνπερ καὶ ἡλίῳ ἀνέθεσαν διὰ τὸ σύμβολον. φασὶ γὰρ τὸν ἄρρενα αἴλουρον, συμμεταβάλλειν τὰς κόρας τοῖς τοῦ ἡλίου δρόμοις. ὑπεκτείνονται μὲν γὰρ κατὰ πρωῒ πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ ἀνατολήν· στρογγυλοειδεῖς δὲ γίνονται κατὰ τὸ μέ-

ejuſdem cum mundo figuræ fingit: quem ubi ab ortu in occaſum averſis pedibus volutarit, ipſe rurſum, ut orbi perſimilem figuram edat atque exprimat, in ortum convertitur. Ipſe ſiquidem orbis a Subſolano circumagitur in Africum: At ſiderum contrarius eſt curſus, ab Africo ad Subſolanum. Hanc itaque pilam in terra defoſſam reponit in dies octo & viginti: nam & totidem diebus Luna duodecim Zodiaci ſigna perluſtrat, ſub qua toto illo tempore permanens animatur ac ſemen vitale ſuſcipit ſcarabæorum genus. Nono autem & viceſimo die apertam pilam, in aquam conjicit (eum enim diem eſſe putat, quo & Luna cum Sole congrediatur, & mundi inſuper fiat generatio) quæ dum in aqua aperitur, prodeunt animalia, hoc eſt ſcarabæi. Ortum autem, propter jam dictam cauſam. Patrem, quod ex ſolo patre ortum habeat ſcarabæus. Mundum, quod ad mundi figuram ejus generatio ac fœtus accedat. Virum denique, quod non ſit in eorum genere fœmina. Sunt porro Scarabæorum formæ tres: Prima felium ſpecie, ac velut radiis inſignita, quam & Soli ob ſignificationem quandam dicarunt. Ajunt enim felem marem juxta varium Solis habitum & curſum pupillas commutare, ad ortum quidem Solis mane nonnihil ex-

μέσον τῆς ἡμέρας, ἀμαυρότεραι δὲ φαίνονται, δύνειν μέλλοντος τοῦ ἡλίου. ὅθεν καὶ τὸ ἐν Ἡλίου πόλει ξόανον τοῦ θεοῦ αἰλουρόμορφον ὑπάρχει. ἔχει δὲ πᾶς κάνθαρος καὶ δακτύλους τριάκοντα, διὰ τὴν τριακονταήμερον τοῦ μηνὸς, ἐν αἷς ὁ ἥλιος ἀνατέλλων, τὸν ἑαυτοῦ ποιεῖται δρόμον. δευτέρα δὲ γενεὰ, ἡ δίκερως καὶ ταυροειδὴς, ἥτις καὶ τῇ Σελήνῃ καθιερώθη, ἀφ' οὗ καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ ταῦρον, ὕψωμα τῆς θεοῦ ταύτης λέγουσιν εἶναι παῖδες Αἰγυπτίων. τρίτη δὲ, ἡ μονόκερως καὶ ἰδιόμορφος, ἣν Ερμῇ διαφέρειν ἐνόμισαν· καθὰ καὶ ἶβις τὸ ὄρνεον.

ια΄. τί γῦπα γράφοντες δηλοῦσι;

ΜΗτέρα δὲ γράφοντες, ἢ βλέψιν, ἢ ὅριον, ἢ πρόγνωσιν, ἢ ἐνιαυτὸν, ἢ οὐρανίαν, ἢ ἐλεήμονα, ἢ Αθηνᾶν, ἢ Ηραν, ἢ δραχμὰς δύο, γῦπα ζωγραφοῦσι. μητέρα μὲν, ἐπειδὴ ἄῤῥεν ἐν τούτῳ τῷ γένει τῶν ζώων οὐχ ὑπάρχει. ἡ δὲ γένεσις αὐτῶν, γίνεται τρόπῳ τοιῷδε. ὅταν ὀργώσῃ πρὸς σύλληψιν ἡ γὺψ, τὴν φύσιν ἑαυτῆς ἀνοίξασα πρὸς Βορέαν ἄνεμον, ὑπὸ τούτου ὀχεύεται ἐπὶ ἡμέραις πέντε· ἐν αἷς, οὔτε βρωτοῦ οὔτε ποτοῦ με-

τα-

tendi, ſub meridiem velut rotundas fieri, Sole ad occaſum vergente obtuſiores obſcurioreſque apparere. Unde & quæ apud Heliopolim eſt DEI Solis inquam ſtatua, felis ſpeciem præ ſe fert. Habet autem & Scarabæus omnis digitos triginta, idque in indicium 30. menſis dierum, quibus Sol oriens ſuum per ſingula Zodiaci ſigna curſum peragit. Alterum Scarabæorum genus bicorne eſt, & taurina ſpecie: quod cum & Lunæ conſecratum ſit, inde etiam eum qui inter ſidera relatus eſt taurum, hujuſce deæ elevationem eſſe perhibent Ægyptiorum filii. Tertium unicorne eſt, & ſuæ peculiaris formæ, quod & Mercurio ſacrum eſſe, ut etiam eſt Ibis avis, exiſtimarunt.

11. *Quid, Vulturem delineantes, indicant?*

CÆterum matrem ſignificantes, aut aſpectum, aut limitem, aut futurorum cognitionem, aut annum, aut cœlum, aut miſericordem, aut Minervam, aut Junonem, aut drachmas duas, vulturem pingunt. Matrem quidem, quod in hoc animantium genere mas non ſit. Gignuntur autem hunc in modum: Cum amore concipiendi vultur exarſerit, vulvam illæſam ad Boream áperiens, ab eo velut comprimitur per dies quinque, quibus

λαμβάνει, ποθοῦσα παιδοποιΐαν. ἔστι δὲ καὶ ἀλλαγένη γυπῶν, ἃ ὑπὸ ἀνέμου συλλαμβάνει, ὧν τὰ ᾠὰ πρὸς βρῶσιν αὐτὸ μόνον, οὐκέτι δὲ πρὸς ζωογονίαν ἐστὶ χρήσιμα. γυπῶν δὲ ὑπηνέμιον ποιουμένων τὴν ὀχείαν, ἡ τῶν ᾠῶν γένεσις ζωογονεῖται. βλέψιν δὲ, ἐπειδὴ τῶν ἄλλων ζώων ἁπάντων, ὀξυωπέστερον ὁρᾷ ἡ γύψ· ἐν μὲν ἀνατολῇ τοῦ ἡλίου ὄντος, πρὸς δύσιν βλέπουσα, ἐν δύσει δὲ τοῦ θεοῦ ὑπάρχοντος, πρὸς ἀνατολὴν, ἐξ ἱκανοῦ διαστήματος ποριζομένη τὰ πρὸς χρῆσιν αὐτῇ βρώσιμα. ὅριον δὲ, διότι πολέμου μέλλοντος τελειοῦσθαι, τὸν τόπον ὁρίζει, ἐν ᾧ μέλλει ὁ πόλεμος γίνεσθαι, πρὸ ἡμερῶν ἑπτὰ ἐπ' αὐτὸν παραγινομένη. πρόγνωσιν δὲ, διά τε τὰ προειρημένα, καὶ ὅτι πρὸς τοὺς πλείονας σφαζομένους καὶ ἡττωμένους βλέπει, ταμιευομένη τὴν ἑαυτῆς ἐκ τῶν πτωμάτων τροφήν· παρ' ὃ καὶ οἱ ἀρχαῖοι βασιλεῖς, κατασκόπους ἔπεμπον σκεπτόμενοι κατὰ ποῖον τοῦ πολέμου αἱ γῦπες βλέπουσι μέρος, ἐντεῦθεν σημειούμενοι τοὺς ἡττωμένους. ἐνιαυτὸν δὲ, διὰ τὸ ἐν τούτῳ τῷ ζώῳ τριακοσίας ἑξήκοντα πέντε ἡμέρας τοῦ ἔτους διαιρεῖσθαι, ἐν αἷς ὁ ἐνιαύσιος ἐκτελεῖται χρόνος. ἑκατὸν γὰρ εἴκοσιν ἡμέρας ἔγκυος μένει,

nec cibum, nec potum omnino capit, fœtus procreationi intentus. Sunt porro & alia vulturum genera, quæ ex vento concipiunt quidem, ſed quorum ova ad eſum duntaxat, non item ad fœtum ſuſcipiendum ac formandum ſunt accommodata. At eorum vulturum, quorum non eſt ſubventaneus duntaxat & inefficax coitus, ova ad gignendum, tollendamque ſobolem ſunt inprimis idonea. Aſpectum autem, quod ex omnibus animantibus perſpicaciſſimi viſus ſit vultur, ut qui oriente quidem Sole in occaſum, occidente vero in ortum proſpiciat, atque e ſatis longo intervallo quæ ſibi uſui ſint, comparet edulia. Limitem, quod cum belli conficiendi tempus inſtat, locum ubi pugna committenda ſit, ſeptem ante diebus ad eum accedens præfiniat & circumſcribat. Præſagium vero, tum ob jam dictam cauſam, tum etiam quod ad eam exercitus partem ſeſe convertere ſoleat, ubi major ſit futura clades, ſibi ex cadaveribus alimentum ſeponens, ac in futurum provide reſervans. Unde & priſci reges, exploratores mittebant, per quos in utram aciei partem reſpexiſſent vultures, cognoſcerent, indeque vincendos ac internecina ſtrage delendos colligerent. Annum porro, quoniam animal hoc trecentos illos ac

νει, ϗ τὰς ἴσας τοὺς νεοσσοὺς ἐκτρέφει· ταῖς δὲ λειπούσαις ἑκατὸν εἴκοσι, τὴν ἑαυτῆς ἐπιμέλειαν ποιεῖται, μήτε κυοφοροῦσα, μήτε τρέφουσα, παρασκευάζουσα δὲ ἑαυτὴν εἰς ἑτέραν σύλληψιν· τὰς δὲ λοιπὰς πέντε τοῦ ἔτους ἡμέρας, ὡς ἤδη προεῖπον, εἰς τὴν τοῦ ἀνέμου ὀχείαν καταναλίσκει. ἐλεήμονα δὲ, ὅπερ δοκεῖ παρά τισιν ἐναντιώτατον ὑπάρχειν, ἐπεὶ τοῦτο τὸ ζῶον πάντα ἀναιρεῖ. ἠναγκάσθησαν δὲ τοῦτο γράψαι, ἐπειδὴ ἐν ταῖς ἑκατὸν εἴκοσι ἡμέραις, ἐν αἷς τὰ ἑαυτῆς ἐκτρέφει τέκνα, ἐπὶ πλεῖον οὐ πέτεται, περὶ δὲ τοὺς νεοσσοὺς ϗ τὴν τούτων τροφὴν ἀσχολεῖται. ἐν αἷς ἀπορήσασα τροφῆς, ἣν παράσχηται τοῖς νηπίοις, τὸν ἑαυτῆς μηρὸν ἀνατεμοῦσα, παρέχει τοῖς τέκνοις τοῦ αἵματος μεταλαμβάνειν, ὡς μὴ ἀπορήσαντα τροφῆς ἀναιρεθῆναι. Αθηνᾶν δὲ καὶ Ηραν, ἐπειδὴ δοκεῖ παρ' Αἰγυπτίοις, Αθηνᾶ μὲν τὸ ἄνω τοῦ οὐρανοῦ ἡμισφαίριον ἀπειληφέναι· τὸ δὲ κάτω, Ηρα. ὅθεν καὶ ἄτοπον ἡγοῦνται ἀρσενικῶς δηλοῦν τὸν οὐρανὸν, θηλυκῶς μέντοι τὴν οὐρανόν. διότι ϗ ἡ γένεσις ἡλίου καὶ σελήνης ϗ τῶν λοιπῶν ἀστέρων, ἐν αὐτῷ ἀποτελεῖται, ὅπερ ἐστὶ θηλείας ἔργον. καὶ τὸ τῶν γυπῶν δὲ, ὡς προ-

ſexaginta quinque dies, quibus completur annus, ita diſtribuit, ut centum quidem ac viginti diebus prægnans maneat, totidem pullos enutriat, reliquis vero centum ac viginti ſui curam gerat, neque uterum ferens, neque alendis addicta liberis, ſed ſeipſam duntaxat ad aliam parans conceptionem. Quinque autem illos qui ſuperſunt anni dies in venti, ut jam dictum eſt, compreſſionem & coitum inſumit. Miſericordem autem, quod quibuſdam alieniſſimum forſan videbitur, præſertim quum hoc animal infeſtiſſimo animo cætera perſequatur, atque interimat. Sed ut hoc pictura vulturis innuerent, eo impulſi ſunt; quod centum illis diebus, quibus ſuos educat, pene nunquam evolet, ſed omnem curam ac ſollicitudinem illis alendis adhibeat. Quod ſi eo tempore cibus non ſuppetat, quo eos ſuſtentet, proprio execto femore ſugendum eis exhibet & impertitur ſanguinem, ut ne cibi penuria atque inedia conficiantur. Minervam ac Junonem, quoniam videtur apud Ægyptios Minerva quidem ſuperius cœli hemiſphærium occupaſſe, Juno vero inferius. Quæ & cauſa eſt, ut abſurdum cenſeant cœlum maſculino genere efferre: quippe cum & Solis & Lunæ cæterorumque ſiderum genitura in eo perfecta ſit, qui ni-

προεῖπον, γένος, θηλειῶν ἐστι γένος μόνον. δι᾽ ἣν αἰτίαν καὶ παντὶ θηλυκῷ ζωδίῳ οἱ Αἰγύπτιοι γῦπα ὡς βασίλειον ἐπιτιθέασιν, ἀφ᾽ οὗ καὶ πᾶσαν θεὰν, ἵνα μὴ περὶ ἑκάστης γράφων, μηκύνω τὸν λόγον, --- Αἰγύπτιοι. μητέρα οὖν θέλοντες σημῆναι, γῦπα ζωγραφοῦσι· μήτηρ γάρ ἐστι θηλυκοῦ ζώου. οὐρανίαν δὲ, οὐ γὰρ ἀρέσκει αὐτοῖς τὸν οὐρανὸν λέγειν, καθὼς προεῖπον· ἐπεὶ τούτων ἡ γένεσις ἐκεῖθέν ἐστι. δραχμὰς δὲ δύο, διότι παρ᾽ Αἰγυπτίοις μονάς ἐστιν αἱ δύο γραμμαί· μονὰς δὲ, παντὸς ἀριθμοῦ γένεσις. εὐλόγως οὖν δύο δραχμὰς βουλόμενοι δηλῶσαι, γῦπα γράφουσιν, ἐπεὶ μήτηρ δοκεῖ καὶ γένεσις εἶναι, καθάπερ καὶ ἡ μονάς.

ιβ´. πῶς Ἥφαιστον γράφουσι;

Ἥφαιστον δὲ γράφοντες, κάνθαρον καὶ γῦπα ζωγραφοῦσιν· Ἀθηνᾶν δὲ, γῦπα καὶ κάνθαρον. δοκεῖ γὰρ αὐτοῖς ὁ κόσμος συνεστάναι ἔκ τε ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ. ἐπὶ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν γῦπα γράφουσιν. οὗτοι γὰρ μόνοι θεῶν παρ᾽ αὐτοῖς, ἀρσενοθήλεις ὑπάρχουσι.

Τί

nimirum fœminæ actus est. Quin & vulturum genus, ut jam exposui, fœminas tantum complectitur. Quam ob causam & cuivis fœminei sexus animanti Ægyptii vulturem, ut in eo sexu principem ac primarium apponunt: ex quo & deam omnem, ne sigillatim unamquamque percurrens, prolixior sim, significant Ægyptii. Insuper & matrem innuere volentes, vulturem pingunt: est enim mater fœmineæ naturæ. οὐρανίαν autem hoc est cœlum (neque enim placet ipsis, ut dixi, masculino genere οὐρανὸν dicere) quoniam horum omnium generatio inde est. Duas denique drachmas, quod apud Ægyptios duæ lineæ unitas est. Unitas vero cujuslibet numeri ortus est ac principium. Optima itaque ratione duas drachmas indicare volentes, vulturem pingunt, quod generationis ipse sibi autor materque ac principium, quemadmodum & unitas, esse videatur.

13. *Quo modo Vulcanum notant?*

AT Vulcanum indicantes, scarabæum & vulturem pingunt. Minervam vero, vulturem & scarabæum: solis enim his, non etiam masculis, mundus videtur consistere. Vulturem autem Minervæ appingunt, quod hi soli ex diis apud ipsos mares sint simul ac fœminæ.

ιγ′. Τί ἀστέρα γράφοντες δηλοῦσι;

ΘΕὸν δὲ ἐγκόσμιον σημαίνοντες, ἢ εἱμαρμένην, ἢ τὸν πέντε ἀριθμὸν, ἀστέρα ζωγραφοῦσι. θεὸν μὲν, ἐπειδὴ πρόνοια θεοῦ, τὴν νίκην προστάσσει, ᾗ τῶν ἀστέρων καὶ τοῦ παντὸς κόσμου κίνησις ἐκτελεῖται. δοκεῖ γὰρ αὐτοῖς δίχα θεοῦ, μηδὲν ὅλως συνεστάναι. εἱμαρμένην δὲ, ἐπεὶ καὶ αὕτη ἐξ ἀστρικῆς οἰκονομίας συνίσταται. τὸν δὲ πέντε ἀριθμὸν, ἐπειδὴ πλήθους ὄντος ἐν οὐρανῷ, πέντε μόνοι ἐξ αὐτῶν κινούμενοι, τὴν τοῦ κόσμου οἰκονομίαν ἐκτελοῦσι.

ιδ′. Τί κυνοκέφαλον γράφοντες δηλοῦσι;

ΣΕλήνην δὲ γράφοντες, ἢ οἰκουμένην, ἢ γράμματα, ἢ ἱερέα, ἢ ὀργὴν, ἢ κόλυμβον, κυνοκέφαλον ζωγραφοῦσι. σελήνην μὲν, ἐπειδὴ τὸ ζῶον τοῦτο, συμπάθειάν τινα πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ σύνοδον ἐκτήσατο. ὅταν γὰρ ἐν τῷ μέρει τῆς ὥρας ἡ σελήνη συνοδεύουσα ἡλίῳ ἀφώτιστος γένηται, τότε ὁ μὲν ἄρσην κυνοκέφαλος οὐ βλέπει, οὐδὲ ἐσθίει· ἄχθεται δὲ εἰς τὴν γῆν νενευκὼς, καθάπερ πενθῶν τὴν τῆς σελήνης ἁρπαγήν.

ἡ δὲ

13. *Quid ſidus pingentes, innuunt?*

DEum pulchre ornatum ſignificantes, aut fatum, aut quinarium numerum, ſidus pingunt. Deum quidem: quod DEI providentia victoriam decernit atque imperat, qua & ſiderum orbisque univerſi motus peragitur. Exiſtimant enim ſine DEO nihil prorſus conſiſtere. Fatum autem: quod ex ſiderum curſu ac diſpenſatione conſtituatur. Quinarium vero numerum: quoniam cum quamplurima atque adeo innumera ſint in cœlo ſidera, ſola ex his quinque, motu ſuo orbis pulcherrimam efficiunt diſtributionem ac moderamen.

14. *Quid Cynocephalum pingentes demonſtrant.*

LUnam demonſtrantes, aut terrarum orbem, aut literas, aut ſacrificum, aut iram, aut natationem, Cynocephalum pingunt. Lunam quidem: propterea quod animal hoc conſenſum quendam cum Deæ congreſſu, ex quo & affici ſoleat, habet. Ubi enim aliquanto tempore Luna cum Sole congrediens, expers luminis opacaque permanet, tum mas quidem cynocephalus, nec quoquam intuetur, nec veſcitur, ſed demiſſo in terram vultu indignabundus, velut Lunæ raptum deplorans, triſtatur. Fœmina vero, præterquam quod nuſ-

ἡ δὲ θήλεια μετὰ τοῦ μὴ ὁρᾷν, καὶ ταυτὰ τῷ ἄῤῥενι πάσχειν, ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῆς ἰδίας φύσεως αἱμάσσεται. διὸ καὶ μέχρι τοῦ νῦν ἐν τοῖς ἱεροῖς τρέφονται κυνοκέφαλοι, ὅπως ἐξ αὐτῶν γινώσκηται τὸ ἡλίου καὶ σελήνης μέρος τῆς συνόδου. οἰκουμένην δὲ, ἐπειδὴ ἑβδομήκοντα δύο χώρας τὰς ἀρχαίας φασὶ τῆς οἰκουμένης εἶναι. τούτους δὲ τρεφομένους ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ ἐπιμελείας τυγχάνοντας, οὐ, καθάπερ τὰ λοιπὰ ζῶα ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τελευτᾷ, οὕτω καὶ τούτους· ἀλλὰ μέρος αὐτῶν καθ' ἑκάστην ἡμέραν νεκρούμενον, ὑπὸ τῶν ἱερέων θάπτεσθαι, τοῦ λοιποῦ σώματος ἐν τῷ κατὰ φύσιν ὄντος. ἕως δ' ἂν αἱ ἑβδομήκοντα καὶ δύο πληρωθῶσιν ἡμέραι, τότε ὅλος ἀποθνήσκει. γράμματα δὲ, ἐπειδή ἐστι συγγένεια κυνοκεφάλων Αἰγύπτια ἐπισταμένων γράμματα, παρ' ὃ εἰς ἱερὸν ἐπειδὰν πρῶτα κομισθῇ κυνοκέφαλος, δέλτον αὐτῷ παρατίθησιν ὁ ἱερεὺς, καὶ σχοινίον, καὶ μέλαν· πειράζων εἰ ἐκ τῆς ἐπισταμένης ἐστὶ συγγενείας γράμματα, καὶ εἰ γράφει. ἔτι δὲ καὶ τὸ ζῶον ἐπὶ Ερμῇ ἐνεμήθη τῷ πάντων μετέχοντι γραμμάτων. ἱερέα δὲ, ὅτι φύσει ὁ κυνοκέφαλος ἰχθὺν οὐκ ἐσθίει, ἀλλ' οὐδὲ ἰχθυώμενον ἄρτον, καθάπερ

καὶ

quam oculos contorquet, eademque cum mare patitur, insuper & e genitali vase sanguinem mittit. Ideoque ad hæc usque tempora in sacris Cynocephali nutriuntur, ut ex ipsis, conjunctionis Solis & Lunæ tempus cognosci possit. Terrarum autem orbem: quoniam septuaginta duas inquiunt jam olim orbis habitati regiones fuisse: hos porro, si diligenter in sacris nutriantur & curentur, non sicut cætera animalia uno die emoriuntur, sic & ipsos emori; sed ipsorum partem quandam singulis diebus emorientem ac tabescentem a sacerdotibus humari, reliquo interim corpore in sua natura persistente, idque per septuaginta duos dies; quibus expletis, tunc prorsus interit. Literas, quia est apud Ægyptios cognatio quædam & genus cynocephalorum, qui literas norunt. Quapropter ubi primum in sacram ædem ductus fuerit cynocephalus, tabellam ei sacerdos apponit, una cum scirpeo stilo ac atramento: nimirum ut periculum faciat, sitne ex eo cynocephalorum genere, qui literarum gnari sunt: pingit itaque in ea tabella literas. Præterea hoc animal Mercurio dicatum est, qui literarum omnium particeps est. Sacrificum vero: quod natura cynocephalus ab esu piscis abhorret, quem tametsi piscibus interim vesci contingat, segne tamen

καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκτός. γεννᾶταί τε περιτετμημένος, ἣν καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπιτηδεύουσι περιτομήν. ὀργὴν δὲ, ἐπείπερ τὸ ζῶον τοῦτο παρὰ τὰ ἄλλα θυμικώτατόν τε καὶ ὀργίλον ὑπάρχει. κόλυμβον δὲ, διότι τὰ μὲν ἄλλα ζῶα κολύμβῳ χρώμενα, ῥυπαρὰ φαίνεται, μόνον δὲ τοῦτο, εἰς ὃν τόπον προήρηται πορευθῆναι, κολυμβᾷ, κατὰ μηδὲν τῷ ῥύπῳ παραφερόμενον.

ιέ. πῶς γράφουσι σελήνης ἀνατολήν;

ΣΕλήνης δὲ ἀνατολὴν γράφειν βουλόμενοι, πάλιν κυνοκέφαλον ζωγραφοῦσι, σχήματι τοιῷδε· ἑστῶτα καὶ τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν ἐπαίροντα, βασίλειόν τε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα. τοῦτο γράφουσι τὸ σχῆμα ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς, ὃ κυνοκέφαλος ποιεῖται ὡς εἰπεῖν, προσευχόμενος τῇ θεῷ· ἐπειδὴ ἀμφότεροι φωτὸς μετειλήφασι.

ιϛ'. πῶς ἰσημερίας δύο;

ΙΣημερίας δύο πάλιν σημαίνοντες, κυνοκέφαλον καθήμενον ζωγραφοῦσι ζῶον. ἐν ταῖς δυσὶ γὰρ ἰσημερίαις τοῦ ἐνιαυτοῦ, δωδεκάκις τῆς ἡμέρας καθ' ἑ-

& torpori deditum animal non eſt, ſicut & externi ſacerdotes. Adde quod circumciſus gignitur, quam quidem circumciſionem ſummo curant ac peragunt ſtudio ſacerdotes. Iram: quia hoc præter cætera animantia maxime iracundum eſt, & ad indignationem proclive. Natationem porro: quoniam cætera quidem animantia frequenti natatione ſordes ac ſqualorem contrahunt; ſolum hoc ad eum quem inſtituit locum nando pervenit, nec tamen ullis a nativo colore transfertur aut inquinatur ſordibus.

15. *Quo modo Lunæ exortum indicant?*

LUnam autem orientem indicare volentes, rurſum Cynocephalum hoc habitu pingunt: ſtantem, manusque in cœlum tollentem, ac regium inſigne capite geſtantem. Hac autem figura, ad Lunæ ortum demonſtrandum, depingunt cynocephalum, quod hoc habitu videatur cynocephalus deæ congratulari; quod ambo, Sol inquam ac Luna, luminis participes ſint.

16. *Quo modo æquinoctia duo?*

RUrſum æquinoctia ſignificantes, idem animal, Cynocephalum ſedentem pingunt. Duobus enim anni æquinoctiis, duodecies in die per ſingulas nimi-

ἑκάστην ὥραν οὐρεῖ· τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ταῖς δυσὶ νυξὶ ποιεῖ. διόπερ οὐκ ἀλόγως ἐν τοῖς ὑδρολογίοις αὐτῶν Αἰγύπτιοι κυνοκέφαλον καθήμενον γλύφουσιν. ἐκ δὲ τοῦ μορίου αὐτῷ ὕδωρ ἐπιῤῥέον ποιοῦσιν· ἐπεὶ ὥσπερ προεῖπον, τὰς τῆς ἰσημερίας δώδεκα σημαίνει ὥρας. ἵνα δὲ μὴ εὐρύτερον τὸ ὕδωρ - - - κατασκευάσματα ὑπάρχῃ. δι' οὗ τὸ ὕδωρ εἰς τὸ ὡρολόγιον ἀποκρίνεται, μὴ δὲ πάλιν στενώτερον, ἀμφοτέρων γὰρ χρεία. τὸ μὲν γὰρ εὐρύτερον, ταχέως ἐκφέρον τὸ ὕδωρ, οὐχ ὑγιῶς τὴν αναμέτρησιν τῆς ὥρας ἀποτελεῖ· τὸ δὲ στενώτερον, καθ' ὀλίγον καὶ βραδέως ἀπολύον τὸν κρουνὸν, ἕως τῆς οὐρᾶς τρίχα διείραντες, πρὸς τὸ ταύτης πάχος, σίδηρον κατασκευάζουσι πρὸς τὴν προκειμένην χρείαν. τοῦτο δὲ αὐτοῖς ἀρέσκει ποιεῖν οὐκ ἄνευ λόγου τινὸς, ὡς καὶ οὐδὲ ἐπὶ τῶν ἄλλων· καὶ ὅτι ἐν ταῖς ἰσημερίαις, μόνος τῶν ἄλλων ζώων δωδεκάκις τῆς ἡμέρας κράζει καθ' ἑκάστην ὥραν.

ιζ. πῶς θυμὸν δηλῶσι;

Θυμὸν δὲ βουλόμενοι δηλῶσαι, λέοντα ζωγραφοῦσι. κεφαλὴν γὰρ ἔχει μεγάλην τὸ ζῶον· καὶ

τὰς

nimirum horas urinam reddit, idemque & noctu facit. Unde non immerito ſuis hydrologiis Ægyptii cynocephalum ſedentem inſculpunt, e cujus membro aqua defluat: idque propterea, quod duodecim, ut jam dixi, in quas æquinoctii tempore dies ac noctes ex æquo dividuntur, horas ſignificat. Cæterum ne foramen illud acute artificioſeque conſtructum, per quod in horologium aqua profluit & excernitur, aut latius ſit, aut rurſum arctius (utriusque enim magni refert: ſiquidem latius, quum magna celeritate aquam profundat, non recte horæ modum ac dimenſionem perficit; anguſtius autem paulatim ac lentius quam par ſit, aquæ ductum laxat) remedium hoc excogitarunt, ut quicquid pilorum eſt, ad caudam uſque abradentes, pro hujus craſſitudine ferream quandam fiſtulam in uſum jam dictum fabricentur. Hoc autem ipſis viſum eſt non abſque ratione quadam, ſicut nec in cæteris, facere: & quod etiam ſolus ex omnibus animantibus, æquinoctio duodecies in die per ſingulas horas adlatrat.

17. *Quomodo animum animive præſtantiam innuunt?*

ANimum autem volentes ſignare, Leonem pingunt. Caput enim magnum habet hoc animal,

τὰς μὲν κόρας πυρώδεις, τὸ δὲ πρόσωπον, στρογγύλον, καὶ περὶ αὐτὸ ἀκτινοειδεῖς τρίχας, κατὰ μίμησιν ἡλίου. ὅθεν καὶ ὑπὸ τὸν θρόνον τοῦ Ὥρου, λέοντας ὑποτιθέασι, δεικνῦντες τὸ πρὸς τὸν θεὸν τοῦ ζώου σύμβολον. ἥλιος δὲ ὁ Ὧρος ἀπὸ τοῦ τῶν ὡρῶν κρατεῖν.

ιή. πῶς ἀλκὴν γράφουσιν;

Ἀλκὴν δὲ γράφοντες, λέοντος τὰ ἔμπροσθεν ζωγραφοῦσι, διὰ τὸ εὐσθενέστερα αὐτῷ ὑπάρχειν ταῦτα τὰ μέλη τοῦ σώματος.

ιθ΄. πῶς ἐγρηγορότα γράφουσιν;

Ἐγρηγορότα δὲ γράφοντες, ἢ καὶ φύλακα, λέοντος γράφουσι κεφαλήν. ἐπειδὴ ὁ λέων ἐν τῷ ἐγρηγορέναι μέμυκε τοὺς ὀφθαλμοὺς, κοιμώμενος δὲ, ἀνεῳγότας τούτους ἔχει· ὅπερ ἐστὶ τοῦ φυλάσσειν σημεῖον. διόπερ καὶ συμβολικῶς τοῖς κλείθροις τῶν ἱερῶν, λέοντας ὡς φύλακας παρειλήφασι.

κ΄. πῶς φοβερόν;

Φοβερὸν δὲ σημαίνοντες, τῷ αὐτῷ χρῶνται σημείῳ, ἐπει-

mal, & pupillas quidem ignitas, faciem vero rotundam, & circumquaque radiorum more ſparſos pilos ad Solis ſimilitudinem: unde & ſub ſolio Hori, hoc eſt Solis, Leones ſupponunt, hujus animalis cum DEO utpote Sole ſimilitudinem maximam monſtrantes. Dicitur autem apud eos Sol Horus, ex eo quod horis præſit.

18. *Quomodo robur notant?*

Robur notantes, Leonis anteriora membra pingunt, quod hæc ei ex toto corpore robuſtiſſima ſint.

19. *Quomodo vigilantem commonſtrant?*

Vigilantem autem ſedulumque hominem, aut etiam cuſtodem oſtendentes, Leonis caput pingunt: quoniam Leo vigilans oculos claudit, eoſdem cum dormit apertos habet, quod quidem cuſtodiæ atque excubiarum ſignum eſt. Unde & non abſque ſignificatione, ſacrorum clauſtris, leones qui cuſtodum loco ſint, appinxerunt.

20. *Quomodo terribilem & formidandum?*

Eodem quoque, ut formidabilem notent, ſigno utun-

ἐπειδὴ ἀλκιμώτατον ὑπάρχον τοῦτο τὸ ζῶον, πάντας εἰς φόβον τοὺς ὁρῶντας φέρει.

κά. πῶς Νείλου ἀνάβασιν;

ΝΕίλου δὲ ἀνάβασιν σημαίνοντες, ὃν καλοῦσιν Αἰγυπτιστὶ νοῦν, ἑρμηνευθὲν δὲ σημαίνει νέον, ποτὲ μὲν λέοντα γράφουσι, ποτὲ δὲ τρεῖς ὑδρίας μεγάλας, ποτὲ δὲ οὐρανὸν καὶ γῆν ὕδωρ ἀναβλύζουσαν. λέοντα μὲν, ἐπειδὴ ὁ ἥλιος εἰς λέοντα γενόμενος, πλείονα τὴν ἀνάβασιν τοῦ Νείλου ποιεῖται· ὥς τε ἐμμένοντος τοῦ ἡλίου τῷ ζωδίῳ τούτῳ, τὸ δίμοιρον τοῦ νέου ὕδατος πλημμυρεῖ πολλάκις. ὅθεν καὶ τὰς χολέδρας, καὶ τοὺς εἰσαγωγεῖς τῶν ἱερῶν κρηνῶν, λεοντομόρφους κατεσκεύασαν οἱ ἀρχαῖοι τῶν ἱερατικῶν ἔργων ἐπιστάται. ἀφ᾽ οὗ καὶ μέχρι νῦν κατ᾽ εὐχὴν πλεονασμοῦ ὑγρότητος . . . τρία δὲ ὑδρεῖα, ἢ οὐρανὸν καὶ γῆν ὕδωρ βλύζουσαν, τὸ μὲν ὑδρεῖον ὁμοιοῦντες καρδίᾳ γλῶσσαν ἐχούσῃ· καρδίᾳ μὲν, ἐπειδὴ παρ᾽ αὐτοῖς τὸ ἡγεμονικόν ἐστι τοῦ σώματος αὕτη, καθάπερ ὁ Νεῖλος τῆς Αἰγύπτου ἡγεμὼν καθέστηκε· γλώσσῃ δὲ, ὅτι διὰ παντὸς ἐν ὑγρῷ ὑπάρχουσαν ταύτην, καὶ γενέτειραν τοῦ

εἶναι

utuntur quia quum viribus maxime polleat animal hoc, omnibus qui eum inſpexerint metum injicit.

21. *Quo modo Nili aſcenſum & exundationem?*

NIlli inſuper inundationem ſignificantes, quem Ægyptio nomine Nun, quod ſi interpreteris, novum ſonat, appellant, interim Leonem pingunt, interim tres magnas hydrias, interim vero cœlum ac terram aquæ copiam ſcaturientem. Leonem quidem: quod cum Sol Leonem ſubit, ampliorem Nili facit inundationem. Quamdiu enim Sol in hoc ſigno perſiſtit, ſæpenumero in duplum ipſius Nili aqua excreſcit. Unde & tubos canalesque ſacrorum fontium ſolent ii qui ſacris præſunt operibus, Leonis figura fabricari. Quapropter in hodiernum uſque diem, dum pro immodica inundatione preces effundunt, Leonis ſigno uti ſolent. Tres autem hydrias, aut cœlum & terram, quæ aquæ copiam ſcaturiat, Nilum perſimilem facientes cordi lingua prædito: Cordi quidem, quoniam princeps hæc & potiſſima apud ipſos habetur totius corporis pars, ſicut & Nilus totius Ægypti dux eſt ac princeps; Linguæ autem, quod cum hæc perpetuo in humido eſſe gaudeat, inſuper & ipſam genitricem cau-

εἶναι καλοῦσι. τρία δὲ ὑδρεῖα, καὶ οὔτε πλείονα οὔτε ἥττονα, ἐπειδὴ ἡ τῆς ἀναβάσεως ἐργασία κατ' αὐτοὺς τριμερὴς ὑπάρχει. ἓν μὲν ὑπὲρ τῆς Αἰγυπτίας γῆς τάξαντες· ἐπειδή ἐστι καθ' αὑτὴν ὕδατος γεννητική. ἕτερον δὲ, ὑπὲρ τοῦ ὠκεανοῦ· καὶ γὰρ ἀπὸ τούτου ὕδωρ παραγίνεται εἰς Αἴγυπτον ἐν τῷ τῆς ἀναβάσεως καιρῷ. τρίτον δὲ ὑπὲρ τῶν ὄμβρων, οἳ γίνονται κατὰ τὰ νότια τῆς Αἰθιοπίας μέρη, κατὰ τὸν τῆς ἀναβάσεως τοῦ Νείλου καιρόν. ὅτι δὲ γεννᾷ ἡ Αἴγυπτος τὸ ὕδωρ, δυνατόν ἐστιν ἐντεῦθεν μαθεῖν. ἐν γὰρ τῷ λοιπῷ κλίματι τοῦ κόσμου, αἱ τῶν ποταμῶν πλημμῦραι ἐν τῷ χειμῶνι ἀποτελοῦνται, ὑπὸ τῶν συνεχῶν ὄμβρων τοῦ τοιούτου συμβαίνοντος· μόνη δὲ ἡ Αἰγυπτίων γῆ, ἐπεὶ μέση τῆς οἰκουμένης ὑπάρχει, καθάπερ ἐν τῷ ὀφθαλμῷ ἡ λεγομένη κόρη, θέρους ἄγει τὴν τοῦ Νείλου ἑαυτῇ ἀνάβασιν.

κβ'. πῶς Αἴγυπτον γράφουσιν;

ΑἼγυπτον δὲ γράφοντες, θυμιατήριον καιόμενον ζωγραφοῦσι, καὶ ἐπάνω καρδίαν. δηλοῦντες ὅτι ὡς ἡ τοῦ ζηλοτύπου καρδία, διὰ παντὸς πυροῦται, οὕτως ἡ

ſamque rerum ſtatus appellant. Tres porro hydrias, & nec plures nec pauciores pingunt: quod triplex juxta eorum ſententiam ſit inundationis cauſa effectrix. Unam quidem Ægyptiæ terræ adſcribunt, quæ ex ſeſe aquam producit: Alteram Oceano, ex quo inundationis tempore aqua in Ægyptum exæſtuat: Tertiam imbribus, qui per id tempus quo intumeſcit Nilus, ad auſtrinas Æthiopiæ partes contingunt. Quod autem Ægyptus ex ſeſe aquam gignat, inde facile eſt deprehendere, quod cum in cæteris orbis tractibus hyeme ſoleant exundare flumina, idque propter imbres copioſos & aſſiduos; ſola Ægyptiorum regio, quoniam totius orbis velut umbilicus eſt ac media, non ſecus ac in oculo pupilla, æſtate ſibi inundationes Nili procreat.

22. *Quomodo Ægyptum deſignant?*

ÆGyptum autem deſignantes, conflagrantem acerram pingunt, & ſuperne Cor: illud innuentes, quod quemadmodum Zelotypi cor in perpetuo æſtu ac flamma eſt; ſic Ægyptus, quia immo-

Αἴγυπτος, ἐκ τῆς θερμότητος, διὰ παντὸς ζωογονεῖ τὰ ἐν αὐτῇ ἢ παρ' αὐτῇ ὑπάρχοντα.

κγ΄. πῶς ἄνθρωπον μὴ ἀποδημήσαντα;

ΑΝθρωπον τῆς πατρίδος μὴ ἀποδημήσαντα σημαίνοντες, ὀνοκέφαλον ζωγραφοῦσιν· ἐπειδὴ οὔτε ἀκούει τινὸς ἱστορίας, οὔτε τῶν ἐπὶ ξένης γινομένων αἰσθάνεται.

κδ΄. πῶς φυλακτήριον;

ΦΥλακτήριον δὲ γράφειν βουλόμενοι, δύο κεφαλὰς ἀνθρώπων ζωγραφοῦσι, τὴν μὲν τοῦ ἄρσενος ἔσω βλέπουσαν, τὴν δὲ θηλυκὴν ἔξω. οὕτω γάρ φασιν οὐδὲν τῶν δαιμονίων ἐφάψεται· ἐπειδὴ καὶ χωρὶς γραμμάτων, ταῖς δυσὶ κεφαλαῖς ἑαυτοὺς φυλακτηριάζουσι.

κε΄. πῶς ἄνθρωπον ἄπλαστον γράφουσιν;

ΑΠλαστον δὲ ἄνθρωπον γράφοντες, βάτραχον ζωγραφοῦσιν· ἐπειδὴ ἡ τούτου γένεσις ἐκ τῆς τοῦ ποταμοῦ ἰλύος ἀποτελεῖται. ὅθεν καὶ ἔσθ' ὅτε ὁρᾶται

τῷ

modice calet, continenter quæ in ſe ſunt animat ac procreat.

23. *Quomodo hominem, qui e patria peregre nunquam profectus ſit?*

HOminem qui nunquam ſolo natali relicto peregrinatus fuerit, ſignificantes, Onocephalum pingunt: quia nec ullam audit hiſtoriam, nec quæ apud exteras gentes fiunt, cognoſcit.

24. *Quomodo tutelam ac præſidium?*

PRæſidium autem ac remedium innuere volentes, duo pingunt hominum capita, unum maris intro aſpiciens, alterum fœminæ foras. Ita enim nullum dæmonem invadere poſſe aſſerunt. Sic enim & ſine literis, duobus inquam capitibus ſeſe ab omni diſcrimine & inſidiis tuentur.

25. *Quo modo imperfectum adhuc hominem, rudemque ac informem fœtum demonſtrant?*

HOminem necdum omnibus in utero membris efformatum notantes, ranam pingunt: quod hæc cum ex limo fluminis procreetur, interdum

τῷ μὲν ἑτέρῳ μέρει αὐτȣ͂, βατράχῳ· τῷ δὲ λοιπῷ, γεώδει τινὶ ἐμφερής· ὡς ϗ ἐκλιπόντι τῷ ποταμῷ, συνεκλείπειν.

κς΄. πῶς ἄνοιξιν;

ΑΝοιξιν δὲ θέλοντες δηλῶσαι, λαγωὸν ζωγραφȣ͂σι· διὰ τὸ πάντοτε τȣ̀ς ὀφθαλμȣ̀ς ἀνεῳγότας ἔχειν τȣ͂το τὸ ζῶον.

κζ΄ πῶς τὸ λέγειν;

ΤΟ λέγειν δὲ γράφοντες, γλῶσσαν ζωγραφȣ͂σι, ϗ ὕφαιμον ὀφθαλμόν· τὰ μὲν πρωτεῖα τῆς λαλιᾶς, τῇ γλώσσῃ μερίζοντες, τὰ δευτερεῖα δὲ ταύτης, τοῖς ὀφθαλμοῖς. ȣ̔́τω γὰρ οἵτε λόγοι τελείως τῆς ψυχῆς καθεστήκασι πρὸς τὰ κινήματα αὐτῆς συμμεταβάλλοντες· εἴπερ ϗ ἑτέρα λαλιὰ παρ' Αἰγυπτίοις ὀνομάζεται. ἑτέρως δὲ τὸ λέγειν σημαίνοντες, γλῶσσαν ϗ χεῖρα ὑποκάτω γράφȣσι· τῇ μὲν γλώσσῃ τὰ πρωτεῖα τȣ͂ λόγȣ φέρειν δεδωκότες, τῇ δὲ χειρὶ, ὡς τὰ τῆς γλώσσης βȣλήματα ἀνυȣ́σῃ, τὰ δεύτερα.

κή

altera quidem ſui parte rana, altera terreſtre quippiam videatur: adeo ut deficiente flumine, ipſa quoque deficiat.

26. *Quo modo apertum ac patens quippiam?*

PAtulum autem quippiam ſignificare volentes, leporem pingunt; quod ſemper apertos habeat oculos hoc animalis genus.

27. *Quomodo ſermonem?*

SErmonem porro deſignantes, linguam pingunt, ſubtusque cruentum oculum: primas quidem ſermonis partes linguæ, ſecundas vero oculis tribuentes. Sic etenim perfecte conſiſtunt ipſius animi ſermones, cum ad ejus motus ſenſaque accommodantur ac variantur: præſertim quum apud Ægyptios animus, alter ſermo nominetur. Quin & aliter ſermonem innuentes, linguam ſubtusque manum pingunt: linguæ quidem primas in loquendo adſcribentes, manui vero, ut quæ linguæ placita exequatur, ſecundas partes.

κη΄. πῶς ἀφωνίαν;

ΑΦωνίαν δὲ γράφοντες, ἀριθμὸν ͵αψκέ. γράφουσιν, ὅς τριετοῦς ἐστὶ χρόνου ἀριθμὸς, ἐκ τριακοσίων ἑξηκονταπέντε ἡμερῶν τοῦ ἔτους ὑπάρχοντος· ἐφ᾽ ὃν χρόνον μὴ λαλῆσαν τὸ παιδίον σημειοῦται ὡς παραπεποδισμένον τῇ γλώσσῃ.

κθ΄. πῶς φωνὴν μακρόθεν;

ΦΩνὴν δὲ μακρόθεν βουλόμενοι δηλῶσαι, ὃ καλεῖται παρ᾽ Αἰγυπτίοις οὐαιὲ, ἀέρος φωνὴν γράφουσι, τουτέστι βροντὴν, ἧς οὐδὲν καταφθέγγει μεῖζον, ἢ δυναμικώτερον.

λ΄. πῶς ἀρχαιογονίαν;

ΑΡχαιογονίαν δὲ γράφοντες, παπύρου ζωγραφοῦσι δέσμην· διὰ τούτου δηλοῦντες τὰς πρώτας τροφάς. τροφῶν γὰρ οὐκ ἄν τις εὕροι, ἢ γονῆς, ἀρχήν.

λα΄. πῶς γεῦσιν;

ΓΕῦσιν δὲ δηλοῦντες, ἀρχὴν στόματος ζωγραφοῦσιν·

28. *Quomodo ſilentium?*

AT ſilentium ſignificantes, numerum 1095. pingunt, qui triennii numerus eſt, ſi ex trecentis ſexaginta quinque diebus annus conſtituatur: intra quod tempus cum non loquatur puellus, indicatur eum, etſi perpetuo linguam habuerit, vocem tamen ac loquelam defeciſſe.

29. *Quomodo vocem remotam?*

VOcem remotam volentes ſignificare, quod Ægyptiis væ dicitur, ſonitum pingunt aeris, hoc eſt tonitru, quo nihil quicquam majus aut vehementius reſonat.

30. *Quomodo antiquam originem?*

ANtiquam originem notantes, papyri faſciculum pingunt, hoc primam indicantes educationem; cujus, ſicut & genituræ, non facile quis initium invenerit.

31. *Quomodo guſtum?*

GUſtum innuentes, oris initium pingunt. Omnis

σιν· ἐπειδὴ πᾶσα γεῦσις μέχρι ταύτης σώζεται. γεῦσιν δὲ λέγω τελείαν. γεῦσιν δὲ μὴ τελείαν δηλοῦντες, γλῶσσαν ἐπὶ ὀδόντων ζωγραφοῦσιν, ἐπειδὴ πᾶσα γεῦσις τούτοις τελεῖται.

λβ΄. πῶς ἡδονήν;

Ἡδονὴν δὲ δηλῶσαι βουλόμενοι δεκαὲξ ἀριθμὸν γράφουσιν. ἀπὸ γὰρ τούτων τῶν ἐτῶν, ἀρχὴν τῆς πρὸς γυναῖκας συνουσίας καὶ πρὸς τέκνα γενέσεως, οἱ ἄνδρες ἔχουσι.

λγ΄. πῶς συνουσίαν;

Συνουσίαν δὲ δηλοῦντες, δύο δεκαὲξ ἀριθμοὺς γράφουσιν. ἐπειδὴ γὰρ τὰ τέκνα ἐξ ἡδονῶν εἴπομεν εἶναι· ἡ δὲ συνουσία, ἐκ δύο ἡδονῶν συνέστηκεν, ἔκ τε τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τῆς γυναικὸς· διὰ τοῦτο τὰ ἄλλα δεκαὲξ προσγράφουσι.

λδ΄. πῶς ψυχὴν ἐνταῦθα πολὺν χρόνον διατρίβουσαν;

Ψυχὴν δὲ ἐνταῦθα πολὺν χρόνον διατρίβουσαν βουλό-

nis enim guſtus eo uſque retinetur. Guſtum autem perfectum intelligo. Nam ad innuendum guſtum imperfectum, linguam admotam dentibus pingunt: his enim omnis abſolvitur guſtus.

32. *Quomodo voluptatem?*

VOluptatem demonſtrare volentes, ſedecim numerum pingunt: ab eo ſiquidem annorum numero, incipiunt viri conſuetudine capi mulierum, ac procreandæ ſobolis deſiderio.

33. *Quomodo concubitum?*

EUndum numerum 16. geminum pingunt, ubi viri fœminæque congreſſum ſignificare volunt. Cum enim liberi, ut diximus, voluptate procreentur, congreſſus autem duplici conſtet, maris inquam ac fœminæ, voluptate, propterea non immerito alia ſedecim adſcribunt.

34. *Quomodo animam longo hic tempore agentem?*

ANimam quæ diutiſſime in hac vita moram traxerit,

λόμενοι γράψαι, ἢ πλημμύραν, φοίνικα τὸ ὄρνεον ζωγραφοῦσι. ψυχὴν μὲν, ἐπειδὴ πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πολυχρονιώτατον ὑπάρχει τοῦτο τὸ ζῶον. πλημμύραν δὲ, ἐπειδὴ ἡλίου ἐστὶν ὁ φοῖνιξ σύμβολον, οὗ μηδέν ἐστι πλεῖον κατὰ τὸν κόσμον. πάντων γὰρ ἐπιβαίνει, καὶ πάντας ἐξερευνᾷ ὁ ἥλιος. εἶθ' οὕτω πολὺς - - - ὀνομασθήσεται.

λέ. πῶς τὸν χρονίως ἀπὸ ξένης ἐπιδημοῦντα;

ΚΑὶ τὸν χρονίως δὲ ἀπὸ ξένης ἐπιδημοῦντα δηλοῦντες, πάλιν φοίνικα τὸ ὄρνεον ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ εἰς Αἴγυπτον, ἐπὰν ὁ χρόνος τοῦ μοιριδίου αὐτὸν καταλαμβάνειν μέλλῃ, διὰ πεντακοσίων ἐτῶν παραγίνεται· καὶ ἀποδοὺς ἐὰν φθάσῃ ἐντὸς τῆς Αἰγύπτου τὸ χρεὼν, κηδεύεται μυστικῶς· καὶ ὅσα ἐπὶ τῶν ἄλλων ἱερῶν ζώων Αἰγύπτιοι τελοῦσι, ταῦτα καὶ τῷ φοίνικι ὑπάρχειν ὀφείλει. λέγεται γὰρ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἡλίῳ χαίρειν ὑπ' Αἰγυπτίων, διὸ καὶ τὸν Νεῖλον αὐτοῖς πλημμυρεῖν, ὑπὸ τῆς θερμότητος τούτου τοῦ θεοῦ· περὶ οὗ μικρὸν ἔμπροσθεν ὁ λόγος ἀποδοθήσεταί σοι παρ' ἡμῶν.

xerit, aut etiam inundationem, commonſtrare volentes, Phœnicem avem pingunt. Animam quidem, quod omnium quæ toto orbe ſunt animantium, hoc maxime diuturnæ vitæ eſt. Inundationem vero, quod velut ſignum Solis ſit Phœnix, quo nihil in orbe majus, cum omnia ſubeat, omnes ſcrutetur & diſquirat. Atque adeo, πολὺς, hoc eſt, multus vocitari ſolet.

35. *Quomodo eum qui ſero tandem e regione peregrina ad ſuos redeat?*

QUin & eum innuentes, qui longo tempore peregrinatus tandem in ſolum natale remeet, rurſum Phœnicem avem pingunt. Hæc enim in Ægyptum, cum tempus mortis inſtat, quingenteſimo demum anno regreditur: ubi ſi naturæ debitum perſolverit, magna ſolennitate ac ritu funeratur. Quæcunque enim in cæteris ſacris animantibus religioſe obſervant Ægyptii, ea & Phœnici tribui debent. fertur ſiquidem Sole magis apud Ægyptios gaudere, quam apud cæteras gentes: ideoque Nilum ipſis ex hujus DEI calore inundare, cujus rei paulo ante a nobis ratio reddita eſt.

λϛʹ. πῶς καρδίαν γράφουσι;

ΚΑρδίαν βουλόμενοι γράφειν, ἶβιν ζωγραφοῦσι. τὸ γὰρ ζῶον, Ἑρμῇ ᾠκείωται, πάσης καρδίας καὶ λογισμοῦ δεσπότῃ, ἐπεὶ καὶ ἡ ἶβις αὐτὸ καθ' αὑτὸ τῇ καρδίᾳ ἐστὶν ἐμφερής· περὶ οὗ λόγος ἐστὶ πλεῖστος παρ' Αἰγυπτίοις φερόμενος.

λζʹ. πῶς παιδείαν;

ΠΑιδείαν δὲ γράφοντες, οὐρανὸν δρόσον βάλλοντα ζωγραφοῦσι· δηλοῦντες, ὅτι ὥσπερ δρόσος πίπτουσα, εἰς πάντα τὰ φυτὰ χωρεῖ, καὶ τὰ μὲν φύσιν ἔχοντα ἁπαλύνεσθαι, ἁπαλύνει, τὰ δὲ σκληρὰ μένοντα ἐκ τῆς ἰδίας φύσεως, ἀδυνατεῖ τὸ αὐτὸ τοῖς ἑτέροις ἐκτελεῖν· οὕτω καὶ ἐπὶ τῶν ἀνθρώπων, ἡ μὲν παιδεία κοινὴ καθέστηκεν, ἥνπερ ὁ μὲν εὐφυὴς, ὡς δρόσον ἁρπάζει, ὁ δὲ ἀφυὴς, ἀδυνατεῖ τοῦτο δρᾶσαι.

λη'. πῶς Αἰγύπτια γράμματα;

ΑἸγύπτια δὲ γράμματα δηλοῦντες, ἢ ἱερογραμματέα, ἢ πέρας, μέλαν, καὶ κόσκινον, καὶ σχοινίον ζω-

36. *Quo modo Cor pingunt?*

COr volentes indicare, Ibin pingunt, quod quidem animal Mercurio attributum ac dicatum est, cordis omnisque rationis præsidi & moderatori. Nam & Ibis per se ipsa magna ex parte cordi adsimilis est, de qua re plurimi apud Ægyptios agitantur sermones.

37. *Quomodo eruditionem ac doctrinam?*

DOctrinam autem indicantes, cœlum pingunt rorem fundens, innuentes, quod quemadmodum ros decidens, in omnes quidem plantas diffunditur, at eas duntaxat mollit, quæ ejus naturæ sunt ut molliri possint, cæteras vero quæ suapte natura duræ sunt, non item: sic & doctrina communiter ad omnes pertingit homines, quam quisquis felici natus est ingenio, ut rorem arripit; qui vero ingenii facultate destituitur, idem efficere non valet.

38. *Quomodo Ægyptias literas?*

CÆterum Ægyptias literas, aut sacrum scribam, aut finem innuentes, atramentum, cribrum & juncum

ζωγραφοῦσιν. Αἰγύπτια μὲν γράμματα, διὰ τὸ τούτοις πάντα παρ' Αἰγυπτίοις τὰ γραφόμενα ἐκτελεῖσθαι. σχοίνῳ γὰρ γράφουσι, καὶ οὐκ ἄλλῳ τινί. κόσκινον δὲ, ἐπειδὴ τὸ κόσκινον πρῶτον ὑπάρχον σκεῦος ἀρτοποιΐας, ἐκ σχοίνου γίνεται. δηλοῦσιν οὖν ὅτι πᾶς ὁ ἔχων τὴν τροφὴν, μαθήσεται τὰ γράμματα· ὁ δὲ μὴ ἔχων, ἑτέρᾳ τέχνῃ χρήσεται· ἀφ' οὗ καὶ ἡ παιδεία παρ' αὐτοῖς σβῶ καλεῖται· ὅπερ ἐστὶν ἑρμηνευθὲν, πλήρης τροφή. ἱερογραμματέα δὲ, ἐπειδὴ ζωὴν καὶ θάνατον οὗτος διακρίνει. ἔστι δὲ παρὰ τοῖς ἱερογραμματεῦσι καὶ βίβλος, ἱερὰ καλουμένη ἀμβρὴς, δι' ἧς κρίνουσι τὸν κατακλιθέντα ἄῤῥωστον· πότερον ζώσιμός ἐστιν, ἢ οὔ, τοῦτο ἐκ τῆς κατακλίσεως τοῦ ἀῤῥώστου σημειούμενοι. πέρας δὲ, ἐπειδὴ μαθὼν γράμματα, εἰς ὅρμον ζωῆς εὔδιον ἐλήλυθεν, οὐκέτι πλανώμενος τοῖς τοῦ βίου κακοῖς.

λθ'. πῶς ἱερογραμματέα;

Ιερογραμματέα δὲ πάλιν, ἢ προφήτην, ἢ ἐνταφιαστὴν, ἢ σπλῆνα, ἢ ὄσφρησιν, ἢ γέλωτα, ἢ πταρμὸν, ἢ ἀρχὴν, ἢ δικαστὴν βουλόμενοι γράφειν, κύνα

ζω-

juncum pingunt. Ægyptias quidem literas, quod his omnis apud eos ſcriptura compleatur: junco enim & non alio quopiam ſcribunt. Cribrum vero appingunt, quoniam hoc cum primum ſit panis conficiendi inſtrumentum, ex junco fit. Innuunt itaque, cuicunque victus ſuppetit, eum literarum ſtudiis animum adjuncturum: cui vero non ſuppetit, aliis vacaturum artibus. Unde & apud eos eruditio Sbo vocatur, quod nomen ſi interpreteris, plenum alimentum ſonat. Sacrum autem ſcribam, quoniam hic vitam mortemque dignoſcit. Nam eſt apud ſacros ſcribas liber, ſacram ambrem appellant, cujus ope judicium de ægroto decumbente ferunt, ſit vitalis, necne, id ex ægri decubitu ſignis quibuſdam perſpicientes. Finem denique, quoniam qui literas didicit, ad tranquillum vitæ portum pervenit, non jam vitæ incommodis oberrans aut fluctuans.

39. *Quomodo ſacrum ſcribam?*

RUrſum ſacrum ſcribam, aut vatem, aut veſpillonem, aut ſplenem, aut odoratum, aut riſum, aut ſternutationem, aut magiſtratum, aut judicem

ζωγραφοῦσιν. ἱερογραμματέα μὲν, ἐπειδήπερ τὸν βουλόμενον ἱερογραμματέα τέλειον γίνεσθαι, χρὴ πολλὰ μελετᾷν, ὑλακτεῖν τε συνεχῶς καὶ ἀπηγριῶσθαι, μηδενὶ προσχαριζόμενον, ὥσπερ οἱ κύνες. προφήτην δὲ, ἐπειδὴ ὁ κύων ἀτενίζει παρὰ τὰ ἄλλα τῶν ζώων εἰς τὰ ἄλλα θεῶν εἴδωλα, καθάπερ προφήτης. ἐνταφιαστὴν δὲ τῶν ἱερῶν, ἐπειδὴ καὶ οὗτος γυμνὰ καὶ ἀνατετμημένα θεωρεῖ τὰ ὑπ᾽ αὐτοῦ κηδευόμενα εἴδωλα. σπλῆνα δὲ, ἐπειδὴ τοῦτο τὸ ζῶον μόνον παρὰ τὰ ἕτερα, ἐλαφρότερον ἔχει, εἴτε θάνατος αὐτῷ, εἴτε μανία περιπέσοι, ἀπὸ τοῦ σπληνὸς γίνεται. καὶ οἱ θεραπεύοντες δὲ τὸ ζῶον τοῦτο ἐν ταῖς κηδείαις, ἐπειδὰν μέλλωσι τελευτᾷν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σπληνικοὶ γίνονται. ὀσφραινόμενοι γὰρ τῆς τοῦ ἀνατεμνομένου κυνὸς ἀποφορᾶς, πάσχουσιν ὑπὸ τούτου. ὄσφρησιν δὲ καὶ γέλωτα καὶ πταρμὸν, ἐπειδὴ οἱ τέλειοι σπληνικοὶ, οὔτε ὀσφραίνεσθαι, οὔτε γελᾷν, οὔτε μὴν πτάρνυσθαι δύνανται.

μ΄. Τίνι τρόπῳ δηλοῦσιν ἀρχὴν, ἢ δικαστήν;

Ἀρχὴν δὲ, ἢ δικαστὴν ἐπὰν γράφωσι, προστιθέασι

τῷ

volentes ſignare, canem pingunt. Sacrum quidem ſcribam: quoniam quicunque voluerit, ut par eſt, & abſolutiſſime hoc fungi munere, eum oportet multa meditari, aſſidueque omnibus canum more allatrare, & ferum eſſe, nullique gratificari. Vatem autem, quod canis præter cætera animantia fixis in deorum ſimulacra, non ſecus ac vates conſuevere, intentisque proſpiciat oculis. Sacrorum vero pollinctorem, quod & hic nuda & reſecta, quibus juſta facit, ſimulcra contempletur. Splenem, quoniam hunc inter cætera animalia canis leviſſimum habet: & ſive ei mors ſive rabies acciderit, ex ſplene id contingit. Enimvero & qui ejus funus procurant, ubi morituri ſunt, magna ex parte ſplenetici fiunt. Siquidem gravi illo halitu & vapore qui ex inciſo diſſectoque cane provenit, inficiuntur. Odoratum porro, riſum ac ſternutamentum: quoniam qui abſolute ſplenetici ſunt, nec odorari poſſunt, nec ridere, neque etiam ſternutare.

40. *Quonam modo magiſtratum innuunt aut judicem?*

MAgiſtratum vero aut judicem cum deſignant, ap-

τῷ κυνὶ καὶ βασιλικὴν στολὴν παρακειμένην, σχῆμα γυμνόν· διότι ὥσπερ ὁ κύων, καθάπερ προεῖπον, εἰς τὰ τῶν θεῶν εἴδωλα ὀξυωπεῖ, οὕτω καὶ ὁ ἄρχων δικαστὴς ὢν ἐν τοῖς παλαιοτέροις χρόνοις, γυμνὸν ἐθεώρει τὸν βασιλέα· διὸ καὶ ἐπὶ τούτου προσπεριποιοῦσι τὴν βασιλικὴν στολήν.

μα΄. πῶς σημαίνουσι παστοφόρον;

ΠΑστοφόρον δὲ σημαίνοντες, φύλακα οἰκίας ζωγραφοῦσι, διὰ τὸ ὑπὸ τούτου φυλάττεσθαι τὸ ἱερόν.

μβ΄. πῶς ἐμφαίνουσιν ὡροσκόπον;

ΩΡοσκόπον δὲ δηλοῦντες, ἄνθρωπον τὰς ὥρας ἐσθίοντα ζωγραφοῦσιν· οὐχ ὅτι τὰς ὥρας ἐσθίει ὁ ἄνθρωπος, οὐ γὰρ δυνατὸν, ἀλλ᾽ ἐπειδὴ αἱ τροφαὶ τοῖς ἀνθρώποις ἀπὸ τῶν ὡρῶν πορίζονται.

μγ΄. πῶς δηλοῦσιν ἁγνείαν;

ΑΓνείαν δὲ γράφοντες, πῦρ καὶ ὕδωρ ζωγραφοῦσιν· ἐπεὶ διὰ τούτων τῶν στοιχείων, πᾶς καθαρμὸς

appingunt cani & regiam veſtem, nudæ figuræ appoſitam; propterea quod ut canis, quemadmodum ſupra dixi, in deorum ſimulacra acutiſſimis intuetur oculis: ſic & magiſtratus, qui & judex erat, vetuſtioribus temporibus nudum regem ſpectabat. Ac propterea regiam cani prætextam adjiciunt.

41. *Quomodo ſignificant eum qui ſacrum pallium geſtat?*

SIgnificantes eum qui ſacrum geſtat pallium, domus cuſtodem pingunt, quod ab eo ſacrum cuſtodiatur.

42. *Quomodo eum qui horarum rationem obſervat, exprimunt?*

HOrarum inſpectorem demonſtrantes, hominem pingunt horis veſcentem; non quod horas homo comedat (id enim haud quaquam fieri poteſt) ſed quod hominibus cibi ſtatis horis parentur & apponantur.

43. *Quomodo puritatem innuunt?*

PUritatem notantes, ignem & aquam pingunt, quod his elementis omnis luſtratio fiat, atque

μὸς ἐκλελεῖται.

μδ΄. πῶς αἰνίττονται ἀθέμιτον, ἢ καὶ μῦσος;

ΑΘέμιτον δὲ δηλοῦντες, ἢ καὶ μῦσος, ἰχθὺν ζωγραφοῦσι, διὰ τὸ τὴν τούτων βρῶσιν μισεῖσθαι καὶ μεμιᾶσθαι ἐν τοῖς ἱεροῖς. κενοποιὸν γὰρ ἰχθὺς πᾶς, καὶ ἀλληλοφάγον.

με΄. πῶς γράφουσι στόμα;

ΣΤόμα δὲ γράφοντες, ὄφιν ζωγραφοῦσιν· ἐπειδὴ ὁ ὄφις οὐδενὶ ἑτέρῳ τῶν μελῶν ἰσχύει, εἰ μὴ τῷ στόματι μόνον.

μϛ΄. πῶς ἀνδρεῖον μετὰ σωφροσύνης;

ΑΝδρεῖον δὲ μετὰ σωφροσύνης δηλοῦντες, ταῦρον ὑγιᾶ φύσιν ἔχοντα ζωγραφοῦσι. θερμαντικώτατον γὰρ ὑπάρχει τὸ ζῶον κατὰ μόριον· ὥστε ἅπαξ εἰς τὴν θήλειαν φύσιν καθεὶς τὸ ἑαυτοῦ, καὶ δίχα πάσης κινήσεως, σπερμοβολεῖ· ἐὰν δέ ποτε διαμάρτῃ τῆς φύσεως, καὶ εἰς ἕτερον τόπον τοῦ σώματος τῆς βοὸς ἐ-

ρείσῃ

que expiatio.

44. *Quemadmodum latenter rem nefandam atque abominandam indicant?*

NEfarium autem innuentes, aut etiam abominationem, piſcem pingunt, quod horum eſum, qui in ſacris verſantur, abhorreant atque execrentur. Eſt enim ejus naturæ piſcis omnis, ut quæ offenderit exhauriat, inque ſuum ipſe genus ſæviat.

45. *Quomodo os pingunt?*

OS ſignificantes, ſerpentem pingunt, quoniam ſerpens nullo alio membro valet, niſi ore.

46. *Quomodo fortem ſimul & temperantem?*

FOrtitudinem cum temperantia conjunctam innuentes, taurum integra corporis conſtitutione præditum pingunt. Calidiſſimum enim eſt huic animali membrum, ita ut ſemel eo in fœminæ vulvam immiſſo, vel abſque ullo motu ſemen effutiat. Quod ſi quando a vulva vaccæ aberrans, in aliam corporis partem membrum intenderit,

ρείσῃ τὸ αἰδοῖον, τοίνυν καὶ ταῦτα τῇ ὑπερβαλλούσῃ ἐντονίᾳ τιτρώσκει τὴν θήλειαν. ἀλλὰ καὶ σώφρων ἐστὶ, διὰ τὸ μηδέποτε τοῦ θήλεος ἐπιβαίνειν μετὰ τὴν σύλληψιν.

μζ΄. πῶς ἀκοήν;

ΑΚοὴν δὲ γράφοντες, ταύρου ὠτίον ζωγραφοῦσιν. ἐπειδὰν γὰρ ἡ θήλεια ὀργῶσα πρὸς σύλληψιν ᾖ, ὀργᾷ δὲ οὐ πλεῖον ἢ ἐφ᾽ ὥρας τρεῖς, τότε μυκᾶται μέγιστον· ἐν αἷς μὴ παραγινομένου τοῦ ταύρου, συμμύει τὴν φύσιν, μέχρι τῆς ἑτέρας συνόδου· ὃ δὴ σπανίως γίνεται. ἀκούει γὰρ ὁ ταῦρος ἀπὸ πολλοῦ διαστήματος. συνιεὶς τὸ ὀργᾷν, διὰ δρόμου παραγίνεται ἐν τῇ συνουσίᾳ, τοῦτο μόνον παρὰ τὰ ἕτερα τῶν ζώων ποιῶν.

μη΄. πῶς αἰδοῖον ἀνδρὸς πολυγόνου;

ΑΙδοῖον δὲ ἀνδρὸς πολυγόνου δηλοῦντες, τράγον ζωγραφοῦσιν, οὐκέτι δὲ ταῦρον. ἐπειδὴ οὗτος μὲν μέχρις οὗ ἐνιαύσιος γένηται, οὐ βιβάζει· τράγος δὲ ἑβδομαῖος μετὰ τὴν γένεσιν γενόμενος, ὀχεύει, ἄγο-

tum ejus immodica intentione vaccam vulnerat. Quin & temperans eſt: quippe cum nunquam poſt conceptum vaccam ineat.

47. *Quomodo auditum?*

AUditum autem demonſtrantes, tauri auriculam pingunt. Ubi enim concipiendi deſiderio exardet ac ſtimulatur vacca (exardet autem non amplius quam per tres horas) tunc vehementer mugit: quo tempore niſi taurus acceſſerit, ad alium uſque congreſſum vas genitale claudit: quod ſane raro accidit. Audit enim protinus vel ex longiſſimo intervallo taurus, cumque eam intelligat venere excitari, mox accurrit: id quod ſoli huic ex omnibus animantibus, in congreſſu peculiare eſt.

48. *Quomodo penem fœcundi & ſemine abundantis hominis?*

AT vero penem fœcundi hominis monſtrantes, non jam taurum, ſed hircum pingunt. Ille enim antequam annum attigerit, coire non ſolet: hic ſeptem ſtatim poſt ortum diebus congreditur,

γονον μὲν καὶ ἄσπορον ἀποκρινόμενος σπέρμα, βιβάζει δὲ ὅμως πρῶτον τῶν ἄλλων ζώων.

μθ'. πῶς δηλοῦσιν ἀκαθαρσίαν;

ΑΚαθαρσίαν δὲ γράφοντες, ὄρυγα ζωγραφοῦσιν. ἐπειδὴ ἐπ' ἀνατολὴν ἐρχομένης τῆς σελήνης, ἀτενίζων εἰς τὴν θεὸν, κραυγὴν ποιεῖται, οὐκ εὐλογῶν αὐτὴν, οὐδὲ εὐφημῶν· σημεῖον δὲ τούτου ἐναργέστατον. τοῖς γὰρ ἐμπροσθίοις αὐτοῦ σκέλεσιν ἀνορύσσων τὴν γῆν, ζωγραφεῖ ἑαυτοῦ τὰς κόρας, ὥσπερεὶ ἀγανακτῶν καὶ μὴ βουλόμενος ἰδεῖν τὴν τῆς θεοῦ ἀνατολήν. τὰ δ' αὐτὰ ποιεῖ καὶ ἐπὶ τοῦ ἡλίου θείου ἄστρου ἀνατολῆς. διόπερ οἱ ἀρχαῖοι βασιλεῖς, τοῦ ὡροσκόπου σημαίνοντος αὐτοῖς τὴν ἀνατολὴν, ἐπικαθίσαντες τούτῳ τῷ ζώῳ, διὰ μέσου αὐτοῦ, ὥς τινων γνωμόνων, τὴν τῆς ἀνατολῆς ἀκρίβειαν ἐγνώριζον. διὸ καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦτο μόνον τῶν πτηνῶν, ἀσφράγιστον ἐσθίουσιν· ἐπειδὴ ἀντιδικίαν τινὰ πρὸς τὴν θεὸν ἔχον φαίνεται. καὶ γὰρ κατὰ τὴν ἐρημίαν, οὗ ἐὰν λάβηται ὑδραγωγοῦ τόπου, πιὸν τοῖς χείλεσιν ἀνταράσσει, καὶ μιγνύει τῷ ὕδατι τὴν ὕλην,

τοῖς

infœcundum quidem & geniture minime accommodum ſemen excernens. Prius tamen ac celerius cæteris animantibus coit.

49. *Quomodo innuunt immunditiam?*

POrro impurum ſceleſtumque notantes animum, Orygem pingunt, quoniam ad ortum accedente Luna, intentis in deam oculis proſpiciens, vociferatur, non ei bene dicens, nec fauſta acclamatione gratulationeve proſequens. Cujus rei argumentum eſt apertiſſimum, quod anterioribus cruribus terram effodiens, ſuas ipſius pupillas humi velut pingens defigit, quaſi indignabunda, invitaque deæ ortum aſpiciens. Idem quoque in exortu dei Solis inquam efficit. Quapropter antiqui reges, cum ſibi ortum nunciaret horarum obſervator, huic inſidentes animali, per medium ipſum velut Gnomones quoſdam, ortus rationem ac tempus accurate certoque cognoſcebant: unde & ſacerdotes ſolam hanc inter volucres non ſignatam comedunt, quod ſimultatem quandam cum dea exercere videatur. Etenim quemcunque in deſerto locum aquis ſcatentem nactus fuerit, poſteaquam biberit, labris turbat, lutumque aquæ commiſ-

τοῖς δὲ ποσὶν εἰς αὐτὸ ἐπιπέμπει κόνιν, πρὸς τὸ μηδενὶ ἑτέρῳ ζώῳ, τοῦτο πότιμον ὑπάρξαι. οὕτω πονηρὰ καὶ ἀπεχθὴς ἡ τοῦ ὄρυγος ἐνομίσθη φύσις. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο καθῆκον ἐργάζεται, τῆς θεοῦ αὐτῆς πάντα γεννώσης καὶ αὐξανούσης ὅσα κατὰ τὸν κόσμον ἐστὶ χρήσιμα.

ν΄. πῶς ἀφανισμόν;

ΑΦανισμὸν δὲ δηλοῦντες, μῦν ζωγραφοῦσιν, ἐπειδὴ πάντα ἐσθίων, μιαίνει καὶ ἀχρηστοῖ. τῷ αὐτῷ δὲ σημείῳ χρῶνται καὶ κρίσιν θέλοντες γράψαι. πολλῶν γὰρ καὶ διαφόρων ἄρτων κειμένων, ὁ μῦς τὸν καθαρώτατον αὐτῶν ἐκλεξάμενος ἐσθίει. διὸ καὶ τῶν ἀρτοκόπων κρίσις ἐν τοῖς μυσὶ γίνεται.

να΄. πῶς ἰταμότητα;

Ιταμότητα δὲ δηλοῦντες, μυῖαν ζωγραφοῦσιν, ἥτις συνεχῶς ἐκβαλλομένη, οὐδὲν ἧττον παραγίνεται.

νβ΄. πῶς γνῶσιν ζωγραφοῦσι;

ΓΝῶσιν δὲ γράφοντες, μύρμηκα ζωγραφοῦσιν. ὃ γὰρ ἂν ἀσφαλῶς κρύψῃ ἄνθρωπος, οὗτος γινώ-

miſcet, ac pedibus in eam pulverem conjicit: idque, ut nulli alii animanti aqua ſit ad potum idonea. Adeo prava ac infeſta putatur Orygis natura. Nam ne hoc quidem officium deæ præſtat, quum ipſa omnia, quæ toto orbe ſunt utilia, gignat, augeat, ac vegetet.

50. *Quomodo ſubverſionem ac interitum?*

INteritum ſignificantes, murem pingunt. Hic enim omnia corrodens inquinat, & inutilia facit. Eodem vero & ſigno utuntur, ut judicium deſignent. Multis ſiquidem variiſque appoſitis panibus, mus puriſſimum atque optimum delectu habito rodit. Propterea & piſtorum judicium ex muribus ſumitur.

51. *Quomodo impudentiam?*

IMpudentiam notantes, muſcam pingunt: quod hæc etſi crebrius abacta, nihilominus accedat.

52. *Quomodo cognitionem pingunt?*

COgnitionem pingentes, formicam pingunt. Si quid enim homo tuto occultarit, hæc cogno-

νώσκει· ἐ μόνον δὲ, ἀλλὰ καὶ ὅτι, παρὰ τὰ ἕτερα τῶν ζώων, εἰς χειμῶνα ποριζόμενος ἑαυτῷ τροφὰς, ἐ διαμαρτάνει τȣ̃ τόπȣ, ἀλλ' ἄπταιστος εἰς αὐτὸν παραγίνεται.

νγ'. πῶς υἱὸν ζωγραφȣ̃σιν;

Υἱὸν δὲ βȣλόμενοι γράψαι, χηναλώπεκα ζωγραφȣ̃σι. τȣ̃το γὰρ τὸ ζῶον φιλοτεκνώτατον ὑπάρχει. κἂν γὰρ διώκηταί ποτε εἰς τὸ συλληφθῆναι σὺν τοῖς τέκνοις, ὅτε πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ αὐτȣ̃ αὐθαιρέτως διδόασιν ἑαυτȣ̀ς τοῖς κυνηγοῖς, ὅπως τὰ τέκνα διασωθῇ· δι' ἥνπερ αἰτίαν τοῖς Αἰγυπτίοις ἔδοξε σεβάζειν τὸ ζῶον.

νδ'. πῶς ἄνȣν;

ΠΕλεκᾶνα δὲ γράφοντες, ἄνȣν τε ἤδη καὶ ἄφρονα σημαίνȣσιν. ἐπειδὴ δυνάμενος ἐν τοῖς ὑψηλοτέροις τόποις καταλίθεσθαι τὰ ἑαυτȣ̃ ὠὰ, ὥσπερ καὶ τὰ λοιπὰ τῶν πετεινῶν, τȣ̃το ἐ ποιεῖ· ἀλλὰ γὰρ καὶ ἀνορύξας γῆν, ἐκεῖ κατατίθεται τὰ γεννώμενα. ὅπερ ἐπιγνόντες ἄνθρωποι, τῷ τόπῳ βοὸς ἀφόδευμα ξηρὸν πε-

noſcit. Nec hoc ſolum nomine, ſed & quod præter cætera animantia ſibi in hyemem cibos congerens, non aberrat a loco ubi condidit, ſed absque ullo errore ad ipſum pervenit.

53. *Quomodo filium pingunt?*

FIlium volentes ſignificare, vulpanſerem pingunt. Hoc enim animal maxime amans eſt liberorum. Si quando enim ipſum venator ſimul cum parvulis perſequatur, eo usque ut capiatur, & pater & mater ultro ſe venatoribus dedunt, ut ſerventur parvuli. Quam ob cauſam Ægyptiis placuit in hujus rei ſignificationem hoc aſſumere animal.

54. *Quomodo amentem?*

PElicanum autem pingentes, amentem ſimul ac imprudentem ſignificant. Cum enim cæterarum volucrum more poſſit in locis editioribus ova reponere, id non facit: quin potius defoſſa terra, illic pullos collocat. Quod ubi deprehenderint homines, locum illum arido bovis ſtercore circumlinunt,

περίλιθέασιν, ᾧ καὶ πῦρ ὑποβάλλουσι· θεασάμενος δὲ ὁ πελεκὰν τὸν καπνὸν, τοῖς ἰδίοις πτεροῖς βουλόμενος ἀποσβέσαι τὸ πῦρ, ἐκ τῶν ἐναντίων κατὰ τὴν κίνησιν ἐξάπτει αὐτο· ὑφ' οὗ κατακαιόμενος τὰ ἑαυτοῦ πτερὰ, εὐσυλληπτότερος τοῖς κυνηγοῖς γίνεται. δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐνομίσθη ἐσθίειν τοὺς ἱερέας αὐτὸν, ἐπειδὴ ἁπαξαπλῶς ὑπὲρ τέκνων ποιεῖται τὸν ἀγῶνα· Αἰγυπτίων δὲ οἱ λοιποὶ ἐσθίουσι, λέγοντες, ὅτι μὴ κατὰ νοῦν τὴν μάχην, ὥσπερ οἱ χηναλώπεκες, ἀλλὰ κατὰ εὔνοιαν ὁ πελεκὰν ποιεῖται.

νέ. πῶς εὐχαριστίαν δηλοῦσι;

ΕΥχαριστίαν γράφοντες, κουκοῦφαν ζωγραφοῦσι· διότι τοῦτο μόνον τῶν ἀλόγων ζώων ἐπειδὰν ὑπὸ τῶν γονέων ἐκτραφῇ, γηράσασιν αὐτοῖς τὴν αὐτὴν ἀνταποδίδωσι χάριν. ἐν ᾧ γὰρ ὑπ' αὐτῶν ἐξετράφη τόπῳ, νεοσσιὰν αὐτοῖς ποιήσας, τίλλει αὐτῶν τὰ πτερά, τροφάς τε χορηγεῖ, μέχρις οὗ πτεροφυήσαντες οἱ γονεῖς, βοηθεῖν ἑαυτοῖς δυνηθῶσιν. ὅθεν καὶ τῶν θείων σκήπτρων κουκοῦφα προτίμησίς ἐστι.

cui & ignem ſubjiciunt. Pelicanus autem conſpecto fumo, dum pennis ſuis ignem vult extinguere, e contrario earum agitatione accendit. Quo cum conflagrent ejus alæ, facile ab aucupibus capitur. Quam ob cauſam non conſentaneum exiſtimarunt eo veſci ſacerdotes, cum omnino pro liberis in diſcrimen ſeſe conjiciat. Multi tamen ex Ægyptiis, eo veſcuntur, ut qui eum dicant non judicio ac prudentia quadam, ut vulpanſeres, ſed benevolentia duntaxat & mira in ſobolem pietate certamen hoc ſuſcipere.

55. *Quomodo gratum indicant animum?*

GRatum indicantes animum, Cucupham pingunt, propterea quod ſolum hoc ex mutis animantibus, poſteaquam ab ipſis educatum fuerit, iiſdem ſenio confectis parem refert gratiam. Quo enim loco ab ipſis enutrita eſt, eodem nidum ipſis extruit, pennis eorum evulſis, cibumque ſubminiſtrat, donec renatis plumis parentes ſibi ipſi opem ferre queant. Unde & divinorum ſceptrorum Cucupha inſigne atque ornamentum apud eos eſſe ſolet.

νϛ΄. πῶς ἄδικον, καὶ ἀχάριστον;

Ἄδικον δὲ καὶ ἀχάριστον, ἱπποποτάμου ὄνυχας δύο, κάτω βλέποντας, γράφουσιν. οὗτος γὰρ ἐν ἡλικίᾳ γενόμενος, πειράζει τὸν πατέρα, πότερόν ποτε ἰσχύει μαχόμενος πρὸς αὐτόν. καὶ ἐὰν μὲν ὁ πατὴρ ἐκχωρήσῃ, τόπον αὐτῷ μερίσας, οὗτος πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἐπίγαμον ἥκει, καὶ ἐᾷ τοῦτον ζῆν· εἰ δὲ μὴ ἐπιτρέψειεν αὐτῷ ποιήσασθαι πρὸς τὴν μητέρα γάμον, ἀναιρεῖ αὐτὸν, ἀνδρειότερος καὶ ἀκμαιότερος ὑπάρχων. εἰς δὲ τὸ κατώτατον μέρος ὄνυχας δύο ἱπποποτάμου, ὅπως οἱ ἄνθρωποι τοῦτο ὁρῶντες, καὶ τὸν περὶ αὐτοῦ λόγον ἐπιγινώσκοντες, προθυμότεροι εἰς εὐεργεσίαν ὑπάρχωσι.

νζ΄. πῶς ἀχάριστον πρὸς τοὺς ἑαυτοῦ εὐεργέτας;

Ἀχάριστον καὶ μάχιμον τοῖς ἑαυτοῦ εὐεργέταις σημαίνοντες, περιστερὰν ζωγραφοῦσιν. ὁ γὰρ ἄρσην ἰσχυρότερος γενόμενος, διώκει τὸν ἑαυτοῦ πατέρα ἀπὸ τῆς μητρὸς, καὶ οὕτως αὐτῇ πρὸς γάμον μίσγεται·

56. *Quomodo injuſtum & ingratum?*

INjuſtum vero atque ingratum, geminos equi fluviatilis ungues deorſum vergentes pingunt. Hic enim cum ad ætatis florem pervenerit, cum patre pugnans periculum facit, an præpolleat. Et ſi quidem pater ceſſerit, locum ei aſſignans, ipſe cum ſua ipſius matre connubium contrahit, & eum ſinit vivere. Quod ſi non permittat pater eum matri jungi, ipſum, cum fortior ſit ac robuſtior, interimit. Cæterum ideo geminos ejus ungues deorſum maxime inflexos pingunt, ut qui hoc vident homines, hujusque cauſam intelligunt, ad beneficentiam procliviores ſint.

57. *Quomodo ingratum in bene de ſe meritos?*

INgratum ac infeſtum iis a quibus beneficio affectus eſt ſignificantes, columbam pingunt. Mas enim ubi robuſtior evaſerit, ex conſortio matris patrem expellit, itaque ei connubio jungitur.

ται. καθαρὸν δὲ τοῦτο τὸ ζῷον ὑπάρχειν δοκεῖ· ἐπειδὴ οὔσης λοιμώδους καταστάσεως, καὶ παντὸς ἐμψύχου τε καὶ ἀψύχου νοσωδῶς διατιθεμένου, τοὺς ἐσθίοντας τοῦτο μόνον, οὐ μεταλαμβάνει τῆς τοιαύτης κακίας. διόπερ κατ' ἐκεῖνον τὸν καιρὸν, οὐδὲν ἕτερον τῷ βασιλεῖ ἐν τροφῆς μέρει παρατίθεται, εἰ μὴ μόνον περιστερά. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ τοῖς ἐν ἁγνείαις οὖσι, διὰ τὸ ὑπηρετεῖσθαι τοῖς θεοῖς. ἱστορεῖται δὲ, ὅτι οὐ χολὴν ἔχει τοῦτο τὸ ζῷον.

νη'. πῶς τὸ ἀδύνατον γενέσθαι;

ΑΔύνατον δὲ γενέσθαι σημαίνοντες, πόδας ἀνθρώπου ἐν ὕδατι περιπατοῦντας ζωγραφοῦσιν· ἢ καὶ ἄλλως βουλόμενοι τὸ αὐτὸ σημαίνειν, ἀκέφαλον ἄνθρωπον περιπατοῦντα ζωγραφοῦσιν. ἀδύνατα δὲ ἀμφότερα ὑπάρχοντα, εὐλόγως εἰς τοῦτο παρειλήφασι.

νθ'. πῶς βασιλέα κάκιστον;

ΒΑσιλέα δὲ κάκιστον δηλοῦντες, ὄφιν ζωγραφοῦσι κοσμοειδῶς ἐσχηματισμένον, οὗ τὴν οὐρὰν ἐν

τῷ

tur. Purum autem hoc animal esse videtur. Siquidem cum aëris constitutio pestilens est, omniaque tam animata, quam inanimata, ea afficiuntur, quotquot hoc vescuntur animali, soli ab hac lue immunes servantur. Ideoque eo tempore regi in cibo sumendo nihil aliud præter columbas apponitur, idemque iis, qui quod Diis ministrent puri castique permanent. Traditur & hoc animal felle carere.

58. *Quomodo id quod fieri non potest?*

Quod fieri nequeat, pedes hominis in aqua obambulantes pingunt. Atque aliter idem significare volentes, hominem absque capite gradientem pingunt: quorum utrumque cum ex eorum numero sit, quæ fieri non possint, merito ad hoc innuendum sumta sunt.

59. *Quomodo regem pessimum?*

Regem autem pessimum significantes, anguem pingunt in orbis figuram, cujus caudam ori

τῷ σόματι ποιοῦσι· τὸ δὲ ὄνομα τοῦ βασιλέως ἐν μέσῳ τῷ εἰλίγματι γράφουσιν, αἰνιττόμενοι γράφειν, τὸν βασιλέα τοῦ κόσμου κρατεῖν. τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ὄφεως παρ' Αἰγυπτίοις ἐστὶ μεισί.

ξ'. πῶς βασιλέα φύλακα;

ΕΤέρως δὲ βασιλέα φύλακα δηλοῦντες, τὸν μὲν ὄφιν ἐγρηγορότα ζωγραφοῦσιν· ἀντὶ δὲ τοῦ ὀνόματος τοῦ βασιλέως, φύλακα ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ φύλαξ ἐστὶ τοῦ παντὸς κόσμου. καὶ ἑκάστοτε τὸν βασιλέα, ἐπεγρήγορον εἶναι.

ξα'. πῶς μηνύουσι κοσμοκράτορα;

ΠΑλιν δὲ τὸν βασιλέα κοσμοκράτορα νομίζοντες καὶ μηνύοντες, αὐτὸν μὲν ὄφιν ζωγραφοῦσιν· ἐν μέσῳ δὲ αὐτοῦ, οἶκον μέγαν δεικνύουσιν εὐλόγως. ὁ γὰρ βασίλειος οἶκος, παρ' αὐτοῦ - - ἐν τῷ κόσμῳ.

ξβ'. πῶς λαὸν πειθήνιον βασιλεῖ;

ΛΑὸν πρὸς βασιλέα πειθήνιον δηλοῦντες, μέλισσαν ζωγραφοῦσι. καὶ γὰρ μόνον τῶν ἄλλων ζώων,

admovent, nomen vero regis in media revolutione ſcribunt, obſcure innuentes ſe regem pingere orbi imperitantem. Porro angui apud Ægyptios nomen eſt Meiſi.

60. *Quomodo regem cuſtodem?*

ALiter quoque regem cuſtodem ſignantes, anguem quidem vigilantem pingunt, ſed pro regis nomine cuſtodem adnectunt. Hic enim totius orbis cuſtos eſt. Itaque regem aſſidue vigilantem eſſe oportere.

61. *Quomodo mundi notant dominum?*

RUrſus regem orbis moderatorem exiſtimantes, & indicantes, ipſum quidem anguem pingunt, ſed in ejus medio magnam domum effingunt ac repræſentant: nec ſane abſque ratione. Regia enim domus quæ ab eo regitur in mundo eſt.

62. *Quomodo populum regi morigerum?*

POpulum principalibus juſſis obſequentem innuentes, apem pingunt. Solæ enim hæ ex omni ani-

ζώων, βασιλέα ἔχει, ᾧ τὸ λοιπὸν τῶν μελισσῶν ἕπεται πλῆθος, καθὸ καὶ οἱ ἄνθρωποι πείθονται βασιλεῖ. αἰνίττονται δὲ ἐκ τῆς τοῦ μέλιτος - - - ἐκ τῆς τοῦ κέντρου τοῦ ζώου δυνάμεως - - - χρηστὸν ἅμα καὶ εὔτονον εἶναι πρὸς - καὶ διοίκησιν.

ξγ΄. πῶς βασιλέα μέρους κόσμου κρατοῦντα;

ΒΑσιλέα δὲ οὐ τοῦ παντὸς κόσμου κρατοῦντα, μέρους δὲ, βουλόμενοι σημῆναι, ἡμίτομον ὄφιν ζωγραφοῦσι· δηλοῦντες τὸν μὲν βασιλέα διὰ τοῦ ζώου· ἡμίτομον δὲ, ὅτι οὐ τοῦ παντὸς κόσμου.

ξδ΄. πῶς παντοκράτορα;

ΠΑντοκράτορα δὲ ἐκ τῆς τοῦ ζώου τελειώσεως σημαίνουσι, πάλιν τὸν ὁλόκληρον ὄφιν ζωγραφοῦντες. οὕτω παρ᾽ αὐτοῖς τοῦ παντὸς κόσμου τὸ διῆκον ἐστὶ πνεῦμα.

ξε΄. πῶς γναφέα;

ΓΝαφέα δὲ δηλοῦντες, δύο πόδας ἀνθρώπου ἐν ὕδατι ζωγραφοῦσι. τοῦτο δὲ, ἀπὸ τῆς τοῦ ἑρμοῦ

ὁμοιό-

mantium genere regem habent, quem reliqua apum multitudo ſequatur, cuique, non ſecus ac vulgus regi, obtemperet. Innuunt autem obſcure, tum ex mellis inſigni utilitate, tum ex vi quam in aculeo habet hoc animal, utilem ſimul ac potentem eſſe ad res gerendas regem.

63. *Quomodo regem parti orbis imperantem?*

REgem autem non toti orbi, ſed parti duntaxat imperantem volentes ſignificare, anguem dimidiatum pingunt: regem quidem per ipſum animal; non toti vero orbi imperantem, ex eo quod dimidiatus ſit, deſignantes.

64. *Quomodo late rerum potientem?*

OMnium autem moderatorem ex ejusdem animalis perfectione ſignificant, rurſum integrum pingentes anguem. Sic & apud eos ſpiritus eſt, qui per univerſum orbem permeat.

65. *Quomodo fullonem?*

FUllonem indicantes, geminos hominis pedes in aqua pingunt: id quod ex Mercurii ſimili-

ὁμοιότητος δηλοῦσι.

ξς΄. πῶς μῆνα;

ΜΗνα δὲ γράφοντες, σελήνης σχῆμα, καθὸ καὶ πρόκειται, ἔχον εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἡμέρας ἰσημερινὰς μόνας, ἐξ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν τῆς ἡμέρας ὑπαρχούσης ζωγραφοῦσι, καθ᾽ ἃς καὶ ἀνατέλλει· ταῖς δὲ λοιπαῖς δύο, ἐν δύσει ἐστί.

ξζ΄. πῶς ἅρπαγα, ἢ πολύγονον, ἢ μαινόμενον;

ΑΡπαγα δὲ, ἢ πολύγονον, ἢ μαινόμενον βουλόμενοι σημῆναι, κροκόδειλον ζωγραφοῦσι, διὰ τὸ, πολύγονον καὶ πολύτεκνον ὑπάρχειν καὶ μαινόμενον. ἐπὰν γὰρ ἁρπάσαι τὶ βουλόμενος ἀποτύχῃ, θυμωθεὶς, καθ᾽ αὐτοῦ μαίνεται.

ξη΄. πῶς ἀνατολήν;

ΑΝατολὴν δὲ λέγοντες, δύο ὀφθαλμοὺς κροκοδείλου ζωγραφοῦσιν. ἐπειδήπερ παντὸς σώματος

ζώου

tudine indicant.

66. *Quomodo mensem?*

MEnsem autem exprimentes, Lunæ figuram eodem qui supra expositus est habitu, pingunt: complectentem octo & viginti dies æquinoctiales duntaxat, die ex viginti quatuor horis constituto, quibus & exoritur in nostro apparens hemisphærio: reliquis vero duobus in occasu est.

67. *Quomodo rapacem, fœcundum, aut furentem?*

CÆterum, rapacem, fœcundum, aut insanum volentes innuere, Crocodilum pingunt: quod fœcundum maxime sit hoc animal, multosque liberos procreet, insuper & crebro in furorem agatur. Ubi enim ab expetita præda exciderit, indignabundus in se ipse furit.

68. *Quomodo ortum?*

ORtum ostendentes, geminos Crocodili oculos pingunt: quoniam oculi huic animali veluti

ex

ζώȣ οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκ τȣ̃ βυθȣ̃ ἀναφαίνονται.

ξθ'. πῶς δύσιν;

ΔΥσιν δὲ λέγοντες, κροκόδειλον κεκυφότα ζωγραφȣ̃σι. αὐτότοκον γὰρ καὶ κατωφερὲς τὸ ζῶον.

ό. πως σκιάζȣσι σκότος;

ΣΚότος δὲ λέγοντες, κροκοδείλȣ ȣ̓ρὰν ζωγραφȣ̃σιν· ἐπειδὴ ȣ̓κ ἄλλως εἰς ἀφανισμὸν καὶ ἀπώλειαν φέρει ὁ κροκόδειλος ȣ̓̃ ἐὰν λάβηται ζώȣ, εἰ μὴ τῇ ȣ̓ρᾷ τῇ ἑαυτȣ̃ διαπληκτίσας ἄτοπον παρασκευάσει. ἐν τȣ́τῳ γὰρ τῷ μέρει ἡ τȣ̃ κροκοδείλȣ ἰσχὺς καὶ ἀνδρεία ὑπάρχει. ἱκανῶν δὲ καὶ ἄλλων ὑπαρχόντων σημείων, ἐν τῇ τῶν κροκοδείλων φύσει, αὐτάρκη τὰ δόξαντα ἐν τῷ πρώτῳ συγγράμματι εἰπεῖν.

Τέλος τȣ̃ πρώτȣ βιβλίȣ.

ΩΡΑ-

ex imo corpore emergunt.

69. *Quomodo occaſum?*

AT occaſum ſignantes, Crocodilum inflexum ac cernuum pingunt. Ad partum enim facile, & ad Venerem maxime proclive eſt hoc animal.

70. *Quomodo tenebras adumbrant?*

POrro tenebras ſignificantes, Crocodili caudam pingunt. Neque enim aliter ad exitium & internecionem perducit Crocodilus quodcunque apprehenderit animal, niſi cauda prius cæſum, invalidum reddiderit. Namque in hac corporis parte præcipua eſt Crocodili vis ac robur. Cæterum cum quamplurima alia in Crocodilorum natura ſigna comperiantur, hæc quæ in primum librum conferre viſum eſt, nunc ſatis erunt.

Finis prioris libri.

ΩΡΑΠΟΛΛΩΝΟΣ

ΝΕΙΛΩ΄ΟΥ

ΤΗΣ ΤΩΝ ΠΑΡ' ΑΙΓΥΠΤΙΟΙΣ ΙΕΡΟΓΛΥΦΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ ΕΡΜΗΝΕΙΑΣ, ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΔΙὰ δὲ τῆς δευτέρας πραγματείας, περὶ τῶν λοιπῶν τὸν λόγον ὑγιῆ σοι παραστήσομαι· ἃ δὲ καὶ ἐξ ἄλλων ἀντιγράφων, οὐκ ἔχοντα τινὰ ἐξήγησιν, ἀναγκαίως ὑπέταξα.

α΄. Τί ἀστέρα γράφοντες δηλοῦσιν;

ΑΣτὴρ παρ' Αἰγυπτίοις γραφόμενος, ποτὲ μὲν θεὸν σημαίνει, ποτὲ δὲ δείλην, ποτὲ δὲ νύκτα, ποτὲ δὲ χρόνον, ποτὲ δὲ ψυχὴν ἀνθρώπου ἄῤῥενος.

β΄. Τί ἀετοῦ νεοσσόν;

ΚΑὶ ἀετοῦ νεοσσὸν, ἀῤῥενογόνον καὶ κυκλωνδὸν σημαίνει, ἢ σπέρμα ἀνθρώπου.

γ΄. Τί

HORAPOLLINIS NILIACI,

DE SACRARUM APUD ÆGYPTIOS INSCULPTARUM LITERARUM INTERPRETATIONE, LIBER SECUNDUS.

SEcundo autem volumine reliquorum tibi veram idoneamque in medium afferam rationem: quæ & cum ab aliis autoribus nequaquam ſint expoſita, neceſſario ſubjungenda cenſui.

1. *Quid ſtellam pingentes, innuunt?*

DEpicta Ægyptiis ſtella nunc deum ſignificat, nunc crepuſculum, nunc noctem, nunc vero tempus, interdum etiam hominis maſculi animam.

2. *Quid aquilæ pullum?*

ET aquilæ pullus maſculum, & orbiculatum quippiam vel ſemen hominis connotat.

γʹ. Τί δύο πόδας συνηγμένους καὶ βεβηκότας;

ΔΥο πόδες συνηγμένοι καὶ βεβηκότες, δρόμον ἡλίου τὸν ἐν ταῖς χειμερίαις τροπαῖς σημαίνουσι.

δʹ. Τί ἀνθρώπου καρδίαν φάρυγγος ἠρτημένην;

ΑΝθρώπου καρδία φάρυγγος ἠρτημένη, ἀγαθοῦ ἀνθρώπου στόμα σημαίνει.

εʹ. πῶς πολέμου στόμα;

ΠΟλέμου στόμα δηλοῦσιν ἀνθρώπου χεῖρες ζωγραφούμεναι, ἡ μὲν ὅπλον κρατοῦσα, ἡ δὲ τόξον.

ϛʹ. Τί δάκτυλον;

ΑΝθρώπου στόμαχον δηλοῖ δάκτυλος.

ζʹ. Τί αἰδοῖον χειρὶ κρατούμενον;

ΑΙδοῖον χειρὶ κρατούμενον, σωφροσύνην δηλοῖ ἀνθρώπου.

3. *Quid geminos pedes junctos ac ſtantes?*

GEmini pedes ſimul compacti ac firmati, Solis curſum cum in ſolſtitio eſt hyberno, ſignificant.

4. *Quid hominis cor faucibus appenſum?*

HOminis cor faucibus appenſum, boni viri os deſignat.

5. *Quomodo belli aciem, ac frontem exercitus ad prælium inſtructi?*

BElli aciem indicant hominis depictæ manus, hæc quidem ſcutum, illa vero arcum tenens.

6. *Quid digitum?*

HOminis ſtomachum demonſtrat digitus.

7. *Quid pudendum manu compreſſum?*

PEnis manu cohibitus ac tectus, continentiam hominis innuit.

η΄. πῶς νόσον δηλοῦσιν;

ΑΝθη δὲ ἀνεμώνης, νόσον ἀνθρώπου σημαίνει.

θ΄. πῶς ὀσφὺν ἀνθρώπου;

ΟΣφὺν, ἢ στάσιν ἀνθρώπου βουλόμενοι ζωγραφεῖν, τὸ νωτιαῖον ὀστοῦν γράφομεν. τινὲς γὰρ λέγουσι τὸ σπέρμα ἐκεῖθεν φέρεσθαι.

ι΄. πῶς διαμονὴν καὶ ἀσφάλειαν σημαίνουσιν;

ΟΡτυγος ὀστέον ζωγραφούμενον, διαμονὴν καὶ ἀσφάλειαν σημαίνει· διότι δυσπαθές ἐστι τὸ τοῦ ζώου ὀστέον.

ια΄. πῶς ὁμόνοιαν;

ΑΝθρωποι δύο δεξιούμενοι, ὁμόνοιαν δηλοῦσι.

ιβ΄. πῶς ὄχλον;

ΑΝθρωπος καθωπλισμένος, καὶ τοξεύων, ὄχλον σημαίνει.

8. *Quomodo morbum ſignificant?*

FLores autem Anemones, morbum hominis ſignificant.

9. *Quomodo lumbum hominis?*

LUmbum, aut ſtatum conſtitutionemque hominis volentes notare, os ſpinæ dorſi pingimus. Sunt enim qui dicant, hinc ſemen defluere.

10. *Quomodo permanens aliquid & tutum ſignificant?*

COturnicis os pictum, ſtabile ac tutum quippiam indicat, quod difficile hujus animalis os afficiatur ac patiatur quicquam.

11. *Quomodo concordiam?*

DUo homines, magiſtratus ornati inſignibus, concordiam innuunt.

12. *Quomodo turbam ac tumultum?*

ARmatus homo ſagittasque jaculans, tumultum ſignificat.

ιγʹ. πῶς ἀναμέτρησιν;

Ἀνθρώπου δάκτυλος, ἀναμέτρησιν σημαίνει.

ιδʹ. πῶς γυναῖκα ἔγγυον;

Γυναῖκα ἔγγυον βουλόμενοι δηλῶσαι, ἡλίου κύκλον σὺν ἀστέρι μετὰ ἡλίου δίσκου, δίχα τετμημένου, σημαίνουσιν.

ιεʹ. πῶς ἄνεμον;

Τὴν ἀνατολὴν ἱέραξ ἐπὶ μετεώρου θέων, ἀνέμους σημαίνει. ἔτι καὶ ἄλλως, ἱέραξ διατεταμένος τὰς πτέρυγας ἐν ἀέρι, οἷον πτέρυγας ἔχων, ἄνεμον σημαίνει.

ιϛʹ. πῶς πῦρ;

Καπνὸς εἰς οὐρανὸν ἀναβαίνων, πῦρ δηλοῖ.

ιζʹ. πῶς ἔργον;

Βοὸς ἄῤῥενος κέρας γραφόμενον, ἔργον σημαίνει.

13. *Quomodo dimenſionem?*

HOminis digitus dimenſionem notat.

14. *Quomodo deſponſatam mulierem?*

DEſponſatam mulierem volentes oſtendere, ſolis circulum, ſimul cum ſtella & ipſo diſco ſolis bipartito pingunt.

15. *Quomodo ventum?*

ACcipiter ortum verſus in ſublime tendens, ventos oſtendit. Item & aliter: Accipiter expanſas in aëre alas habens, ventum, qui alas quasdam habere videtur, ſignificat.

16. *Quomodo ignem?*

FUmus in cœlum aſcendens, ignem indicat.

17. *Quomodo opus?*

MAſculi bovis animantis cornu pictum, opus notat.

ιη'. πῶς ποιμήν;

Βοὸς δὲ θηλείας κέρας γραφόμενον, ποιμὴν σημαίνει.

ιθ'. πῶς ἀνοσιότητα;

Προτομὴ σὺν μαχαίρᾳ γραφομένη ἀνοσιότητα δηλοῖ.

κ'. πῶς ὥραν;

Ἵππος ποτάμιος γραφόμενος ὥραν δηλοῖ.

κα'. πῶς πολυχρόνιον;

Ἔλαφος κατ' ἐνιαυτὸν βλαστάνει τὰ κέρατα· ζωγραφουμένη δὲ, πολυχρόνιον σημαίνει.

κβ'. πῶς ἀποστροφήν;

Λύκος, ἢ κύων ἀπεστραμμένος, ἀποστροφὴν δηλοῖ.

κγ'. πῶς μέλλον ἔργον;

Ἀκοὴ ζωγραφουμένη, μέλλον ἔργον σημαίνει.

18. *Quomodo pœnam?*

AT fœminæ cornu depictum, ultionem ostendit.

19. *Quomodo impietatem?*

IMago umbilico tenus cum gladio depicta, impietatem innuit.

20. *Quomodo horam?*

HIppopotamus depictus horam significat.

21. *Quomodo longævum ac diuturnum?*

CErvis quotannis cornua renascuntur. Hic depictus longissimam vitam significat.

22. *Quomodo aversionem?*

LUpus aut canis aversus, aversionem monstrat.

23. *Quomodo futurum opus?*

AUris picta, futurum opus significat.

κδ΄. πῶς φονέα, ἢ αἷμα κροκοδείλου;

Σφὴξ ἀεροπετὴς, ἤτοι αἷμα κροκοδείλου βλαπτικὸν, ἢ φόνον σημαίνει.

κε΄. πῶς θάνατον;

Νυκτικόραξ θάνατον σημαίνει. ἄφνω γὰρ ἐπέρχεται τοῖς νεοσσοῖς τῶν κορωνῶν κατὰ τὰς νύκτας, ὡς ὁ θάνατος ἄφνω ἐπέρχεται.

κϛ΄. πῶς ἔρωτα;

Παγὶς ἔρωτα ὡς θήραν θανατ--- τερὸν, ἀέρα σημαίνει.--- ὂν, υἱόν.

κζ΄. πῶς παλαιότατον;

Λόγοι καὶ φύλλα, ἢ βιβλίον ἐσφραγισμένον, παλαιότατον δηλοῖ.

κη΄. πῶς πολιορκίαν;

Κλίμαξ, πολιορκίαν, διὰ τὸ ἀνώμαλον.

κθ΄.

24. *Quomodo percussorem aut sanguinem Crocodili?*

VEspa per aërem volans, aut Crocodili noxium sanguinem, aut cædem designat.

25. *Quomodo mortem?*

NUcticorax mortem significat: quemadmodum enim hic derepente pullos cornicum noctu, sic & mors homines nec opinato invadit atque opprimit.

26. *Quomodo amorem?*

LAqueus amorem, ut feram quandam, ala aërem significat.

27. *Quomodo vetustissimum?*

SErmones & folia, aut signatus liber, vetustissimum indicant.

28. *Quomodo obsidionem?*

SCala obsidionem, quod inæqualis sit atque acclivis.

κθ΄. πῶς ἄπειρον, ἢ Μοῦσαν, ἢ μοῖραν;

Γράμματα ἑπτὰ, ἐν δυσὶ δακτύλοις περιεχόμενα Μοῦσαν, ἢ ἄπειρον, ἢ μοῖραν σημαίνει.

λ΄. Τί σημαίνει γραμμὴ, ἐπικεκαμμένη ἑτέρᾳ;

Γραμμὴ ὀρθὴ μία, ἅμα γραμμῇ ἐπικεκαμμένῃ ἢ δέκα, γραμμὰς ἐπιπέδους σημαίνουσι.

λα΄. Τί δηλοῦσι χελιδόνα γράφοντες;

Τὴν ὁλοσχερῆ σημαίνειν βουλόμενοι κλῆσιν γονικὴν καταλειφθεῖσαν τοῖς υἱέσι, χελιδόνα ζωγραφοῦσιν. ἐκείνη γὰρ κυλίει ἑαυτὴν εἰς πηλὸν, καὶ κτίζει τοῖς νεοττοῖς φωλεὸν μέλλουσα τεθνᾶναι.

λβ΄. Τί μέλαιναν περιστεράν;

Γυναῖκα χήραν ἐπιμείνασαν ἄχρι θανάτου θέλοντες σημῆναι, περιστερὰν μέλαιναν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ οὐ συμμίγνυται ἑτέρῳ ἀνδρὶ, ἕως οὗ χηρεύσῃ.

29. *Quomodo inexpertum, Musam, aut fatum?*

LIteræ ſeptem, duobus incluſæ digitis, Muſam, inexpertum aut fatum ſignificant.

30. *Quid linea ſignificat ſuper alteram inflexa?*

REcta linea ſimul cum altera ſuperne inflexa, decem planas lineas indicat.

31. *Quid innuunt, hirundinem pingentes?*

OMnes parentum opes filiis relictas volentes innuere, hirundinem pingunt. Illa enim jam morti proxima, luto ſeipſam volutat, & pullis latebras comparat.

32. *Quid nigram columbam?*

MUlierem viduam, quæ ad mortem uſque in eo permanſerit vitæ ſtatu, volentes ſignificare, nigram pingunt columbam. Hæc enim quamdiu vidua eſt, alteri viro non miſcetur.

λγʹ. Τί ἰχνεύμονα;

ΑΝθρωπον ἀσθενῆ, καὶ μὴ δυνηθέντα ἑαυτῷ βοηθῆσαι δι' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ διὰ τῆς ἄλλων ἐπικουρίας, θέλοντες δηλῶσαι, ἰχνεύμονα ζωγραφοῦσιν. ἐκείνη γὰρ ὅταν ἴδῃ ὄφιν, οὐ πρότερον ἐπιτίθεται αὐτῷ, ἀλλὰ βοῇ τοὺς ἄλλους ἐπικαλουμένη, τότε ἐναντιοῦται τῷ ὄφει.

λδʹ. Τί δηλοῦσιν ὀρίγανον ἱερογλυφοῦντες;

ΛΕῖψον μυρμήκων βουλόμενοι σημῆναι, ὀρίγανον ἱερογλυφοῦσιν. αὕτη γὰρ ποιεῖ λείπειν τοὺς μύρμηκας, ἀποτιθεμένη ἐν τόπῳ, ὁπόθεν ἐξέρχονται.

λεʹ. Τί σκορπίον, καὶ κροκόδειλον;

ΑΝθρωπον ἐχθρὸν, ἑτέρῳ ἴσῳ ἐναντιούμενον σημῆναι θέλοντες, σκορπίον καὶ κροκόδειλον ζωγραφοῦσιν. ἑκάτερον γὰρ ἀναιρεῖ. εἰ δὲ ἐναντίον καὶ ἀναιρετικὸν τοῦ ἑτέρου σημαίνουσι, κροκόδειλον ζωγραφοῦσιν, ἢ σκορπίον. ἀλλ' εἰ μὲν ὀξέως ἀναιροῦντα, κρο-

κό-

33. *Quid Ichneumonem?*

HOminem invalidum, & qui ſibi per ſe ipſe opem ferre nequeat, ſed aliorum ſe tueatur auxilio, volentes monſtrare, ichneumonem pingunt. Hic enim conſpecto ſerpente non protinus in eum irruit, ſed vocatis prius clamore aliis, tum demum ei reſiſtit.

34. *Quid notant, origanum in ſacris inſculpentes?*

FOrmicarum abſentiam ac diſceſſum volentes ſignificare, origanum inter ſacras ſculpturas pingunt. Hæc ſiquidem eo in loco condita, unde formicæ prodeunt, eas fugat.

35. *Quid Scorpium & Crocodilum?*

INimicum cum pari congredientem inimico, indicare volentes, Scorpium & Crocodilum pingunt: uterque enim alteri mutuum affert exitium. Sin vero victorem alterum, quique inimicum ſuſtulerit innuant, aut Crocodilum pingunt, aut Scorpium: ſi celeriter quidem ſuſtulerit, Croco-

κόδειλον ζωγραφοῦσιν· εἰ δὲ βραδέως ἀναισχυντα, σκορπίον, διὰ τὸ δυσκίνητον.

λς΄. Τί γαλῆν;

ΓΥναῖκα ἀνδρὸς ἔργα πράττουσαν βουλόμενοι σημῆναι, γαλῆν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ ἄῤῥενος αἰδοῖον ἔχει, ὡς ὀστάριον.

λζ΄. Τί χοῖρον;

ΟΤε βούλονται ἄνθρωπον ἐξώλη σημῆναι, χοῖρον ζωγραφοῦσι, διὰ τὸ τὴν φύσιν τοῦ χοίρου τοιαύτην εἶναι.

λη΄. πῶς θυμὸν ἄμετρον;

ΕΙ δὲ θυμὸν ἄμετρον, ὥς τε καὶ ἐκ τούτου πυρέττειν τὸν θυμούμενον, λέοντα γράφουσιν, ἐκστοίζοντα τοὺς ἰδίους σκύμνους. καὶ λέοντα μὲν, διὰ τὸν θυμόν· τοὺς σκύμνους δὲ ἐκστοϊζομένους, ἐπειδὴ τὰ ὀστᾶ τῶν σκύμνων κοπτόμενα, πῦρ ἐκβάλλει.

λθ΄.

dilum: ſi lente, Scorpium, ob ejus difficilem tardumque motum.

36. *Quid muſtelam?*

VBi mulierem quæ viri præſtat opera, volunt exprimere, muſtelam pingunt: quod hæc maris pudendum habeat velut oſſiculum.

37. *Quid porcum?*

VOlentes pernicioſum & peſtiferum hominem monſtrare, porcum pingunt: quod ejusmodi ſit porci natura.

38. *Quomodo immodicam iram?*

QVod ſi immoderatam iracundiam, ex qua qui ea eſt commotus, febrim contraxerit, Leonem pingunt proprios catulos cauda flagellantem. Leonem quidem, ob iracundiam; catulos vero cauda cæſos, quod catulorum oſſa, ſi inter ſe collidantur, ignem emittunt.

λθ΄. πῶς γέροντα μουσικόν;

Γέροντα μουσικὸν βουλόμενοι σημῆναι, κύκνον ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ ἡδύτατον μέλος ᾄδει γηράσκων.

μ΄. πῶς ἄνδρα δηλοῦσι συγγινόμενον τῇ ἑαυτοῦ γυναικί;

Ἄνδρα συγγινόμενον τῇ γυναικὶ αὐτοῦ κατὰ μίξιν βουλόμενοι σημῆναι, δύο κορώνας γράφουσιν. αὗται γὰρ συμμίγνυνται ἀλλήλαις, ὡς μίγνυται ἄνθρωπος κατὰ φύσιν.

μα΄. τί δηλοῦσι κάνθαρον τυφλὸν γράφοντες;

Ἄνδρα δὲ ὑπὸ ἡλιακῆς ἀκτῖνος πυρέξαντα καὶ ἐντεῦθεν ἀποθανόντα βουλόμενοι σημῆναι, κάνθαρον τυφλὸν γράφουσιν. οὗτος γὰρ ὑπὸ τοῦ ἡλίου τυφλούμενος ἀποθνήσκει.

μβ΄. τί δηλοῦσιν ἡμίονον γράφοντες;

Γυναῖκα δὲ στεῖραν βουλόμενοι σημῆναι, ἡμίονον γρά-

39. *Quomodo ſenem Muſicum?*

SEnem muſicum volentes commonſtrare, Cygnum pingunt: quod hic ſeneſcens ſuaviſſimum edat concentum.

40. *Quomodo virum innuunt cum ſua ipſius uxore congredientem?*

VIrum qui cum uxore ſua conſuetudinem veneream habeat, innuere ſi velint, geminas cornices pingunt: quod hæ eodem ſecum invicem modo naturaliter coëant, quo homines.

41. *Quid ſignificant cæcum ſcarabæum pingentes?*

HOminem qui ex ſolaribus radiis contracta febri perierit, notantes; cæcum pingunt Scarabæum, ut qui ſplendore Solis excœcatus intereat.

42. *Quid mulam?*

STerilem volentes indicare mulierem, mulam

 pin-

γράφουσιν. αὕτη γὰρ διὰ τοῦτο στεῖρά ἐστι, διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὴν μήτραν ἐπ᾽ εὐθείας.

μγ΄. πῶς δηλοῦσι γυναῖκα γεννήσασαν θήλεα βρέφη;

ΓΥναῖκα γεννήσασαν θήλεα βρέφη πρώτως, βουλόμενοι σημῆναι, ταῦρον ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ νεύοντα ζωγραφοῦσιν· εἰ δὲ ἄῤῥενα, πάλιν ταῦρον ἐπὶ τὰ δεξιὰ νεύοντα ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ ἀπο τῆς ὀχείας καταβαίνων, εἰ μὲν ἐπὶ τὰ ἀριστερὰ κατέλθοι, θῆλυ γεννᾶται· εἰ δὲ ἐπὶ τὰ δεξιὰ κατέλθοι ἀπὸ τῆς ὀχείας, ἄῤῥεν τίκτεται.

μδ΄. πῶς δηλοῦσι σφῆκας;

ΣΦῆκας βουλόμενοι σημῆναι, νεκρὸν ἵππον ζωγραφοῦσιν. ἐκ γάρ τούτου ἀποθανόντος, πολλοὶ γίνονται σφῆκες.

με΄. πῶς δηλοῦσι γυναῖκα ἐκτιτρώσκουσαν;

ΓΥναῖκα ἐκτιτρώσκουσαν βουλόμενοι σημῆναι, ἵππον πατοῦσαν λύκον ζωγραφοῦσιν. οὐ μόνον

pingunt. Hæc namque eo ſterilis eſt, quod matricem rectam non habet.

43. *Quomodo mulierem, quæ puellos fœmineos pepererit?*

MUlierem fœminas primum infantes enixam ſignificantes, taurum ſiniſtrorſum ſpectantem pingunt: Mares vero, rurſus taurum dextrorſum. Is enim ex congreſſu diſcedens, ſi ad lævam converſus fuerit, genitam eſſe fœminam indicat, ſi ad dexteram, marem.

44. *Quomodo veſpas?*

VEſpas deſignantes, cadaver equi pingunt. Ex eo enim multæ procreantur veſpæ.

45. *Quomodo mulierem abortientem?*

ABortientem mulierem ſignificantes, equam quæ lupum conculcet, pingunt. Non ſolum enim

γὰρ πατοῦσα τὸν λύκον ἐκτιτρώσκει ἡ ἵππος, ἀλλὰ καὶ τὸ ἴχνος ἐὰν πατήσῃ τοῦ λύκου, παραχρῆμα ἐκτιτρώσκει.

μς΄. πῶς ἄνθρωπον ἰατρεύοντα ἑαυτὸν ἀπὸ χρησμοῦ;

ΑΝθρωπον ἀπὸ χρησμοῦ ἰατρεύοντα ἑαυτὸν βουλόμενοι σημῆναι, φάσσαν κρατοῦσαν φύλλον δάφνης ζωγραφοῦσιν. ἐκείνη γὰρ ὅτε ἀῤῥωστεῖ, φύλλον ἐπιτίθησι δάφνης εἰς τὴν νοσσιὰν ἑαυτῆς καὶ ὑγιαίνει.

μζ΄. πῶς κώνωπας πολλούς;

Κώνωπας πολλοὺς ἐπιφοιτῶντας βουλόμενοι ζωγραφῆσαι, σκώληκας γράφουσιν. ἐκ τούτων γὰρ γεννῶνται οἱ κώνωπες.

μη΄. πῶς ἄνδρα μὴ ἔχοντα χολήν, ἀλλ᾽ ἀφ᾽ ἑτέρου δεχόμενον;

ΑΝδρα μὴ ἔχοντα χολὴν αὐτοφυῶς, ἀλλ᾽ ἀφ᾽ ἑτέρου δεχόμενον γράφοντες, περιστερὰν ζω-

enim ſi lupum calcarit, abortum facit equa, ſed & ſi lupi calcarit veſtigium, abortit protinus.

46. *Quomodo hominem, qui ſeſe reſponſo ab oraculo accepto ſanarit?*

HOminem, qui ſe ipſe ex oraculo, priſtinæ ſanitati reſtituerit, volentes innuere, palumbum pingunt lauri folium tenentem. Hic enim ubi morbo laborat, lauri folium in nidum ſuum inferens, convaleſcit.

47. *Quomodo culicum copiam?*

EXcreſcentem & adventantem culicum copiam exprimere cupientes, vermes pingunt. Siquidem ex his gignuntur culices.

48. *Quomodo hominem, qui cum ex ſe bilioſus non ſit, ab altero tamen bile commoveatur?*

HOminem qui ſuapte natura bile careat, ſed eam ab altero ſuſcipiat, notantes; columbam

ζωγραφοῦσιν, ἔχουσαν τὰ ὀπίσθια ὀρθά. ἐν ἐκείνοις γὰρ τὴν χολὴν ἔχει.

μθʹ. πῶς ἄνθρωπον ἀσφαλῶς οἰκοῦντα πόλιν;

Ἄνθρωπον ἀσφαλῶς οἰκοῦντα πόλιν σημῆναι βουλόμενοι, ἀετὸν λίθον βαστάζοντα ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ ἀπὸ θαλάσσης, ἢ ἀπὸ τῆς γῆς λίθον ἐπαίρει, καὶ τίθησιν εἰς τὴν ἰδίαν νοσσιὰν, διὰ τὸ ἀσφαλῶς μένειν.

νʹ. πῶς ἄνθρωπον ἀσθενῶς ἔχοντα, καὶ ὑφ' ἑτέρου καταδιωκόμενον;

Ἄνθρωπον ἀσθενῶς ἔχοντα, καὶ καταδιωκόμενον ὑπὸ ἰσχυροτέρου βουλόμενοι σημῆναι, ὠτίδα καὶ ἵππον ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ ἵπταται, ὅταν ἴδῃ ἵππον.

ναʹ. πῶς ἄνθρωπον δηλοῦσι προσφεύγοντα τῷ ἰδίῳ πάτρωνι καὶ μὴ βοηθούμενον;

Ἄνθρωπον προσφεύγοντα τῷ ἰδίῳ πάτρωνι, καὶ μὴ βο-

pingunt dorſo erecto: illic enim bilem habet.

49. *Quomodo hominem, qui tuto urbem incolat?*

UT hominem ſignificent, qui tuto urbem habitat, aquilam pingunt, quæ lapidem geſtet. Hæc enim e mari vel terra ſublatum lapidem in ſuum infert nidum, quo tutior ſit ac firmior.

50. *Quomodo inferiorem debilioremque hominem, quem alius perſequatur?*

DEbiliorem hominem, quem validior ac potentior inſectetur, volentes deſignare, otidem & equum pingunt. Hæc enim equo conſpecto protinus avolat.

51. *Quomodo eum, qui ad proprium patronum confugiens, nullum tamen ab eo ſentit auxilium?*

HOminem qui ad proprium patronum confugiat,

 nec

βοηθȣ́μενον, θέλοντες δηλῶσαι, στρȣθὸν καὶ γλαῦκα ζωγραφȣ̃σιν. ȣ̃τος γὰρ θηρευόμενος, πρὸς τὴν γλαῦκα τρέχει, καὶ πρὸς αὐτῇ ὢν πιέζεται.

νβ΄. πῶς ἄνθρωπον δηλȣ̃σιν ἀσθενῆ καὶ προπετευόμενον;

ΑΝθρωπον ἀσθενῆ καὶ προπετευόμενον βȣλόμενοι σημῆναι, νυκτερίδα ζωγραφȣ̃σιν. ἐκείνη γὰρ μὴ ἔχȣσα πτερὰ ἵπταται.

νγ΄. πῶς γυναῖκα θηλάζȣσαν, καὶ καλῶς ἀνατρέφȣσαν;

ΓΥναῖκα θηλάζȣσαν, καὶ καλῶς ἀνατρέφȣσαν βȣλόμενοι ζωγραφῆσαι, νυκτερίδα πάλιν ἔχȣσαν ὀδόντας καὶ μαστȣ̀ς ζωγραφȣ̃σιν. αὕτη γὰρ μόνη τῶν ἄλλων πτηνῶν, ὀδόντας καὶ μαστοὺς ἔχει.

νδ΄. πῶς ἄνθρωπον κηλȣ́μενον ὀρχήσει;

ΑΝθρωπον δι' ὀρχήσεως καὶ αὐλητικῆς κηλȣ́μενον βȣλόμενοι σημῆναι, τρυγόνα ζωγραφȣ̃σιν. αὕτη γὰρ ὑπὸ αὐλȣ̃ καὶ ὀρχήσεως ἁλίσκεται.

nec ejus ſublevetur auxilio, monſtrare cupientes, paſſerem & noctuam pingunt. Hic enim dum aucupum venatione petitur, ad noctuam accurrit, a qua mox opprimitur.

52. *Quomodo hominem, qui cum viribus non valeat, temere tamen aliquid ſuſcipit, ac audacius gerit?*

IMbecillum hominem, laſcivientem tamen, & audacius aliquid molientem, cum monſtrare voluerint, veſpertilionem pingunt. Hæc enim etſi alas non habeat, volare tamen conatur.

53. *Quomodo lactantem mulierem, optimeque nutrientem?*

MUlierem lactantem ac bene nutrientem ubi pictura exprimere volebant, veſpertilionem rurſus pingebant. Sola enim inter omnes volucres, hæc dentes ac mammas habet.

54. *Quomodo hominem, qui tripudio capiatur ac demulceatur?*

HOminem ſaltatione tibiarumque cantu gaudentem notantes, turturem pingunt. Hæc ſiquidem tibia ac ſaltatione capitur.

νε΄. πῶς ἄνθρωπον μυστικόν;

ΑΝθρωπον δὲ μυστικόν, καὶ τελεστὴν βουλόμενοι σημῆναι, τέττιγα ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ διὰ τοῦ στόματος οὐ λαλεῖ, ἀλλὰ διὰ τῆς ῥάχεως φθεγγόμενος, καλὸν μέλος ἀείδει.

νϛ΄. πῶς βασιλέα ἰδιάζοντα, καὶ μὴ ἐλεοῦντα ἐν τοῖς πταίσμασι;

ΒΑσιλέα ἰδιάζοντα, καὶ μὴ ἐλεοῦντα ἐν τοῖς πταίσμασι βουλόμενοι σημῆναι, ἀετὸν ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ ἐν τοῖς ἐρήμοις τόποις ἔχει τὴν νεοσσιὰν, καὶ ὑψηλότερος πάντων τῶν πετεινῶν ἵπταται.

νζ΄. πῶς ἀποκατάστασιν πολυχρόνιον;

ΑΠοκατάστασιν δὲ πολυχρόνιον βουλόμενοι σημῆναι, φοίνικα τὸ ὄρνεον ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ ὅτε γεννᾶται, ἀποκατάστασις γίνεται πραγμάτων. γεννᾶται δὲ τοιούτῳ τρόπῳ· ὅταν μέλλῃ τελευτᾶν ὁ φοῖνιξ, ῥήσσει ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ὀπὴν ἐκ τοῦ ῥήγματος λαμβάνει, καὶ ἐκ τοῦ ἰχῶρος τοῦ κα-

ταρ-

55. *Quomodo ſacris initiatum hominem?*

REbus ſacris ceremoniiſque addictum ſignificantes, cicadam pingunt. Hæc enim non ore, ſed dorſo reſonans, pulcherrimum edit dulciſſimumque concentum.

56. *Quomodo ſeorſum agentem regem, nec ſubditorum lapſibus veniam dantem?*

REgem qui ſolitudine gaudeat, quique errata non condonet, ſi velint ſignificare, aquilam pingunt. Hæc enim deſertis in locis nidum ſibi conſtruit, ſublimiuſque cæteris volatilibus volat.

57. *Quomodo diuturnam rerum inſtaurationem?*

INſtaurationem autem diuturnam, & quæ poſt multa fiat ſecula, volentes indicare, Phœnicem avem pingunt. Hic enim dum naſcitur, rerum viciſſitudo fit & innovatio. Gignitur autem hunc in modum: jamjam moriturus Phœnix in terram ſeſe ſummo impetu projicit, unde & vulnus accipit. Ex ſanie

ταῤῥέοντος διὰ τῆς ὀπῆς ἄλλος γεννᾶται· οὗτός τε ἅμα τῷ πτεροφυῆσαι, σὺν τῷ πατρὶ πορεύεται εἰς τὴν Ἡλίου Πόλιν τὴν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ παραγενόμενος ἐκεῖ, ἅμα τῇ ἡλίου ἀνατολῇ, ἐκεῖσε τελευτᾷ· καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρὸς, ὁ νεοσσὸς πάλιν ἐπὶ τὴν ἰδίαν πατρίδα ἄπεισιν· οἱ δὲ ἱερεῖς τῆς Αἰγύπτου τοῦτον τὸν ἀποθανόντα φοίνικα θάπτουσι.

νη'. πῶς φιλοπάτορα;

Φιλοπάτορα βουλόμενοι σημῆναι ἄνθρωπον, πελαργὸν ζωγραφοῦσιν. ὑπὸ γὰρ τῶν γεννησάντων ἐκτραφεὶς, οὐ χωρίζεται τῶν ἰδίων πατέρων, ἀλλὰ παραμένει αὐτοῖς ἄχρις ἐσχάτου γήρως, θεραπείαν αὐτοῖς ἀπονέμων.

νθ'. πῶς γυναῖκα μισοῦσαν τὸν ἑαυτῆς ἄνδρα;

Γυναῖκα μισοῦσαν τὸν ἴδιον ἄνδρα, καὶ ἐπιβουλεύουσαν αὐτῷ εἰς θάνατον, μόνον δὲ διὰ μίξιν κολακεύουσαν αὐτὸν, βουλόμενοι σημῆναι· ἔχιν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ ὅταν συγγίνηται τῷ ἄῤῥενι, στόμα

ſanie vero vulneris defluente, alius gignitur, qui ſimul ac pennæ ei natæ ſunt, cum patre Heliopolim, quæ in Aegypto eſt, proficiſcitur: quo cum pervenerit, pater illic, ſimul ac Sol ortus eſt, moritur: poſt cujus mortem pullus in propriam redit patriam. At Phœnicem hunc defunctum Ægyptii ſacerdotes ſepulturæ mandant.

58. *Quomodo patris amantem?*

PAtris ſtudioſum hominem innuentes, ciconiam pingunt. Hæc enim a parentibus enutrita, nunquam ab ipſis ſejungitur, ſed ad extremum uſque ſenium una permanet, pietatem ipſis obſervantiamque rependens.

59. *Quomodo uxorem, quæ virum ſuum odio habeat?*

MUlierem quæ virum odio proſequens, ejus vitæ inſidietur, ſolumque ei in coitu blandiatur, deſignare volentes, viperam pingunt. Hæc enim cum mare congrediens, os ori inſerit,

ϛόματι ἐμβαλοῦσα, καὶ μετὰ τὸ ἀποζευχθῆναι, ἀποδακοῦσα τὴν κεφαλὴν τοῦ ἄῤῥεν⊙ ἀναιρεῖ.

ξ'. πῶς τέκνα δηλοῦσιν ἐπιβουλεύοντα ταῖς μητράσιν;

ΤΕκνα ἐπιβουλεύοντα ταῖς μητράσι σημῆναι βουλόμενοι, ἔχιδναν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ ἐν τῇ - - - οὐ τίκτεται, ἀλλ' ἐκβιβρώσκουσα τὴν γαϛέρα τῆς μητρὸς ἐκπορεύεται.

ξα'. πῶς ἄνθρωπον δηλοῦσιν ὑπὸ κατηγορίας λοιδορηθέντα καὶ ἀσθενήσαντα;

ΑΝθρωπον δὲ ὑπὸ κατηγορίας λοιδορηθέντα καὶ νοσήσαντα ἐντεῦθεν βουλόμενοι σημῆναι, βασιλίσκον ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖν⊙ γὰρ τοὺς πλησιάζοντας τῷ ἑαυτοῦ φυσήματι φονεύει.

ξβ'. πῶς ἄνθρωπον ὑπὸ πυρὸς καιόμενον;

ΑΝθρωπον ὑπὸ πυρὸς καιόμενον βουλόμενοι σημῆναι, σαλαμάνδραν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ ἑκατέρᾳ τῇ κεφαλῇ ἀναιρεῖ.

ξγ'.

& a coitu diſcedens, marem morſo capite interimit.

60. *Quomodo liberos matribus inſidiantes?*

LIberos matri inſidiantes ut demonſtrent, viperam pingunt. Nam hæc non juxta cæterorum animantium naturam in lucem editur, ſed exeſo diruptoque matris prodit utero.

61. *Quomodo hominem, qui ab accuſatore convitiis affectus, morbum inde contraxerit.*

HOminem, qui ex accuſatione convitiis affectus, in ægritudinem inciderit, ſignificare cupientes, baſiliſcum pingunt. Hic enim propius accedentes afflatu ſuo perimit.

62. *Quomodo hominem, qui igne uratur?*

HOminem qui igne comburatur dum ſignificant, Salamandram pingunt. Hæc enim utroque capite interimit.

ξγ΄. πῶς ἄνθρωπον τυφλόν;

ΑΝθρωπον τυφλὸν βουλόμενοι σημῆναι, ἀσπάλακα ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ ὀφθαλμοὺς οὐκ ἔχει, οὔτε ὁρᾷ.

ξδ΄. πῶς ἄνθρωπον ἀπρόϊτον;

ΑΝθρωπον ἀπρόϊτον βουλόμενοι σημῆναι, μύρμηκα καὶ πτερὰ νυκτερίδος ζωγραφοῦσιν· διότι τιθεμένων τῶν πτερῶν εἰς τὴν νεοσσιὰν τῶν μυρμήκων, οὐ προέρχεται αὐτῶν τίς.

ξε΄. πῶς ἄνθρωπον διὰ τῆς οἰκείας ἐξωλείας βλαπτόμενον;

ΑΝθρωπον διὰ τῆς ἰδίας ἐξωλείας βλαπτόμενον σημῆναι βουλόμενοι, κάστορα ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ καταδιωκόμενος, εἰς τὴν ἄγραν τοὺς ἰδίους διδύμους ἀποσπῶν ῥίπτει.

ξϛ΄. πῶς ἄνθρωπον κληρονομηθέντα ὑπὸ μεμισημένου τέκνου;

ΑΝθρωπον κληρονομηθέντα ὑπὸ μεμισημένου τέκ-

νου

63. *Quomodo cœcum hominem?*

COecum ſignificantes, talpam pingunt, qui neque oculos habet, neque omnino videt.

64. *Quomodo hominem, qui domi ſeſe continet?*

HOminem qui domo non exeat ſignificantes, formicam ſimulque pennas veſpertilionis pingunt. Huius enim pennis ad formicarum nidos admotis, nulla ex ipſis egreditur.

65. *Quomodo hominem, qui ſibi ipſi damni ac perniciei autor ſit.*

EUm qui proprio & a ſe illato damno lædatur, volentes ſignare, caſtorem pingunt. Hic enim cum ſe venatione peti videt, proprios teſtes evulſos in prædam objicit.

66. *Quomodo hominem, qui ſibi inviſo filio hæreditatem reliquerit?*

HOminem, cujus bonis inviſus filius ſucceſſerit, in-

νου βουλόμενοι σημῆναι; πίθηκον ἔχοντα ὀπίσω ἕτερον μικρὸν πίθηκον ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ γεννᾷ δύο πιθήκους· καὶ τὸν μὲν ἕνα αὐτῶν φιλεῖ λίαν, τὸν δὲ ἕτερον μισεῖ. ὃν δὲ φιλεῖ, ἔμπροσθεν βαστάζων, φονεύει· ὃν δὲ μισεῖ, ὄπισθεν ἔχει, καὶ ἐκεῖνον ἐκτρέφει.

ξζ´. πῶς ἄνθρωπον τὰ ἴδια ἐλαττώματα κρύπτοντα;

ΑΝθρωπον τὰ ἴδια ἐλαττώματα κρύπτοντα βουλόμενοι σημῆναι, πίθηκον οὐροῦντα ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ οὐρῶν, κρύπτει τὸν ἴδιον οὖρον.

ξή. πῶς τινὰ κατὰ τὸ μᾶλλον ἀκούοντα;

ΤΙνὰ δὲ κατὰ τὸ μᾶλλον ἀκούοντα θέλοντες σημῆναι, αἶγα ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ ἀναπνεῖ διὰ τῶν ῥωθώνων, καὶ τῶν ὤτων.

ξθ´. πῶς ἄστατον;

ΤΙνὰ δὲ ἄστατον καὶ μὴ μένοντα ἐν ταὐτῷ, ἀλλ᾽ ὁτὲ

μὲν

innuentes, ſimium pingunt, retroque parvum alterum. Is enim cum geminos pariat, ex his alterum ſupra modum diligit, alterum odit. Quem autem diligit, ante ſe aſſidue geſtans, ſuffocat. At quem odit, retro habet, ac deinceps educat.

67. *Quomodo hominem lapſus ſuos tegentem?*

QVum notare eum volunt, qui delicta aut errata ſua occultet, ſimium mejentem pingunt. Hic enim mejens urinam occulit.

68. *Quomodo eum, qui auditu magis valeat?*

EUm qui acutius audiat volentes innuere, capram pingunt, quæ & naribus, & auribus reſpirat atque audit.

69. *Quomodo inſtabilem?*

INſtabilem quempiam, neque in eodem perſi-
ſten-

μὲν ἰσχυρὸν, ὁτὲ δὲ ἀσθενῆ, βουλόμενοι σημῆναι, ὕαιναν ζωγραφȢσιν. αὕτη γὰρ ὁτὲ μὲν ἄῤῥην γίνεται, ὁτὲ δὲ θήλεια.

ό. πῶς ἄνθρωπον ὑπὸ ἐλαττόνων ἡττώμενον;

ΑΝθρωπον δὲ ἡττώμενον ὑπὸ τῶν ἐλαττόνων βȢλόμενοι σημῆναι, δύο δέρματα ζωγραφȢσιν, ὧν τὸ μὲν, ὑαίνης ἐςὶ, τὸ δὲ ἄλλο, παρδαλέως. ἐὰν γὰρ ὁμȢ τεθῇ τὰ δύο ταῦτα δέρματα, τὸ μὲν τῆς παρδαλέως ἀποβάλλει τὰς τρίχας, τὸ δὲ ἄλλο, Ȣ̓.

οα΄. πῶς ἄνθρωπον τȢ ἰδίȢ ἐχθρȢ περιγενόμενον;

ΑΝθρωπον τȢ ἰδίȢ ἐχθρȢ περιγενόμενον δηλȢντες, ὕαιναν ἐπὶ τὰ δεξιὰ ςρεφόμενην ζωγραφȢσιν· ἐὰν δὲ νικώμενον, ἀνάπαλιν ἐπὶ τὰ ἀριςερὰ ςρεφομένην ζωγραφȢσιν. αὕτη γὰρ διωκομένη, ἐὰν ἐπὶ τὰ δεξιὰ ςραφῇ, ἀναιρεῖ τὸν διώκοντα· ἐὰν δὲ ἐπὶ τὰ ἀριςερὰ, ἀναιρεῖται ὑπὸ τȢ διώκοντος.

ſtentem ſtatu, ſed interim robuſtum & audacem, interim vero imbecillum ac timidum volentes deſignare, hyænam pingunt. Hæc enim nonnunquam mas eſt, nonnunquam fœmina.

70. *Quomodo eum, qui ab inferioribus victus ſit?*

EUm qui inferiori & invalidiori ceſſerit, cum innuere volunt, geminas pelles pingunt, hyænæ unam, alteram pardi. Hæ enim ſi ſimul jungantur, pardi quidem pellis pilos abjicit, altera non item.

71. *Quomodo hominem inimico ſuperiorem?*

EUm qui inimico ſuperior evaſerit, monſtrantes, hyænam ad dextram verſam pingunt: rurſus eandem ſiniſtrorſum, victum docentes. Hæc enim cum ab adverſario invaditur, ſi ad dextram deflexerit, perſequentem interimit: ſi ad ſiniſtram, ab eodem perimitur.

οβ'. πῶς ἄνθρωπον παρελθόντα τὰς ἐπενεχθείσας αὐτῷ συμφορὰς ἀφόβως;

ΑΝθρωπον παρελθόντα τὰς ἐπενεχθείσας αὐτῷ συμφορὰς ἀφόβως ἄχρι θανάτου, βουλόμενοι δηλῶσαι, δέρμα ὑαίνης ζωγραφοῦσιν. ἐὰν γάρ τις τὸ δέρμα τοῦτο περιβάλληται, καὶ παρέλθῃ διά τινων ἐχθρῶν, οὐ μὴ ἀδικηθήσεται ὑπό τινος, ἀλλὰ παρέρχεται ἀφόβως.

ογ'. πῶς ἄνθρωπον διανθέντα τοῖς ἰδίοις ἐχθροῖς;

ΑΝθρωπον διανθέντα ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐχθρῶν, καὶ μετὰ ζημίας μικρᾶς ἀπαλλαγέντα, βουλόμενοι σημῆναι, λύκον ζωγραφοῦσιν, ἀπολέσαντα τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς. οὗτος γὰρ μέλλων θηρεύεσθαι, ἀποβάλλει τὰς τρίχας, καὶ τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς.

οδ'. πῶς ἄνθρωπον φοβούμενον τὰ ἐπισυμβαίνοντα αὐτῷ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς;

ΑΝθρωπον φοβούμενον τὰ ἐπισυμβαίνοντα ἑαυτῷ ἐκ

72. *Quomodo eum, qui intrepide oblatas ſibi pertulerit calamitates?*

EUm qui ad extremum uſque vitæ ſpiritum omnes, in quas incidit calamitates, æquo & conſtanti ſuperarit ac paſſus ſit animo, ſi velint monſtrare, pellem pingunt hyænæ. Hac enim ſuccinctus quis, etſi per medios hoſtes feratur, intrepidus indemnisque præteribit.

73. *Quomodo hominem ab hoſtibus oppreſſum?*

CIrcumventum oppreſſumque ab hoſtibus, & qui minimo ſeſe a diſcrimine & damno exemerit, indicare volentes, lupum pingunt amiſſa extrema cauda. Hic enim a venatoribus indagandus, pilos extremamque caudam reſecat.

74. *Quomodo, hominem ea timentem, quæ ſibi ex improviſo, occultaque quadam ratione contingunt?*

EUm qui diſcrimina timeat ſibi ex inſperato

ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, βουλόμενοι σημῆναι, λύκον καὶ λίθον ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ, οὔτε σίδηρον, οὔτε ῥάβδον φοβεῖται, ἀλλὰ μόνον λίθον· ἀμέλει ἐάν τις προσρίψῃ τούτῳ λίθον, εὑρίσκει αὐτὸν πτοούμενον. καὶ ὅπου ἂν πληγῇ τῷ λίθῳ ὁ λύκος, σκώληκας ἐκ τῆς πληγῆς ἀναφέρει.

οε΄. πῶς ἄνθρωπον ἐπὶ θυμῷ σωφρονισθέντα ὑπὸ πυρός;

ΑΝθρωπον ὑπὸ πυρὸς σωφρονισθέντα, καὶ ἐπὶ θυμῷ, θέλοντες δηλῶσαι, λέοντας καὶ δᾷδας ζωγραφοῦσιν. οὐδὲν γὰρ ἄλλο φοβεῖται ὁ λέων, ὡς τὰς ἀνημμένας δᾷδας, καὶ ὑπ' οὐδενὸς δαμάζεται, ὡς ὑπὸ τούτων.

ος΄. πῶς ἄνθρωπον πυρέττοντα καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ θεραπευθέντα;

ΑΝθρωπον πυρέττοντα καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ θεραπευθέντα βουλόμενοι δηλῶσαι, λέοντα ζωγραφοῦσι πίθηκον τρώγοντα. ἐκεῖνος γὰρ ἐὰν πυρέξῃ, φαγὼν πίθηκον ὑγιαίνει.

οζ΄.

occultoque objecta, dum monstrare voluerint, lupum ac lapidem pingunt. Hic enim neque sibi a ferro neque a virga, sed a lapide duntaxat timet. Nimirum si quis in eum lapidem conjecerit, derepente consternatum deprehendet: & ubicunque lapis ei vulnus inflixerit, ibi succrescere solent pullulareque vermes.

75. *Quomodo hominem ob iracundiam igne castigatum?*

HOminem igne castigatum, idque ob furorem, volentes monstrare, Leones & faces pingunt. Nihil enim æque timet Leo, atque accensas faces, nullaque magis re domatur, quam his.

76. *Quomodo febricitantem hominem, qui sibi ipse medeatur?*

EUm qui febri laborans se ipse curet, monstrantes, Leonem pingunt, qui simiam voret. Hic enim febre correptus, si simiam vorarit, protinus convalescit.

οζ. πῶς ἄνθρωπον ὕστερον σωφρονισθέντα ἀπὸ τῆς πρώην ἐξωλείας;

ΑΝθρωπον ἀπὸ ἐξωλείας τῆς πρώην ὕστερον σωφρονισθέντα βουλόμενοι δηλῶσαι, ταῦρον ζωγραφοῦσιν περιδεδεμένον ἀγριοσυκέᾳ. οὗτος γὰρ ὅταν ὀργᾷ, δεσμεῖται ἀγριοσυκῇ καὶ ἡμεροῦται.

οη΄. πῶς ἄνθρωπον σωφροσύνην ἔχοντα εὐμετάβλητον;

ΑΝθρωπον σωφροσύνην ἔχοντα εὐμετάβλητον, καὶ μὴ σαθρὰν, βουλόμενοι σημῆναι, ταῦρον ζωγραφοῦσι, περιδεδεμένον τὸ δεξιὸν γόνυ. τοῦτον γὰρ ἐὰν δήσῃς τῷ δεξιῷ γόνυϊ, καρποδέσμιον παρακολουθοῦντα εὑρήσεις. ἀεὶ δὲ ὁ ταῦρος εἰς σωφροσύνην παραλαμβάνεται, διότι οὐδέ ποτε τοῦ θήλεος ἐπιβαίνει μετὰ τὴν σύλληψιν.

οθ΄. πῶς ἄνθρωπον προβάτων καὶ αἰγῶν φθορόοικον;

ΑΝθρωπον προβάτων καὶ αἰγῶν φθορόοικον βουλόμε-

77. *Quomodo hominem prioribus damnis & calamitatibus admonitum ac emendatum?*

EUm qui ex iis, in quas paulo ante inciderit, calamitatibus poſtea modeſtior evaſerit, ſi innuere velint, taurum pingunt caprifico revinctum. Hic enim ſi ferociat, caprifico ligatus manſueſcit.

78. *Quomodo hominem necdum certa ſtabilique temperantia præditum?*

DUbiæ parumque ſtabilis temperantiæ hominem volentes oſtendere, taurum pingunt, dextro genu alligatum. Hunc enim ſi dextro genu vinxeris, juncturam pedis conſequi deprehendes. Porro taurus ſemper in temperantiæ exemplum & indicium aſſumitur, propterea quod nunquam poſt conceptum fœminam init.

79. *Quomodo domeſticum ovium & caprarum mactatorem?*

EUm qui mactandis ovibus & capris domum exhau-

μενοι σημῆναι, αὐτὰ τὰ ζῶα γράφουσι τρώγοντα κόνυζαν. ταῦτα γὰρ φαγόντα κόνυζαν, ἀποθνήσκει, δίψῃ καταχεθέντα.

π'. πῶς ἄνθρωπον τρώγοντα δηλοῦσιν;

ΑΝθρωπον τρώγοντα βουλόμενοι σημῆναι, κροκόδειλον ζωγραφοῦσιν, ἔχοντα τὸ στόμα ἀνεῳγμένον. οὗτος γὰρ---

πα'. πῶς ἅρπαγα ἄνθρωπον καὶ ἀνενέργητον σημαίνουσιν;

ΑΡπαγα ἄνθρωπον καὶ ἀνενέργητον βουλόμενοι σημῆναι, κροκόδειλον ἔχοντα ἴβεως πτερὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ζωγραφοῦσι. τούτου γὰρ ἐὰν ἴβεως πτερῷ θιγῇς, ἀκίνητον αὐτὸν εὑρήσεις.

πβ'. πῶς γυναῖκα γεννήσασαν ἅπαξ;

ΓΥναῖκα γεννήσασαν ἅπαξ βουλόμενοι σημῆναι, λέαιναν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ δὶς οὐ κυΐσκει.

haurit & perdit, volentes ſignificare, ipſa pingunt animantia conyza veſcentia. Hanc enim herbam ubi paſta fuerint, ſiti detenta pereunt.

80. *Quomodo hominem edentem innuunt?*

VEscentem hominem ſignificantes, pingunt Crocodilum ore aperto. Hic enim ----.

81. *Quomodo rapacem & inertem?*

RApacem ſimul & pigrum inertemque hominem ſignificant, Crocodilum pingentes, qui Ibis pennam in capite habeat. Hunc enim ſi Ibis penna tangas, immotum deprehendes.

82. *Quomodo mulierem ſemel enixam?*

SEmel enixam mulierem ſignificant, leænam pingentes. Hæc enim bis uterum non fert.

πγʹ. πῶς ἄνθρωπον γεννηθέντα κατὰ τὴν ἀρχὴν ἄμορφον;

ΑΝθρωπον ἄμορφον γεννηθέντα κατὰ τὴν ἀρχὴν, ὕστερον δὲ μορφωθέντα βουλόμενοι σημῆναι, ἄρκτον ἐγκυμονοῦσαν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ αἷμα συνεστραμμένον καὶ πεπηγὸς τίκτει, ὕστερον δὲ τοῦτο θαλπόμενον ἐν τοῖς ἰδίοις μηροῖς διατυποῦται, καὶ τῇ γλώσσῃ λειχόμενον τελειοῦται.

πδʹ. πῶς ἄνθρωπον ἰσχυρὸν, καὶ τῶν συμφερόντων ὀσφραντικόν;

ΑΝθρωπον ἰσχυρὸν, καὶ τῶν συμφερόντων ὀσφραντικὸν βουλόμενοι σημῆναι, ἐλέφαντα ζωγραφοῦσιν, ἔχοντα τὴν προβοσκίδα. ἐκεῖνος γὰρ ταύτῃ ὀσφραίνεται, καὶ κρατεῖ τῶν προσπιπτόντων.

πεʹ. πῶς ἄνθρωπον βασιλέα φεύγοντα μωρίαν καὶ ἀφροσύνην;

ΑΝθρωπον βασιλέα φεύγοντα μωρίαν καὶ ἀφροσύ-

83 *Quomodo hominem primum rudem, informemque editum?*

HOminem, qui initio quidem informis natus ſit, ſed poſtea formam acceperit, innuunt depicta urſâ prægnante. Hæc namque ſanguinem primum condenſatum & concretum parit: hunc poſtea propriis fovens femoribus, efformat, linguaque lambens perficit.

84. *Quomodo robuſtum hominem, quæque e re ſua ſint ſubolfacientem?*

EUm qui ſimul & viribus & ingenio valeat, ad ea dignoſcenda quæ utilia ſint, volentes ſignificare, Elephantum pingunt cum ſua proboſcide. Hac enim odoratur, & incidentia conſequitur.

85. *Quomodo regem a ſtultitia imprudentiaque abhorrentem?*

REgem qui omni ſtudio ſtultitiam fugiat ac im-

σύνην βουλόμενοι σημῆναι, ἐλέφαντα καὶ κρίον ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ θεωρῶν τὸν κριὸν φεύγει.

πς΄. πῶς βασιλέα φεύγοντα φλύαρον ἄνθρωπον;

ΒΑσιλέα φεύγοντα φλύαρον ἄνθρωπον βουλόμενοι σημῆναι, ἐλέφαντα ζωγραφοῦσι μετὰ χοίρου. ἐκεῖνος γὰρ ἀκούων φωνῆς χοίρου, φεύγει.

πζ΄. πῶς ἄνθρωπον ὀξὺν μὲν κατὰ τὴν κίνησιν, ἀσκέπτως δὲ καὶ ἀνοήτως κινούμενον;

ΑΝθρωπον ὀξὺν μὲν κατὰ τὴν κίνησιν, ἀσκέπτως δὲ καὶ ἀνοήτως κινούμενον βουλόμενοι σημῆναι, ἔλαφον καὶ ἔχιδναν ζωγραφοῦσιν. ἐκείνη γὰρ ὁρῶσα τὴν ἔχιδναν, φεύγει.

πη΄. πῶς ἄνθρωπον προνοούμενον τῆς ἰδίας τροφῆς;

ΑΝθρωπον προνοούμενον τῆς ἰδίας τροφῆς βουλόμενοι σημῆναι, ἐλέφαντα ζωγραφοῦσι κατορύτ-

prudentiam ſignificant, elephantum & arietem ſimul pingentes. Ille enim viſo ariete fugit.

86. *Quomodo regem, qui nugatorem averſetur?*

REgem qui nugacem vitet hominem, elephantum cum porco pingentes. Is enim voce porci audita, aufugit.

87. *Quomodo hominem, qui celeriter quidem, ſed inconſulto inconſiderateque moveatur?*

EUm ſignificantes, qui agilis ſit & velox, ſed qui tamen absque judicio ac ratione feratur, cervum depingunt, & viperam. Hac ſiquidem conſpecta, temere in fugam vertitur cervus.

88. *Quomodo hominem, qui ſuæ proſpiciat ſepulturæ?*

VT denotent eum, qui de ſua ſolicitus eſt ſepultura, elephantem pingunt, proprios dentes

ρύτλοντα τὰς ἰδίας ὀδόντας. ἐκεῖνος γὰρ ὅταν ἴδῃ τὰς ἰδίας ὀδόντας πίπτοντας, καταδράττεται τούτων, καὶ τούτους ὀρύττει.

πθ΄. πῶς ἄνθρωπον ζήσαντα τέλειον βίον;

Ἄνθρωπον ζήσαντα τέλειον βίον θέλοντες δηλῶσαι, κορώνην ἀποθανοῦσαν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ ζῇ ἑκατὸν ἔτη κατ᾽ Αἰγυπτίους. τὸ δὲ ἔτος καθ᾽ Αἰγυπτίους τεσσάρων ἐνιαυτῶν.

ϛ΄. πῶς ἄνθρωπον ἐν ἑαυτῷ κρύπτοντα κακίαν;

Ἄνθρωπον ἐμφωλεύοντα ἑαυτῷ κακίαν, καὶ ἀποκρύπτοντα ἑαυτὸν, ὥστε μὴ γνωσθῆναι τοῖς ἰδίοις, θέλοντες σημῆναι, πάρδαλιν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ κρύφα τὰ ζῶα θηρεύει, μὴ συγχωροῦσα τὴν ἰδίαν ὀσμὴν ἀφιέναι, καταδιωκτικὴν οὖσαν τῶν ἄλλων ζώων.

ϛα΄. πῶς ἄνθρωπον ἐξαπατώμενον διὰ κολακείας;

Ἄνθρωπον ἐξαπατώμενον διὰ κολακείας βουλό-

tes defodientem. Hos enim ubi exciderint acceptos, in terram condit.

89. *Quomodo hominem, qui plenam justamque ætatem vixerit?*

EUm qui justam hominis ac legitimam vixerit ætatem, volentes monstrare, cornicem mortuam pingunt. Hæc enim centum juxta Ægyptiorum morem computatis annis vivit. Constat autem Ægyptiacus annus quatuor usitatis & communibus annis.

90. *Quomodo hominem, qui suum ipsius scelus ac maleficium tegat?*

DEsignantes hominem, qui scelestum suum ac malignum occultet animum, ne a suis noscatur, pardum pingunt. Hic siquidem clanculum alia persequitur animantia, nec sinit impetum ac pernicitatem innotescere, qua in illis persequendis utitur.

91. *Quomodo hominem adulatione deceptum?*

EUm qui assentatione captetur, innuentes, cer-

λόμενοι σημῆναι, ἔλαφον μετὰ αὐλητοῦ ἀνθρώπου ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ θηρεύεται ἀκούουσα ἡδέα συρίσματα ᾀδόντων, ὡς κατακηλεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἡδονῆς.

ϛβʹ. πῶς πρόγνωσιν εὐκαρπίας οἴνου;

ΠΡόγνωσιν εὐκαρπίας οἴνου βουλόμενοι σημῆναι, ἔποπα ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ ἐὰν πρὸ τοῦ καιροῦ τῶν ἀμπέλων κράζῃ, εὐοινίαν σημαίνει.

ϛγʹ. πῶς ἄνθρωπον ὑπὸ σταφυλῆς βλαβέντα;

ΑΝθρωπον ὑπὸ σταφυλῆς βλαβέντα, καὶ ἑαυτὸν θεραπεύοντα, βουλόμενοι σημῆναι, ἔποπα ζωγραφοῦσι, καὶ ἀδίαντον τὴν βοτάνην. οὗτος γὰρ βλαβεὶς ὑπὸ σταφυλῆς, ἀδίαντον ἀποτιθέμενος εἰς τὸ ἑαυτοῦ στόμα, περιοδεύεται.

ϛδʹ. πῶς ἄνθρωπον ἑαυτὸν φυλάττοντα ἀπὸ ἐπιβουλῆς ἐχθρῶν;

ΑΝθρωπον ἀπὸ ἐπιβουλῆς ἐχθρῶν ἑαυτὸν φυλάττοντα βουλόμενοι σημῆναι, γέρανον γρηγο-

ροῦ-

vum cum tibicine pingunt. Hic enim dum ſuaviſſimum audiens canentium modulatum, ingenti velut demulcetur voluptate, ſic facile in venatorum manus incidit.

92. *Quomodo præſagium copioſæ vindemiæ?*

PRæſagium copiæ vini ſignificantes, upupam pingunt: Quæ ſi ante vitium tempus cecinerit, inſignem vini bonitatem ſimul ac copiam prænunciat.

93. *Quomodo hominem, cui uvæ uſus nocuerit?*

UVæ eſu offenſum & ſeſe curantem notantes, upupam pingunt, & Adiantum herbam. Hæc enim ſi uva comeſta læſa fuerit, Adiantum ori inſerens, certo decurſo ſpacio priſtinam recipit valetudinem.

94. *Quomodo hominem ſibi ab hoſtium inimicorumve inſidiis caventem?*

SIbi ab adverſariorum inſidiis caventem cum volunt ſignificare, gruem vigilantem pingunt.

S Hæ

ρȣ͂σαν ζωγραφȣ͂σιν. αὗται γὰρ ἑαυτὰς φυλάσσȣσι γρηγορȣ͂σαι κατ' ὄρθινον ἐν πάσῃ τῇ νυκτί.

ϛε΄. πῶς παιδεραςίαν;

ΠΑιδεραςίαν βȣλόμενοι σημῆναι, δύο πέρδικας ζωγραφȣ͂σιν. ἐκεῖνοι γὰρ ἐπὰν χηρεύσωσιν, ἑαυτοῖς ἀποκέχρηνται.

ϛϛ΄. πῶς γέροντα ὑπὸ λιμȣ͂ ἀποθανόντα;

ΓΕροντα ὑπὸ λιμȣ͂ ἀποθανόντα θέλοντες δηλῶσαι, ἀετὸν ἀποκεκαμμένον ἔχοντα τὸ ῥάμφος ζωγραφȣ͂σιν. ἐκεῖνος γὰρ γηράσκων, ἀποκάμπτεται τὸ ῥάμφος αὐτȣ͂, καὶ λιμῷ ἀποθνήσκει.

ϛζ΄. πῶς ἄνθρωπον ἀεὶ ἐν κινήσει καὶ θυμῷ διάγοντα;

ΑΝθρωπον ἀεὶ ἐν κινήσει καὶ θυμῷ διάγοντα, καὶ μήτε ἐν τῷ τρέφεσθαι ἡσυχάζοντα βȣλόμενοι σημῆναι, κορώνης νεοσσȣ̀ς ζωγραφȣ͂σιν. αὕτη γὰρ ἱπταμένη τρέφει τȣ̀ς νεοσσȣ́ς.

ϛη΄.

Hæ enim hoc ſe ipſas præſidio cuſtodiunt, tota nocte per vices excubias agentes.

95. *Quomodo obſcœnum puerorum amorem?*

PÆdicationem deſignantes, geminas perdices pingunt: Quæ cum viduæ ſunt, ſe invicem abutuntur.

96. *Quomodo ſenem fame enectum?*

SEnem qui fame perierit, volentes monſtrare, aquilam pingunt adunco roſtro. Huic enim ſeneſcenti aduncum fit roſtrum, itaque inedia perit.

97. *Quomodo hominem in perpetuo motu atque animi agitatione degentem?*

EUm qui in continuo motu & animi intentione uſque adeo verſetur, ut ne veſcens quidem quieſcat, ſignificantes, cornicis pullos pingunt. Hæc enim etiam volans pullos paſcit.

ϛη΄. πῶς ἄνθρωπον εἰδότα τὰ μετέωρα;

ΑΝθρωπον εἰδότα τὰ μετέωρα θέλοντες σημῆναι, γέρανον ἱπτάμενον ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ ὑψηλῶς πάνυ ἵπταται, ἵνα θεάσηται τὰ νέφη, μὴ ἄρα χειμάζῃ, ἵνα ἐν ἡσυχίᾳ διαμένῃ.

ϛθ΄. πῶς ἄνθρωπον ἀπολαξάμενον τὰ ἴδια τέκνα δι᾽ ἀπορίαν;

ΑΝθρωπον ἀπολαξάμενον τὰ ἴδια τέκνα δι᾽ ἀπορίαν βουλόμενοι σημῆναι, ἱέρακα ἐγκύμονα ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ τίκτων τρία ᾠὰ, τὸ ἓν μόνον ἐπιλέγεται καὶ τρέφει, τὰ δὲ ἄλλα δύο κλᾷ. τοῦτο δὲ ποιεῖ, διὰ τὸ κατ᾽ ἐκεῖνον τὸν χρόνον τοὺς ὄνυχας ἀπολλύειν, καὶ ἐντεῦθεν μὴ δύνασθαι τὰ τρία βρέφη τρέφειν.

ϙ΄. πῶς ἄνθρωπον ὀκνοῦντα τὴν διὰ τῶν ποδῶν κίνησιν ποιεῖσθαι;

ΑΝθρωπον ὀκνοῦντα τὴν διὰ τῶν ποδῶν κίνησιν ποιεῖσθαι βουλόμενοι σημῆναι, κάμηλον γράφουσιν. ἐκείνη γὰρ μόνη τῶν ἄλλων ζώων τὸν μηρὸν κάμπτει,

98. *Quomodo hominem ſublimium rerum peritum?*

SIderalis ſcientiæ gnarum cum ſignificant, gruem volantem pingunt. Illa enim alte admodum volat, ut nubes e proximo conſpiciat, neque tempeſtate agitetur, atque ita altam agat quietem.

99. *Quomodo hominem proprios a ſe dimittentem liberos ob paupertatem?*

HOminem qui inopia preſſus, liberos valere juſſerit, notantes, accipitrem prægnantem pingunt. Is enim cum tria ova pariat, unicum quod nutriat ſeligit, reliquis duobus fractis: Hoc autem facit, quod per id tempus ungues amittat, ideoque tres pullos ſimul educare non poſſit.

100. *Quomodo hominem movendis pedibus cunctabundum ac lentum?*

HOminem pedum motu tardum & ſegnem volentes monſtrare, camelum pingunt. Hic enim ſolus ex omnibus animantibus crus inter eundum inflectit, unde & appellationem nactus eſt:

κάμπτει, διὸ καὶ κάμηλος λέγεται.

ϙα΄. πῶς ἄνθρωπον ἀναιδῆ καὶ κατὰ τὴν ὅρασιν ὀξύν;

ΑΝθρωπον ἀναιδῆ, καὶ κατὰ τὴν ὅρασιν ὀξὺν θέλοντες δηλῶσαι, βάτραχον γράφουσιν. οὗτος γὰρ αἷμα οὐκ ἔχει, εἰ μὴ ἐν μόνοις τοῖς ὀφθαλμοῖς. τοὺς δὲ ἐκεῖ αἷμα ἔχοντας, ἀναιδεῖς καλοῦσιν, διὸ καὶ ὁ Ποιητής· Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ᾽ ἔχων, κραδίην δ᾽ ἐλάφοιο.

ϙβ΄. πῶς ἄνθρωπον μὴ δυνηθέντα κινεῖσθαι;

ΑΝθρωπον πολὺν χρόνον μὴ δυνηθέντα κινεῖσθαι, ὕστερον δὲ κινηθέντα τοῖς ποσὶ, βουλόμενοι σημῆναι, βάτραχον ἔχοντα τοὺς ὀπισθίους πόδας ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ γεννᾶται ἄπους, ὕστερον δὲ αὐξανόμενος, προσλαμβάνει τοὺς ὀπισθίους πρότερον.

ϙγ΄. πῶς ἄνθρωπον πάντων ἐχθρόν;

ΑΝθρωπον πάντων ἐχθρὸν καὶ ἀπεσχοινισμένον θέλον-

cum Græce κάμηλ☉ quaſi κάμηρ☉ a crurum inflexione dictus videatur.

101. *Quomodo impudentem hominem, acutique ac celeris viſus?*

HOminem inverecundum & viſu celerem deſignantes, ranam pingunt. Hæc enim non alibi ſanguinem habet quam in oculis. Porro, qui illos ſanguine reſperſos habent, impudentes dicunt. Vnde & Poeta: Ebrie, luminibus canis, effrons, pectore cervi.

102. *Quomodo hominem, qui ſeſe movere nequeat?*

HOminem qui cum diu ſeſe movere non potuerit, poſtea tandem pedibus moveatur, demonſtrantes, ranam pingunt, poſteriores pedes habentem. Hæc enim primum ſine pedibus naſcitur, ſed poſtea dum augetur, pedes aſſumit poſteriores.

103. *Quomodo omnibus inimicum atque inviſum hominem?*

OMnibus infeſtum, & qui cæterorum conſor-

tium

λοντες σημῆναι, ἔγχελυν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ οὐδενὶ τῶν ἰχθύων συνευρίσκεται.

ϱδ΄. πῶς ἄνθρωπον σώζοντα πολλοὺς ἐν θάλασσῃ;

ΑΝθρωπον σώζοντα πολλοὺς ἐν θαλάσσῃ θέλοντες σημῆναι, νάρκην τὸν ἰχθὺν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ ὅταν ἴδῃ τοὺς πολλοὺς τῶν ἰχθύων μὴ δυναμένους κολυμβᾷν, συλλαμβάνει πρὸς ἑαυτὴν καὶ σώζει.

ϱε΄. πῶς ἄνθρωπον, τὰ χρήσιμα καὶ τὰ ἄχρηστα κακῶς ἀνηλωκότα;

ΑΝθρωπον τὰ χρήσιμα καὶ τὰ ἄχρηστα κακῶς ἀνηλωκότα βουλόμενοι σημῆναι, πολύποδα ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ πολλὰ καὶ ἀσώτως ἐσθίων, παρατίθεται τὴν τροφὴν εἰς τὰς θαλάμας, καὶ ὅταν ἀναλώσῃ τὰ χρήσιμα, τότε καὶ ἄχρηστα ἐκβάλλει.

ϱϛ΄. πῶς ἄνθρωπον τῶν ὁμοφύλων κρατήσαντα;

ΑΝθρωπον τῶν ὁμοφύλων κρατήσαντα βουλόμενοι ση-

tium fugiat, oſtendere volentes, anguillam pingunt. Hæc enim cum nullo alio piſce commercium habere deprehenditur.

104. *Quomodo hominem multos in mari ſervantem?*

HOminem multos in mari ſervantem, ſignare volentes, torpedinem piſcem pingunt. Hæc enim ubi piſces multos viderit, qui natare non poſſint, ad ſe trahit, ac eos ſervat.

105. *Quomodo hominem, qui utilia ſimul & inutilia male conſumſerit?*

HOminem qui utilia ſimul & inutilia male conſumſerit, indicantes, polypum pingunt. Ille enim cum multa eaque intemperanter voret, cibum in cavernas reponens congerit, & cum utilia conſumſerit, tum & quæ ſunt inutilia abjicit.

106. *Quomodo eum, qui ſuæ gentis hominibus imperitat?*

SUæ nationis & generis hominibus imperantem

σημῆναι, κάραβον καὶ πολύποδα ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ τοὺς πολύποδας κρατεῖ, καὶ τὰ πρωτεῖα φέρει.

ρζ΄. πῶς ἄνδρα συζευχθέντα γυναικί;

ΑΝδρα συζευχθέντα γυναικὶ ἀπὸ πρώτης ἡλικίας, ἐν ᾗ ἐτέχθη, βουλόμενοι σημῆναι, πίννας ἐγκύους ζωγραφοῦσιν. αὗται γὰρ γεννώμεναι ἐν τῷ κόγχῳ, μετὰ καιρὸν ὀλίγον συζεύγνυνται ἀλλήλαις ἔνδον τοῦ κόγχου.

ρη΄. πῶς ἄνθρωπον μὴ προνοούμενον ἑαυτοῦ;

ΠΑτέρα, ἢ ἄνθρωπον μὴ προνοούμενον ἑαυτοῦ, ἀλλ' ὑπὸ τῶν οἰκείων προνοούμενον θέλοντες σημῆναι, πίνναν καὶ καρκίνον ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ ὁ καρκῖνος μένει κεκολλημένος τῇ σαρκὶ τῆς πίννης, καὶ καλεῖται πιννοφύλαξ, ἀκολούθως τῷ ὀνόματι. ἡ οὖν πίννα διόλου κέχηνεν ἐν τῷ κόγχῳ πεινῶσα. ὅταν οὖν αὐτῆς κεχηνυίας παρεισέλθῃ ἰχθύδιόν τι, ὁ πιννοφύλαξ δάκνει τῇ χηλῇ τὴν πίνναν, ἡ δὲ αἰσθομένη καταμύει τὸν κόγχον, καὶ οὕτως κυνηγετεῖ τὸ ἰχθύδιον.

cum denotare volunt, carabum & polypum pingunt. Ille enim polypis imperat, interque eos primas tenet.

107. *Quomodo hominem junctum mulieri?*

HOminem mulieri ab ineunte ætate, adeoque primis unguiculis junctum innuentes, ostrea prægnantia pingunt. Hæc enim cum in concha gignantur, paulo post intra eandem concham sibi invicem junguntur.

108. *Quomodo hominem, qui sui curam rationemque non habeat?*

PAtrem aut hominem qui se ipse non curet, sed a domesticis & propinquis curetur, volentes significare, ostreum & cancrum pingunt. Hic enim carni ostrei velut agglutinatus manet: Vnde & ex consecutione nominis, πιννοφύλαξ, quasi ostrei custos vocatur. Ostreum igitur plane hiat in concha esuriens. Si itaque dum hiat, pisciculus aliquis irrepserit, mordet cancer ungula ostreum: quod sentiens, concham claudit, atque ita pisciculum venatur.

ρθ'. πῶς ἄνθρωπον λάμειαν ἔχοντα;

Ἄνθρωπον λάμειαν ἔχοντα βουλόμενοι σημῆναι, σκάρον ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ μόνος τῶν ἰχθύων μαρυκᾶται, καὶ πάντα τὰ προσπίπτοντα ἰχθύδια ἐσθίει.

ρι'. πῶς ἄνθρωπον τὴν ἑαυτοῦ τροφὴν ἐμοῦντα;

Ἄνθρωπον ἐμοῦντα τὴν ἰδίαν τροφὴν, καὶ πάλιν ἀπλήστως ἐσθίοντα, βουλόμενοι σημῆναι, ἐνάλιον γαλεὸν ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ κύει μὲν διὰ τοῦ στόματος, νηχόμενος δὲ καταπίνει τὸν γόνον.

ρια'. πῶς ἄνθρωπον ἀνθρώπων ἀλλοφύλων χρώμενον μίξει;

Ἄνθρωπον ἀνθρώπων χρώμενον μίξει ἀλλοφύλων βουλόμενοι σημῆναι, μύραιναν ἰχθὺν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ ἐκ θαλάσσης ἀναβαίνουσα, τοῖς ἔχεσι μίγνυται, καὶ εὐθέως εἰς τὴν θάλασσαν ἐπιτρέχει.

109. *Quomodo hominem ingluvie laborantem?*

HOminem gulæ deditum designare volentes, scarum pingunt. Hic enim solus ex piscibus ruminat, & omnes occursantes pisciculos devorat.

110. *Quomodo hominem cibos vomentem?*

EUm qui ubi sumtos cibos evomuerit, avide rursum vorat, & ita ut satiari non possit, significantes, felem aquaticum pingunt. Hic enim ore parit, & natans fœtum absorbet.

111. *Quomodo hominem, qui cum alienigenis commercium habeat?*

HOminem alienigenarum commercio gaudentem innuentes, murænam piscem pingunt. Hæc enim e mari flumina ascendens, viperis miscetur, ac protinus in mare recurrit.

ριβʹ. πῶς ἄνθρωπον ἐπὶ φόνῳ κολασθέντα;

ΑΝθρωπον ἐπὶ φόνῳ κολασθέντα, καὶ μεταμεληθέντα βουλόμενοι σημῆναι, τρυγόνα περιπεπλεγμένην ἀγκίστρῳ ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ κατασχεθεῖσα, ῥίπτει τὴν ἐν τῇ οὐρᾷ ἄκανθαν.

ριγʹ. πῶς ἄνθρωπον ἀφειδῶς κατεσθίοντα τὰ ἀλλότρια;

ΑΝθρωπον ἀφειδῶς κατεσθίοντα τὰ ἀλλότρια, καὶ ὕστερον καταναλωκότα τὰ ἴδια, βουλόμενοι σημῆναι, πολύποδα ζωγραφοῦσιν. ἐκεῖνος γὰρ ἐὰν ἀπορήσῃ τροφῆς τῆς ἀπὸ ἄλλων, τὰς ἰδίας πλεκτάνας ἐσθίει.

ριδʹ. πῶς ἄνθρωπον ἐπὶ καλῷ ὁρμήσαντα;

ΑΝθρωπον ἐπὶ καλῷ ὁρμήσαντα, καὶ ἀντὶ τούτου κακῷ περιπεσόντα, βουλόμενοι σημῆναι, σηπίαν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ ἐὰν ἴδῃ τινὰ βουλόμενον αὐτὴν θηράσαι, προΐεται εἰς τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς κοιλίας τὸ μέλαν, ὥστε ἐκ τούτου μηκέτι αὐτὴν

βλέπε-

112. *Quomodo hominem ob cædem factam supplicio affectum?*

HOminem qui cædis admissæ pœnas dederit, quemque pœnituerit, designare volentes, turturem laqueo implicitam pingunt. Hæc enim capta, spinam quam in cauda habet, abjicit.

113. *Quomodo eum, qui profusius alienis vescatur?*

EUm qui & aliena intemperanter decoquat, & demum sua consumserit, designantes, polypum pingunt. Is enim si victu aliunde quæsito indiguerit, propria edit flagella.

114. *Quomodo eum, qui rerum honestarum amore flagret?*

EUm qui toto pectore in res pulcherrimas incumbit, ac ideo sese periculis objicit, volentes innuere, sepiam pingunt. Hæc enim si viderit a quopiam sibi insidias strui, in aquam ex alvo nigerrimum effundit sanguinem; ex quo fit, ut jam conspi-

βλέπεσθαι, καὶ οὕτω διαφεύγει.

ριε΄. πῶς ἄνθρωπον γόνιμον;

Ἄνθρωπον γόνιμον βουλόμενοι σημῆναι, στρουθίον πυρίτην ζωγραφοῦσιν. οὗτος γὰρ ὑπὸ ὀργῆς ἀμέτρου, καὶ πολυσπερμίας ὀχλούμενος, ἑπτάκις μίγνυται τῇ θηλείᾳ, ἐν μιᾷ ὥρᾳ, ἀθρόως σπερμαίνων.

ρις΄. πῶς ἄνθρωπον συνοχέα καὶ ἑνωτικόν;

Ἄνθρωπον συνοχέα καὶ ἑνωτικὸν βουλόμενοι σημῆναι, λύραν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ συνέχειαν φυλάττει τῶν ἰδίων κρουμάτων.

ριζ΄. πῶς ἄνθρωπον πάλαι μὲν ἀποστάντα τῶν ἰδίων νοημάτων, ὕστερον δὲ γεγονότα τῆς ἑαυτοῦ φρονήσεως;

Ἄνθρωπον πάλαι μὲν ἀποστάντα τῶν ἰδίων νοημάτων, ὕστερον δὲ τῆς ἑαυτοῦ γεγονότα φρονήσεως, καὶ τάξιν ἐπαγαγόντα τῇ ἑαυτοῦ ζωῇ βουλό-

μενοι

ſpicua non ſit, atque ita evadat.

115. *Quomodo fœcundum & veneri addictum hominem?*

SEmine abundantem hominem volentes deſignare, paſſerculum pyrgiten pingunt. Hic enim & immodica ira & copia ſeminis ductus, ſepties in hora fœminam init, copioſum confertimque ſemen effutiens.

116. *Quomodo hominem, qui vim quandam habeat ſibi alios conciliandi ac devinciendi?*

CUm hominem ſignificant, qui alios ſibi continenter devinciat & demereatur, lyram pingunt. Hæc enim continenter ſuum retinet concentum.

117. *Quomodo eum, qui antea mente alienatus fuerit, ſed poſtea reſipuerit?*

EUm volentes oſtendere, qui cum quondam mente alienatus eſſet, ad ſe demum redierit, certumque vitæ ſuæ ordinem ac rationem inſtitue-

μενοι σημῆναι, σύριγγα γράφουσιν. αὕτη γὰρ ἐπιστρεπτική ἐστι, καὶ ἀναμνηστικὴ τῶν καταθυμίως πεπραγμένων αὐτῷ, καὶ μάλιστα τεταγμένον ἐκτελοῦσα φθόγγον.

ριη΄. πῶς ἄνθρωπον ἴσως πᾶσι τὸ δίκαιον ἀπονέμοντα;

ΑΝθρωπον ἴσως πᾶσι τὸ δίκαιον ἀπονέμοντα βουλόμενοι σημῆναι, στρουθοκαμήλου πτερὸν γράφουσι. τοῦτο γὰρ τὸ ζῶον πανταχόθεν ἴσα ἔχει τὰ πτερυγώματα παρὰ τῶν ἄλλων.

ριθ΄. πῶς ἄνθρωπον φιλοκτίστην;

ΑΝθρωπον φιλοκτίστην βουλόμενοι σημῆναι, χεῖρα ἀνθρώπου γράφουσιν. αὕτη γὰρ ποιεῖ πάντα τὰ κτίσματα.

Ὡραπόλλωνος Νειλώου ἱερογλυφικῶν τέλος.

rit, fiſtulam pingunt. Hæc ſiquidem animum demulcet, & ea in memoriam reducit, quæ ex animi ſententia & cum voluptate quis geſſerit. Inſuper & maxime compoſitum edit ſonum.

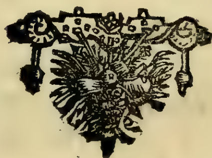
118. *Quomodo eum, qui jus ex æquo omnibus tribuat?*

EUm qui jus æqualiter omnibus impertiatur, ſignificare volentes, ſtruthiocameli pennam pingunt. Hoc enim animal præter cætera pennas alarum undiquaque æquales habet.

119. *Quomodo hominem ædificandi ſtudioſum?*

ÆDificandi cupidum hominem volentes innuere, hominis manum pingunt. Hæc enim omnia abſolvit opera.

Horapollinis Niliaci ſacrarum ſculpturarum finis.

VARIÆ LECTIONES

Prior numerus Paginam, posterior Versum denotat.

2. 2. ΝΕΙΛΩΟΥ. Codex Morellii ΝΕΙΛΙΑΚΟΥ.

6. σημαίνουσι. Ald. σημαίνει.

11. οὐραῖον. Mercerus ex Cod. Morell. οὐβαῖον.

12. χρυσοῦν. Ald. χρυσὸν. Mercerus, ut hic.

16. δίχα καὶ. ita etiam Mercer. Ald. καὶ omittit.

4. 14. Ενιαυτὸν γὰρ. a Cod. Morell. aberat γὰρ.

17. Αστροκύων. Ald. & Mercer. Αστρομύων.

19. λαμπρότερος, ὅτε γὰρ. Cod. Morell. ἔσθ' ὅτε.

6. 7. βάεσιν. sic etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. βάϊσιν.

14. πεντεκαίδεκα μοῖραι ὑπάρχουσι. Ita etiam Ald. Cod. Augustanus, & Mercer. ex Cod. Morell. πεντεκαίδεκα μοιρῶν ὑπάρχουσαν.

8. 3. προστίθεσθαι. Ald. προτίθεσθαι. Mercer. ut hic.

6. τὰ γὰρ. Ald. & Mercer. τὰ γάρ.

19. περιφέρεται. Ald. & Mercer. φέρεται. Cod. Morell. περιγράφεται.

10. 1. ταπείνωσιν. Ald. ταπείνωσις.

2. πρὸς τοῦτο χωρεῖ. Ald. & Mercer. χωρεῖ πρὸς τοῦτο.

6. φασι. Cod. Morell. δοκεῖ.

11. εἰς τὰ κάτω. Ald. & Mercer. εἰς τὸ κάτω.

12. τὸ ἀντιμαχόμενον. Ald. & Mercer. articulum non habent.

20. σύνθεσιν. Ald. συνήθειαν. Mercer. ut hic.

12. 1. & 2. διὰ τὸ καὶ πρὸς τὴν ψυχὴν συμπαθεῖν. Mercer. ex Cod. Morell. διὰ τὸ πρὸς τὴν ψυχὴν συμπαθεῖν. Ald. τὸ πρὸς τὴν ψυχὴν συμπαθές.

3. ὦ καὶ. Ald. ὡς καὶ. & sic etiam Cod. Morell.

14. 3. ἑτέρα κορώνη. similiter Cod. Morell. Ald. & Mercer. κορώνη ἑτέρα.

7. οἱ Ελληνες. Cod. Morell. absque articulo.

8. κορώνην. Cod. Morell. κορώνη.

16. μόνη.

16. μόνη. ita etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. μόνε. Ibid. τοιαύτη. Cod. Morell. τοιάυτηδ'.

16. 9. ταύτην. Ald. ταύτη.

12. γένεσιν. Ald. γενέσεις.

21. στρογγυλοειδεῖς ἐστὶ γίνονται. Ald. στρογγυλοειδὴς ἐστὶ γίνεται. Mercer. ex Cod. Morell. ut hic.

18. 4. τὸ τριακονταήμερον. ita etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. τὸ τριάκοντα ἡμερῶν.

6. δίκερως. Ald. δίκερα. Mercer. ut hic.

7. ἐν ἐρανῷ. Cod. Aug. & Morell. ἐράνιον.

17. ὀργώση. Sic etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. ὀργύση.

18. ἄνεμον. Ald. ἄνελκον. Mercer. ex Cod. Morell. ut hic.

19. ἐπὶ ἡμέραις. Cod. Aug. ἐπὶ ἡμέρας.

20. 1. ποθεσα. ita Cod. etiam Morell. Ald. & Mercer. ποιεσα.

2. γυπῶν. Cod. Aug. & Morell. ὀρνέων. Ibid. συλλαμβάνει: sic etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. συλλαμβάνονται.

3. αὐτὸ μόνον. non aliter Cod. Morell. Ald. & Mercer. αὐτῶν μόνον.

7. ἀνατολῆ. Cod. Morell. τῇ ἀνατολῇ.

14. σφαζομένες καὶ ἠτλωμένες. pro his duobus habebat tantum Cod. Morell. σφαζομένη.

21. ἔγκυος. Ald. ἔγγειος. Mercer. ex Cod. Morell. etiam ἔγκυος.

22. 2. & 9. ἑκατὸν εἴκοσι. Ald. ἑκατὸν utroque loco. Mercer. ex Cod. Morell. ut hic.

18. θηλυκῶς μέν τοι τὴν ἐρανὸν. non habet Ald. Mercer. θηλυκῶς ἐστὶ τὴν ἐρανὸν.

24. 8. δραχμάς. Ald. δράχμαι.

17. ἔκτε ἀρσενικε καὶ θηλυκε. Mercer. ex Cod. Morell. ἔκτε ἀρσενικε καὶ θηλυκε ὑπαρχοντος. Ald. ἔτε ἀρσενικοῖς relicta mox lacuna.

26. 6. εἱμαρμένην. Ald. εἱμαρμένη.

7. ἐπεὶ καὶ ἄυλη. ita etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. καὶ omittunt.

8. πέντε. Cod. Morell. πέμπτον.

16. ἐν

16. ἐν τῷ μέρει. in Cod. Morell. non erat τῷ.

28. 1. καὶ ταῦτα. Cod. Morell. ἀλλὰ ταῦτα.

2. ἔτι γάρ. ita etiam. Cod. Morell. Ald. & Mercer. γὰρ omittunt.

3. μέχει τοῦ νῦν. Cod. Morell. absque τοῦ.

8. τυγχάνοντας. Ald. τυγχάνοντες.

9. καὶ τούτους. Ald. καὶ τούτοις.

10. νεκρούμενον. sic etiam Mercer. ex Morell. Cod. Ald. νεοθούμενον appicta stellula.

14. Αἰγύπτια. non aliter Cod. Morell. Ald. & Mercer. Αἰγυπτίοις.

18. καὶ εἰ γράφει. Ald. & Mercer. καὶ ἐγγράφει.

20. φύσει. Cod. Morell. φησίν.

21. ἰχθυώμενον. ita Cod. etiam Morell. Ald. & Mercer. ἰχθυώμενος. Ibid. ἄργον. Cod. Aug. ἄρτον.

30. 1. γίνωνταί τε. sic etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. γίνωνται γάρ.

5. φαίνεται. Non aliter Cod. Morell. Ald. & Mercer. φαίνονται.

10. σχήματι. Similiter Cod. Morell. Ald. & Mercer. τρόπῳ.

17. δύο. ita Cod. etiam Morell. Ald. & Mercer. γάρ.

32. 1. ὥραν. a Cod. Morell. aberat vox.

6. ὕδωρ —— Cod. Morell. ὕδωρ μομᾶ.

7. ὑπάρχη. Cod. Morell. ὑπάρχη. Ald. & Mercer. ὑπάρχει.

12. διείραντες. Ald. & Mercer. διαφράντες, ut tamen stellulam appingat Ald. Cod. Morell. ut hic.

15. ὡς καί. Ald. & Mercer. ὡς non habent.

34. 5. ἀπὸ τοῦ. Sic etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. omittunt articulum.

11. Εγρηγορότα. Cod. Morell. γρηγορότητα.

36. 8. εἰς λέοντα. Cod. Aug. & Morell. λέοντι.

9. τοῦ Νείλου ποιεῖται. Cod. Morell. ποιεῖται τοῦ θεοῦ. Ibid. ἐμμένοντος. Cod. Morell. ἐμμένον.

13. οἱ ἀρχαῖοι. ita etiam Cod. Morell.

Morell. Ald. & Mercer. omittunt ἀρχαῖοι. Ibid. ἐπισάται. Ald. & Mercer. προσάγ.

15. post ὑγρότητος habebat Morell. Cod. καὶ ἐν χωρίων γέμοντες τὸ οἶνον ζῶον λέοντα.

16. τὸ μὲν ὑδρεῖον. ita etiam Mercer. ex Cod. Morell. Ald. μὲν ὑδρεῖον non habet. Ibid. καρδίᾳ γλῶσσαν. Cod. Morell. καρδίαν γλώσσῃ.

19. Αἰγύπτου. Ald. & Mercer. Αἰγυπτίας.

38.3. Αἰγυπτίας. Cod. Morell. Αἰγύπτου.

40.17. ἡ τούτου. Ald. & Mercer. τούτου ἡ.

42.2. ἐμφερής. Ald. ἐμφερές. Mercer. ut hic. Ibid. ἐκλιπόντι. Cod. Morell. ἐκλείποντι.

3. συνεκλείπειν. sic etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. συνεκλιπεῖν.

12. οἴτε. Cod. Morell. οἴγε.

18. ἀνυούσῃ. Cod. Morell. ἀναλυούσης.

44.5. παρεμπεποδισμένον. sic etiam Mercer. ex Cod. Morell. Ald. παρείπετο διαμένον.

46.6. ἀριθμόν. Cod. Morell. ἀριθμούς.

11. ἀριθμούς. Ald. & Mercer. ἀριθμόν.

12. τὰ τέκνα ἐξ ἡδονῶν. Mercer. ex Cod. Morell. δεκαὲξ ἡδονήν.

18. ψυχὴν ἐστί. ita Cod. etiam Morell. Ald. & Mercer. ἐστί omittunt.

48.6. ἐπιβαίνει. Ald. ἐπιβαίνειν. Ibid. πάντας. Cod. Morell. πάντα.

13. Αἰγύπτου. Similiter Cod. Morell. Ald. & Mercer. Αἰγυπτίας.

20. σοι. ita etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. non habent.

50.4. ἐπεὶ καὶ ἡ. Cod. Morell. ἐπειδὴ ἡ.

5. ἐμφερής. Cod. Morell. ἀμερής.

52.2. παρ' Αἰγυπτίοις τά. Mercer. τὰ παρ' Αἰγυπτίοις. Ibid. ἐκτελεῖσθαι. Ald. ἐκθηλεῖσθαι. Mercer. ut hic.

14. μαθὼν. Cod. Morel. ὁ μαθών.

54.4. προσχαριζόμενον. Ald. χαριζόμενος. Mercer. χαριζόμενον.

6. τὰ

6. τὰ ἄλλα θεῶν. Ald. & Mercer. τὰ τῶν θεῶν.
8. θεωρεῖ. Cod. Morell. θεωρεῖται.
10. εἴτε μανία. Ald. & Mercer. ἢ μανία.
56. 2. καθάπερ. Cod. Aug. καθὰ.
16. & 17. ἁγνείαν. Ald. bis ἀγνοίαν. Mercer. ut hic.
58. 4. ἰχθὺν. Sic etiam Mercer. ex Cod. Morell. Ald. ἰχθηνὸν.
5. τούτων. Cod. Morell. τούτου.
6. μεμιᾶσθαι. Cod. Aug. & Morell. μεμιάνθαι.
14. ὑγιᾶ. Cod. Morell. ὑγιῆ.
15. κατὰ μόριον. Cod. Morell. κατὰ τὸ μόριον.
16. εἰς τὴν θήλειαν. ita etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. absque τὴν.
60. 12. συνιεὶς τὸ. Ald. & Mercer. συνιείς τε.
62. 4. ὄρυγα. Mercer. ex Cod. Morell. ὄρτυγα & hic & postea.
11. θείου ἄστρου ἀνατολῆς. Ald. & Mercer. θείου ἀπὸ ἀνατολῆς. sed ut stellulam appingat Ald.
15. ἐγνώριζον. Ald. ἀγνωρίζων. Mercer. ut hic.
16. ἀντιδικίαν. ita Mercer. etiam ex Cod. Morell. Ald. voce caret.
18. ἐρημίαν. Cod. Morell. ἔρημον. Ibid. οὐ ἐὰν. sic etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. οὐκ ἄν.
64. 14. ἥτις. Ald. & Mercer. ὅτι.
17. γράφοντες. Ald. & Mercer. ζωγραφοῦντες.
66. 11. σεβάζειν. ita Mercer. etiam ex Cod. Morell. Ald. συμβάλλειν.
68. 1. ὑποβάλλουσι. Cod. Morell. ἐπεμβάλλουσι.
2. πελεκᾶν. Ald. & Mercer. πελεκᾶς hic.
4. καλακαιόμενος. Ald. & Mercer. κατακαιόμενα.
6. ἐσθίειν τοὺς ἱερέας αὐτὸν. Ald. & Mercer. τοὺς ἱερέας ἐσθίειν αὐτὸν.
8. οἱ λοιποὶ. sic etiam Cod. Morell. Ald. & Mercer. οἱ πολλοὶ.
9. εὔνοιαν. Cod. Morell. ἄνοιαν.
12. Εὐχαριστίαν γράφοντες. Cod. Morell. interponebat δὲ.
16. τίλλει. Cod. Morell. τέλλει.

70. 8. ἐπιτρέψειεν. Ald. & Mercer. ἐπιτρέψῃ.

72. 7. αὐτὸ καὶ τοῖς. Ald. & Mercer. αὐτὸ τοῖς.

76. 5. πρὸς — καὶ διοίκησιν. Ald. πρὸς — πρὸς διοίκησιν.

82. 12. ποτὲ δὲ δείλην. ex Cod. Aug. Ald. & Mercer. ea non habent.

84. 1. & 2. συνηγμένους. συνηγμένοι. Ald. & Mercer. συνηγομένους. συνηγομένοι.

3. χειμερίαις. Cod. Aug. χειμεριναῖς.

86. 7. σημαίνουσιν. Ald. & Mercer. σημαίνῃ.

12. δεξιούμενοι. Ald. & Mercer. ἀξιούμενοι.

15. σημαίνῃ. Cod. Aug. δηλοῖ.

88. 3. & 4. ἔγγυον. Cod. Aug. ἔγκυον.

9. ἔτι καὶ ἄλλως. Cod. Aug. πῶς τὸ αὐτό.

15. Βοὸς ἄρρενος. Ald. & Mercer. Τὸ ἄρρενος absque Βοὸς.

90. 2. Βοὸς δὲ θηλείας. Ald. & Mercer. iterum Τὸ δὲ θηλείας absque Βοὸς. Ibid. γραφόμενον. Ald. & Mercer. ζωγραφούμενον.

10. τὰ κέρατα. Ald. & Mercer. articulum non habent.

16. ἀκοή. Ald. & Mercer. ἀκουή.

92. 1. Πῶς φονέα, ἢ αἷμα κροκοδείλου; Ald. & Mercer. κροκοδείλου jungunt cum verbis Philippi.

6. τῶν κορωνῶν. ex Cod. Aug. Ald. & Mercer. non habent ea.

9. & 10. Ald. & Mercer. Παγὶς ἐρωτᾷ ὡς θήραν — τὸ ἀέρα σημαίνῃ.

14. πῶς πολιορκίαν; Ald. & Mercer. interponunt ποιεῖ.

94. 2. Γράμματα. Ald. & Mercer. Πράγματα.

7. ἢ δέκα, —— ἐπιπέδους. Ald. & Mercer. δέκα —— ἐπιπέδας.

16. χηρεύσῃ. Ald. & Mercer. χηρεύει.

96. 9. Λεῖψον. Ald. & Mercer. λεῖψιν.

16. ἑκάτερον γὰρ ἀναιρεῖ. Ald. & Mercer. ἑκάτερος γὰρ ἑκάτερον ἀναιρεῖ.

100. 7. γυναικὶ αὐτοῦ. Ald. & Mercer. ἑαυτοῦ γυναικί.

12. Ανδρα δέ. Ald. & Mercer. non habent δέ.

17. Γυναῖκα δέ. & hic δέ omittunt Illi.

102. 9. καταβαίνων. Ald. & Mercer,

 cer,

cer. καταβάλλων.

10. γίνεται. Ald. & Mercer. γίνεσθαι σημαίνει.

14. τέτε. Ald. & Mercer. αὐτοῦ.

106. 7. τῆς γῆς. Ald. & Mercer. non habent τῆς.

108. 12. νυκτερίδα. Ald. & Mercer. pro eo τρυγόνα. Sequentia πάλιν ἔχουσαν ὀδόντας καὶ μαστοὺς ignorant Illi.

110. 2. τελεστήν. Ald & Mercer. τελετήν.

10. & 11. νεοσσιὰν καὶ ὑψηλότερος. Ald. & Mercer. νοσσιὰν καὶ ὑψηλότερον.

112. 1. διὰ τῆς ὀπῆς. Ald. & Mercer. ista non habent.

2. τῷ πτεροφυῆσαι. Ald. & Mercer. τῇ πτεροφυήσει.

114. 1. ἐμβαλοῦσα. Ald. & Mercer. ἐμβάλλει.

11. Ανθρωπον δὲ. Ald. & Mercer. omittunt δὲ.

12. νοσήσαντα. Ald. & Mercer. ἀσθενήσαντα.

120. 1. ἰσχυρὸν, ὅτε δὲ ἀσθενῆ. Ald. & Mercer. ἰσχυρὸν, θρασὺν, ὅτε δὲ ἀσθενῆ, δειλόν.

6. τῶν ἐλαττόνων. Ald. & Mercer. non habent τῶν.

9. τεθῇ. Ald. & Mercer.. λιθῇ.

122. 12. μετὰ ζημίας μικρᾶς. Ald. & Mercer. κατὰ ζημίαν μικρᾶς.

14. οὗτος γάρ. Ald. & Mercer. non habent γάρ.

18. ἑαυτῷ. Ald. & Mercer. αὐτῷ.

124. 19. πίθηκον. Ald. & Mercer. πίθηκα.

126. 1. ὕστερον. non est apud Ald. & Mercer.

12. γόνυϊ. Ald. & Mercer. γόνατι.

128. 13. αὐτὸν εὑρήσεις. Ald. & Mercer. αὐτὸν non habent.

132. 15. & 16. τροφῆς. ita etiam Ald. Mercer. ταφῆς. Ibid. ἰδίας. scribitur etiam οἰκείας.

134. 1. ἐκεῖνος &c. ita Cod. Aug. Ald. & Mercer. pro illis habent τούτους γὰρ πεσόντας λαβὼν κατορύττει.

9. ἐν ἑαυτῷ. Ald. & Mercer. ἐν omittunt.

14. ὀσμὴν. Ald. & Mercer. ὁρμήν.

136. 9. θεραπεύοντα. scribitur etiam περιοδεύοντα.

138. 5. χηρεύσωσιν. Ald. & Mercer. χηρεύωσιν.

9. ἀποκεκαμμένον. Ald. & Mercer:

cer. ἐπικεκαμμένον. utrumque erat in Cod. Aug.

12. ἀεὶ. non habent Ald. & Mercer.

140. 1. τὰ μετέωρα. Ald. & Mercer. absque τὰ.

13. ἀπολλύειν. Ald. & Mercer. ἀπολύειν.

142. 1. κάμηλος. Ald. & Mercer. κάμηρος.

15. πρότερον. Ald. & Mercer. πόδας.

144. 1. σημῆναι. Ald. & Mercer. δηλῶσαι.

8. πρὸς ἑαυτὴν. Ald. πρὸς ἑαυτὴ. Mercer. πρὸς ἑαυτῇ.

146. 6. ζωγραφοῦσιν. Ald. & Mercer. γράφουσιν.

148. 2. λάμειαν. Cod. Aug. λάμιαν.

9. ἐνάλιον. Ald. & Mercer. ἔνυδρον.

15. μύραιναν. Cod. Aug. σμύραιναν.

152. 1. διαφεύγει. Ald. & Mercer. φεύγει.

4. πυρίτην. Ald. & Mercer. πυργίτην.

11. κρουμάτων. Ald. & Mercer. κρουσμάτων.

17. ἐπαγαγόντα. Ald. & Mercer. ἀπαγόντα.

154. 5. ἴσως. Ald. & Mercer. ἴσον hic.

JOANNIS MERCERI
OBSERVATIONES
IN
HORAPOLLINEM.

MERCERUS
AD LECTOREM

In Secunda Editione Sua.

ADmonitum te velim, Lector, in hac Ori Editione pleraque secus habere, quam in prioribus: idque propter oblatum nobis a Doctissimo & Diligentissimo Homine, Guil. Morelio, vetustum hujus Autoris Exemplar manu scriptum. Ex quo in Primo Libro (qui in eo tantum, nec tamen totus descriptus erat) multa restituimus. Hoc tamen scito, ubi alia illic lectio occurrebat, judicio adhibito nos eam secutos, quæ potior videretur, adjecta interim margini vetusti Codicis lectione, ubi nostra non displicebat. Illud insuper es admonendus, in vetusto Exemplari Capitibus Titulos non præponi, sed ad marginem adscribi: Quod cum parvi referrret, morem jam hic receptum, temere immutare noluimus. Quod ergo jam castigatiorem Orum habeas, Benevole Lector, venerandæ Vetustati tribuito, & nostrum hac in re, atque Aliorum, quorum opera castigatior nunc prodit Orus Apollo, laborem boni consulito.

JOANNIS MERCERI OBSERVATIONES IN HORAPOLLINEM.

ΩΡΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ) Sol Ægyptiis Ὧρος dicitur, idque ut infra apud hunc Autorem videre eſt, ἀπὸ τοῦ τῶν ὡρῶν κρατεῖν, quod ejus motu (ut qui non temporum modo, quemadmodum ſcribit Plinius *Libri* 2. *Cap.* 6. terrarumque, ſed ſiderum etiam ipſorum cœlique rector ſit) horarum ac temporum diſtinguantur intervalla. Vide igitur, num forte rectius hujus Autoris nomen denſo ſpiritu ſcribendum ſit. Quanquam non eſt magni momenti hæc res.

ΙΕΡΟΓΛΥΦΙΚΑ) Hoc nomine ænigmaticæ quædam in rebus ſacris ſculpturæ, & ſacra quædam apud Ægyptios monumenta ſeu characteres ac notæ intelliguntur. Illi enim, prius quam uſitatiſſima eſſet literarum ac ſcripturæ ratio, vel ne facile vulgo ſacra profanarentur myſteria; non literis hæc, ſed ſculptis rerum animaliumque figuris deſignabant. Inter eorum characteres ille vel maxime nobis memoratu dignus videtur, a noſtro tamen Autore prætermiſſus, quod crucis inſigni vitam futuram ſignificabant, id figuræ Serapidis pectori inſculpentes. Atque haud ſcio an morem illum Ægyptii (ut ſunt eorum linguæ vicinæ) ab Hebræis ſumſerint; apud quos, ut teſtis

teſtis eſt Hieronymus in *Nonum Ezechielis Caput*, antiquis literis, cujusmodi & eo tempore erant Samaritanorum, taf litera crucis habet ſimilitudinem. Sed hæc forſitan πάρεργα.

Pag. 1. πῶς αἰῶνα σημαίνει) In Venetiano quoque Exemplari σημαίνει legitur. Vide autem, num rectius σημαίνουσι legatur; niſi mavis σημαίνει referre ad ἱερογλυφικά. At in ſequentibus ſemper verbum plurale reperies, σημαίνουσιν, δηλοῦσιν, ἐμφαίνουσιν: ut plane ad Ægyptios referri debeat. [Atque id eo ſane libentius legerim, quod hi Tituli, qui Capitibus ſuperſcribuntur, non ipſius ſint Autoris, ut ex Manuſcripto Codice perſpicuum eſt, in quo hæc ad marginem notantur, ſed a diligenti poſtea Lectore adjecti, ſicut & in aliis plerisque accidit.]

διὰ τὸν αἰῶνα) αἰὼν & ævum, hoc eſt, τὴν τοῦ κόσμου σύστασιν καὶ χρόνου ἔκτασιν, mundi conſtitutionem temporisque, quoad orbis conſtiterit, productionem notat, & æternitatem, ac plane idem, quod עולם HOLEM apud Hebræos. Ideo αἰώνια verto *æterna*, *ævique ſeu temporis continuum fluxum producentia*. Porro æternam eſſe cæleſtibus naturam, ſtulta credebat Antiquitas.

οὐραῖον) Etſi nomen hoc & Græcum ſit, & ἀπὸ τῆς οὐρᾶς deducatur, hic tamen ut nomen Ægyptium ſumi debet, idem valens quod Græce βασιλίσκος. Porro quod hic de baſiliſco traditur, firmat Plinius *Lib.* 29. *Cap.* 4. & *Lib.* 8. *Cap.* 21. addens & alios ſerpentes olfactu necare, & hominem vel ſi aſpiciat tantum interimere, & non contactos modo, verum & afflatos frutices necare. De variis autem ſerpentum generibus vide Eundem *Cap.* 23. *Libri* 8. [Antea οὐραῖον legebatur: ſed nos οὐβαῖον ex M. S.

Cod.

Cod. restituimus, quæ vox est Ægyptia, ut ex nostro Autore licet discere, basiliscum significans. Haud scio an ab Hebræo OB, quod Pythonem solent vertere.]

Pag. 4. τὴν ἑαυτοῦ ἐσθίοντα οὐράν) Unde & à Latinis annus vertens dicitur, quod semper in se sua per vestigia volvitur annus.

Pag. 6. [ἐπειδή φασιν ἐν τῇ ἀνατολῇ ιέ. μοῖραι ὑπάρχουσι) Sic antea legebatur: sed lectio M. S. μοιρῶν ὑπάρχουσαν, multo rectior, ut quæ Lunæ cursum aperte doceat. Porro quindecim Lunæ partes, quindecim dies intellige: nam & post, ubi de ejus occasu loquitur, dicit τὸν ἀριθμὸν τῶν λ'. ἡμερῶν πληρώσασαν.]

[ὑπάρχουσαν) Id est, quod in ortu quidem dicant eam, quum est quindecim partium, sursum erectis cornibus apparere: at in occasu, triginta diebus completis, cornua deorsum inflexa gerere.]

Pag. 8. βουλόμενοί τε ἔτος εἰπεῖν, τέταρτον λέγουσιν) Annum antea ita Pontificum vitio turbatum, quemadmodum est apud Suetonium, ut nec messium feriæ æstati, nec vindemiarum autumno quadrarent, in eum digessit ordinem Cæsar, Sosigenis opera; ut cum annus ex 365. diebus & quadrante, utpote sex horis constaret, quarto quoque anno Februario mensi unus intercalaretur dies, qui & ob id bissextus dici solet: cujus nominis rationem optime noster Celsus sub Titulo de *Verborum Significatione* exponit, eo *Legis Capite*, cujus initium est, *Cum bissextus.*

ἢ νίκην) In Aldino Exemplari interjiciuntur hæc, ἢ Ἄρεα, ἢ Ἀφροδίτην, *aut Martem aut Venerem*, quorum in sequentibus Capitibus ratio traditur. Ea & nos adnectenda curavimus. Porro ἱέρακα malui *accipitrem* vertere, quam quod alii verterant *aquilam*: etsi pleraque ex iis,

quæ de natura τ͂ ἱεράκων dicuntur, aquilis quoque conveniant. De variis autem accipitrum generibus vide Plin. *Cap.* 8. *Lib.* 10.

τῇ ἱερακίᾳ βοτάνῃ) Lactuca caprina Plinio dicitur, Apulejo lactuca ſylvatica; dicitur & Sonchites. Eandem hieraciam nonnullis vocari (vulgo hieraceum nominant) idem tradit Plinius, quoniam accipitres ſcalpendo eam, ſuccoque oculos tingendo, obſcuritatem, cum ſenſere, diſcutiant. De ejus facultatibus Plinium ipſum *Lib.* 20. *Cap.* 7. & Medicos conſule.

Pag. 10. ταπείνωσις ἐστὶ) Ita in Exemplari Aldino legebatur, ſed nos ταπείνωσιν emendavimus, ut præcedentibus ac ſubſequentibus reſpondeat. [Adde, quod noſtræ lectioni ſubſcribit Vetus Exemplar.]

Pag. 12. τὸ πρὸς τὴν ψυχὴν συμπαθές) Ita in Veteri legebatur: ſed vera eſt M. S. Codicis lectio, διὰ τὸ πρὸς τὴν ψυχὴν συμπαθεῖν, quam & nos repoſuimus. Eſt autem συμπάθεια Philoſophis & Medicis ille naturæ conſenſus, cum iiſdem rebus affici moverique ſolemus.

ὡς ᾗ ἡ ψυχὴ τρέφεται) Eſt enim ſanguis ὄχημα τ͂ ψυχῆς, *vehiculum animæ*. Cæterum in Exemplari etiam Aldino ὡς legitur, ſed ᾧ legendum exiſtimo. [Quanquam & hæc lectio rejicienda non eſt, quam & in M. S. invenimus.]

δύο κορώνας) De cornicum natura vide Plinium *Lib.* 10. *Cap.* 12.

Pag. 14. αὐτῶν ὁμονοίας) Unde & cornicum concordia Proverbio celebratur: de qua eſt in Alciati Emblematis carmen elegantiſſimum:

Cornicum mira inter ſe concordia vita eſt,
Inque vicem nunquam contaminata fides. &c.

ἐν

ἐν τοῖς γάμοις ἐκκορὶ κορὶ) Verba hæc ἐκκορὶ κορὶ ita tranſtulimus, ut ἐκκορὶ verbum illud ſit, quod in nuptiis celebrandis acclamari ſoleret a Græcis, κορὶ autem dicat Autor in eo nomine cornicem ſignificare. Cæterum quid aliud hæc vox ἐκκορὶ ſignificet, inquirendum non eſt: præſertim quum dicat, Græcos verbum illud ἀγνοοῦντας uſurpare. Jungunt nonnulli has duas dictiones ἐκκορὶ κορὶ, eaſque Latine verti poſſe *orna cornicem*, hoc eſt pudicitiam, dicunt. ἐκκορῶ Græcis interdum eſt *orno*, unde diceretur in imperativo ἐκκόρει. Ego ſimpliciter ἐκκορὶ verbum eſſe puto, quo Græci perpetuam concordiam in nuptiarum celebratione conjugibus optabant, ejus tamen nominis rationem ignorantes. [Porro in M. S. pro κορώνην legitur κορώνη: ut in nuptiis acclamata fuiſſe verba illa intelligat ἐκκορὶ κορὶ κορώνη.]

κάνθαρον ζωγραφοῦσι) De Scarabæo Plinius. *Lib.* 11. *Cap.* 28. Eraſmus fuſiſſime in Proverbio *Scarabæus aquilam quærit.*

ἐπειδὰν ὁ ἄρσεν) Ita & in Venetiano Codice legitur. Sed legendum, ut reſtituimus ὁ ἄρσην, quis eſt, qui vel de limine tantum Muſas Græcanicas ſalutarit, qui non videat?

Pag. 16. αὐτὸς γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀπηλιώτου εἰς λίβα φέρεται) Locum hunc non ſatis fideliter vertit vetus Interpres, ut qui ſententiam hanc de Sole intellexerit, cujus expreſſim nulla eſt facta mentio; cum & contextus ratio, & veritas ipſa ex Aſtrologorum petita fontibus, ſatis aperte commonſtret relativum αὐτὸς ad τὸν κόσμον, *mundum* referri debere. Quis enim neſcit inter Aſtrologos, cœlum illud quod primum mobile appellant, ſingulis diebus ab ortu in occaſum rapidiſ-

pidissime circumagi, Solem vero ac cætera sidera adverso motu ferri ab occidente in orientem? quod eleganter Ovidius *Metamorph. Secundo*, versibus illis docuit:

Adde, quod assidua rapitur vertigine cœlum,
Sideraque alta trahit, celerique volumine torquet.
Nitor in adversum, nec me qui cætera vincit
Impetus, & rapido contrarius evehor orbi.

Quod enim ab hoc Autore dictum est, ἀπὸ τοῦ ἀπηλιώτου εἰς λίβα, & ἀπὸ λιβὸς εἰς ἀπηλιώτην, idem cum eo est, quod paulo ante dixerat, ἀπὸ ἀνατολῆς εἰς δύσιν, & similiter ἀπὸ δύσεως εἰς ἀνατολήν. ἀπηλιώτης enim, qui Latinis Subsolanus dicitur, ut docet in *Meteorologicis* Aristoteles, & Gellius *Libri* 2. *Cap.* 22. ab ortu verno flat: λὶψ, qui Latinis Africus, ab occasu brumali. Adversatur enim Vulturno, qui ab ortu spirat hyberno. Vide & Plinium de ventorum ratione pulchre differentem *Libri* 18. *Cap.* 33. & 34. & *Lib.* 2. *Cap.* 46. & 47.

[τῇ ἐννάτῃ ἢ καὶ ὀγδόῃ.) Mendosam hanc lectionem esse, satis apparet ex præcedentibus, & pro ὀγδόῃ substituendum εἰκοστῇ.]

ταύτῃ γὰρ τὴν ἡμέραν) Sic & in Venetiano Exemplari legitur. Sed locum hunc ita potes emendare, si unicam adjicias literam, ταύτην γὰρ τὴν ἡμέραν, vel potius, quod & meo quidem judicio aptius cum sequentibus cohærebit, ταύτῃ γὰρ τῇ ἡμέρᾳ &c. ut σύνοδον nomen sit substantivum, & sensus sit: Eo enim die existimat coitum esse Lunæ & Solis, insuperque mundi generationem, hoc est rerum quæ in mundo gignuntur, ortum ac productionem.

γενέσεις

γλύσεις ᵹ) Lego γλύσιν, etſi Venetianus quoque Codex refragetur.

εἰσὶ ᵹ ϗ κανθάρων ἰδέαι τρεῖς) Vide Plinium, qui & alia quædam videtur horum ſtatuere genera.

στρογγυλοειδὴς ᵹ γίνεται) Legendum videtur στρογγυλοειδεῖς ᵹ γίνονται, niſi ſubitam numeri mutationem, Hebræo magis quam Græco ſermoni familiarem, admittere libet. Sic & in Venetiano legitur. [Sed jam nihil dubium, quin ita ſit immutanda hæc lectio ex fide M. S. Exemplaris.]

Pag. 18. ἐν Ἡλίου πόλει) Ἡλιόπολις, vel diviſim Ἡλίου πόλις urbs eſt Ægypti, hoc (ut Diodorus Siculus teſtatur) nomine ab Ægyptiis appellata, a Græcis vero Θῆβαι. Hæc centum portis clara fuit. Unde Juvenalis:

Atque vetus Thebe centum jacet obruta portis.

Et Homerus *Iliados I.*

——— ——— οὐδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κτήματα κεῖται.
Αἵθ' ἑκατόμπυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἑκάστην
Ἀνέρες ἐξοιχνεῦσι σὺν ἵπποισιν ϗ ὄχεσφιν

Heſſus ita reddidit:

Aut etiam veteres Ægyptia mœnia Thebas,
Urbem divitiis celebrem, quam limina centum
Portarum claudunt, per quarum quamlibet unam
Agmina ſæpe viri bello pulcherrima ducunt,
Curribus inſtructi rapidis, & equeſtribus armis.

Ubi Homeri Interpres Θήβας Αἰγυπτίας exponens, τὰς inquit

quit νῦν καλουμένας Διόσπολιν. Hanc eam eſſe credunt, quæ in Scripturis Sacris modo און ON, modo אין AVEN, dicitur, *Geneſ.* 41. & 46. Item *Ezechielis* 30. Nam quæ בית שמש BETH SCHEMES, Hebræis dicitur, etſi nomen Solis præferat, longe tamen alia eſt: utpote quæ teſte Joſepho Græcis dicitur Scythopolis. Hæc in tribu Judæ erat, ut *Joſuæ* 15. ſcribitur: etſi ejuſdem nominis urbs & in tribu Naphtali & Iſachar fuerit, quemadmodum docet Hiſtoria *Joſuæ Cap.* 19. [Quanquam & hujus nominis urbem in Ægypto memorat Jeremias 43. *Cap.* Et hanc eam eſſe credunt, quæ *Iſaiæ* 19. HIR HAHERES nominatur.]

δεύτερα δὲ γενεὰ, ἡ δίκερως) *In quodam*, inquit Plinius, *genere eorum grandi, cornua prælonga, biſulcis dentata forcipibus, in cacumine cum libuit ad morſum coeuntibus, &c.* Porro præter ea, quæ hoc loco noſter Autor de mira Scarabæorum natura prodidit, ex Plinio adde & quæ ſequuntur: *Scarabæum ex aſinorum corpore exanimato naſci, ſicut equorum veſpas atque crabrones, & juvencorum apes; mutante natura ex aliis quædam in alia: Lib.* 11. *Cap.* 20. Eundem magnam Ægypti partem inter numina colere, quod Solis operum ſimilitudo quædam, ſicut & ex noſtro Horo colligere eſt, huic animali ſit: *Lib.* 30. *Cap.* 11. Scarabæum etiam viſum exacuere: *Lib.* 29. *Cap. ultimo.* Sed hæc ſatis. Nam cætera diligens Lector aſſidua poterit lectione perſcrutari.

καθὰ δὲ ἶβις) Hanc & Ægyptii inter numina ſua habuere. Teſtis eſt Plinius *Lib.* 10. *Cap.* 28.

ἢ οὐρανίαν) Non ignoro Uraniam unam ex novem Muſis eſſe; fuiſſe quoque hoc Veneris apud varias gentes Epitheton:

theton: Cæterum ego hoc loco οὐρανίαν nove interpretor, ut nihil amplius ſignificet quam οὐρανόν. Hoc enim & infra admonet, quod ſcilicet Ægyptii ἄτοπον ἡγοῦνται ἀρσενικῶς δηλοῦν τὸν οὐρανόν. Ideo οὐρανίαν hic genere fœmineo Ægyptiorum more potius, quam οὐρανὸν maſculino extulit. Obſervabis tamen interim, non eodem ordine rei hujuſce rationem poſtea eſſe redditam, quo propoſita fuerat. Nam id penultimo loco facit. Vide igitur, num rectius ἢ οὐρανίαν ſubnecteretur poſt ἢ Ἥραν.

ἡ δὲ φύσις αὐτῶν) De hac Plinius *Lib.* 10. *Cap.* 6. hunc in modum ſcribit: *Nidos nemo attigit. Ideo etiam fuere, qui putarent illos ex adverſo orbe advolare, falſo. Nidificant enim in excelſiſſimis rupibus.*

πρὸς βορέαν ἀνέλκον) Dictionem hanc vetus Interpres omiſit. Debet autem meo judicio ad τὴν φύσιν referri, ut illæſum perſtet indemneque ad Boream, vas genitale vulturis.

[ἀνέλκον) Ne te hæc dictio torqueat, quæ me alias torſit: eſt enim ex M. S. legendum ἄνεμον, ſicut & nos repoſuimus. Paulo poſt ποθοῦσα, quod in Veteri Exemplari legitur, magis quadrat ad verbum præcedens ὀργύσῃ ſeu ὀργώσῃ.]

Pag. 20. ἃ ὑπὸ ἀνέμου συλλαμβάνονται) Locus hic corruptus eſt, & aliter a vetere Interprete lectus, quam a nobis legatur. Legebat ille cum negatione ἃ οὐχ ὑπὸ ἀνέμου συλλαμβάνονται. At nos nullam hoc loco negationem interjiciendam cenſemus, ſed poſtea ubi dicitur, γυπῶν δὲ οὐχ ὑπηνέμιον &c. ut ſit hujus loci hic ſenſus: quoddam eſſe vulturum genus, quod ex vento quidem concipiat, ſed ova ad eſum duntaxat, non etiam ad fœtum utilia, quæ

ὑπηνε-

ὑπηνέμια Græcis, quasi Latine subventanea dicuntur: At eos vultures, qui non coitu tantum utuntur subventaneo, & in quo ex vento nihil omnino concipiatur, ova hujuscemodi edere, quæ possint ζωογονεῖσθαι, hoc est vivificari ac fœtum producere. Quòd si veteris Interpretis lectionem sequi malis, liberum est: sed omnino diversus erit sensus, aliud inquam esse vulturum genus, quod nequaquam ex vento concipiat, horumque ova esui solum, non item geniturae accommoda esse: At omnes illos vultures, qui ex vento comprimuntur & concipiunt, ova parere ad fœtum gignendum accommodatissima. Cæterum lectionem sententiamque nostram firmare videtur, quod ab Erasmo in Proverbio ὑπηνέμια τίκτει, id est, *subventanea parit*, scribitur; usurpari id Adagii de levibus frivolisque inventis, translatumque esse ab avibus, quæ Veneris imaginatione concipiunt ova, sed inania, & unde fœtus non gignatur, quæ Græci tum ὑπηνέμια, tum ζεφύρια dixerunt. Unde & apud Homerum *Iliad.* Δ'. ἀνεμώλια βάζεις, *vana ac frivola loqueris.* Ubi Homeri Interpres ἀνεμώλια exponit ἀνεμόφθορα ἢ ἀνέμοις ἐοικότα, τουτέστιν ἀφανῆ. Et in *Libris Epigrammatum*, in illo Palladæ *Carmine*:

Ὦ γένος ἀνθρώπων ἀνεμώλιον αὐτοχόλωτον,
Μέχρι τέλους βιότου μηδὲν ἐπιστάμενον.

Dicuntur etiam ἀνεμίδια & ἀνεμοφθόρητα. [Cæterum paulo alia lectio est in M. S. quæ sane haud scio an recipienda sit: Nam pro ἔστι δὲ καὶ ἄλλα γένη γυπῶν, illic legitur ὀρνέων γένη: & tum sequenti sententiæ non erit adjicienda negatio. Erit enim sensus: alia quidem esse avium genera, quæ

quæ ex vento concipiant, sed quorum ova esui tantum, non geniture sint accommoda: At vulturum ova, etsi ex vento concipiant, ad generandum valere.]

πρὸ ἡμερῶν ἑπτὰ) Plinius scribit, vultures triduo ante aut biduo volare, ubi cadavera futura sunt. Unde Proverbialis Sententia, *Si vultur es, cadaver expecta.* Vide Erasm. in Proverbio, *Vulturis umbra.*

ἑκατὸν γὰρ εἴκοσιν ἡμέρας ἔγκυος μένει) Versionem nostram in hunc locum si cum vetere Interprete conferas, eum, locum hunc aut aliter legisse, aut nequaquam intellexisse comperies. Nam cum trecentos sexaginta quinque anni dies, in tres partes, hoc est, in ter centum viginti dies, ita Græcus Contextus dicat vulturem distribuere, ut centum quidem ac viginti diebus ἔγκυος, vel ut nos legimus ἔγκυος maneat, totidem diebus pullos nutriat, totidem se ipse curet, reliquis quinque ex vento concipiat; Vetus Interpres centum ac viginti dies duobus primis membris ascribit, postremo ducentos & quadraginta, quo & modo dierum anni numerus 360. completur, verum non ut in Contextu Græco distributi sunt. Porro pro ἔγκυος lego ἔγκυος, quod mihi magis vulturis naturæ consonum videtur; [atque ita etiam in M. S. legegebatur.] Enimvero illud animadversione dignum, ubi in Contextu Græco legitur, τὰς δὲ λειπούσαις ἑκατὸν, minorem desiderari numerum, καὶ εἴκοσι, qui & sæpe prætermitti solet, & infra omittitur, ubi dicit ἐν τὰς ἑκατὸν ἡμέραις, ἐν αἷς τὰ ἑαυτῆς ἐκτρέφει τέκνα. At hoc loco, ut dierum anni numerus omni ex parte absolutus sit, necessario adscribendun censuerim. [Cæterum in M. S. utrobique legitur ρκ'. quo modo & nos restituimus.]

Pag. 22. ὅπερ ἐστι θηλείας ἔργον) Hoc ad vocem ipſam φύσεις, quæ fœminea eſt, referri debet.

Pag. 24. μηκύνω τὸν λόγον —— Αἰγύπτιοι) Deſiderari in hac lacuna verbum δηλοῦσι, aut aliud ſimile, vetus quoque ſenſit Interpres.

μήτηρ γάρ ἐστι θηλυκοῦ ζώου) Poteſt ut vertimus intelligi, matrem ſexus eſſe fœminei: Poteſt & de vulture accipi, quod mater ſit fœminei animalis. Nunquam enim niſi fœminam vultur, qui & ipſe fœmineus eſt, ex ſe procreat.

δράχμαι ἢ δύο) propter συνέπειαν ſuperiorum, lego δραχμὰς ἢ δύο.

οὔτε ἀρσενικοῖς) Hic aliquid deeſſe videtur. Poteſt tamen ſenſus elici, etſi nonnulli ita hunc locum ſuppleant, οὔτε ἀρσενικοὶ ἀναγκαῖοι [Sed ſequamur lectionem M. S. Exemplaris, ubi ita legitur, ἔκτε ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ ὑπάρχοντος, id eſt, *Ipſis enim videtur mundus ex mare & fœmina conſtare.*]

ἀρσενενοθήλεις) Hoc ex Poëtarum Fabulis ſatis notum eſt, qui mollem effœminatumque deum Vulcanum, Pallada viripotentem & bellatricem deam ſtatuunt.

Pag. 26. εἱμαρμένη ἢ) Lege εἱμαρμένην, ut præcedentibus & ſubſequentibus reſpondeat.

πέντε μόνοι ἐξ αὐτῶν κινούμενοι) Cur non potius ſeptem omnes Planetæ? niſi forte ex hoc numero Saturnum & Martem, ut infeſta graviaque ſidera, eximi voluerunt.

κυνοκέφαλον ζωγραφοῦσι) De Cynocephalo Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 54. Unde colligere licet, animal eſſe Cynocephalum homini haud abſimile, monſtriſque annumerari, ſicut & Satyros, Sphinges, ſimiliaque apud Scriptores ce-

celebrata portentorum genera.

Pag. 28. ἑβδομήκοντα δύο χώρας) Hæc Climata appellant, a Poli inclinatione & elevatione.

ἢ ἐπιμελείας τυγχάνοντες) Locum hunc corruptum alioqui, quod ad illas duas dictiones attinet, τυγχάνοντες & τούτοις, ita emenda, ut quod & orationis ipsa monet structura, pro τυγχάνοντες legas τυγχάνοντας, & pro τούτοις, τούτους.

καθ' ἑκάστην ἡμέραν νεοθούμενον) Dubitabamus antea, quomodo locus esset restituendus, ac ἐσθούμενον vel ἐσθιόμενον substituebamus: Sed jam plane locus erit restitutus, si ex Veteri legas νεκρούμενον.

ἢ σχοινίον) Hoc nomine stilum appellat ex juncis concinnatum: σχοῖνος enim juncus est.

ἢ ἐγγράφει) Potest hoc referri vel ad Cynocephalum, ut nos vertimus, vel ad Sacerdotem, ut sit sensus: & ubi Sacerdos ex eo genere Cynocephalum esse perspexerit, quod literis addictum est, eum inter animalia sacra refert, & in ordinem sacrum cooptat. Id enim significatus sæpe habet verbum ἐγγράφειν.

ἐπὶ Ερμῇ ὠνεμήθη τῷ πάντων μετέχοντι γραμμάτων) Est enim Mercurius Orationis ac Eloquentiæ Præses; quem & Plato Ερμῆν quasi Εἰρέμην, Deum scilicet qui dicendi rationem excogitaret, dictum vult. Unde olim apud Græcos in Foris, Ερμῆς Αγοραῖος.

ἀλλ' οὐδὲ ἰχθυώμενος ἄεργον) Ita emendo, ἀλλ' οὐδὲ ἰχθυούμενος ἀργόν, vel potius ἀργός: sed neque si piscibus alatur, quod tamen ejus naturæ repugnat, propterea ignavus est, aut inertiæ torporique deditus, quemadmodum Externi Sacerdotes. Ægyptios enim Sacerdotes sapientiæ studia

& optimas quasque artes magna coluisse diligentia, eminentissimi prodiderunt Autores, inter quos & Aristoteles circa initium τ͂ μετὰ τὰ φυσικά. [In Veteri legitur ἰχθυώμενον ἔργον, ut sit ab ἰχθυάω.]

Pag. 30. σχήματα) Hæc dictio in Venetiano quoque Exemplari ascribitur, sed longius a cæteris distans, quod ostendit aliquid hoc loco desiderari. [Verum in M. S. prorsus omittitur.

πῶς ἰσημερίας δύο) Græci dierum, Latini noctium rationem habuerunt. Unde factum est, ut quas Græci ἰσημερίας, Latini *æquinoctia* vocarint, cum vox Græca *æquidia* sonet. Hæc contingunt Sole Æquatorem quem vocant Circulum perlustrante, sub Signis Ariete & Libra. Bis enim in anno noctes diebus æquantur, vere mense Martio, & autumno mense Septembri.

δωδεκάκις τ͂ ἡμέρας καθ' ἑκάστην ὥραν οὐρεῖ) Atque hinc duodecim horarum origo fuisse creditur. *Quodam enim tempore Trismegistus, cum esset in Ægypto, sacrum quoddam animal Serapi dedicatum, quod in toto die duodecies urinam fecisset, pari semper interposito tempore, per duodecim horas diem dimensum esse conjecit, & exinde hic horarum numerus custoditur. Alii dicunt ex quadratura cœli, quæ secundum Musicam rationem in duodecim partes dicitur esse divisa, horas duodecim esse nominatas. Aquam enim per totum diem exceperunt tenuissima caverna defluentem, & hanc Majores nostri in duodecim partes diviserunt; ex his partibus horis nomen imposuerunt.* Hæc insignis Rhetor Victorinus in luculentis illis *Commentariis*, quæ in *Rhetoricos Ciceronis* edidit. Quæ ideo huc ad verbum transferre visum est, quod ad sequentium intellectum faciant. Sacrum autem ani-

animal, noſtrum intelligit Cynocephalum.

Pag. 32. ἵνα δὲ μὴ δύρύτερον) Corruptus eſt locus hic, & ita meo judicio reſtituendus, ut τὸ ὕδωρ, quod priori loco habes, expungatur, & pro καταςκεύασματα, unitatis numero καταςκεύασμα legatur, ſic: ἵνα δὲ μὴ δύρύτερον καταςκεύασμα ὑπάρχῃ, δι' οὗ τὸ ὕδωρ &c. [Cæterum quod hic legimus διαφέροντες, in Veteri haud ſcio an rectius legitur διείραντες, *quaſi fibula trajicientes.*

κεφαλὴν γὰρ ἔχει μεγάλην) Caput habet Leo maximum, & fortiſſimum, ſi Plinio credimus *Lib.* 8. *Cap.* 36. Cæterum de Leonum natura ample apud Eundem, *ejuſdem Lib. Cap.* 16.

Pag. 34. κοιμώμενος δὲ ἀνεωγότας τοὺς ἔχει) Patentibus dormit oculis, quod uno verbo κορυβαντιᾶν Græci dicunt, ut & autor eſt Plinius *Lib.* 11. *Cap.* 37.

Pag. 36. Αἰγύπτιοι νοῦν, ἑρμηνευθὲν δὲ σημαίνει νέον) Et Νεῖλος quoque Græcis, autore Servio, dicitur παρὰ τὸ νέαν ἰλὺν ἕλκειν, quod novum ſecum limum fœcemque trahat.

τρεῖς ὑδρίας) Nunc ὑδρίαν fœminino, nunc ὑδρεῖον neutro dicit. Utrunque nomen vas denotat aquarium.

ὁ ἥλιος εἰς λέοντα γενόμενος) Idem teſtatur Plinius *Lib.* 18. *Cap.* 18. his verbis: *Nilus ibi coloni vice fungens, evagari incipit, ut diximus, a Solſtitio aut nova Luna, ac primo lente, deinde vehementius, quandiu in Leone Sol eſt. Mox pigreſcit in Virginem tranſgreſſo, atque in Libra reſidet,* & reliqua.

τὰς χολέδρας) Ego libentius κλεψύδρας legerim, aut certe modica immutatione facta χολύδρας: quo nomine canales innuantur, παρὰ τὸ ἐν αὐτοῖς ὡσανεὶ χολᾶν τὸ ὕδωρ, quod in illis videatur aqua germinare ac pullulare.

κατ' ὄχλων πλεονασμοῦ ὑγρότητος) Poteſt expleri locus hic, ſi adjicias τῷ αὐτῷ σημείῳ χρῶνται: idem ſignum, Leonem inquam, adhibent, cum ob immodicam Nili inundationem preces fundunt. Exundat autem præter modum Nilus, ſi ſedecim cubitos exuperaverit. Ut enim Ibidem inquit Plinius, *ſi duodecim cubitos non exceſſit, fames certa eſt, nec minus ſi ſedecim exuperavit.*

τὸ —— ὁμοιοῦντες) Puto legendum τὸ Νέον ὁμοιοῦντες. Hoc enim ante dixit nomen eſſe Nilo apud Ægyptios; niſi mavis legere τὸν Νεῖλον. Quæ enim ſequuntur, Nilo accommodantur. [At in Veteri legitur, τὸ μὲν ὕδρειον.]

γενέτειραν τοῦ εἶναι) Forte quod in hac guſtus ſit, ſine quo nullum eſſe animal tradit Ariſtoteles: cum tamen lingua carere teſtudinem marinam ſcribat Plin. *Lib.* 11. *Cap.* 37.

Pag. 38. τρίτον δὲ ὑπὲρ τῶν ὄμβρων) Vide de hac re Pomponium Melam.

Pag. 40. ὀνοκέφαλον) Quoddam animalis genus, cui ab aſinino capite nomen eſt. Alii *aſini caput* ſimpliciter exponunt.

πῶς φυλακτήριον) Amuletum Latini appellant, omne id ſcilicet, quod efficax eſt ad arcendum venenum ac diſcrimen: vocant & Græci ἀλεξιφάρμακον.

καὶ χωρὶς γραμμάτων) Hujusmodi fere ſunt omnia hæc Ægyptiorum ſacra Symbola & Cælaturæ.

ἄπλαστον δὲ ἄνθρωπον) ἔμβρυον aut ἐμβρύονα uno appellant nomine, fœtum nimirum adhuc imperfectum, qui etiamnum in utero eſt: βρέφος ab Homero dici exiſtimat ejuſdem Interpres *Iliados* ψ'.

Pag. 42. τῷ μὲν ἑτέρῳ μέρει αὐτοῦ βατράχῳ) Hoc eleganter declarat Ovidius *Metamorph.* 1.

& eodem

——— ——— *& eodem corpore sæpe*
Altera pars vivit, rudis est pars altera tellus.

τὰ δεύτερεῖα ἢ ταύτης τοῖς ὀφθαλμοῖς-) Nec immerito: cum nulla ex parte, ut scribit Plinius *Libri* 11. *Cap.* 37. majora sint animi indicia, homini maxime. Voces autem sunt τῶν ἐν τῇ ψυχῇ παθῶν σύμβολα, ut scribit Aristoteles in *Lib.* περὶ ἑρμηνείας.

Pag. 44 ἐκ τριακοσίων ἑξήκοντα πέντε ἡμερῶν τοῦ ἔτους ὑπάρχοντος) Ex trecentis (ut ante dictum est) sexaginta quinque diebus naturalibus, cum quadrante, id est, sex horis, conflatur annus, quæ quotannis collectæ, quarto anno diem constituunt, ut venuste Ovidius *Lib. Fast.* 3. illo expressit *Disticho*:

Is decies senos ter centum & quinque diebus
Jungit, & e pleno tempora quarta die.

[σημεῖον] ὡς παρεμπεποδισμένον) *Indicatur eum lingua præpeditum.* Facilis lectio ex M. S. Nam quod antea legebatur, ὡς παρείπετο διαμένον, difficile poterat intelligi. Facile vero fuit ex παρεμπεποδισμένον, ignaro præsertim aut oscitanti Scribæ, facere παρείπετο διαμένον.]

[Pag. 46. τὰ τέκνα ἐξ ἡδονῶν) M. S. τὰ δεκαὲξ ἡδονὴν, id est, quum enim voluptas, ut diximus, a sexto decimo anno sumat initium. Quæ Lectio est melior.]

Pag. 48. πάντων γὰρ ἐπιβαίνειν) lego ἐπιβαίνει.

πολὺς ὀνομασθήσεται) Ita & in Venetiano legebatur, sed quis non videt ὀνομασθήσεται legendum? ubi Futurum pro Præterito Hebræorum forsan more usurpatum, notabis, sicut & infra ὁ λόγος ἀποδοθήσεται: nisi utrobique mavis Aoristum

riſtum ſubſtituere, ὠνομάσθη & ἀπεδόθη. [Cæterum hoc loco inter πολὺς & ὀνομασθήσε) ſpatium quoddam interjicitur in M. S. quaſi deſit verbum.]

δι᾽ ἐτῶν πεντακοσίων ἐτῶν) Plinius tradit annis ſexcentis ſexaginta vivere, *Libri* 10. *Cap.* 2. Ubi mirum ſane ejus deſcribit ortum: *Seneſcentem*, inquit, *caſia thuriſque ſurculis conſtituere nidum, replere odoribus & ſuper emori; ex oſſibus deinde & medullis ejus naſci primo ceu vermiculum; inde fieri pullum, principioque juſta funeri priori reddere, & totum deferre nidum prope Panchaiam in Solis urbem, & in ara ibi deponere.*

ἡλίῳ χαίρειν ὑπ᾽ Αἰγυπτίων) Libentius legerim ἐπ᾽ Αἰγυπτίων. Scribit & ibidem Plinius, ſacrum in Arabia Soli eſſe.

Pag. 50. ἡ ἶβις αὐτὸ καθ᾽ αὐτὸ τῇ καρδίᾳ ἐστὶν ἐμφερής) Significat Ibi cor eſſe maximum, ut tota pene nihil aliud, quam cor eſſe videatur. [Pro ἐμφερὴς in M. S. legitur ἀμερὴς, quaſi cor Ibidis dividi non poſſit; quod non perinde placet.]

ἢ πέρας) Nonnulli *lineam* vel *punctum* exponunt: ſed malo *finem* vertere, cum huic ſenſui quadret optime ratio, quæ poſtea ſubjungitur.

Pag. 52. πᾶς ὁ ἔχων τὴν τροφὴν, μαθήσεται τὰ γράμματα, καὶ τὰ λοιπά) Unde Juvenalis:

Haud facile emergunt, quorum virtutibus obſtat
Res anguſta domi.

Et illud Alciati Emblema:

Dextra tenet lapidem, manus altera ſuſtinet alas.
Ut me pluma levat, &c.

ἀμερὴς

ἀμβρής) Nomen eſt Ægyptium, quantum conjicere licet.

μαθὼν γράμματα εἰς ὅρμον ζωῆς εὔδιον ἐλήλυθεν) Nam juxta Senarium Proverbialem,

Διπλοῦν ὁρῶσιν οἱ μαθόντες γράμματα.

Et,

Βακτηρία γάρ ἐστι παιδεία βίου.

Et in *Libro Epigrammatum*,

Η δ' ἀρετὴ σαθερόν τι καὶ ἄτροπον, ἧς ἔπι μούνης
Κύματα θαρσαλέως ποντοπόρει βιότου.

Pag. 56. προσήθεασι τῷ κυνὶ καὶ βασιλικὴν στολὴν παρακειμένην σχῆμα γυμνόν) Nec defuerunt, autore Plinio *Libri* 6. *Cap*. 30. qui canem pro rege haberent, motu ejus imperia augurantes. Cæterum ubi legitur σχῆμα γυμνὸν, malim dandi caſu legere, σχήματι γυμνῷ: niſi mavis dicere, pendere hunc accuſandi caſum a participio παρακειμένην ex vi præpoſitionis, ut ſæpe fit: Aut certe diſtingue poſt παρακειμένην, ut σχῆμα γυμνὸν per ſe intelligatur.

πῶς δηλοῦσιν ἀγνοίαν) Miror non advertiſſe veterem Interpretem, ἁγνείαν, hoc eſt, *puritatem* legendum eſſe, non, ut ipſe vertit, *ignorantiam*, hoc eſt ἄγνοιαν, quod rationi, quæ ſubſequitur, non eſt conſonum. Quæ & cauſa fortaſſis eum impulit, ut pro dictione καθαρμός, quæ *purgationem* luſtrationemque ſignificat, *corruptionem* verterit.

Pag. 58. ἰχθυὸν ζωγραφοῦσι) pro ἰχθυὸν etſi Venetiano Exemplari refragante, lego ἰχθύν. [Quam Lectionem firmat & Vetus Codex.]

κενοποιὸν γὰρ ἰχθὺς πᾶς) Non deſunt ex piſcibus, qui ha-

mum devorent, aut mordeant, atque eſca ſpolient. Et omnino de aſtu piſcium variis Locis Plinius *Lib.* 9.

ἢ ἀλληλοφάγον) De ſimultate piſcium inter ſeſe, Idem *Lib. 9. Cap. ultimo.*

ἅπαξ εἰς θήλειαν φύσιν καθεὶς τὸ ἑαυτῦ) In tauris conceptionem uno initu peragi autor eſt idem Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 45. quæ ſi forte pererrarit, vigeſimo poſt die marem fœmina repetit. Hos non ſæpius quam bis die inire, Idem atteſtatur.

Pag. 62. ὄρυγα ζωγραφῦσι) Orygem Plinius tradit animal eſſe unicorne ac biſulcum *Lib.* 11. *Cap.* 46. Hunc quidam dicunt contrario pilo & ad caput verſo, veſtiri, *Lib.* 8. *Cap.* 53. De eodem, Caniculæ vim exponens *Lib.* 2. *Cap.* 40. ita ſcribit: *Orygem appellat Ægyptus feram, quam in exortu ejus contra ſtare, & contueri tradit, ac velut adorare, cum ſternuerit.* [Cæterum nos ex M. S. Codice pro ὄρυγα repoſuimus ὄρτυγα, *coturnicem*: propterea quod infra huic animanti alas tribuat. Negocium tamen videtur faceſſere, quod anteriora crura nominat; niſi anteriorem crurum aut pedum partem in coturnice intelligas. Faceſſit & illud, quod dicat huic animanti priſcos Reges inſediſſe, quodque labia nominet.]

ζωγραφεῖ ἑαυτῦ τὰς κόρας) Pupillas oculorum ita depingit, eoque colore inficit, ut indignantis triſtantisque habitu conſpiciatur; aut certe humi oculos defigens, velut eos pingere pulveri imprimens videtur.

ὥς ἴνων γνωμόνων) γνώμων *norma* a Valla verti ſolet: ſtylus, ex cujus umbra horarum ſumitur indicium.

τῦτο μόνον τῶν πἴλωῶν) Mirum ſane eſt, quod hoc loco Orygem inter volatilia annumeret, quod a nemine, quod

ſciam

ſciam, eſt proditum. Itaque totum hunc locum corruptum exiſtimarim. Nec qua ratione poſſit reſtitui ſuccurrit, niſi forte pro τ̃ πλινῶν legimus τ̃ θηρῶν.

[τȣ̃το μόνον τ̃ πλινῶν) Hoc Orygi accommodari non poterat: propterea commodum occurrit Vetus Exemplar, quod nobis totum hunc eximeret ſcrupulum. Cæterum antea poſt ἐπειδὴ dictio una deſiderabatur, quam ex Veteri Codice contextui inſeruimus, ἀντιδικίαν.]

Pag. 64. ὁ μῦς τὸν καθαρώτατον αὐτῶν ἐκλεξάμενος) Hoc idem Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 37. de muribus Ponticis tradit, *quorum*, inquiens, *palatum in guſtu ſagaciſſimum* Autores quonam modo intellexerint, miror.

μύρμηκα ζωγραφȣ̃σι) Miram formicarum induſtriam, & ingenium vide apud Plin. *Lib.* 11. *Cap.* 30.

Pag. 66. χηναλώπεκα) Chenalopeces, quaſi Latine vulpanſeres dicas, in anſerum genere connumerat Plin. *Lib.* 10. *Cap.* 22. [Quod hic legebatur συμβάλλειν, recte ex Veteri Exemplari eſt immutatum in σεβάζειν.]

Pag. 68. Εὐχαριςίαν γράφοντες, κȣκȣφὰν ζωγραφȣ̃σι) Nomen hoc peregrinum eſſe ac barbarum ſatis apparet. Cæterum hanc eſſe eam avem exiſtimo, quam Græci πελαργὸν, Latini Ciconiam appellant. *Ciconiæ*, inquit Plin. *Lib.* 10. *Cap.* 23. *nidos eoſdem repetunt*, *genitricum ſenectam invicem educant.* Unde & factum eſt verbum ἀντιπελαργεῖν, pro eo quod eſt promerentibus gratiam in tempore referre. Cujus rei rationem totam Suidas diligenter his verbis explicat: quæ ideo adſcribere viſum eſt, quod his & Ciconiæ & Hippopotami, de quo proximo Capite, naturæ aperte ac eleganter exprimuntur. Ἀντιπελαργεῖν, ἀντιδιδόναι τὰς χάριτας. λέγεται γὰρ, τȣ̀ς πελαργȣ̀ς γεγηρακότας τȣ̀ς γενεῖς τρέφειν. Ἀρι-

 ςο-

ϛοτέλης δέ φησι τ̀ περὶ τ̃ πελαργῶν λόγον ἀληθῆ· ὁμοίως δὲ αὐτοῖς φησὶ ποιεῖν καὶ τοὺς ἀερόποδας. διὸ ἐν τοῖς σκήπτροις ἀνωτέρω μὲν πελαργὸν τυποῦσι, κατωτέρω δὲ ἱπποπόταμον· δηλοῦντες, ὡς ὑποτέτακται ἡ βία τῇ δικαιοπραγίᾳ. οἱ γὰρ πελαργοὶ δικαιοπραγεῖς ὄντες, ἐπὶ τ̃ πτερύγων βαϛάζουσι τοὺς γεγηρακότας γονεῖς· οἱ δὲ ἱπποπόταμοι, ζῶον ἀδικώτατον. Eſt in hanc rem Alciati Emblema:

Aërio inſignis pietate Ciconia nido. &c.

Pag. 70. ἱπποποτάμου ὄνυχας) Hippopotamum deſcribit Plinius *Lib.* 8. *Capite* 25.

περιϛερὰν ζωγραφοῦσι) De Columbis Plin. *Lib.* 10. *Cap.* 34.

Pag. 72. Βασιλέα δὲ κάκιϛον) Antequam in Venetianum Exemplar incidiſſem, quoniam in Exemplari noſtro legebatur κάρλιϛον, legendum credebam κράτιϛον, *potentiſſimum:* cui ſane lectioni quadrat optime id quod ſubnectitur, αἰνιττόμενοι γράφειν τ̀ βασιλέα τοῦ κόσμου κρατεῖν.

Pag. 74. παρ' αὐτοῦ -- ἐν τῷ κόσμῳ) Lacunam hanc replendam exiſtimo interjecto verbo κυβερνᾶται aut ὑπάρχει, ut intelligatur, ab eo non ſecus regi mundum, ac domum regiam, quæ in orbis ambitu utique continetur.

Pag. 76. ἐκ τ̃ τοῦ μέλιτος -- ἐκ τ̃ τοῦ κέντρου) Lacunas hujus ſententiæ ita replendas exiſtimo, ut legas, ἐκ τ̃ τοῦ μέλιτος χρηϛότητος καὶ ἐκ τ̃ τοῦ κέντρου τοῦ ζώου δυνάμεως, βασιλέα χρηϛὸν ἅμα καὶ εὔτονον εἶναι πρὸς διοίκησιν.

Pag. 78. κροκόδειλον ζωγραφοῦσι) De quo Plinius *Lib.* 8. *Cap.* 25.

Pag. 80. αὐτότοκον καὶ κατωφερὲς) αὐτότοκον, *per ſe ac facile pariens.* Nam & paulo ante πολυγόνον eſſe dixit. κατωφερὲς expoſui, *in Venerem pronum.* Significat & hoc nomen *in humum deflexum ac deſpiciens.*

IN LIBRUM SECUNDUM.

Pag. 82. Καὶ ἀετȣ̃ νεοσσὸν) νεοσσὸς lego, & ubi in Venetiano paulo post κυκλοειδὸν legebatur, lego κυκλοειδές. Cæterum existimo Libri hujus initia mutila esse, ex eo potissimum, quod cum cæterorum rationem diligentissime attulerit, in his rationem subticuerit, idque ad illud usque Caput, cujus est Titulus, τί δηλȣ̃σι χελιδόνα γράφοντες. Nisi forte horum omnium rationes prætermittendas Autor ipse censuit, quod vel omnino ignotæ essent, vel quod potius credendum sit, quod apud Ægyptios vulgo notissimæ essent.

Pag. 84. Δύο πόδες συνηγόμενοι) Lego vel συνηγμένοι, vel συνημμένοι, aut si libet συναγόμενοι. Progressus siquidem Sol ad ultimum punctum Cancri vel Capricorni, jam ibi defixus subsistere videtur, quod non ultra, Austrum vel Aquilonem versus progrediatur, sed incipiat vel a nobis abscedere, vel ad nos rursum propius accedere. Græci conversionis Solis rationem habentes, τροπὰς χειμερινὰς καὶ θερινὰς dixere, quæ Latini *hyberna æstivaque solstitia*, nomine ex ejusdem statione desumto, quod ibi stare videatur.

Αἰδοῖον χειρὶ κρατȣ́μενον) Unde & legimus quondam extitisse Philosophum, qui in somno manum alteram ori, alteram pudendis admoveret; innuens nimirum hæc duo esse in homine membra, quæ moderamine egeant frenatuque difficillima sint.

Pag. 86. Ἄνθη δὲ ἀνεμώνης) De Anemone papaveris genere vide abunde Plin. *Lib.* 21. *Cap.* 23. & Erasmum in Proverbio Ῥόδον ἀνεμώνῃ συγκρίνεις. Insuperque Medicos, præcipue Dioscoridem *Lib.* 2. *Cap.* 207.

Pag. 88. γυναῖκα ἔγγυον) Vide num ἔγκυον legi poſſit, & quod poſt ſequitur σημαίνει, ſtructuræ ſenſusque ratio poſtulet, ut in ζωγραφοῦσι commutetur.

οἷον πτέρυγας ἔχων) ἔχοντα legendum exiſtimo, quod & oratio ſatis indicat.

Pag. 90. ὥραν δηλοῖ) Poteſt & per *horam*, & per *anni pulcherrimam partem* verti. Sed cum ratio hujus ex Autore non appareat, fit ut non ſatis aſſequamur, utro hic modo ſumi debeat.

Pag. 92. ὡς θήραν —— τὸν ἀέρα) Et hic locus mutilus eſt, nec reſtitutu facilis, niſi dictionem τὸν ἀέρα, ut ſupervacuam, expungas.

Pag. 94. Πράγματα ἑπτά) Malim cum veteri Interprete legere γράμματα. Sed & hujus rationem rei ignoramus.

Pag. 96. ἰχνεύμονα ζωγραφοῦσιν) De Ichneumone Plinius *Lib*. 8. *Cap*. 24.

ὀρίγανον ἱερογλυφοῦσι) Herba eſt ſic dicta, quod montibus gaudeat, vel, ut Aliis placet, quod viſum acuat. De hac & variis ejus generibus Plin. *Lib*. 20. *Cap*. 17. Hæc & cunila dicitur: Autor Dioſcorides, quem vide *Lib*. 3. *Cap*. 32.

Pag. 98. ἐκστοΐζοντα) Verti cum vetere Interprete, *cauda flagellantem:* ſignificat proprie hæc dictio idem, quod ἐκ τῆς στοᾶς ἐκβάλλοντα, quaſi a porticu & antro ſuo pellentem.

Pag. 102. διὰ τοῦτο στεῖρά ἐστι) De hac re vide Plin. *Lib*. 8. *Cap*. 44.

ταῦρον ἐπὶ τὰ ἀριστερά) Idem Plin. *ejuſdem Lib. Cap*. 45.

Pag. 106. ἀετόν λίθον βαστάζοντα) De aquilis Plin. *Lib*. 10. *Cap*. 3.

ὠτί-

ωτίδα) Avem hanc dictam putat Plin. quod sit *auribus plumeis eminentibus*, quam describit *Lib.* 10. *Cap.* 22. & 23.

Pag. 110. ῥήσσει ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ὁπὴν &c.) Pro ῥήσσει legunt Nonnulli ῥίπτει, sic & pro ῥήγματος, ῥίμματος, & pro ὁπὴν, κοπὴν: quam lectionem non improbo.

Pag. 112. σόμα σόματι ἐμβάλλει) *Viperæ mas*, inquit Plin. *Lib.* 10. *Cap.* 62. *caput inserit in os, quod illa abrodit voluptatis dulcedine.*

Pag. 114. αὕτη γὰρ ἐν τῇ —— ἐ ὕκλεῖται) Videtur deesse ἐν τῇ φυσικῇ τάξει, *naturali ordine ac ratione*, aut simile quippiam.

σαλαμάνδραν ζωγραφοῦσιν) De hac Plin. *Lib.* 10. *Cap.* 66.

Pag. 116. ἀσπάλακα ζωγραφοῦσι) Talpis visum non esse, oculorum tamen inesse effigiem, si quis prætentam detrahat membranam, autor Plin. *Lib.* 11. *Cap.* 37.

Pag. 122. ἄνθρωπον διανθέντα) ἀπὸ τοῦ διαίνειν, quod verbum interdum ἐξαπατᾶν, *decipere* & *circumvenire* notat.

Pag. 128. φαγόντα κόνυζαν) De qua Dioscorides *Lib.* 3. *Cap.* 136.

Pag. 130. ἄρκτον ἐγκυμονοῦσαν) Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 36.

Pag. 132. ἐλέφαντα καὶ κερὸν) Vetus Interpres pro ἐλέφαντα legebat ἔλαφον, sicut & paulo post, ubi de dentibus Elephanti fit mentio.

Pag. 136. ἀδίαντον τὴν βοτάνην) Ea est, quæ vulgo capillus Veneris dicitur, inde nomen nacta, quod folium ejus aqua perfusum οὐ διαίνεται, *non madeat*, sicco semper simile. De hac Dioscorides *Lib.* 4. *Cap.* 136.

Pag. 142. διὸ καὶ κάμηρος λέγεται) Quidam legunt κάμμηρος, quod in idem recidit, ἀπὸ τοῦ κάμπτειν τὸν μηρόν.

Οἰνοβαρὲς, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίην δ' ἐλάφοιο) Home-

rus

rus *Iliados α*. Verba ſunt Achillis Agamemnoni convicianţis. Heſſus ita vertit:

Ebrie, victe mero, vultu diſtorte canino,
Qui trepidum pavidi cor habes timidiſſime cervi.

Pag. 148. λάμειαν ἔχοντα] Lego λαίμειαν, ἀντὶ τῆς λαιμαργίαν.

Pag. 152. ϛρουθίον πυργίτην] De hoc Paſſerum genere vide apud Paulum Æginetam *Lib.* 1.

Pag. 154. ϛρουθοκαμήλου πτερὸν] De Struthocamelo, quæ avium maxima eſt, Plinius *initio ſtatim Libri* 10.

ATque hic noſtrarum Obſervationum finis ſit. Quas (etſi non ipſis omnia, quæ in hoc Autore mutila erant, loca reſtituimus) eo tamen nomine, boni, Lector, conſules; quod non totum Librum Primum Vetus Exemplar, a doctiſſimo & diligentisſimo homine, Guil. Morelio, nobis oblatum, habuerit: & Venetianum Exemplar, unde hæc tranſſcripta ſunt, multis ſcatebat mendis; atque haud ſcio an paucioribus, quam jam a multis annis hic Typis mandatum fuerat. Tu interim bene vale, & his fruere..

DA-

DAVIDIS HOESCHELII AVGVSTANI

NOTÆ

AD

HORAPOLLINIS HIEROGLYPHICA.

DAVIDIS HOESCHELII AVGVSTANI

NOTÆ

AD

HORAPOLLINIS HIEROGLYPHICA.

ΩΡΑΠΟΛΛΩΝΟΣ] Ita Liber Aug. calamo diligenter exaratus. Videtur is, cujus vita apud Suidam extat: isti enim Libelli ad τεχνικὰ referri possunt. Alium puto fuisse Horapollinem Ægyptium sub Zenone Imp. cujus etiam Suidas meminit; quamvis locus est lacunosus. Chæremonem & Hermapionem quoque hoc argumentum attigisse, ex Eusebii *Libro* 3. *Præp. Evang.* e Suidæ *Collectaneis*, & Ammiani Marcellini *Lib.* 17. cognoscimus; Hermatelem, ex Tertulliano de *Spectaculis*: quanquam id nomen Libri M. S. multis modis variant. Quod porro Quidam Ωρȣ Απόλλων☉ scribunt, quo etiam modo in Apographo Indicis Libror. M. S. Bibliothecæ Vaticanæ legitur; id vel Etymologiæ ratione, vel quod sit τῶ διτλογραφȣμένων, fieri dicamus. *Horapulum*, elegans M. S. quem Justus Poghinus Gallus olim J. Scheckio JC. amico nostro ostendit, in frontispicio & fine constanter nominat, sive id recentium Græcorum more, qui pro *Moscho* dicunt *Moschopulus*, seu corrupte, pro Horapolline.

ΙΕΡΟΓΛΥΦΙΚΑ] Scil. γράμματα: quæ Αἰγυπτιακὰ vocat Diod. Sicul. *Libro I.* Αἰθιοπικὰ & ἱερὰ *Lib.* 3. opponitque τοῖς δημώδεσι, quæ δημοτικὰ Herodoto *Euterpe*. De his Plinius

nius *Lib.* 36. *Cap.* 8. *Etenim ſcalpturæ illæ, effigiesque, quas videmus, Ægyptiæ ſunt literæ.* σημεῖα ἅττα καὶ χαρακτῆρες, Lucian. *Hermotimo*: quam inde τὴν διὰ συμβόλων φιλοσοφίαν appellat Philo, Clem. Alex. μυστικὴν, & τὴν Αἰγυπτίων θεολογίαν Plut. Vide & C. Tacit. *Lib.* 11. Amm. Marcell. *Lib.* 17. De Symbolo autem Crucis Hieroglyphico, Socratem *Eccleſ. Hiſt. Lib.* 5. *Cap.* 17. & G. Cedreni *Annal.*

Cap. 1. πῶς αἰῶνα] Facile aſſentior conjecturæ Nobiliſſ. Viri, & προσφώνησιν hic deeſſe; quum Secundi Libri Procemium eam Lectoribus ſuſpicionem moveat: & Paraphraſin potius, quam nudam Interpretationem, Philippi illius videri poſſe; quum aliena fide, σημαίνουσι, non σημαίνομεν, omnia recitentur. Verſus etiam Homeri, *Lib.* 2. *Cap.* 101. adferatur.

ὄφιν] Cyrillus *Lib.* 9. *contra Julianum* ait; Ægyptios fingere ſerpentem in figuram temporis.

τελῶν γενῶν ὄφεων] Varia ſerpentum genera *Libro ad Piſonem de Theriaca*, commemorat Galenus; ac de Baſiliſco quidem hæc: ὁ μὲν γὰρ βασιλίσκος (ἐστι γὰρ τὸ θηρίον ὑπόξανθον, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τρεῖς ὑπεροχὰς ἔχον) ὥς φασιν, ὅτι καὶ ὀφθεὶς μόνον, καὶ συρίττων ἀκουσθεὶς, ἀναιρεῖ τοὺς ἀκούσαντας καὶ τοὺς ἰδόντας αὐτόν· καὶ ὅτι τῶν ἄλλων ζώων, εἴ τι καὶ ἅψαιτο τοῦ ζώου ἀνῃρημένου, καὶ αὐτὸ τελευτᾷ εὐθέως, καὶ διὰ τοῦτο πᾶν αὐτοῦ τὸ γένος τῶν ἄλλων θηρίων ἐγγὺς εἶναι φυλάττεται. Ibidem (ut hoc obiter oſtendam) ancillæ Cleopatræ Νάειρα & Καρμιόνη (Χαρμιόνη Glycas) dicuntur, quæ Plutarcho Εἰρᾶς (γράφ. καὶ Εἴρας) καὶ Χάρμιον.

Cap. 2. ὄφιν ζωγραφοῦσι] Cyrillus *L. eod.* Aſpidem, in figuram cœli: quod in circulum feratur. Sunt, qui anni Symbolum faciant: vide Hier. Wolfium, in *Somnium Scipionis.*

τὸ γῆ-

τὸ γῆρας] τὰ σύφαρ, Lucian. *Hermot.* Sic Ariſtoph. γελῶ μᾶλλον, ἢ τὸ γῆρας ἀφεὶς: Suid. ἀντὶ τοῦ ἐάσας· ἡ μεταφορὰ ἀπὸ τῶν ὄφεων, τῶν ἐκδυομένων τὸ γῆρας. Viſe Ariſtot. 8. *Hiſt. Animal.* 17. Theocriti *Aram.* Ælian. *Lib.* 9. *de Animal. Cap.* 16. Nicandri *Theriaca.* Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 27. & *Lib.* 20. *C.* 23. Virg. 3. *Georg.* 2 *Æneid.* Nonn. *Dionyſ. Lib.* 41. Serpentem inde Symbolum Medicinæ dixerunt. Ut enim ille fœniculi guſtatu ſenectam exuit, oculorumque aciem ſucco ejus reficit; ita ægroti, ope artis Medicæ, morbos depellunt; Theodor. *Lib.* 1. *Therapeut.*

τὴν μείωσιν εἰς αὐτὸν λαμβάνειν] Quod Simplicius, εἰς τὰς ἰδίας ὁλότητας reverti, dixit: Epicharmus, καὶ ἀπῆλθεν, ὅθεν ἦλθεν, πάλιν. γᾶ μὲν εἰς γᾶν, πνεῦμα δ' ἄνω. Similia apud Philon. & Eurip.

ἐνιαύσιος χρόνος] περιτελλόμενος, ἢ περιπλόμενος ἐνιαυτὸς, Hom: παρὰ τὸ ἰέναι εἰς ἑαυτόν. *Annus vertens, eſt natura, dum Sol, percurrens duodecim Signa, eodem, unde profectus eſt, redit:* Cenſorinus. Herodot. *Lib.* 1.

Cap. 3. Αστροκύων] Hæc lectio M. S. Cod. Aug. vera eſt: is eſt ἀστρῷος κύων: τὸ κατ' οὐρανὸν ἄστρον Cl. Alex: intelligitur Canis, quæ & Canicula, Sirius. Plut. *Lib. de Iſide:* λέγουσιν οἱ ἱερεῖς, καλεῖσθαι Κύνα μὲν τὴν Ισιδος ὑφ' Ελλήνων, ὑπ' Αἰγυπτίων δὲ Σῶθιν (pro quo alibi, apud Eundem, Σώθιν legitur) &, τῶν ἄστρων τὸ Σείριον, Ισιδος νομίζουσιν. Homerus, οὔλιος ἀστὴρ *Iliad.* λ'. ὁ τῆς ἠριγόνης κύων, Lucian. de quo Didymus ad *Lib. Iliad.* χ'. Nonn. *Dionyſ. Lib.* 47. Sirius aliquando pro Sole accipitur, Diod. Sicul. *Lib.* 1. Plut. *de Iſide.*

Cap. 4. πεντεκαίδεκα μοιρῶν ὑπάρχουσαν] Sc. σελήνην: quindecim gradibus confectis; id eſt, quando ☽ quindecim partibus a ☉ receſſit, poſt ☌ tendens ad ☍: tum enim ὕπαυγος eſſe

desinit, & fit orientalis a Sole, secundum Astrologos. Ptolem. *Lib.* 4 τετραβίβλου, *Cap.* περὶ συναρμογῶν. Theon in *Arati Phœnom.* Plin. *Lib.* 2. *Cap.* 14. Interpretatio illa, quæ ιέ. μοίρας pro 15. diebus accipit, locum habere non potest: quia tum Luna Soli opponitur, & plenum lumen nobis obvertit: tantum abest, ut corniculata appareat. De hoc Horapollinis loco, quidam Vir Doctissimus, sic ad me: Proponit Autor distantiam 15. partium, id est, graduum, non quod in illo positu duntaxat ☽ cornua sursum tendat; nam revera quum primum illa unico gradu a ☉is conjunctione discedit, statim respectu nostri cornua erigere incipit, etiamsi nondum appareat. Sed dum 30. diebus completis, ait, ☽ deorsum inflexa gerere cornua; cum vulgo loquitur, quod integro mensi 30. dies tribuere consuevit. (Vide infra *Cap.* 66.) Supponit autem Solem in eodem positu, quo supra, id est, in Occidente, & Lunam ejus conjunctionem appetentem: tunc enim ☽ antequam ☉i in eodem longitudinis puncto jungitur, cornua sua deorsum inflectit.

Cap. 5. τριακοσίων ξέ. ἡμερῶν] Plin. *L.* 18. *Cap.* 25. *&* *L.* 34. *C.* 7. Janum geminum a Numa rege dicatum scribit, qui pacis bellique argumento colatur, digitis ita figuratis, ut CCCLXV. dierum nota, per significationem anni, temporis & ævi se Deum indicaret. Jani simulachrum olim etiam ita effingebatur, ut dextra τ, sinistra vero ξέ, literas præferret: quo itidem numerus dierum anni exprimitur. Vide Suid. in *Dictione* γῦνη. Plut. in *Placitis Philosoph.* & Censorin. *de Die Natali*, *Cap.* 6. 7.

Cap. 6. εἴδωλον ἡλίου] Clem. Al. *Strom.* ϛ. ὁ δ' ἱέραξ, σύμβολον ἡλίου. πυρώδης γὰρ καὶ ἀναιρετικός. αὐτίκα τὰς λοιμικὰς νόσους ἡλίῳ ἀνατί-

ναλιθέασιν. Eustath. ά. Iliad. ἱέραξ δ' ἱέρωται ἡλίῳ Ἀπόλλωνι, διά τε τὸ ὀξὺ (Diod. S. *Lib.* 3.) τῆς κινήσεως, καὶ διὰ τὴν ἐξ ἐτυμολογίας συγγένειαν. καὶ γὰρ ἵεται ῥᾷον ὁ ἥλιος.

ὀξυωπεῖν] Ælian. *Lib.* 10. *de Animal. Cap.* 14.

πολυχρόνιον] Ad annos usque 700. Idem: quod in dubium tamen vocat.

ὑπηνάσας] ὡς ἐξ ὑπήνας νέων, Ibid.

αἷμα] σαρκῶν ἢ ἥδεται βορᾷ, καὶ πίνει αἷμα, καὶ τὰ νεόττια ἐκτρέφει τοῖς αὐτοῖς, Ælian.

Cap. 7. ψυχῆς περίβολος] Cor, mentis quædam sedes est; in eo enim creditur esse animi virtus principalis: Gr. Nyss. *Hom.* 1. *in Pascha.* Hippocr. *Lib.* περὶ καρδίης, ubi & de animi nutrimento. at Philo περὶ ὀνείρων, Cl. Al. *Str.* 5. & Galenus Libro, ὅτι τὰ τῆς ψυχῆς ἤθη τῇ τοῦ σώματος κράσεσιν ἕπεται, cerebrum animi domicilium dicunt. vide Theodoreti *Serm.* 5. *ad Græc. Infid.*

Cap. 8. ἐκκορὶ, κορὶ] Scholiastes Pindari, locum adfert ex Æscyli *Danaidibus*, quo idem innuitur;

> Κἄπειτα δ' εἶσι λαμπρὸν ἡλίου φάος,
> Ἕως ἐγείρω πρευμενεῖς νυμφίους,
> Νόμοισι θέντων, σὺν κόροις τε καὶ κόραις
> Κἂν τῷ βίῳ * ἀκορεῖ—— * ἴσ. ἐκκόρει.

ἀντὶ τοῦ, κόρας κορώνας. παροτρύνοντες δ' ἔνιοί φασιν, ἐκκορεῖ κόρους κορώνας. Quibus verbis an mendum subsit, vide. velut Ibid. αἰσχύνην mendose legitur, pro αἰσχύνων, τὸ ἀτελίζων. De eodem ritu, Æliani verba *Lib.* 3. *Cap.* 9. *de Animal.* sunt hæc: *In nuptiis olim Veteres, audio, post Hymenæum Cornicem invocare solitos fuisse; Hocque Concordiæ signum dare iis, qui liberûm quærendorum gratia convenissent.* Eandem por-

ro continentiæ laudem cornicibus, quam Autor noſter, tribuit Naz. *Parænesi ad Virg.* Plutarch. *Gryllo* & Ælian. κορῶναι (inquit hic) ἀλλήλαις εἰσὶ πιςόταται. καὶ ὅταν εἰς κοινωνίαν συνέλθωσι, πάνυ σφόδρα ἀγαπῶσι σφᾶς· καὶ ἐκ ἂν ἴδοι τις μιγνύμενα ταῦτα τὰ ζῶα ἀνέδην, καὶ ὡς ἔτυχε. λέγεσι δὲ οἱ τὰ περὶ τέτων ἀκριβῦντες, κἂν ὅτι ἀποθάνοι τὸ ἕτερον, τὸ λοιπὸν χηρεύει. Idem de turture ſcribit Baſil. M. *Homil.* 8. *in Hexaëm.* Clem. Al. *Strom.* 2. Naz. *Car. ad Virg. Parænetico.*

μιᾷ κορώνῃ] Non alienum ab hoc loco, quod Ibidem legitur: οὔτε ἕδρας καὶ πτήσεις ὀρνίθων παραφυλάττοντες, ἐκ ἀσύμβολον εἰς μαντείαν ὑπολάβωσιν εἶναί φασιν, εἰ ὑπακέσοιτο κορώνη μία.

Cap. 10. αὐτογενὲς] ὁ κάνθαρος, ἄθηλυ ζῶόν ἐςιν, &c. Ælian. *Lib.* 10. *Cap.* 15. Plut. *Lib. de Iside* duobus in Locis. Iidem, Scarabæum viris bellicoſis ſculpturam annuli fuiſſe, inquiunt: quod maribus prorſus univerſis pro patria pugnandum ſit. Ammian. Marcell. *Lib.* 17. *per vulturem naturæ vocabulum pandunt: quia mares nullos poſſe inter has alites inveniri, rationes memorant Phyſicæ.*

Βοὸς] ὄνε, ſecundum Suidam; qui, idem vocabuli Etymo confirmat. Vide etiam locum Plinii, e *Lib.* 11. *Cap.* 20.

σφαιροειδὲς] Præter Plut. & Ælianum, niſi quod locus apud illum mendoſus, Euſeb. *Lib.* 3. *Evang. Præparat.* idem adfert e Libro Porphyrii περὶ τῆς τῶν ἐμψύχων ἀποχῆς, ubi Ægyptios, etiam Cantharum ſive Scarabæum, tanquam vivam Solis imaginem, coluiſſe ſcribit: Αἰγύπτιοι δὲ ἐσέφθησαν, ὡς εἰκόνα ἡλίε ἔμψυχον.

αἴλερον] Gell. *Lib.* 20. *Cap.* 8. Ælurorum oculos ad Lunæ vices (inquit) aut ampliores fieri, aut minores. Illud,

ἐν

ἐν πανσελήνῳ; hoc, ἐν τῇ μειώσεσι τῦ ἄςρυ, Plut. Similia de Cercope, *Annal. Lib. I.* apud M. Glycam. de Ibide, quæ interlunii tempore cæca; & de mustela, cujus hepar cum Luna variatur, Plut. *Lib.* 4. *Sympos. Q.* 5.

διὰ τὸ τριακονταήμερον] Herodot. Cleio, Αἰγύπτιοι δὲ τριακονθημέρυς ἄγοντες τὺς δυώδεκα μῆνας, ἐπάγυσιν ἀνὰ πᾶν ἔτος πέντε ἡμέρας, παρὲξ τῦ ἀριθμῦ. Vide Diod. Sicul. *Lib. I.*

Ἶβις] καὶ τῷ Ἑρμῇ δέ φασι, τῷ πατρὶ τῶν λόγων, φιλεῖται: Aelianus *Lib.* 10. *de Animal. Cap.* 29.

Cap. 11. πρὸς βορέαν) Plutarch. *Rom. Quæst.* 93. θῆλυ πᾶν τὸ γένος ἐςὶ, καὶ κυΐσκονται δεχόμεναι τὸν ἀπηλιώτην, ὥσπερ τὰ δένδρα τὸν ζέφυρον, *Aegyptii perhibent, totum vulturum genus esse fœmininum, & concipere Subsolani flatu excepto, sicut arbores Favònii admisso spiritu.* Aelian. *Lib.* 2. *Cap.* 46. *Vulturem non nasci marem ajunt: quam rem non ignorantes hæ bestiæ, pullorumque solitudinem ac inopiam timentes, ad gignendos pullos talia machinantur: adversæ Austro volant, qui si non spirat, ad Eurum ventum oris hiatu se pandunt; spiritus venti influens, ipsas implet.* Vide Basil. M. *Homil.* 8. *in Hexaëm.* Mich. Glyc. *Annal. Lib. I.*

ἡ γύψ] ὁ γὺψ, masculino genere, utuntur alii Scriptores, *Levit.* 11. *Deut.* 14. *Job.* 39. Basil. M. *Homil. ead.* Aristot. 6. *Hist. Animal.* 5. Plut. Lucian. Xiph. &c.

αὐτὸ μόνον] *duntaxat:* ita loquitur Lucian. *Somnio.* & Philo passim.

ἔςι δὲ καὶ ἄλλα γένη ὀρνέων] Ita malim cum Aug. Cod. legere, quam cum Interpretibus γυπῶν: quamquam non sim nescius, Aristotelem duo vulturum genera facere, 8. *Hist. Animal.* 3. τῶν δὲ γυπῶν (inquit) δύο ἐςὶν εἴδη· ὁ μὲν μικρὸς καὶ ἐκλευκότερος· ὁ δὲ μείζων καὶ σποδοειδέςερος. Plin. *Lib.*

10. *Cap.* 6. *Vulturum prævalent nigri.* Cæterum aves cohortales quoque vento concipere, autor eſt Columella, *Lib.* 6. *Cap.* 27. Plinius *Lib.* 10. *Cap.* 60. *Quidam & vento putant ea* (ſcil. ova hypenemia) *generari: qua de cauſa etiam zephyria appellantur.* Ariſtot. *Lib.* 6. *Hiſt. Animal. Cap.* 2 ζεφύρια δὲ καλεῖται τὰ ὑπηνέμια ὑπό τινων, ὅτι ὑπὸ τὴν ἐαρινὴν ὥραν φαίνονται δεχόμεναι τὰ πνεύματα αἱ ὄρνιθες. Auguſt. *Lib.* 21. *de Civ. Dei*, *Cap.* 5. *In Cappadocia etiam equas vento concipere, eoſdemque fœtus non amplius triennio vivere* ſcribit. De quo & Varro *Lib.* 2 *Cap.* 1. & Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 42. Ælianus oves non ignorare ait, Boream & Auſtrum non minus, quam qui eas ineant arietes, earum fœcunditatem promovere; & illum quidem ad maſculæ ſobolis generationem, hunc fœmineæ efficacem eſſe; ideoque, pro ſexus deſiderio, ad alterutrum ventum in coitu ſeſe obvertere, *Lib.* 7. *Cap.* 27.

γυπῶν δὲ ὑπηνέμιον] Id eſt, ὑπ' ἀνέμου ὀχευομένων: *at vulturum, qui ex vento concipiunt, ova ad gignendum*, abſque negandi particula, cum M. S. rectius legeris. Phaſianinus, *Vulturum autem, in aëre coitum facientium ſub vento, ovorum generatio ad procreandum fit.*

ἄλλα γένη ὀρνέων] οἷον ἀλεκτορίδος, πέρδικος, περιστερᾶς, ταῶνος, χηνὸς, χηναλώπεκος, gallinæ, perdicis, columbæ, pavonis, anſeris, chenalopecis. Ariſtot. Plin.

οὐκέτι δὲ πρὸς ζωογονίαν] γίνεται γὰρ τὰ ὑπηνέμια γόνιμα, ἐὰν ἔν τινι καιρῷ ὀχευθῇ ὑπὸ τοῦ ἄρρενος, Ariſtotel. 3. *de Gener. Anim.* 1.

ἀφ' οὗ καὶ] Phaſianinus, *atque etiam exinde in omni dea id obſervant, vulturem ſubſcribendo.*

Cap. 12. συνεστάναι] Phaſianinus, *Ipſis etenim Ægyptiis* mun-

mundus ex hujusmodi consistere fœminis, non vero masculis, videtur.

ἀρσενοθήλεις] Phasianinus, *hermaphroditi* : qui sunt Philoni ἀνδρόγυνοι & γύνανδροι. Plut. μητέρα τὴν Σελήνην τοῦ κόσμου καλοῦσι, καὶ φύσιν ἔχειν ἀρσενόθηλυν οἴονται. *Lunam mundi matrem appellant, & naturam ex utroque mixtam sexu ei assignant.* Ammonius in *Lib. Aristot. de Interpret.* καὶ γὰρ εἰ ἀρσενικῶς Αἰγύπτιοι τὴν σελήνην ὀνομάζειν εἰώθασιν· ἀλλ᾽ ὡς πρὸς τὴν γῆν, οἶμαι, αὐτὴν παραβάλλοντες, οὐχ ὑπὸ ἡλίου μόνον, ἀλλὰ καὶ ὑπ᾽ αὐτῆς φωτιζομένην. διὸ καὶ ὁ ἐν τῷ συμποσίῳ τοῦ Ἀριστοφάνους λόγος τὸ μὲν ἄῤῥεν τῷ ἡλίῳ προσήκειν ἔφη, τὸ δὲ θῆλυ τῇ γῇ, τῇ δὲ σελήνῃ τὸ ἀῤῥενόθηλυ. Naz. εἰσήχθη τὶς ἡμῖν καὶ Μαρκίωνος θεὸς ἀῤῥενόθηλυς, *introductus nobis est Marcionis etiam Deus, masculo-fœmineus.*

Cap. 13. ἐγκόσμιον] *Mundanum*, seu *qui in mundo est*, proprie significat. Phasianinus, *Deum totius orbis.* Bernardinus plane omisit.

Cap. 14. κόλυμβον] *Urinatorem, natatorem*; κολυμβητὴν τὸν ὕφυδρον, Ælian. τὸν τὰς ἀποδύσεις τὰς κατωτάτω μετιόντα, Idem. κυβιστὴν, Naz. Phasianin. *stagnum.*

κυνοκέφαλον] De Cynocephalo, Arist. *Lib.* 2. *Hist. Anim. Cap.* 8. Aelian. *Lib.* 4. *Cap.* 46. *de Animal. & Lib.* 6. *Cap.* 10. Diod. Sicul. *Lib.* 3.

ἐπειδὴ οβ΄. χώρας] Totidem sunt Linguarum Idiomata, Epiphanio autore, *Lib. I. contra Hæres.*

γράμματα ἐπισταμένων] Ptolemæis regnantibus. Aelian.

Ἑρμῆ] εὑρετῇ τῶν παιδειῶν καὶ τῶν τεχνῶν, Diod. Sicul. *Lib.* I. *Sect.* 2. Γραμματικῆς καὶ Μουσικῆς, Plut. *de Iside.*

ἄργον] Lib. M. S. ἄρτον, quod probo, ut sit hic sensus; *Cynocephalum neque piscibus, neque pane vesci e piscibus con-*

confecto. Quo panis genere victitasse Oritas, Plin. docet *Lib.* 7. *Cap.* 2. qui idem *Lib.* 18. *Cap.* 11. & ostrearii panis meminit. Strabo *Lib.* 15. pisces ad Solem assatos, in mortariis, quæ e cetorum vertebris fiant, ab Oritis illis tundi; atque inde, frumento paululum admixto, panem confici scribit: οἱ σπόνδυλοι δ᾽ αὐτοῖς εἰσὶν ὅλμοι, ἐν οἷς πλήσσουσι (πτίσσουσι) τοὺς ἰχθύας ἐν ἡλίῳ καλοπτήσαντες· εἶτ᾽ ἀρτοποιοῦνται, σίτου μικρὸν καταμίξαντες. Athenæus *Lib.* 9. ex Mnesimacho, inter piscis species, ἄρτους quoque ponit. Phasianinus *Argum* piscem accepit, quem nullus reperio: ἄρκτος vero apud Aristotelem, aliud. Bernardinus totum hunc locum, ut alibi alia (vitio forsan Exemplaris) prætermisit.

καθάπερ καὶ οἱ ἱερεῖς] Piscem odii, τοῦ μίσους, seu (ut Horapollo noster) rei abominandæ, τοῦ μύσους, Symbolum fuisse apud Ægyptios; Clem. Al. *Str.* 5. Plut. *Lib. de Iside* ostendit. Unde piscium esu abstinuisse Sacerdotes, nihil mirum: idque cum alias ob fabulas, inquit Clemens *Str.* 7. tum potissimum, ὡς πλαδαρὰν τὴν σάρκα τῆς τοιᾶσδε κατασκευαζούσης βρώσεως. Sua etiam ætate piscibus Ægyptios Sacerdotes abstinuisse; scribit idem Plutarch. *Lib* 8. *Sympos.* *Q.* 8. (quod apud Interpretem desideratur) *& piscium nullum immolari, nullo rem sacram fieri.* ἰχθύων θύσιμος οὐδείς, οὐδὲ ἱερεύσιμος. Piscem coluerunt Syri tanquam Deum. Diod. Sicul. *Lib.* 2. Lucian. *de Syria Dea.*

περιτομὴν] Philo περὶ περιτομῆς. Cl. Al. *Str.* 1.

Cap. 16. ἵνα ᾖ μὴ δ᾽ εὐρύτερον τὸ ὕδωρ] Lacuna in M. S. eadem, & lectio, forsan restituenda hoc modo; ἵνα ᾖ μὴ εὐρύτερον τὸ ὕδωρ που καταῤῥυῇ, κατασκευάσματα ὑπάρχει, δι᾽ ὧν &c. Phasianinus, *Ne vero latius aqua utique decurrat, neve rursus restrictius, præparationes quædam ibi fiunt, per quas aqua ipsa*

ad horologium defluit: ambobus etenim præparamentis opus eſt.

Cap. 17. θυμὸν) *Furorem*, Phaſian. *Animum, iram, furorem*, Bernardinus, quum vox Græca ſit πολύσημος. Elias Cret. Epiſc. *Leo ſic eſt a natura comparatus, ut & iracundia, & vitæ ſolivagæ ſtudio, & abhorrente a ſocietate ſui generis animantium inſtituto delectetur.* Quæ ad verbum leguntur *Homil.* 9. Baſ. M. & *Annalium* M. Glycæ *Lib. I.* ubi lacunam *p.* 68. e Cod. Aug. ſic exple, καὶ ὅθεν τοῖς παθαινομένοις ἡ ὑγεία προσγίνεται. Plura de Leone vide apud Ariſtot. & Aelian.

κεφαλὴν γὰρ ἔχει μεγάλην] Oppian. *Lib.* 3.

——— μεγάλην δέ τε κόρσην
Ομματα δ' αἰγλήεντα———
Fulgentes oculos, caput immenſum.

Ωρος] Plut. *Lib. de Iſide*, Ωρίωνα τὸν Ωρον dicit: & *Lib.* 5. *Sympoſ. Q.* 4. τοὺς ἐνιαυτοὺς ἀρχαϊκῶς ὥρους λέγεσθαι: ut & Diod. Sicul. *Lib. I.* qui inde, τὰς κατ' ἔτος ἀναγραφὰς, ὡρογραφίας προσαγορεύεσθαι, inquit. τὸν δὲ Ωρον μεθερμηνευόμενον φασὶν Απόλλωνα ὑπάρχειν, Ibid.

ὡρῶν κρατεῖν] ὧραι, quatuor anni tempora; Olympi janitrices Homero: πυλωροῦσι γὰρ, Lucian. Unde Janus apud Ovidium,

Præſideo foribus cœli cum mitibus Horis,
Et redit officio Jupiter ipſe meo.

Homerus *Iliad.* θ'.

Αυτόμαται δὲ πύλαι μύκον οὐρανοῦ, ἃς ἔχον Ωραι·
Ταῖς ἐπιτέτραπται μέγας οὐρανὸς οὔλυμπός τε,
Η μὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἢ ἐπιθεῖναι.

Cap. 18. Ἀλκὴν δὲ γεγράφοντες] ἀλκῆς μὲν σύμβολον καὶ ῥώμης αὐτοῖς ὁ λέων, Clem. Al. *Str.* 5. *Proverb.* 30. σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν, ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ καταπτήσσει κτῆνος. Quid vero sit ὀσμὴ λέοντος, *Jobi* 6. *Capite*, docet Scholion M.S. e Chrysost. δυσῶδες γὰρ τοῦτο τὸ θηρίον μεθ' ὑπερβολῆς· ἐπειδὴ γὰρ ἔχει τὴν ἀπὸ τῆς φύσεως πλεονεξίαν, ἑτέρως αὐτὸν τῶν ἄλλων φαυλότερον ἐποίησεν ὁ Θεός.

ἀνεῳγότας] Plut. oculos Leonis dormientis suffulgere, dormire autem momento temporis, ait. 4. *Sympos.* *Q.* 5. vide Ælian. *Lib.* 5. *Cap.* 39. *de Animal.* & Etymolog.

Cap. 19. τοῖς κλείθροις τῶν ἱερῶν] Plutar. καὶ τὸν λέοντα τιμῶσι, καὶ χάσμασι λεοντείοις τὰ τῶν ἱερῶν θυρώματα κοσμοῦσιν, ὅτι πλημμυρεῖ Νεῖλος,

Ἠελίου τὰ πρῶτα συνερχομένοιο Λέοντι. id est, *Et Leonem venerantur, rictibusque Leoninis januas templorum ornant, quia Nilus exundat* (ut *Seq.* etiam *Cap.* noster Autor asserit)

Titanis primum curru tangente Leonem.

Cap. 20. φοβερὸν] *Amos* 3. λέων ἐρεύξεται· καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται; *Leo rugiet, quis non timebit?*

Cap. 21. Νεῖλος] De hoc Strabo *L.* 17. Plin. *L.* 5. *C.* 9. Sic autem dictum volunt, sive παρόσον νέαν (ἤτοι ἐνιαυσιαίαν) ἰλὺν φέρει, quo alludit Plut. *Lib. de Iside.* Non. *Dionys.* *Lib.* 3. Heliodorus Tricæ Episcopus *Lib.* 9. *Æthiopicôn.* seu ἀπὸ Νείλεως, ut Diod. Sicul. *Lib.* 1. ὃς μετὰ μάχην ἔκλισεν Εὐκεραλήν. seu ἀπὸ τοῦ νάειν λαμῶς, ὅ ἐστι ῥεῖν κατὰ συστροφήν. seu denique ὅτι κατ' ἔτος πλημμυρῶν, ὡρισμένον χρόνον νεάζειν δοκεῖ, Schol. *Theocr.* *Idyll.* 7. Diphthongo cur scribatur, Eustathius ad *V.* 224. *Dionys. Periegetæ* indicat: τὸ γὰρ Νεῖλος, κατὰ τὴν δύναμιν τῶν ἐν αὐτῷ στοιχείων, ποσούμενον, τὸν τξέ. ἀριθ-

μὸν συντελεῖ, ὁπόσαι εἰσὶ καὶ αἱ καθ' ἐνιαυτὸν ἡμέραι· καὶ οὕτω δείκνυται, ὅτι ὁ Νεῖλος κατὰ εἱρμὸν ἵνα φέρεται.

χολέδρας] χολέδραι, ὑδάτων δοχεῖα, δεξαμεναὶ, Ammon. ἀγωγοὶ ὕδατος, Herodian. ὑδραγωγοὶ, Sirac. 24. ὑδραγώγεια, Strabo *Lib.* 5. ὑδραγώγια, Harmenop. σωλῆνες & ὑδρορρόαι, Basil. αὐλοὶ σωληνοειδεῖς, Philo. In Glossario, *Canalis*, ρουστρυεξ: quod emendo, ῥοῦς, ῥύαξ. Est autem χολέδρα compositum παρὰ τὸ κοιλὸν, καὶ τὴν ἕδραν, in tubos cavatum, Siphon; vel παρὰ τὴν χύσιν, unde χολάδες etiam dicuntur secundum M. S. Lexicon Aug. τὰ ἔντερα. Phasianin. *sedes communes.*

τοὺς εἰσαγωγεῖς] κρουνοὺς, Basil. Hinc aquam per tubos sive canales illos ductam, εἰσαγώγιμον ὕδωρ idem Strabo vocat.

ἀφ' οὗ] Phasianin. *qui mos in hodiernum usque diem etiamnum apud eos firmus perdurat, qui vota pro humoris & aquæ abundantia suscipiunt.*

μέση τῆς οἰκουμένης] Medium terræ sive ab aquilis, seu a corvis, seu ab oloribus esse inventum, qui ab extremis illius partibus eo convolarint, ubi templum fuerit Delphicum; fabulantur Græci: quem inde ὀμφαλὸν γῆς, Pindarus *Pyth. Od.* 8. & 11. *Nem. Od.* 7. Euripides *Medea*, eosque secutus Plato *Lib.* δ' Πολιτειῶν, id est, *terræ umbilicum*, dixit. Hinc μεσόμφαλος ἕδρα τοῦ Ἀπόλλωνος, apud Clem. Al. ex eod. Eurip. Sic μεσόμφαλον ἄστρον ὀλύμπου, est Aries Nonno *Dionys. Lib.* 1.

Cap. 22. θυμιατήριον] Plut. *Lib. de Iside*, Ægyptios cœlum hac figura significare scribit. Neque tamen quicquam impedit, eâdem Ægyptum notatam, quam cœli imaginem interpretabantur, ut est apud Hermetis *Æsculapium Cap.* 9. Videtur hac quoque zelotypus designatus: etsi Ho-

Horapollinis verba id non clare exprimunt.

Cap. 24. φυλακτήριον] ἀλεξιτήριον, ἀντιφάρμακον, περίαπτον.

Cap. 25. Απλαστον] καὶ ἀδιατύπωτον, Philo. παιδίον μὴ ἐξεικονισμένον, *Exod.* 21.

Cap. 26. ἀνεωγότας ἔχειν] Plut. *Lib.* 4. *Sympos. Q.* 5. Ælian. *Lib.* 13. *de Animal. Cap.* 13.

Cap. 27. γλῶσσαν] σοφῆς ὀχετηγὸν ἰωῆς, Non. *Dionys.* 26.

οἵτε λόγοι] ἐν ἀνθρώπῳ δ' ὁ μέν ἐστιν ἐνδιάθετος, ὁ δὲ προφορικός· καὶ ὁ μὲν οἷά τις πηγὴ, ὁ δὲ γεγονὼς ἀπ' ἐκείνου ῥέων· καὶ τοῦ μὲν ἐστὶ χώρα τὸ ἡγεμονικὸν· τοῦ δὲ κατὰ προφορὰν, γλῶττα καὶ στόμα καὶ ἡ ἄλλη πᾶσα φωνῆς ὀργανοποιΐα, Philo *Lib.* 3. *de Mose.* Aristoteles illum τὸν ἐν τῇ ψυχῇ, hunc τὸν ἔξω λόγον vocat, 1. *Analyt. Post.* 8. Vide Basil. M. *Homil. in principium Joannis*, & Naz. *Definit. Jamb.* Ælianum *Libr.* 10. *Cap.* 29. *de Animal.* His quidam addunt λόγον ἐγγράμματον, cujus hic manum Horapollo Symbolum facit; quam ἔγγραφον αὐδὴν ex Nonno dicere possumus: nam & scribendo, idque manus ministerio, sensa mentis exprimimus.

ὕφαιμον] *Cruore suffusum.* Huc pertinent illæ Græcorum phrases, φονικὸν βλέπειν, Basil. M. φοβερὸν, ὕποπτον, ἰταμὸν, δριμὺ, ὀρίγανον, Lucian. Aristoph. ταυρωπὸν ἀποβλέπεσθαι, Philo. ταυρηδὸν ὁρᾶν, & similes. *Genes.* 4. ἵνα τί συνέπεσε τὸ πρόσωπόν σου; dicit Caino Jehova; & Jacobus Leæ Rachelique, ὁρῶ ἐγὼ τὸ πρόσωπον τοῦ πατρὸς ἡμῶν, ὅτι οὐκ ἔστι πρὸς ἐμὲ, ὡς ἐχθὲς καὶ τρίτην ἡμέραν, Ibid. 33. & 1. *Reg.* 18. de Saulo dicitur, καὶ ἦν Σαοὺλ ὑποβλεπόμενος τὸν Δαβὶδ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, καὶ ἐπέκεινα. Quo sensu Latini etiam, *torve aspectare*, *torva tueri*, *oculis torvis tueri* dicunt.

ὀφθαλμὸν] *Nam & oculi nimis arguti, quemadmodum animo*

nimo affecti ſimus, *loquuntur*, Cic. 1. *de Leg.* Suntque animi tanquam fores, Polemoni: quos cor ſequi, ὄμμασι γὰρ καρδίη ἕπεται, dixit Theologus. Notum eſt illud Comici; *Non innueram:* & Apophthegma ſive Iſocratis ſeu Periclis (utrique enim Plutarchus tribuit) de oculorum continentia. Cui ſimile illud Xenocratis; qui negabat quicquam referre, pedes ne an oculos in alienam domum defigeremus, apud Ælian. *Lib.* 14. *Var. Hiſt. Cap.* 42. qui, *Cap.* 22. *ejuſdem Libri*, exemplum adfert eorum, qui oculorum nutu & manuum geſtu, quum per tyrannum colloqui non liceret, animi cogitata, alii aliis, aperuerint.

Cap. 28. ‚αϛέ] χίλια ἐνενήκοντα πέντε.

τριέτους χρόνου] Hanc & humanæ ſtaturæ menſuram dicunt, quæ annos tres nato media ſit. Baſil. Magn. *Homil.* 10. *Hexaëm.* τριετὲς τὸ παιδίον· ἐμέτρησεν ὁ πατὴρ, οἶδεν ὅτι τὸ διπλάσιον τούτου μέγεθος ἀπολήψεται ἐν τῇ τελειώσει.

Cap. 29. Φωνὴν ἢ μακρόθεν] Sonitus & tonitru ex eo ſunt genere, quæ ſane nullo modo pingi poſſunt. Sed quum in Obeliſcis, qui Romæ ſuperſunt, multæ conſpiciantur imagines rerum nec naturalium nec artificialium; quæ quid ſibi velint, hodie nemo facile dicat: fieri poteſt, ut eæ mutuo inter Ægyptios ac tacito conſenſu de hujuſmodi rebus, quæ ſub viſum non cadunt, acciperentur.

φωνὴν] ἡ φωνὴ pro tonitru accipitur *Exod.* 9. Ac Phyſici dicunt, fulgur tonitru poſterius erumpere, ut ſanguis vulnus ſequatur: prius tamen videri; auditu ſonum expectante, viſu lumini occurrente: Plut. *Lib. ad Princip. Inerudit.* Plin. *Lib.* 2. *Cap.* 54.

βροντὴν] τί μοι φιλοσοφήσεις περὶ ἀστραπῶν καὶ βροντῶν, ὦ βροντῶν ἀπὸ γῆς σὺ, καὶ οὐδὲ μικροῖς σπινθῆρσι τῆς ἀληθείας λαμπόμενε;

τίνας ἀτμοὺς ἀπὸ γῆς αἰθάσῃ, νέφους δημιουργοὺς; ἢ ἀέρος πύκνωσίν τινα, ἢ νεφῶν τῶν μανωτάτων (γράφ. καὶ πυκνοτάτων) θλίψιν ἢ σύῤῥηξιν; ἵνα ἡ μὲν θλίψις σοι τὴν ἀστραπὴν, ἡ δὲ ῥῆξις τὴν βροντὴν ἀπεργάσηται. ποῖον δὲ πνεῦμα στενοχωρούμενον, εἶτα οὐκ ἔχον διέξοδον; ἵνα ἀστράψῃ θλιβόμενον, καὶ βροντήσῃ ῥηγνύμενον. Naz. *de Theolog.*

Cap. 33. ἐπειδὴ γὰρ τὰ τέκνα ἐξ ἡδονῶν] Forte legendum ἐπειδὴ γὰρ ις΄. σύμβολον ἡδονῆς εἶναι εἴπομεν: id enim antea dictum est. Phasianinus; *Coitum vero indicare volentes, bis sextum decimum numerum pingunt; maris & fœminæ geminatam voluptatem significantes, quæ illa ætate per coitum filios gignit, ut demonstratum est.*

Cap. 34. φοίνικα τὸ ὄρνεον] ὁ φοῖνιξ ὁ Ἀραβικὸς, ὄρνεον λέγεται εἶναι μονογενὲς, ἄζυγον ἐν τῇ δημιουργίᾳ. κατὰ ἔτη φ΄. τοῦτο πάσχει, ὃ καὶ φαιδρὰν παριστᾷ τὴν ἀνάστασιν. αὐτοὶ γὰρ καὶ οἱ Ἕλληνες περὶ αὐτοῦ διηγοῦνται, ὅτι προγνοὺς τὸ τέλος αὐτοῦ, ἔρχεται περὶ τὴν Αἴγυπτον, καὶ ἀντικρὺ τοῦ ἡλίου ἵσταται· εἶτα τεφροῦται, καὶ ἀπὸ τοῦ χοὸς αὐτοῦ σκώληξ γεννᾶται· καὶ αὐτὸς αὖθις εἰς πτηνὸν μεταβάλλεται τὸν φοίνικα. τοῦτο δὲ, ὡς εἴπομεν, μετὰ ἔτη φ΄. εἴωθε γίνεσθαι. M. Glycas *Lib.* 1. *Annal.* Vide & Naz. *Carm. Parænet. ad Virg. V.* 526. Epiphanii Physiologum *Cap.* 11. ejusdemque *Ancyrotum P.* 505. ubi mendose, θαυμάσαι δέ μοι ἅπασι (pro ἔπεισι) περὶ τῆς τῶν ἀπίστων Ἑλλήνων, legitur. Phœnicem in Ægypto visum, Tiberio mortem denunciasse, scribit Xiphilin.

πολυχρονιώτατος] Inde natum Proverbium φοίνικος ἔτη βιῶναι, Lucian. *Hermotim.*

πάντων γὰρ ἐπιβαίνει] Hinc Sol Homero ὑπερίων dicitur, *Iliad.* τ΄. *Odyss.* α΄. Virg. 4. *Æneid.*

Sol, qui terrarum flammis opera omnia lustras.

πολὺς] Lacunæ forsan inserendum, τȣτέςι πάντα περιέχων, id est (ut Phasianin.) *omnia ambiens:* vel, ut Etymologistes, δι' ȣ̃ τὰ ὅλα συνέχεται. Nisi pro πολὺς sit legendum πολυόφθαλμος: id enim Græca lingua esse Osirin, quo Solem intellexerint, affirmat Diod. Sicul. *Libr.* 1. quem consule.

Cap. 35. ὑπ' Αἰγυπτίων] Malim legere τȣ̀ς Αἰγυπτίȣς: vel λέγονται γὰρ, &c. οἱ Αἰγύπτιοι, id est, *Dicuntur siquidem Ægyptii Sole magis gaudere, quam cæteræ gentes.* Phasianinus: *Sole namque supra reliquos mortales, omnes Ægyptii gaudere traduntur.*

Cap. 36. ἡ ἶβις] Plut. 9. *Sympos. Q.* 3. Mercurium primum Deorum in Ægypto literas invenisse inquit; itaque Ibin Ægyptios signum facere primæ literæ. Cur autem cordis Symbolum eadem fuerit; colligi potest e pictura illius avis apud Ælian. *Lib.* 10. *Cap.* 29. *de Animal.*

Cap. 37. ὁ τῆς ἀφυῆς) Philo *Lib.* περὶ τῆς μετονομασ. *P.* 66. φύσεως δὲ μὴ προϋπαρχȣ́σης, ἀνωφελῆ πάντα, &c. Xenocr. ȣ̃τος παρ' ἐμοὶ πόκος ȣ̓ κνάπτεται.

Cap. 38. μαθὼν γράμματα] Menander, λιμὴν ἀτυχίας ἐςὶν ἀνθρώποις τέχνη.

Cap. 39. Ἱερογραμματέα] Sacri Scribæ apud Ægyptios etiam futura vere prædicere poterant; Suidas, e *Lib.* 2. *Originum Fl. Josephi Cap.* 5.

ὥσπερ οἱ κύνες] Plut. *Problem. Rom. Q.* 51.

ἀτενίζει] Recitat idem Plutarchus (& Ælian. *Lib.* 7. *Cap.* 13. *de Animal.*) exemplum canis, Cappari, qui sacrilegum Athenis in Æsculapii templo prodiderit.

ἐλαφρότερον] μακρὸν, Aristot. 3. *de Part. Animal.* 12.

Cap. 40. Ἀρχὴν δὲ ἡ δικαςὴν] Thebis simulacra fuerunt

 dedi-

dedicata judicum manibus carentium; & princeps judicum oculos in terram dejectos habens: quo innuebatur, justiciam donis & alloquiis non esse obnoxiam, Plut. *de Iside.* Vide & Diod. Siculum *Lib.* I. *Sect.* 2.

Cap. 41. Παστοφόρον] Diod Sicul. *Lib.* I. *Pag.* 18. παστοφόρων meminit: ut Plut. *Lib. de Iside*, ἱεραφόρων καὶ ἱεροστόλων, λινᾶς ἐσθῆτας φορούντων. Ubi τὴν λινοστολίαν solam Isiacos facere negat; ut nec barba pallioque graves, illico sint philosophi.

Cap. 42. Ωροσκόπον] *Horoscopum*, Phasianinus.

ἀλλ' ἐπειδὴ] *Sed ob id, quia hominibus ab ipsis horis ac temporibus tribuuntur*, Phasian.

Cap. 43. ὕδωρ] Sacerdotes, qui sunt maxime observantes legum, lustrandi sui causa aquam inde petunt, unde Ibis biberit; quod infectam aut insalubrem nullam hæc aquam tangat avis. Plut. *de Iside*, *& Lib. de Solertia Animal.* Ælian. *Lib.* I. *C.* 45. *de Animal.*

πῦρ] καθαρτήριον τῆς φαύλης ὕλης καὶ μοχθηρᾶς, Naz. Ejus θυμιατήριον, id est, *acerra*, fuit Symbolum, ut aquæ phiala.

Cap. 44. μύσος] Plutarch. μῖσος: Vide *Notas ad Caput* 14. & Lucian. *de Syria Dea.*

κενοποιὸν] καινοποιὸν: Phasianinus, *Essetque perinde, ac rem novam & inusitatam moliri, si quis Sacerdos id facere tentaret: nam pisces apud eos se invicem absumunt, ob id odio summopere habiti.*

ἀλληλοφάγον] Nemes. *de Nat. Hom.* καὶ γὰρ ἡ τῶν ἰχθύων φύσις ἀλληλοφάγος &c. *P.* 23. quem vide.

Cap. 45. ὁ ὄφις] Epiphan. contra *Ophitas*, serpentem caput inprimis munire testatur, non nescium, ὅτι ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ ἡ πᾶσα ζωὴ αὐτοῦ τυγχάνει.

Cap.

Cap. 46. ταῦρον] ὅς βασιλεύει τῶν ἡμέρων ζώων, Macar. *Homil. I.*

μηδέποτε τῆς θήλεως ἐπιβαίνειν μετὰ τὴν σύλληψιν] διδασκέσθω ὁ ἀνὴρ, inquit Philo, μὴ ἀτελεῖς γονὰς, ἀκαίρου καὶ ἀμέσου χάριν ἡδονῆς, προΐεσθαι. φιλήδονοι μὲν γάρ, οἱ μὴ σπορᾶς ἕνεκα τέκνων, καὶ τοῦ διαιωνίσαι τὸ γένος, συνέρχονται γυναιξὶν· ἀλλὰ θηρώμενοι, συῶν ἢ τράγων τρόπον, τὴν ἐξ ὁμιλίας ἀπόλαυσιν. Zenobiæ certe, Palmyrenorum reginæ, eam fuiſſe caſtitatem, ſcribit Treb. Pollio, ut ne virum ſuum quidem ſciret, niſi tentatis conceptionibus.

Cap. 48. τράγος] ἡγούμενος αἰπολίου, *Proverb.* 30. τὸν δὲ τράγον ἀπεθέωσαν, διὰ τὸ γεννητικὸν μόριον, Diod. Sicul *Lib. I.* hircum Mendeſii coluerunt, Clem. Al. *Protrept.*

Cap. 49. ὄρυγα] Ita recte Cod. Aug. non, ut in G. Morelii M. S. (quod Pierius tamen probat *Lib.* 25. *Hieroglyph.*) ὄρτυγα. Hæc fera olim in vivariis, ad quadrimatum uſque, alebatur; Columella *Lib.* 9. *Cap.* 1. Cornu etiam ejus animalis in militia mirificus erat uſus, διὰ τὸ μέγεθος καὶ τμητικὸν, Diod. Sicul. *Lib.* 3. (ubi ὀρύχων, mendoſe pro ὀρύγων, legitur) & Agatharchides. Oryx Ariſtoteli μονόκερως eſt, *Lib.* 3. *de Part. Animal. Cap.* 2. *& Lib.* 2. *Hiſt. Animal. Cap.* 1. Oppian. *Lib.* 2. *Cyneget.*

Ἐστι δέ τις δρυμοῖσι παρέστιος ὀξύκερως θὴρ,
Ἀγριόθυμος ὄρυξ, κρυερὸς θήρεσσι μάλιστα.

&,

Ῥινόκερως δ' ὄρυγος μὲν ἔφυ δέμας αἰθυκτῆρος
Οὐ πολλὸν μείζων ——

Cæterum Plutarchus *Lib. de Solert. Animal.* Orygem ea die & hora vocem ait emittere, qua ſidus oriatur, quod Si-

 rium

rium & Caniculam Græci appellent, Ægyptii Sothin. Cujus ſententiæ adſtipulatur Aelian. *Lib.* 7. *Cap.* 8. *de Animal.* Plin. *Lib.* 2. *C.* 40.

ἐπὶ τοῦ ἡλίου ἄστρου] Ad Solis exortum converſus oryx, alvum dejicit, Aelian. *Lib.* 10. *Cap.* 28. *de Animal.*

πτηνῶν] κτηνῶν legendum eſſe, vel e Deuteronomii *Cap.* 14. liquet: neque enim oryx volucre, ſed quadrupes eſt. Phaſianinus, *Iccirco ſacerdotes quoque ſolum hoc animal ex omnibus aliis animantibus abſque jugulatione comedunt.*

πιὸν] Lege πιών. Mox pro ἀναταράσσει, Phaſianini Codex ἀνορύσσει: interpretatur enim, *labiis defodiens.*

Cap. 51. μυῖαν] τὸ θρασύτατον τῶν πτηνῶν, καὶ ἀναιδέστατον, Philo *Lib.* 1. *de Moſe.* Ælian. *Lib.* 2. *de Animal. Cap* 29. *& Lib.* 7. *C.* 19.

> Ητε καὶ ἐργομένη μάλα περ χροὸς ἀνδρομέοιο,
> Ισχανάα δακέειν ——

Homerus *Iliad.* ρ'.

Cap. 52. μύρμηκα] De formicæ induſtria, *Proverb.* 6. 30. Baſil. M. *Homil.* 9. *in Hexaëm.* Ariſtot. 9. *Hiſt. Anim.* 38. Ælian. *Lib.* 4. *Cap.* 43. *de Animal.* ποριστικὸς εἶ; ἀλλὰ τοῦ μύρμηκος ἀπολείπῃ: inquit D. Chryſoſt: χρυσοφορεῖς; ἀλλ' οὐχ οὕτως, ὡς οἱ Ινδικοὶ μύρμηκες. De his, idem Aelian. *Lib.* 16. *de Anim. C.* 15. & Dio Chryſoſt. *Orat.* 35.

Cap. 53. χηναλώπεκα] Aelian. *Lib.* 11. *Cap.* 38. vulpanſerem φιλότεκνον & ipſe appellat, atque in tuendis pullis eandem, quam perdix (de qua Baſil. *Homil. in S. Baptiſma*) operam ponere, ac, ut illi elabantur, ſe venatoribus capiendam præbere, ſcribit.

Cap. 54. Πελεκᾶνα] De hac ave Phyſiologus Epiphanii *Cap.*

Cap. 8. Mich. Glycas *Annal. Lib. I.*

Cap. 55. κουκουφὰν] Hanc ciconiam eſſe volunt, de qua Philo *in Expoſitione Decalogi.* Baſil. *Homil.* 8. *in Hexaëm.* Phyſiologus Epiphanii *Cap.* 25. Ariſtot. 9. *Hiſt. Animal.* 13. Aelian. 3. *de Animal.* 23. Illam coluerunt Theſſali, Clem. Alex. *Protrept.* quod ſerpentibus eſſet infeſta, eosque occideret; Plut. *Lib. de Iſide.* Steph. *de Urb.*

μόνον] Sunt qui meropes idem facere confirment. Ariſt. *Ibid.* Aelian. 9. *de Animal.* 30. Plin. *Lib.* 10. *Cap.* 10. Legendum & apud Suidam arbitror τοὺς μέροπας, pro ἀερόποδας, in Dictione Ἀντιπελαργεῖν.

τίλλει αὐτῶν τὰ πτερὰ] τοῖς οἰκείοις πτεροῖς διαθάλπει, Baſil.

Cap. 56. ἱπποποτάμου] Plut. *Lib. de Solert. Anim. Ciconiæ, patres ſuos alunt: equi fluviales, ut cum matribus coire poſſint, eos necant.* Symbolice Hippopotamus eidem Plutar. *Lib. de Iſide* notat impudentiam. Vide Ariſtot. *Lib.* 2. *Cap.* 7. *de Animal. Hiſt.* Aelian. *Lib.* 7. *Cap.* 19. Strabonem *Lib.* 15. & Nonn. *Dionyſ. Lib.* 26. cujus adeo verſus ſubjiciam, propter conſenſum cum aliis Scriptoribus:

—— —— —— ἑώϊος Ἰνδὸς Ὑδάσπης·
Κεῖθι μελαμψήφιδι διαξύων ῥόον ὁπλῇ
Νήχεται ὑδατόεις ποταμήϊος ἵππος ἀλήτης,
Οἶος ἐμοῦ Νείλοιο θερειγενὲς οἶδμα χαράσσων,
Ναιετάει βυθίοιο δι' ὕδατος ὑγρὸς ὁδίτης,
Μηκεδανοῖς γενύεσσιν· ἐπ' αἰγιαλοῖο δὲ βαίνει,
Αἰχμῇ καρχαρόδοντι διασχίζων ῥάχιν ὕλης·
Καὶ διερὴν ἀχάρακτον ἔχων γένυν ἅρπαγα καρπῶν,
Μιμηλῇ δρεπάνῃ σταχυηφόρα λήϊα τέμνει,
Ἀμητὴρ ἀσίδηρος ἀμαλλοφόρου τοκετοῖο.

One-

Onesicratus apud Strabon. etiam in India nasci perhibet. junge etiam Aristot. 8. *Hist. Animal.* & Ælian. *Lib.* 5. *de Animal. Cap.* 54. Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 25.

εἰς ὃ τὸ καλώτατον] Phasianinus, *Itaque non ab re Ægyptii iidem ad inferiores sceptri divini partes Hippopotami ungulas duas pingunt:* ut videatur legisse; ὥστε οὐκ ἄπο σκόπου οἱ αὐτοὶ Αἰγύπτιοι εἰς τὸ κατώτατον μέρος τοῦ θείου σκήπτρου γράφουσιν ὄνυχας &c. de quo, Suidæ locum habes *Supra Pag.* 187.

Cap. 57. περιστερὰν] De columbis, Aristot. 9. *Hist. Anim.* 7. Ælian. *Lib.* 3. *de Animal. Cap.* 44. Epiphan. contra *Ophitas*. Columbas tanquam deos coluerunt Assyrii, Lucian.

οὐ χολὴν ἔχει] Alas columbæ sibi contingere, David ille Vates exorat *Psal.* 54. Ita enim solenne est sacris effatis obscure Spiritus Sancti virtutem nominare: sive quod ea avis felle careat, sed quod pedoris inimica sit; ut testantur qui id observarunt; Greg. Nyss. *de Virg.* Basil. M. *Expos. Psal.* 33.

Cap. 58. ἐν ὕδατι περιπατοῦντας] κατὰ κυμάτων πεζεύοντας, Naz. Unde Apostoli Christum in mari ambulantem conspicati, spectrum esse dixerunt, *Matth.* 14.

Cap. 59. κάκιστον] Ita & M. S. & Phasianinus.

Cap. 61. ὁ γὰρ βασίλειος] *Siquidem domus regia in ipso terrarum orbe unica existit*, Phasianinus.

Cap. 62. μέλισσαν] De apum natura, *Proverb.* 6. Basil. M. *Hom.* 8. *in Hexaëm.* Theodoret. *Lib.* 5. *de Providentia.* Aristot. 5. *Hist. Animal.* 22. & *Lib.* 9. *Cap.* 40. Ælian. *Lib.* 1. *Cap.* 59. 60. & *Lib.* 5. *Cap.* 10. 11. *de Animal.* Plin. *Lib.* 11. *Cap.* 5. &c. Virg. 4. *Georg.*

μόνον] Animantes aliæ sub duce degunt, ut grues, apes: aliæ

aliæ nulli ſubditæ imperio ſunt, ut formicæ, & alia innumera pene genera. Ariſt. 1. *Hiſt. Anim.* 1.

ἐκ τῆς τοῦ μέλιτος] ἐργασίας: Phaſianinus, *ex illius itidem apis mellificatione atque opere aſſiduo, nec non ex aculeo, operationem variarum rerum, quæ ad uſum humanum neceſſariæ ſunt, atque potentiam inprimis præparandam eſſe, ſtatuerunt. Quæ duo ad gubernationem civitatis maxime pertinere, & cæteris rebus conducibiliora eſſe judicaverunt.* Ammian. Marcell. *Lib.* 17. *per ſpeciem apis mella conficientis indicant regem: moderatori cum jucunditate aculeos quoque innaſci debere, his ſignis oſtendentes.*

εὔτονον εἶναι πρὸς] τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν, ſecundum interpretationem Phaſianini.

Cap. 65. ἐρμοῦ] ἔργου, id eſt, *operæ*, legendum; monet Pierius *Lib.* 35. *Hieroglyph.*

Cap. 66. καθὸ καὶ προσήκει] *Cap.* 4. Hic locus obſcurior eſt, quia Autor vocibus *ortus* & *occaſus* non utitur in eadem ſignificatione, qua Aſtronomi. Senſus Amico noſtro videtur eſſe: Luna ſingulis menſibus viginti octo dies ἐν πλάτει ſumptos conſpicua eſt, reliquos vero dies (nam ſpacium unius menſis integri, cum vulgo, triginta dierum eſſe ſtatuit) ſub radijs ſolaribus occultatur. Solet enim in regionibus Auſtralibus, qualis eſt Alexandria Ægypti, ubi hic Autor vixit, altera fere poſt novilunium die Luna rurſus conſpici. Quando igitur menſem exprimit ea figura, qua Luna apparet, dum viginti octo dies complectitur; numerationis initium a primo apparitionis die facit, ſignumque menſis Hieroglyphicum eam vult eſſe figuram, quam Luna die apparitionis ſuæ ultima repræſentat.

Cap. 67. πολύγονον] Ova ſexaginta ut plurimum parit, Ariſtot. 5. *Hiſt. Animal.* 33.

N O T Æ

DAVID. HOESCHEL. AD II. LIBRUM HIEROGLYPH. HORAPOLLINIS.

Cap. 1. Θεὸν] Sydera enim pro Diis olim habita, Philo *Lib. I. de Monarchia & Expoſ. Decalogi*; quæ qui coluerint, eos peccaſſe quidem ait, ſed minus, quam qui lapides & ligna, metallum, atque id genus alia, adorarint.

χρόνον] De Sole & Luna, ἔστωσαν (inquit) εἰς σημεῖα καὶ εἰς καιροὺς, καὶ εἰς ἡμέρας καὶ εἰς ἐνιαυτοὺς, *Geneſ.* 1.

νύκτα] Quod tum Stellæ maxime ſint conſpicuæ.

Cap. 3. χειμερίαις] χειμεριναῖς, M. S.

Cap. 4. καρδία φάρυγγος] Secus iis, οἵ τ' ἄλλα μὲν βάζουσι, κακῶς δ' ὄπιθεν φρονέουσιν, Hom. τὴν γλῶτταν τῇ καρδίᾳ πλουτοῦντες ἀντίφθογγον, *Nicetas.*

Cap. 5. στόμα] *Principium & finem*, Phaſianinus.

Cap. 7. Αἰδοῖον χειρὶ] καὶ Ανάχαρσιν τὸν Σκύθην τοσοῦτον ὁ τῆς σωφροσύνης καὶ τῆς ἀσκήσεως ἔρως κατέσχεν, ὡς καὶ κοιμώμενον τὰ χείλη αὐτοῦ καὶ τὰ αἰδοῖα κρατεῖν δι' οἰκείων χειρῶν. οὐ μόνον γὰρ γρηγορῶν, ἀλλὰ καὶ ὑπνώττων ἐδείκνυε, πόσης ἀσφαλείας δέονται τὰ τοιαῦτα, M. Glyc. *Annal. Lib.* 3. Clem. Alex. *Str.* 5. Plut. *Lib. de Garrulitate.* ἐπιγράφεται καὶ αὐτοῦ εἰκόσι, Γλώσσης, γαστρὸς, αἰδοίων κρατεῖν, Laërt.

Cap. 8. νόσον ἀνθρώπου] *Ob hujuſmodi herbæ aſperum ſcilicet tetrumque odorem, quem vix homines ferre poſſunt*, Phaſianinus.

Cap.

Cap. 9. νωτιαῖον] Semen enim labi per ſpinam e cerebro videtur, Ariſt. *Problem.* 56. *Sect.* 10. Autor *Libelli* περὶ γονῆς apud Hippocratem, χωρέει γὰρ τὸ πλεῖστον τῆς γόνης ἀπὸ τῆς κεφαλῆς παρὰ τὰ ὦτα εἰς τὸν νωτιαῖον μυελόν. Idem, ſemen facit ἀπόσπασμα ὅλου τοῦ σώματος.

Cap. 10. Ορτύγος] Forſan hoc etiam loco, ὄρυγος legendum.

Cap. 11. δεξιούμενοι] *dextras jungentes*; hoc e M. S. Aug. repoſuimus. Phaſianinus, *qui ſeſe circumplexi dextris excipiant*. Apud Aldum ἀξιούμενοι legitur, quod Mercerus expreſſit.

Cap. 13. ἀναμέτρησιν σημαίνει] *Illis enim numerum comprehendere facilius homines conſueverunt*, Phaſianinus.

Cap. 15. ἱέραξ] ἕστηκεν ἱέραξ ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας, ἀκίνητος καθορῶν τὰ πρὸς νότον, *Jobi* 39.

ἔτι καὶ ἄλλως] πῶς τὸ αὐτὸ, M. S. ſenſu eodem.

ἄνεμον σημαίνει] *Ita enim velox in volando, ſicut ventus, accipiter perhibetur*, Phaſianinus.

Cap. 19. Προτομὴ] *Ulcus*, Phaſianinus.

Cap. 23. Ακοὴ ζωγραφουμένη] Phaſian: *Audientem quippiam hominem arrectis auribus, ſeu auditum ipſum pingentes; opus quod futurum eſt, declaratur. Poſtquam enim, quæ facturi ſumus, audivimus; ad futurum opus nos ipſos accingimus.*

Cap. 24. Σφὴξ ἀεροπετὴς] Phaſian: *Ex Crocodilo veſpa per aërem volitans quum picta fuerit, nocentem ſanguinem vel cædem ſignificat.* Quam lectionem agnoſcit Pierius quoque *Lib.* 26. *Hieroglyph.* ſed *Infra Cap.* 44. Autor veſpam ex equino cadavere naſci ait: velut etiam Ælian. 1. *de Animal.* 28. Verſus apud Suidam,

Ιππων ἢ σφῆκες γένεη, ταύρων ἢ μέλισσαι.

Cap. 25. Νυκτικόραξ] νυκτὸς κόραξ, Apolin. *Psal.* 101. De hoc, Basil. M. *Homil.* 8. *Hexaëm.* Aristotel. 8. *Hist. Animal. Cap.* 3.

Cap. 26. Παγὶς ἔρωτα] Phasian. *Laqueus pictus amorem significat, in quo quædam veluti venatio existit: ubi pedicis Cupidineis & laqueo amantes irretiti, quodammodo detinentur.*

Cap. 27. Λόγοι καὶ φύλλα] *Descripta folia, codicillique*, Pierius *Lib.* 47. *Cap.* 36.

παλαιότατον] παλαιότητα, Idem ex M. S.

Cap. 30. γραμμὴ ὀρθὴ] Vide eundem Joan. Pierium, *Lib.* 37. *Hieroglyph.*

Cap. 31. χελιδόνα] De hac, Aristot. 9. *Hist. Animal.* 7. Ælian. 3. *de Animal.* 25. Plut. *de Solertia Animal.* Plin. *Lib.* 10. *Cap.* 33.

Cap. 32. περιστερὰν μέλαιναν] αἱ πελειάδες καὶ αἱ φάσσαι καὶ τὸ τρυγόνων γένος, καὶ ὅσα τούτοις παραπλήσια, τὴν ἐπιμιξίαν οὐ ποιεῖται πρὸς πολλὰ καὶ ἀναίδην, ἀλλὰ πρὸς ἓν καὶ ὁμόφυλον, Cl. Al. *Str.* 2.

Cap. 33. ἰχνεύμονα] Idem scribit Aristot. 9. *Hist. Animal. Cap.* 6.

Cap. 35. ἑκάτερον γὰρ ἀναιρεῖ] *uterque enim necat*, exitium affert. Crocodilo autem insidiari non scorpionem (quod ex hoc Autoris Commatio volunt eruere: nisi locus Æliani huc sit arcessendus, *Lib.* 2. *Cap.* 33. *de Animal.*) legimus, sed ichneumonem: Plut. *Lib. de Solert. Animal.* Strabo *Lib.* 17. Oppian. *Lib.* 3. *de Venat.* Diod. Sicul. *Lib.* 1. Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 27. secundum quem καὶ ὁ δελφὶν τοῦ κροκοδείλου καταγωνιστής.

Cap.

Cap. 36. ὀςάριον] ἢ γὰρ ἡ γαλὴ ὀςοῦν ἔχει τὸ αἰδοῖον, 2. *de Hist. An.* 1. *Aristotel.*

Cap. 37. χοῖρον] Naz. ——ἐλομένωντε συῶν γένος—— & *Carm. ad Episcopos*, *V.* 41.

Πᾶς δέ τε σῦς μονόφορβος ἐμὴν δηλήσατ' ἀλωήν.

Vide legem contra sues, apud Ælian. 5. *de Animal.* 45.

Cap. 38. λέοντα] Crebrior enim iracundia ejus, Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 16. συναπεγεννήθη ὁ θυμὸς τῷ λέοντι, Basil. θὴρ, ἄσθμασι βρυχαλέοισι χολούμενος, Naz.

ἐκςοΐζοντα] Phasian. *discerpentem.* Sed e ratione, quæ Symboli redditur, conjicio legendum ἐξοςεΐζοντα: & mox ἐξοςεΐζομένους. ἐξοςεΐζειν proprie significat exossare, ἐξαρθροῦν deartuare.

Cap. 39. κύκνον] *Olorum morte narratur flebilis cantus, falso (ut arbitror) aliquot experimentis*, ait Plin. *Lib.* 10. *Cap.* 23. negat Ælianus quoque se de eo quicquam affirmare posse, *Lib.* 2. *Cap.* 32. Naz. *Orat.* 2. *de Theologia*, *& Carmine ad Nemesium*, *V.* 309. cantilenam illam cygnum expansis ad auras alis efficere, scribit; quod ore modulari videri possit. εὐφωνίαν eidem tribuit D. Chrysost. *Comm. in* 2. *Cap. Epist. ad Philipp.* Plato *Phœdone*, Arist. 9. *Hist. Animal.* 12. Cic. 1. *Tuscul.* Dio Chrysost. *Corinthiaca.* Lucian. *Timone*, *&* *de Electro.*

Cap. 41. ἄνδρα.] Phasian. *Virum, qui radio solari visum hebetaverit, caligantibusque oculis febrem contraxerit, & exinde mortuus tandem sit, significantes; cantharum, hoc est, scarabæum cæcum pingunt: hic enim radiis solaribus obcæcatus nonnunquam perimitur.*

Cap. 42. ἡμίονον] *Genes.* 36. οἱ ἰαμεὶν, id est, *muli*, dicun-

cuntur ab Onan primo inventi, in Eremo. Iidem, ὀρεῖς Philoni. Vide Ariſtot. *Lib.* 2. *de Generat. Animal. Cap.* 8. Ælian. *Lib.* 12. *Cap.* 16. Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 44.

Cap. 43. *Quæ puellos fœmineos*] Phaſian. *quæ fœminas primo, mox mares.*

ἄῤῥεν τίκτει] Dicunt Phyſiologi, εἶναι τὸ μὲν ἄῤῥεν ἐκ τῶν δεξιῶν, τὸ δὲ θῆλυ ἐκ τῶν ἀριστερῶν, Ariſtot. 4. *de Generat. Animal.* 1.

Cap. 44. ἐκ γὰρ τούτου] Ovid. 15. *Metamorph.*

Preſſus humo bellator equus, crabronis origo eſt.

Cap. 45. ἐκτιτρώσκει] καὶ ἐκβάλλει δὲ ἵππος κύουσα, ἐὰν ὀσφρήσηται ὀσμὴν λύχνου ἀποσβεννυμένου, Ariſtot. 8. *Hiſt. Animal. Cap.* 24. Ælian. *Lib.* 9. *Cap.* 54. ἢ ψηλαφηθεῖσα, Plin. *Lib.* 28. *Cap.* 7.

Cap. 46. φύλλον δάφνης] ὀρίγανον, Ælian. *Lib.* 5. *Cap.* 46. *de Animal.*

Cap. 47. ἐκ τούτων] Ariſtot. 5. *Hiſt. Animal.* 19.

Cap. 48. τὴν χολὴν ἔχει] Idem 2. *Hiſt. Anim.* 15. πρὸς τοῖς ἐντέροις. Vide Supra Notas *ad Lib.* 1. *Cap.* 57. Galen. *Tomo* 3. *Lib.* περὶ μελαίνης χολῆς *Extremo*, flavam bilem, ξανθὴν χολὴν illis tribuere videtur.

Cap. 49. λίθον] ἀετίτην, Ælian. *Lib.* 1. *Cap.* 35.

Cap. 50 ὠτίδα] Avem tardam, aſionem: Plin. *Lib.* 10. *C.* 22. 23. Ælianus contra φίλιππον aſſeverat, *Lib.* 2. *Cap.* 28. *de Animal.* ſed ſolam ex avibus metuere canes, *Lib.* 5. *Cap.* 24.

Cap. 52. μὴ ἔχουσα πτερὰ] Ideo Ariſtoteli δερμόπτερον dicitur, 1. *Hiſt. Animal.* 5.

Cap. 53. ὀδόντας] *Volucrum nulli dentes, præter veſpertilionem,*

nem, Plin. *Lib.* 11. *Cap.* 37.

μαστοὺς] Idem *Lib. eod. Cap.* 39.

Cap. 55. διὰ τοῦ στόματος οὐ λαλεῖ] ἄστομος γὰρ: Plin. *Lib.* 11. *Cap.* 26. Arist. 4. *Hist. Animal.* 7.

Cap. 56. νεοσσίαν] περὶ ἀετῶν, Aristot. 9. *Hist. Animal.* 32. Plin. *Lib.* 10. *Cap.* 3.

ὑψηλότερος] *Jobi* 39.

Cap. 57. φοίνικα] Ovid. 15. *Metamorph.* Lactantius *Carm. de Phœnice.* Vide Supra Notas ad 34. *Cap. Lib.* 1.

ὁ νεοσσὸς πάλιν ἐπὶ τὴν ἰδίαν πατρίδα] De sepultura Phœnicis, Herodotus *Euterpe.*

Cap. 59. ἔχιν] De coitu & partu viperarum, Basil. M. *Homil. contra Fœneratores, de Invidia, & 9. Hexaëm.* Ælian. *L. I. C.* 24. *de Animal.*

Cap. 60. ἐν τῇ] deest forte ὠδῖνι. Phasianinus, *partus tempore.*

Cap. 62. σαλαμάνδραν] τὴν οὐδὲ πυρὸς λωβήσατο λιγνὺς, Nicand. *Alexiph.* ζῶον ἐν πυρὶ σκαῖρον, ᾧ τὰ πάντα ἁλίσκεται: *animal in igne, quo omnia consumuntur, saliens.* Naz. *in Vita Basil. M. & Parænesi ad Virg. V.* 580. Aristot. 5. *Hist. Animal.* 19. Ælian. *L.* 2. *C.* 31.

ἑκατέρα] Phasian. *Ipsa enim quum in igne fuerit, ab utroque capite quos attigerit flammis conficit, ignemque etiam tactum extinguit.* ζώων autem πυριγόνων, quæ in igne vivant, inde exempta moriantur, meminerunt Philo *Lib. de Noha, deque Gigantibus.* Macar. *Homil.* 14.

Cap. 63. ἀσπάλακα] De talpa, Epiphan. contra *Adamianos.* Galen. *Lib.* 2. περὶ σπέρματος. Cl. Alex. *Protrep.* Aristot. 1. *Hist. Animal.* 9. Oppian. 1. *de Venat.*

Cap. 64. ἀπρόϊτον] Phasian. *aditu difficilem, atque inaccessi-*

cessibilem, ἀπρόσιτον.

Cap. 65. ἐξωλείας] ἐξορίας videtur legisse Phasianinus; quum ita reddiderit; *Hominem, cui fraus propria perniciosam relegationem attulerit, cuique fuga sua noceat, significare volentes, &c.*

κάστορα] De hoc, Ælian. *Lib.* 6. *Cap.* 34. *de Animal.*

Cap. 68. τὸ μᾶλλον ἀκούοντα] Plut. *Lib.* 4. *Sympos. Q.* 5. ὀξυηκοΐᾳ δὲ δοκεῖ διαφέρειν ὁ λαγώς· ὃν Αἰγύπτιοι θαυμάσαντες, ἐν τοῖς ἱεροῖς γράμμασιν ἀκοὴν σημαίνουσι, τοὺς λαγωοὺς γράφοντες, id est, *Celeritate autem exaudiendi lepus aliis videtur anteire. Cujus admiratione ducti Ægyptii, in suis Sacris Literis, picto lepore, auditum significant.*

τῶν ὤτων] Capras auribus spirare, autor est Archelaus (Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 50.) & Alcmæon; negat Aristot. 1. *Hist. Animal.* 11.

Cap. 70. ὑαίνης] De hyæna, Cl. Alex. *Lib.* 2. *Pæd. Cap.* 10. & Aristot. 6. *Hist. Animal.* 32. hyænam sexum annua vice permutare, negant. Pro Autore nostro faciunt Ovid. 15. *Metamorph.* Ælian. *Lib.* 1. *Cap.* 25. *de Animal.* Oppian. *Lib.* 3. *de Venat.*

> Θαῦμα δὲ καὶ τόδ' ἄκουσα περὶ ςικτῇσιν ὑαίνης,
> Ἄρσενα καὶ θήλειαν ἀμείβεσθαι λυκάβαντι,

Id est, ut Joan. Bodinus;

> *Majus eo referunt etiam miraculum, Hyænas*
> *Alternis annis naturæ jura novare, ut*
> *Ambiguus fiat modo mas, modo fœmina fœta.*

δέρματα] *Mirum dictu, si pelles utriusque contrariæ suspendantur, decidere pilos pantheræ*, Plin. *Lib.* 28. *Cap.* 8.

Cap. 71. αὕτη γὰρ διωκομένη] Plin. *Ibid.*

Cap.

Cap. 73. διανθένλα] Phaſian. *qui detineatur, quique perexigua jactura ab eorum manibus ſeſe liberet.*

τὸ ἄκρον τῆς ὀρᾶς] De quo Plin. *Lib.* 8. *C.* 22.

Cap. 75. ὀδὲν τῶ ἄλλο] Idem confirmat Ariſtot. 9. *Hiſt. Animal.* 44. autoritate Homeri *Iliad.* λ'. Quibus præterea Leo terreatur; vide apud Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 16.

Cap. 76. φαγὼν πίθηκον] Plin. *Ibid.*

Cap. 77. Ανθρωπον ἀπὸ ἐξωλείας] Phaſian. *hominem, qui ad bonam frugem ob primam relegationem a patria, quam paſſus fuerit, demum redierit, morigeratusque inde factus ſit.* ut rurſum ἐξορίας in ejus Codice ſcriptum fuiſſe, exiſtimem.

Cap. 80. ὗτος γὰρ] Phaſianinus, Codicis beneficio, lacunam ſic explet: *Hic enim ab aqua quum exierit, os hians prominentibus dentibus, hirudinibus refertum, gerit: intra quod trochilus, quum voluerit, penetrans ultro citroque libere commeat.* De quo, Herodot. *Euterpe*, Ariſtot. 9. *Hiſt. Animal.* 6. & *Lib.* θαυμασ. ἀκουσμάτων, Plut. *Lib. de Solert. Animal.* Ælian. *Lib.* 3. *Cap.* 11. & *Lib.* 8. *C.* 27. *de Animal.* Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 25.

Cap. 81. ἴβεως πλερῶ] Serpentes quosvis Ibidum pennas timere, Ægyptii aſſerunt: Ælian. *Lib.* 1. *Cap.* 38.

Cap. 82. δὶς ὀ κυΐσκει] Idem Ælian. Leænam quinquies parere inquit, *Lib.* 4. *Cap.* 34. nec non Oppian. *Lib.* 3. *Cyneget.* Sed Baſil. M. *Homil.* 9. *Hexaëmeri*, τὰ δὲ φθαρτικὰ τῶν ἄλλων, ὀλιγοτόκα. ὅθεν λέοντος ἑνὸς μόλις ἡ λέαινα μήτηρ γίνεται· τῇ γὰρ ἀκμαῖς τῶν ὀνύχων διασπαράξας τὴν μήτραν, οὕτω προέισιν, ὡς φασιν: idque ex Herodoti *Thalia.* Quod ipſius experientiæ teſtimonio refutatur.

Cap. 83. ἄρκτον]

Nec catulus, partu quem reddidit ursa recenti,
Sed male viva caro est: lambendo mater in artus
Fingit; & in formam, quantam capit ipsa, reducit.

Ovid. 15. *Metamorph.* Plut. *Lib. de Amore Prolis*, Arist. 6. *Hist. Animal.* 30. Oppian. 3. *Cyneget.* Plin. *Lib.* 10. *C.* 63. Fertur etiam Virgilius dixisse; *parere se versus more atque ritu ursino.* Gell. *Lib.* 17. *C.* 10. Aliter J. Scalig. *Exoter. Exer.* 6.

Cap. 84. προβοσκίδα] προνομαίαν, Basil. M. *Homil.* 9. *Hexaëm.*

ταύτῃ] Aristot. 2. *de Part. Animal.* 16.

Cap. 85. τὸ κερὸν] Arietem cornutum, & suis grunnitum, horret Elephas. Hoc modo Romani elephantos Pyrrhi, Epirotarum regis, in fugam vertisse, victoriamque ab illo reportasse dicuntur, Ælian. *L.* 1. *C.* 38. *de Anim.*

Cap. 86. χοῖρε] Idem Aelian. *L.* 16. *C.* 36. Plut. *L. de Solertia Animal.*

Cap. 87. ἐκείνη γὰρ ὁρῶσα] Malim legere, ἐκείνην γὰρ ὁρῶσα ἡ ἔχιδνα, φεύγει, *hæc siquidem, illo conspecto, in fugam vertitur.* Theophrast. *L.* 4. *de Caus. Plantarum*, *C.* 11. οὐ πᾶσι ταὐτὰ πρόσφορα κατὰ τὰς ἰδίας φύσεις. ὅπερ ἐν πολλοῖς μὲν φανερὸν, ἐκ πλείστης δ' ἀποφάσεως, ὡς εἰπεῖν τῶν γε γνωρίμων τὰ περὶ τὰς ἐλάφους, αἳ τοὺς ἔχεις ἐσθίουσιν, ὑφ' ὧν τὰ ἄλλα θνήσκουσι. Vide Basil. M. *Expos. Psalmi* 28. Lucret. *Lib.* 6. qui initium verborum Theophrasti interpretatus est;

Et magis esse aliis alias animantibus aptas
Res ad vitai rationem ——

ἔλαφον] Hanc Plutarchus dictam existimat non a cursu, sed

ſed ſerpentes attrahendi facilitate, ἐ περὶ τ ἐλαφρότητα, ἀλλὰ περὶ τ ἕλξιν τ ὄφεως. De qua cervorum natura, præter jam dictos, Ælian. *L.* 2. *C.* 9. *L.* 8. *C.* 6. Plin. *L.* 8. *C.* 32. *L.* 28. *C.* 8. Oppian. *Lib.* 2. *de Venatione.*

Cap. 88. τ ἰδίας τροφῆς] Ita M. S. Aug. Phaſianinus & Pierius *L.* 2. *Hieroglyph.* id eſt, *de victus ratione ſolicitum* &c.

κατορύττοντα τὰς ἰδίας ὀδόντας] Dentes, deciduos caſu aliquo vel ſenecta, defodiunt, Plin. *L.* 8. *C.* 3.

τούτους ὀρύττει] Hactenus M. S. omiſſis iis, quæ ſequuntur, ſenſus ejuſdem.

Cap. 89. κορώνην] De cujus vivacitate Plut. 4. *Sympoſ.* 1. & Heſiodus apud Eundem *Lib. de Oraculorum Defectu*, Plin. *L.* 7. *C.* 48. Syneſ. *Epiſt.* 110. κορώνης ἐνιαυτοὺς ἄρξαι.

Cap. 90. πάρδαλιν] Ariſtot. 9. *Hiſt. Animal.* 6. Ælian. *L.* 5. *Cap.* 40. Plin. *Lib.* 8. *C.* 17.

ὁρμὴν] ὀσμὴν, *odorem*, rectius cum M. S. Auguſtano (ut ex iisdem Autoribus patet) legeris; quam ὁρμὴν, id eſt, *impetum*, cum Aldo & Phaſianino, cæteriſque Interpretibus. Ad pantheram ajunt pleraſque quadrupedes accedere, ſuavitate odoris illectas, maxime ſimias, Plut. *Lib. de Solert. Animal.* Ælian. *L.* 5. *C.* 40. 53. & *L.* 8. *C.* 6.

Cap. 91. αὐλητοῦ] Mulcentur fiſtula paſtorali & cantu, Ariſtot. 9. *Hiſt. Animal.* 5. Plin. *Lib.* 8. *C.* 32. Aelian. *Lib.* 12. *C.* 46.

Cap. 92. ἔποπα] ὃν δή φασι διὰ λύπην θρηνοῦντα ᾄδειν, Plato *Phœdone.* Theocr. *Eidyll.* 5.

Οὐ θεμιτὸν, Λάκων, ποτ' ἀηδόνα κίσσας ἐρίσδεν,
Οὐδ' ἔποπας κύκνοισι ——

Cap. 93. ἀδίαντον] Ælian. *L.* 1. *C.* 35. *de Animal.* Plin. *Lib.*

Lib. 22. *Cap.* 21. Uterque adiantum, Callitrichon etiam dici, ſcribit.

Cap. 94. γέρανον γρηγοροῦσαν] De gruum excubiis, Baſil. M. *Homil.* 8. *Hexaëm.* Plut. *de Solert. Animal.* Ariſtot. 9. *Hiſt. Animal.* 10. Ælian. *L.* 3. *C.* 13. Plin. *L.* 10. *C.* 23. De earundem volatu, Naz. *Orat.* 2. *de Theologia*, Max. Tyrius λόγῳ μ΄. Cic. 2. *de Nat. Deor.*

κατ' ὄρδινον] ἐκ περιτροπῆς, Baſil.

Cap. 95. πέρδικας] De harum intemperantia libidinis, Plin. *L.* 10. *C.* 33. Athen. *Lib.* 9. Ælian. *L.* 3. *C.* 16. Ariſtot. 9. *Hiſt. Animal.* 8. qui 2. *de Generat. Animal.* 5. cum diverſi etiam generis avibus illas coire, autor eſt.

Cap. 96. λιμῷ ἀποθνήσκει] Ariſtot. 9. *Hiſt. Animal.* 32. Plin. *L.* 10. *C.* 3.

Cap. 97. τρέφει τοὺς νεοσσοὺς] Baſil. *Homil.* 8. *Hexaëm.* ex Ariſtotele.

Cap. 98. εἰδότα τὰ μετέωρα] μετεωρολέσχην, Philo.

μὴ ἄρα χειμάζῃ] Baſil. M. *Epiſt.* 140. *M. S. ad Meletium Archiatrum*, ἡμῖν δὲ οὐδ' ὅσον τοῖς γεράνοις ὑπάρχει, τὰ δυσχερῆ τοῦ χειμῶνος διαφυγεῖν, ἀλλ' ἕνεκα μὲν τοῦ προϊδέσθαι τὸ μέλλον, οὐδὲν ἴσως τῶν γεράνων χείρους ἐσμὲν, τῷ δὲ κατὰ τὸν βίον αὐτεξουσίῳ τοσοῦτον τῶν ὀρνίθων ἀπολιμπανόμεθα, ὅσον καὶ τοῦ πέτεσθαι δύνασθαι μικροῦ δεῖν. Nautas quoque obſervato avis hujus volatu, tempeſtatem præviſam effugere, teſtatur Ælian. *L.* 3. *C.* 14.

Cap. 99. τρία] Duo, ut plurimum, autore Ariſtot. 9. *Hiſt. Animal.* 11.

τοὺς ὄνυχας ἀπολλύειν] Similia de aquilis, Plin. *Lib.* 10. *Cap.* 3.

Cap. 100. τὸν μηρὸν κάμπτει] ἐν τῷ καθέζεσθαι, Etymolog.

διὸ καὶ κάμηλος] οἷον κάμηρος ἢ κάμμηρος, ut illa marginis lectio

lectio ſit Scholion.

Cap. 101. ἀναιδεῖς] Oculos, animi eſſe indices; dictum jam ſupra. De quo Ariſt. 1. *Hiſt. Animal.* 10. Plin. *L.* 11. *C.* 37. *Neque ulla ex parte majora animi indicia cunctis animalibus, ſed homini maxime, id eſt, moderationis, clementiæ, miſericordiæ, odii, amoris,* (ὀφθαλμὸς προκέλευθος ἐγίνετο πομπὸς ἐρώτων, Non. *Dionyſ. L.* 5.) *triſticiæ, læticiæ. Contuitu quoque multiformes, truces, torvi, flagrantes, graves, transverſi, limi, ſummiſſi, blandi. Profecto in oculis animus inhabitat. Ardent, intenduntur, nictant, connivent. Hinc illæ miſericordiæ* (Terent. *Andr. Act.* 1. *Sc.* 1.) *lachrymæ. Hos quum oſculamur, animum ipſum videmur attingere.*

Cap. 102. βάτραχον] Rana Græcis βάτραχος, quaſi ὁ τῇ βοῇ τραχὺς, Schol. Theoc. —— τὸ γὰρ μέλος οὐ καλὸν ᾄδει, Moſch. *Idyll.* 3. *V.* 115. Illa ranarum coaxatio, pluviæ imminentis ſignum Arato; Plut. *Quæſt. Natural.* 2. & *Lib. de Solert. Animal.* Aelian. *L.* 9. *C.* 13. De ranarum vero (neque enim illæ ſunt unius generis) in aëre generatione, Diod. Sicul. *Lib.* 3.

ἐκεῖνος γὰρ γεννᾶται ἀπτερὸς] Ovidius, 15. *Metamor.*

Semina limus habet virides generantia ranas,
Et generant truncas pedibus: mox apta natando
Crura dat; utque eadem ſint longis ſaltibus apta,
Poſterior ſuperat partes menſura priores.

Cap. 103. ἔγχελυν] Baſil. M. *Homil.* 9. *Hexaëm.* τὰς γὰρ ἐγχέλεις οὐδὲ ἄλλως ὁρῶμεν, ἢ ἐκ τῆς ἰλύος συνισαμένας. Hanc nominis Etymologiam e Verſibus Ariſtophanis colligit Athenæus *Lib.* 7. *Dipnoſoph.* Unde corrigendus Etymologus,

 apud

apud quem ἔγχελυς, παρὰ τὸ ἔχεσθαι ἐν τῇ ὕλῃ, legitur; pro, ἐν τῇ ἰλύϊ. Simile mendum (ut hoc corrigam παρέργως) *Psalm.* ξή. *V.* 2. *Apolinarii*;

Βύσσῳ ἐν ὑλήεντι παγεὶς, βιότοιο χαλίζω·

Pro, ἰλύεντι. Nam Septuaginta, ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις. Cæterum anguillas, non nisi turbata aqua capi; scribit Clem. Al. *Strom.* 7. Easdem seorsim a cæteris piscibus degere, neque unquam in eorum esse comitatu, Ælianus.

Cap 104. νάρκην] *Torpedo pisciculos sibi ad pabulum venatur, quosque attingit, torpore immobiles efficit*; θηρεύει δ' εἰς τροφὴν ἑαυτῆς τὰ ἰχθύδια, προσαπτομένη, καὶ ναρκᾶν καὶ ἀκινητίζειν ποιοῦσα: Athen. *Lib. eod.* ex Aristot. 9. *Hist. Animal.* 37. De hac torpedinis solertia, Plin. *L.* 9. *C.* 42. Plut. *Lib. de Solert. Animal.*

Cap. 105. τὰ χρήσιμα] Aristot. 9. *Hist. Animal.* 37. ὁ πολύπους, ἀνόητος μέν ἐστι (καὶ γὰρ πρὸς τὴν χεῖρα βαδίζει τοῦ ἀνθρώπου καθιεμένην) οἰκονομικὸς δ' ἐστί. πάντα γὰρ συλλέγει μὲν εἰς τὴν θαλάμην, οὗ τυγχάνει κατοικῶν· ὅταν δὲ καταναλώσῃ τὰ χρησιμώτατα, ἐκβάλλει τὰ ὄστρακα, καὶ τὰ κελύφια τῶν καρκίνων καὶ κογχυλίων, καὶ τὰς ἀκάνθας τῶν ἰχθυδίων. id est, ut Plin. *Lib.* 9. *C.* 39. *Quum polypus alioqui brutum habeatur animal, ut quod ad manum hominis adnatat; in re quodammodo familiari callet. Omnia in domum comportat; dein putamina, erosa carne* (ἐξαιρῶν τὰ σαρκία, Aristotel. *de Hist. Anim. Lib.* 8. *Cap.* 2.) *egerit.* Polypum, ad similitudinem loci colorem mutare; cum iidem scribunt, tum Plut. *Quæst. Nat.* 19. Philo περὶ μέθης, Basil. M. *Homil.* 7. *Hexaëm.* Naz. *Homil. & Carm.* εἰς ἑαυτόν, Clem. Alex. *L.* 3. *Pædag. C.* 11. Lucian. *de Saltat. & Dialogo Menelai ac Protei.*

Cap.

Cap. 106. κάραβον] *Cancrorum genera, carabi, astaci, &c.* Plin. *L.* 9. *C.* 31. καράβους δύμεγέθεις ait Synes. *Epist.* 4. Lucian. *Dialogo Dorionis & Myrtales*, ἀναφαλαντίας, καὶ τὴν χροιὰν οἷος κάραβος.

Cap. 107. πίννας] *Concharum generis & pinna est*, Plin. *L.* 9. *C.* 42. Basil. M. *Homil. contra Divites*, τὰ δὲ ἐκ θαλάττης ἄνθη, ἡ κόχλος, ἡ πίννα, ὑπὲρ τὸ ἐκ τῶν προβάτων ἔριον. & *Hom.* 7. *Hexaëm.* πόθεν τὸ χρυσοῦν ἔριον αἱ πίνναι τρέφουσιν, ὅπερ οὐδεὶς τῶν ἀνθοβάφων ἐμιμήσατο;

Cap. 108. πιννοφύλαξ] Aristot. 5. *Hist. Animal.* 15. Athen. *L.* 3. Ælian. *L.* 3. *C.* 29. Oppian. 2. *de Piscibus.* Cic. 2. *de Nat. Deor. &* 3. *de Finib.* ubi custos ille pinnæ, *Pinnoteres* vocatur: ut & apud Plin. *L.* 9. *C.* 30. *&* 42. Scholiastem Aristoph. *in Vespis:* sed apud Plut. ὁ πιννοθήρας, *Lib. de Solert. Animal.* nisi & ibi πιννοτήρης sit legendum, quum mox dicat, πυλωρεῖ τὴν κόχλην &c.

Cap. 109. λάμιαν] ἡ λάμια, nomen piscis, sic dicti ἀπὸ τοῦ ἔχειν μέγαν λαιμὸν, a gulæ magnitudine: unde hoc loco pro ingluvie, seu gulæ insatiata libidine accipitur. Aliquando significat φάσμα (legendum forte & apud Etymolog. φάσμα τι vel φάσματα pro χάσματα, *P.* 555. *V.* 55.) seu eam, cui exemptiles oculos (ἀφαιρέτους ὀφθαλμοὺς) fuisse fabulantur: Philostr. *L.* 4. *Vitæ Apollonii.* Strabo *Lib.* 1. Plut. *Lib. de Curiositate.* Lucian. *Philopseude*, & Aristoph. Scholiastes. Est & nomen proprium Tibicinæ Demetrii, Plut. *Vit.* Clem. Alex. *Protrept.* Athen. *Lib.* 4. 14. Ælian. *Var. Hist. L.* 12. *C.* 17. Urbis denique nomen, Strabo, *L.* 9. De Lamia pisce, Plin. *L.* 9. *C.* 24. Oppiano λάμνη, *Lib.* 1. *Halieut.*

σκάρον] ἀπὸ τοῦ σκαίρειν, dictus, Athen. *Lib.* 7.

μα-

μαρυκᾶται) Arist. 2. *Hist. Anim.* 17. & *L.* 8. *C.* 2. item 3. *de Part. Animal.* 14. Plin. *L.* 9. *C.* 17. *Solus piscium dicitur ruminare, herbisque vesci, non aliis piscibus, mari Carpathio maxime frequens.* Vide Ælian. *L.* 1. *C.* 2. *L.* 2. *C.* 54. *L.* 12. *C.* 42. *de Animal.* Oppian. 1. *de Piscib.*

Cap. 110. γαλεὸν] Mustelum ore parere, fœtumque denuo absorbere, scribit etiam Ælian. *L.* 2. *C.* 55. ideoque ab illius, tanquam impuri, esu abstinere sacerdotes, *L.* 9. *C.* 65. & Aristot. οἱ μὲν οὖν ἄλλοι γαλεοὶ καὶ ἐξαφιᾶσι, καὶ δέχονται εἰς ἑαυτοὺς, τοὺς νεοττοὺς, 6. *Hist. Animal.* 10.

Cap. 111. τοῖς ἔχεσι μίγνυται] de murænæ cum vipera coitu, Ælian. *L.* 1. *C.* 50. *L.* 9. *C.* 66. *de Animal.* Plin. *L.* 9. *C.* 23. *L.* 32. *C.* 2.

Cap. 112. τρυγόνα] De turture, dum quid pro Autoris sententia tuenda sese offerat, notetur interea: illum sapientiæ divinæ, columbam humanæ Symbolum; atque inter volucria illis solis locum in Hebræorum sacrificiis fuisse, Philo *Lib.* τίς ὁ τῶν θείων κληρονόμος, *P.* 338. ubi *V. a fine* 2. pro διαιτητὴ & ἀπεικάζουσα, legendum, διαίτῃ τῇ μετὰ θνητῶν ἀσμενίζουσα, περιστερᾷ ταύτην ἀπεικάζουσι &c. Dignum etiam notatu, Resurrectionis Typum quibusdam turturem esse; quum Aristoteles illum hyeme latere, plumasque amittere (φωλεῖν τὲ καὶ πτερορρυεῖν ἐν τῇ φωλείᾳ) scribat, 8. *Hist. Animal.* 16. Quæ ibidem de palumbis Interpres subjicit; in Græco non extant, pugnantque cum eo, quod in Epiphanii *Ancyroto* legitur, *P.* 505.

περιπεπλεγμένη ἀγκίστρῳ] ἀγκιστρευθεῖσα, Philo. τὸ ἄγκιστρον, hamus. αἱ ἄγκιστροι, καὶ τὰ ἄγκιστρα, Bas. M *Hom.* 10. *Hexaëm.*

Cap. 113. τὰς ἰδίας πλεκτάνας ἐσθίει] Ælian. *L.* 1. *C.* 27. & *L.* 14. *C.* 26. Plut. *Lib. de Solert. Animal.* Sed Po-

Polypum brachia ſua rodere, falſum eſt, inquit Plin. *L.* 9. *C.* 29. & Ariſtot. 8. *Hiſt. Animal.* 2.

ἐὰν ἀπορήσῃ] εἴ τις αὐτῷ γένηται ἀθηρία, Ælian.

Cap. 114. τὸ μέλαν] Cic. 2. *de Nat. Deor. Aliæ fuga ſe, aliæ occultatione tutantur: atramenti effuſione, ſepia.* Similia apud Naz. *Orat. ad Cl. Epiſcopos, & Carm.* 1. *V.* 500. Ariſt. 4. *de Partib. Animal.* Aelian. *L.* 1. *C.* 34. Athen. *L.* 7. Plin. *L.* 9. *C.* 29. Plutarchus *Lib. de Solert. Animal.* atrum illum ſepiæ colorem, θόλον Græce dici ait.

Cap. 115. στρουθίον πυργίτην] Paul. Ægin. *L.* 1. *C.* 82. hunc inter aves concoctu difficiliores numerat, ἡ τῶν μικρῶν στρουθίων τροφή, ἐν οἷς εἰσὶ καὶ οἱ πυργίται, σκληροτέρα τυγχάνει.

ὀργῆς] Malim legere ὁρμῆς, *impetu*: niſi vocabulum ὀργῆς pro coeundi appetitu hic accipiendum ſit; παρὰ τὸ ὀρέγεσθαι, τὸ ἐπιθυμεῖν.

Cap. 118. λύραν] De Lyræ Symphonia, Philo *Lib.* ὅτι ἄτρεπτον τὸ θεῖον. Eodem inſtrumento Muſico Pythagorei ante ſomnum utebantur, Plut. *Lib. de Iſide.* Differt a Pſalterio, Baſil. M. *Hom. in I. Pſalm.* Terpander Lesbius Lyram ante quatuor contentam fidibus, ſeptem nervis primus inſtruxit, Strabo *L.* 13. Quod e Verſibus in eum ſcriptis intelligitur;

> Σοὶ δ' ἡμεῖς τετράγηρυν ἀποστέρξαντες ἀοιδὴν,
> Ἑπτατόνῳ φόρμιγγι νέους κελαδήσομεν ὕμνους.

Clem. Alex. *Str.* 6. niſi quod prior Verſus ibi deſideratur. Numerum chordarum auxit poſtea Timotheus Mileſius, Plut. *de Muſica.*

Cap. 117. σύνεργα] Cic. 1. *de Divinat: Multis rebus inflammantur tales animi, qui corporibus non inhærent: ut hi,*

qui sono quodam vocum, & Phrygiis cantibus, incitantur. Servum Gracchus cum eburneola solitus est habere fistula, qui staret occulte post ipsum, quum concionaretur, peritum; qui inflaret celeriter eum sonum, quo illum aut remissum excitaret, aut a contentione revocaret, *Lib.* 3. *de Oratore.* Naz.

—— —— —— ἰὸς δέ τε ἀνδρὶ μέριμνα,
Βαιὸν δὲ χρόνον ἔσκον ἐμοῖς μελέεσσιν ἀρήγων,
Ποιμενικὴν σύριγγα βοηθόον ἐσθλὸν ὀπάσσων.

Cap. 118. στρουθοκαμήλου] De quo Diod. Sicul. *L.* 2. & 3. Oppian. 3. *Cyneget.* Is est Aristoteli ὁ στρουθὸς ὁ Λυβικὸς, 4. *de Part. Animal.* 14. Æliano *L.* 14. *C.* 7. ἡ στρουθὸς ἡ μεγάλη. Synes. *Epist.* 134. στρουθοὺς μεγάλας ἀπὸ τῶν ἐν εἰρήνῃ κυνηγεσίων εἴχομεν, *Struthiocamelos ex venatione, dum pax erat, habebamus.*

Cap. 119. χεῖρα ἀνθρώπου] Plutarch. *Lib. de Fraterno Amore:* αὐτάς τε τὰς χεῖρας εἰς πολλοὺς καὶ ἀνίσους δακτύλους σχίσασα (scil. ἡ φύσις) πάντων ὀργάνων ἐμμελέστατα καὶ τεχνικώτατα παρέσχεν· ὥστε Ἀναξαγόραν τὸν παλαιὸν ἐν ταῖς χερσὶ τὴν αἰτίαν τίθεσθαι τῆς ἀνθρωπίνης σοφίας καὶ συνέσεως. ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔοικεν ἀληθὲς εἶναι τοὐναντίον. οὐ γὰρ, ὅτι χεῖρας ἔσχεν ἄνθρωπος, σοφώτατον, ἀλλ᾽ ὅτι φύσει λογικὸν ἦν καὶ τεχνικὸν, ὀργάνων φύσει τοιούτων ἔτυχεν, id est, Xyl. Interprete, *Ipsas manus, in multos atque inæquales scissas digitos, Natura omnium instrumentorum accuratissime & artificiosissime paravit: adeo ut Anaxagoras ille priscus humanæ sapientiæ causam manibus imputaverit. falso quidem hoc: non enim propter manus homo est sapientissimus; sed quia natura eum ratione & arte prædiderat, instrumenta quoque talia est nactus.* Eadem Galeni sententia, *Lib.* 1. *de Usu Partium Corporis Humani.* Vide etiam Plut. *Politic. Præcept.* & Aristot. 4. *de Part. Animal.* 10.

NICO-

NICOLAI CAUSSINI
OBSERVATIONES
ET NOTÆ SELECTÆ
IN
HORAPOLLINEM.

NICOLAI CAUSSINI OBSERVATIONES ET NOTÆ SELECTÆ IN HORAPOLLINEM.

ΩΡΑΠΟΛΛΩΝΟΣ] Auctor hujus Libri vulgo Horus Apollo Niliacus appellatur. Suspecta mihi semper fuit hæc vox Horus Apollo. Siquidem Horus apud Ægyptios idem est ac Apollo. Itaque existimarim nomen Apollinis ad interpretationem dictionis Hori prius tanquam glossema additum, tandem in ipsum nomen irrepsisse. Nam apud Photium & Suidam Ωραπόλλωνα quoque scriptum reperio. Sed quis hic Horus sive Horapollo, valde ambiguum est. Parum certe viderunt, qui huic auctori Suidæ præfixere, Ωρος, Ἀλεξανδρεὺς, γραμματικὸς, παιδεύσας ἐν Κωνσταντίνου πόλει. ἔγραψε περὶ διχρόνων. ὅπως τὰ ἐθνικὰ λεκτέον. λύσεις προτάσεων τοῦ Ἡρωδιανοῦ. πίνακα τῶν ἑαυτοῦ. περὶ ἐγκλιτικῶν μορίων. ὀρθογραφίαν κατὰ στοιχεῖον. περὶ τῆς ει διφθόγγου. ὀρθογραφίαν περὶ τῆς αι διφθόγγου, κατὰ Φρυνίχου, κατὰ στοιχεῖον. ἀνθολόγιον περὶ γνωμῶν. Hæc inquam Horo nostro non conveniunt, primum quia Niliacus est, non Alexandrinus; deinde quia Aegyptiace scripsit, ut author est Philippus, non Græce; Tertio quia Suidas, qui hujus Grammatici Alexandrini Opera tam accurate numerat, ut ne Tractatum quidem de Ei diphtongo omittat, hujus Operis Ἱερογλυφικῶν nus-

nusquam meminerit. Eadem de causa puto falli Cœlium Rhodiginum, qui putat hunc auctorem fuisse Horapollinem, Grammaticum ex Ægypto nobilem, arte clarissimum, nec ullo veterum tempestate Theodosii gloria inferiorem. Nam is Ὡραπόλλων, ut discimus ex Suida, Panopolitanus fuit, & Græcorum Commentariorum scriptor, idem opinor ac ille, cujus Πατρικὰ Ἀλεξανδρείας se cum Helladii Besantinoi & Andronici Hermopolitani Codice conjuncta vidisse refert Photius in *Biblioth. pag.* 1597. *Edit. Paul Stephani.* Restat igitur ut dicamus, Horum alium esse ab istis auctoribus Græcis, Horo & Horapolline, atque ut conjicere licet, longe antiquiorem. Dicitur porro Niliacus, non communi nomine quasi idem esset ac Ægyptius, (ut nonnulli voluerunt) sed a Nilo urbe Ægypti, cujus meminit Hecatæus apud Stephanum de *Urbibus.* Nilus enim tria significat, fluvium, urbem, & templum. Νεῖλος, πόλις Αἰγύπτου, καὶ ἱερὸν Νείλου. Hic cum de Sacris Literis suæ gentis scripsisset, Philippus Græcus auctor, ejus libellum Ægyptium in Græcam linguam vertit, ut in operis limine comperimus: Is autem Hori Niliaci Interpres posterioribus fuisse temporibus, quibus jam se mundissimis Græcorum elegantiis Barbaries illeverat, facile comprobatur ex stylo; nam ὄρδινον pro *ordine*, πάτρωνα pro *patrono* usurpat, & similia, quæ non nisi apud recentiores Græcos invenias.

Cap. 1. Libr. 1. τοῦτο δὲ μόνον ἀθάνατον] Philo Byblius non dicit immortale, quod Ægyptiorum narrant Fabulæ, sed vix naturali nece confici.

Cap. 3. Σῶθις] Sothis apud Ægyptios sidus magni nominis, quod idem est cum Canicula. Ab ejus ortu Heliaco

liaco Ægyptii Neomeniam Thoth primi magnæ Periodi Canicularis putabant: ab hac ipſa mundi ſtatuebant primordium: quod Porphyrius in *Libello*, quem *de Nympharum Antro* compoſuit, docet his verbis: Αἰγυπτίοις δὲ ἀρχὴ ἔτους, οὐχ Ὑδροχόος ὡς Ῥωμαίοις, ἀλλὰ Καρκίνος. πρὸς γὰρ τῷ Καρκίνῳ ἡ Σῶθις, ἣν Κυνὸς ἀστέρα Ἑλληνές φασι. Νουμηνία δὲ αὐτοῖς ἡ Σώθεως ἀνατολὴ, γενέσεως κατάρχουσα τῆς εἰς τὸν κόσμον. *Ægyptiis principium anni eſt, non Aquarius, ut Romanis, ſed Cancer. in Cancro enim eſt Sothis (quam Canis ſidus Græci dicunt) Neomenia autem eſt ipſis Sothidis ortus, quæ generationis mundi ducit initium.* Hæc autem Sothis, a rege Petoſiride apud Vettium Valentem vocatur Σὴθ, idque genere maſculino, cum dicit τοῦ Σὴθ ἀνατολή. Eadem quoque Αστροκύων dicta; ubi inſigne mendum irrepſerat Αστρομύων pro Αστροκύων, quam lectionem aperte indicat Porphyrius *de Antro.* Notat porro Caniculam præcipue habere duas ſtellas, unam in capite, quæ Iſis vocatur, & alteram in lingua, quæ Sirius proprie & Canis nuncupatur. Unde apud Diodorum inter titulos Iſidis hic legitur:

Ἐγώ εἰμι ἐν τῷ ἄστρῳ τῷ Κυνὶ ἐπιτέλλουσα.
Ego ſum in aſtro Canis refulgens.

Hæc docte ſimul & acute vidit Hadrianus Junius. Sed in eo diſſentire cogor ab homine erudito, quod eandem ſtellam neget appellari *Mæram*, & *Nearam* apud Hyginum reponat. Ego *Mæra* veriſſimam lectionem puto, & ex Nonno Dionyſiacῶn ſcriptore comprobo; ſic enim *Lib.* 12. ſcribit,

—— πυρώδεος ἀστέρα Μαίρης.
—— *igneæ aſtrum Mæræ.*

Ubi

Ubi *Neæræ* nomen convenire non poteſt. Et certe Etymologia congruit; nam μαίρειν eſt lucere. Porro de hujus ſideris fulgore & ſignis præclare cecinit Homerus Ἰλιάδ. Χ.

> Λαμπρότατος μὲν ὅγ' ἐςὶ, κακὸν δέ τε σῆμα τέτυκται,
> Καί τε φέρει πολλὸν πυρετὸν δειλοῖσι βροτοῖσι.

At Manil. *Aſtronom. Lib.* 5.

> *Exoriturque Canis, latratque Canicula flammas,*
> *Et rabit igne ſuo, geminatque incendia Solis.*

Quod autem dicit in hujus ſideris exortu Ægyptios σημειοῦσθαι περὶ πάντων τῶν ἐν τῷ ἐνιαυτῷ μελλόντων, id eſt, *Prognoſticon facere de iis, quæ toto anno futura ſunt*, alludit ad Καλανδολόγια, quæ nos vulgo *Almanachs* nominamus. Mos iſte, ut apparet, ab Ægyptiis manavit ad Græcos; qui cum ſæpe iis divinationibus abuterentur, minime mirandum eſt, ſi perſtringantur à Patribus, ut judiciariæ Aſtrologiæ Commentarii. Nicephorus Homologeta in Canon. Τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ Παύλου, καὶ τὰ λεγόμενα βροντολόγια, καὶ σεληνοδρόμια, καὶ Καλανδολόγια, οὐ χρὴ δέξεσθαι· βέβηλα γὰρ πάντα. id eſt, *Revelationem Pauli, & commentarios de fulminibus, de prædictionibns menſium, & auſpiciis Calendarum, admittere non opcrtet: ſunt enim profani omnes.*

Cap. 5. Ετος &c.] Pleraque ſunt in hoc Capite ſubobſcura, quæ liquidius mihi videntur explicanda. Primum enim quis eſt ille *annus Dei*? pro quo fœda imprimis nota apud Cenſorinum legitur *annus diei*. Sed Græca totam illam fuliginem facile detergunt, cum dicunt, ἔτος τοῦ θεοῦ τριακοσίων ἑξήκοντα πέντε ἡμερῶν, *annum Dei* trecentis

centis & ſexaginta quinque diebus abſolvi. Ex quo apparet annum eſſe civilem, & hic Solem, κατ' ἐξοχὴν θεὸν nominari. Non ob eam rationem, quam Ludovicus Carrion *Libro Secundo Emendationum* annotavit, quod primi homines exiſtimarint Deos Solem, Lunam, Terram, Aſtra, eoſque primum nominarint θεὺς, quia perpetuo curſu viderent ferri; unde & Apollo, ὁ θεός. Hæc ratio (inquam) non evincit; quia ad Græcos potius pertinet quam Ægyptios: deinde θεῦ nomen omnibus ſtellis volventibus facit eſſe commune. Longe aptior mihi videtur ratio illa, quæ colligitur ex Plutarcho *in Libro de Iſide & Oſiride:* ubi notat ipſius Oſiridis, per quem Solem intelligebant, Natali auditam fuiſſe vocem, quæ ſignificaret natum eſſe μέγαν θεὸν; ex quo hæc appellatio placuit, & ad ipſius poſtea numinis honorem uſurpata eſt. Accedit quod Iſin & Oſirin, Solem videlicet & Lunam, ſupra cæteros omnes Deos colerent Ægyptii, eiſque omnes honores deferrent. Unde & Apion Pliſtonices Oſiridis ſive Serapidis ſimulachrum, ex novem cubitorum ſmaragdo conflatum, ſtupendo apud eos miraculo commemorat. Mos erat autem omnibus gentibus, ut Deos Patrios, Tutelares, & quos Theodoretus *in Oratione de Martyribus* πολιούχυς nominat, ſine additamento *Deos* vocitarent. Sic Attici Minervam, τὴν θεὸν, & Lacedæmonii Caſtores, vocarunt τὼ σιὼ, & Ægyptii Oſirin, τὸν θεόν, Iſin, τὴν θεόν. Jam quod gravioris eſt difficultatis, cur annum communem per quartam arvi partem, quæ centum duntaxat cubitos complectebatur, expreſſerunt, & eundem annum Τέταρτον, quaſi quadrantem diceres, nominarunt? Obſervo ex Cenſorino *Libro de die Natali*, duplicem Ægyptio-

rum annum fuisse, unum quidem minorem trecentorum & sexaginta quinque dierum: Alterum Κυνικὸν, Canicularem, qui quatuor Solis annos complectebatur, uno insuper die intercalari addito, ut Horus definit, si non ex civili ratione, saltem ex arcana Sacerdotum observatione: Nam primis temporibus nulla fuit apud Ægyptios intercalandi consuetudo. Hunc annum ex ortu Caniculæ quater repetito definiebant; Atque ut trecentis & sexaginta quinque diebus absolutis, sex præterea horæ ad cursum, qui ex motu Solis definitur, singulis annis redduntur; illæ vero post quatuor annorum conversionem diem solidum efficiunt; Ægyptii (inquit) quarto demum ortu Sothidis, sive Caniculæ, intercalabant, & solidum annum tunc absolutum putabant; quod inerat re vera quadriennium civili quadriennio, uno die majus propter hanc intercalationem. Hæc ex Censorini verbis colliges, quæ ita se habent. *Ad Ægyptiorum verum annum magnum Lunā non pertinet, quem Græce κυνικὸν, Latine Canicularem vocamus, propterea quod initium illius sumitur, cum primo die ejus mensis, quem vocant Ægyptii Θὼθ, caniculæ sidus exoritur. Nam eorum annus civilis solos habet dies trecentos sexaginta quinque, sine ullo intercalari: itaque quadriennium apud eos uno circiter die minus est, quam naturale quadriennium; eoque fit, ut anno millesimo quadringentesimo sexagesimo primo, ad idem revolvatur principium: hic annus etiam ἡλιακὸς a plerisque dicitur, & ab aliis ὁ θεοῦ ἐνιαυτός.* Hæc ille; ex quibus jam facile est Hori symbolum interpretari: Annum vertentem, hoc est civilem, significantes quartam arvi partem pingunt, & annum volentes dicere, Τέταρτον, quadrantem, dicunt. Quorsum? nisi quia civi-

civilis annus eſt quarta pars anni magni; & præterea in unoquoque anno quarta diei pars redundat, quam rationem ſubintexit, cum dicit, κατὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἄστρου τῆς Σώθεως μέχρι τῆς ἄλλης ἀνατολῆς τέταρτον ἡμέρας προστίθεσθαι, *ab uno Sothidis ortu ad alterum* (præter annum) *quartam diei partem apponi*; ex quo, inquit, quarto quoque anno ſupervacuum diem computant.

Cap. 8. μέχρι νῦν οἱ Ἕλληνες ἐν τοῖς γάμοις &c.] Scopulus eſt hic locus, ad quem multi offenderunt. Nil opus eſt omnium commemorare ſententias. Cælius Rhodiginus, & Geſnerus, qui in grandem illam voluminum molem omnia pene congeſſerunt, hunc antiquitatis ritum non omiſere, ſed verbis adeo corruptis expreſſerunt, ut nihil minus videantur, quam hujus Auctoris ſententiam intellexiſſe. Arripuerunt enim ex communi Interprete hæc verba, ἐκκορὶ *nimirum* κορὶ *cornicem appellantes*; quibus nihil diſtortius. Pierius paulo liquidior ſententiis, in hac tamen verborum interpretatione, quæ maxime deſiderabatur, filum abrumpit: *Græci* (inquit) *ut Hori Interpres obſervavit, nuptialibus feſtis* ἐκκορὴ κορώνη *clamitare conſueverant, cum tamen ignorarent Cornicem in nuptiis omine auſpicatiſſimo nominari ſolitam.* Tum ſuſpicatur mendum, & aliter apud Æſchylum in *Danaidibus* ſcribi fatetur, ſed quod affert non plus habet perſpicuitatis. Nam ut rem accuratius inſpiciamus, Tragœdia Æſchyli, quæ laudatur, non extat, licet tantum nobis rivulos ex hoc fonte in Pindari Scholiaſte conſectari, qui ad *Pythiorum Oden Tertiam pag.* 217. ſub finem explicans illud Poëtæ,

—— ἅλικες
Οἷα παρθένοι φιλεῦσιν ἑταίραι
Ἑσπερίαις ὑποκου-
ρίζεσθαι ἀοιδαῖς.

Coætaneæ ut Virgines ſociæ ſolent in veſpertinis cantibus dicere juvenilibus jocis. Interpres (inquam) ad hoc verbum quærit, quid ſit ὑποκουρίζεσθαι; reſpondet idem eſſe ac juvenilius animi cauſſa laſcivire, & ludere, νεωτερίζεσθαι τὴν ψυχὴν τε καὶ παίζειν. Alii cenſent puellas ὑποκορίζεσθαι dictas fuiſſe, ἀντὶ τοῦ ἀμφοτέρους κόρους ὑμνεῖν, νυμφίον, καὶ τὴν νύμφην; *Quod ſponſum & ſponſam celebrarent.* Tertiam ſubinfert rationem, quod canentes bene ominatis vocibus inclamarent, σὺν κούροις τε καὶ κόραις, *Cum pueris & puellis*; quod initium cantilenæ nuptialis eſſe liquidum eſt. Hic proferuntur Æſchyli verba ex *Tragædia Danaidum*, mire à Pierio truncata, atque depravata:

Κἄπειτα δ' εἶσι λαμπρὸν ἡλίου φάος,
Ἕως ἐγείρω πρευμενεῖς τοὺς νυμφίους,
Νομοῖσι θέντων, σὺν κόροις τε καὶ κόραις.

Horum ſenſus eſt: *Deinde vero prodit lucidum ſolis jubar, interim excito benevolos conjuges, Legibus eorum qui ſtatuerunt* (hanc cantilenam) σὺν κόροις τε καὶ κόραις. Hæc Æſchylus; nam quæ ſequuntur, κἂν τῷ βίῳ ἀκορεῖ ἀντὶ τοῦ κόρας κορώνας, non jam videntur Æſchyli, ſed ex alio capite ducta ſunt, & tam fœde diſcerpta, ac mutila, ut nihil ad hujus loci interpretationem inde deduci poſſit. Hadrianus Junius, vir eruditiſſimus, longe ſagacius locum illum pervidit *Animadverſorum Lib.* I. *Cap.* I. ubi Cælii Rhodigini, qui hæc

hæc ipſa Hori verba citavit, mentionem faciens, *Diſpeream* (inquit) *ſi ſe ipſus intellexerit, tantum abeſt ut Hori ſententiam pervidiſſe illum putem.* Tum emendans contextum proculdubio depravatum, legit, ἐκκόρει κόρη κορώνην, & interpretatur, *Everre Virgo cornicem, atque elimina.* Jubetur autem (inquit) Virgo Cornicem everrere, quod ſiniſter eſſet ſolitariæ Cornicis occurſus, velut viduam portendentis vitam. Hæc laudatus Criticus ſatis appoſite, quæ prima quidem ſpecie, probabilitate ſenſum percellunt; ſed tamen accuratius ſpectata aliquid relinquunt dubitationis. Nam primum vox ἐκκορεῖν, *everrere*, proprie eſt ſordibus purgare, ac emundare, & non niſi durius ſignificat eliminare. Deinde cur jubetur everri & eliminari cornix, cum potius ad nuptias poſt Hymenæum invocaretur? nec dicas invocatas fuiſſe duas cornices, non ſingularem. Ælianus enim *Libro tertio de Animalibus Capite nono*, ubi de hac invocatione Cornicis ſcribit, non aliter, quam Horus, ſingulari numero uſurpavit; cum ait conſueviſſe Veteres, ἐν τοῖς γάμοις μετὰ τὸν Ὑμέναιον κορώνην καλεῖν. Cum igitur conſtet invocatam fuiſſe cornicem, non poteſt dici everri & eliminari, ſiquidem invocare, & eliminare, plane repugnant. Et cum fateatur Horus, ὁμονοίας χάριν celebrari illud ἐκκόρει κόρη κορώνην, plene invocatam potius, quam expulſam Cornicem ſignificat, nec jam unius numero Cornicis rationem habet in hoc Adagio, quæ ſolitaria credebatur infauſta, ſed κορώνην dixit nomen ſpeciei, non numeri; ab omni enim numero abſtrahit. Dicam ego, quod ſentio; cum verbum κορεῖν frequentius *ſaturare* ſignificet, ita hæc Hori verba interpretanda exiſtimo, ἐκκόρει κόρη κορώνην, *Exſatura ô puella Cornicem.*

Neque hoc levi conjectura adductus effutio; nam puellæ nubiles ut ominatas consequerentur nuptias, jubebantur opimum prandium dare Cornici; quod ex Phœnice Colophonio, qui citatur ab Athenæo *Libro octavo* colligere licet, ubi Coronistæ, hoc est Circulatores, Cornici loquutulejæ, quam circumferebant, emendicant stipem, & prandium ad fores patrisfamilias: Accedit autem virgo nubilis, & ficus affert pro prandio Cornicis; ex quo æruscatores illi precantur, ut illustrem & locupletem maritum nanciscatur; quod Cornicem conjugii Hieroglyphicum tam impense colat. Versus autem Phœnicis sunt, ubi diu Metragyrtæ illi rogarunt,

Ω παῖ θύραν ἄγκλινε· πλοῦτος ἤκουσε,
Καὶ τῇ Κορώνῃ παρθένος φέρει σῦκα.
Θεοὶ, γένοιτο μετάπεμπτος ἡ κόρη,
Κἀφνειὸν ἄνδρα κὠνομαστὸν ἐξεύροι·
Καὶ τῷ γέροντι πατρὶ κοῦρον εἰς χεῖρας,
Καὶ μητρὶ κούρην εἰς τὰ γοῦνα κατθείη.
O puella fores aperi. Plutus audivit,
Et Cornici Virgo affert ficus.
O Dii, fiat multis procis expetita puella,
Et locupletem virum & celebrem nanciscatur,
Senique patri filiolum in manus,
Et matri filiolam in genua deponat.

Hæc opinor multum ad hujus loci interpretationem faciunt, & simul gravium Auctorum, de Cornice in nuptiis invocata, & de puellarum erga Cornicem cultu, judicia satis confirmant; quibus etiam addi potest, quod habet Pausanias in *Messenicis* de Cornice ænea, in fundamentis

mentis Coroneæ urbis inventa, quam licet colligere ibi gentilitio ritu cultam fuiſſe. Videre eſt quoque apud Feſtum hujus ſuperſtitionis relicta Romanis veſtigia. Nam erat (inquit) *Corniſcarum Divarum Lucus trans Tiberim, Cornicibus dicatus, quod in Junonis tutela eſſe putabantur.* Cujus rei nulla commodior eſt ratio, quam quæ ab Horo affertur, quod Cornix ſit conjugalis amoris Symbolum. Mares enim fœminis connubio juncti nunquam ad alteram divertunt Cornicem, ac ne ipſa quidem fœmina quoad vivit ad alterum marem; quod ſi mors divortium fecerit, qui ſuperſtes eſt e conjugibus, perpetuum ſibi indicit cælibatum.

Cap. II. οὐρανίαν δὲ, οὐ γὰρ ἀρέσκει &c.] Noli exiſtimare Uraniam Ægyptium eſſe vocabulum, ſed ne Græcum quidem, hoc præſertim ſenſu. Nam præter nomen Muſæ proprium, οὐρανία nihil ſignificat, niſi forte ludum pilæ, cujus meminit Julius Pollux: Ἡ δὲ οὐρανία, ὁ μὲν ἀνακλάσας αὐτὸν, ἀπορρίπτει τὴν σφαῖραν εἰς τὸν οὐρανόν. τοῖς δ' ἦν ἀλλομένοις φιλοτιμία, πρὶν εἰς γῆν αὐτὴν ἐμπεσεῖν, ἁρπάσαι. *Urania eſt ludi pilæ genus, cum hic quidem reclinans ſeſe, pilam in cœlum projicit: illis vero aſſiſtentibus cura eſt, priuſquam terram contingat, arripere.* Quem ludum invenias deſcriptum ab Homero. Horus igitur οὐρανίαν dixit pro cœlo, ad imitationem alicujus verbi Ægyptii generis foeminini. Sed ne longius inquiramus, Pindarus certe *Olymp. Od.* I. ſi non οὐρανὸν, ſaltem αἰθέρα foeminino genere protulit, ἐρήμας δι' αἰθέρος. Mox ſubobſcura ſunt hæc verba: δραχμὰς δὲ δύο, διότι παρ' Αἰγυπτίοις μονάς ἐστιν αἱ δύο γραμμαί. μονὰς δὲ παντὸς ἀριθμοῦ γένεσις· εὐλόγως οὖν δύο δραχμὰς βουλόμενοι δηλῶσαι, γῦπα γράφουσιν, ἐπεὶ μήτηρ δοκεῖ, καὶ γένεσις εἶναι, καθάπερ καὶ

ἡ μο-

ἡ μονάς. Quæ Pierius ita reddit: *Si drachmas duas ostendere voluissent, Vulturem ponebant. Caussam nonnulli commenti sunt: quia unitas apud Ægyptios duarum drachmarum instar æstimatur, unitas vero cum binario totius est numeri generatio. Merito itaque si drachmas duas indicare vellent, Vulturem pingebant, quandoquidem & generationis & matris prærogativa polleat, perinde ac unitas ipsa una cum binario numeros omnes generat.* Hæc παραφραστικῶς & parum fideliter: nam cum Horus dixisset Monadem esse generationem & principium numerorum, hic semper addit, *Unitas cum binario*; sed binarii nusquam Horus meminit: non enim binarius principium dicitur numerorum, sed ipsa unitas. Deinde multum laborat in explicandis illis duabus drachmis, per quas putat cor significari, cum tamen hic de ea re nulla sit quæstio. Ego sic existimo, δραχμὰς pro γραμμὰς in hunc locum irrepsisse; nam quod de lineis, non de drachmis sit sermo, declarat quod statim sequitur, παρ' Αἰγυπτίοις μονάς ἐστιν αἱ δύο γραμμαί, *apud Ægyptios duæ lineæ unitatem significant.* Cur autem hoc binario linearum unitatem significarent, hic nodus est, qui ut facilius solvatur, primum statuendum, quod ex Pythagora, Damascio, Synesio & cæteris notum est, Deum appellari Μονάδα, *Unitatem:* Signum autem Dei, & magni mysterii, apud Ægyptios fuit duplex linea, quarum altera alteri in perpendiculi modum ductæ substerneretur. Cujus rei cum ab iis ratio quæreretur, nulla alia suppetebat, nisi quod hæc divini cujusdam mysterii significatio esset. Quamobrem & per easdem lineas in crucis modum compositas, quas ita reverebantur, & *Magnæ Unitatis*, hoc est, Dei Hieroglyphicum ducebant, incerti quid pingerent, Crucis sacrosan-ctum

ctum mysterium apud hanc gentem adumbratum graves Auctores tradunt. Isidorus *Lib.* 1. Origenes *Cap.* 3. Ruffinus *Lib.* 11. *Cap.* 29. Socrates *Lib.* 5. *Cap.* 17. Sozom. *Lib.* 7. *Cap.* 15. Niceph. *Lib.* 21. *Cap.* 16. adduntque sub Theodosio Imperatore cum solo æquarentur templa, in Serapidis Sacrario Hieroglyphicas compertas esse Literas, quæ Crucis præferrent formam.

Cap. 12. Ηφαιστον δὲ γράφοντες, κάνθαρον &c.] Non possunt ista congruere: Nam quomodo uni duo Symbola inter se opposita responderent? Scribe, Ηφαιστον δὲ γράφοντες, κάνθαρον ζωγραφοῦσι, Αθηνᾶν δὲ καὶ Ηφαιστον γῦπα καὶ κάνθαρον. *Vulcanum indicantes, Scarabæum pingunt, Minervam vero simul cum Vulcano, Vulturem & Scarabæum.*

Cap. 13. Θεὸν δὲ ἐγκόσμιον] Merceri versio, *Deum pulchre ornatum:* Repono, *Deum mundo inhabitantem.* Divinam enim providentiam significat per Universum commeantem. Quinque autem illæ Stellæ sunt, opinor, reliqui Planetæ, excepto Sole & Luna; Nam Stellæ nomine censeri non solent.

Cap. 14. ἰχθυώμενον ἄργον] ἰχθυώμενον ἄρτον hic aliquis verterat, *panem ex piscibus*: Imo intellige *panem jusculo piscis intinctum.* Nam quod ait Clitarchus, Oritas panem ex piscibus fecisse, hoc perrarum est, nec Ægyptiis consuetum.

Cap. 15. βασίλειόν τε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς &c.] Videre est hic in picturis (editionis scilicet Merceri) cynocephalum cum regia corona, & Interpres quidem pingit, *regium insigne capite gestantem:* quam sententiam secutus est quoque Pierius: *Ad cynocephali*, inquit, *speciem addebant, ut manus in cœlum sublatas haberet, & diadema regium capite gestaret.* Nusquam tamen hoc apud Horum invenies, a

quo hoc Symbolum depromtum eſt : fefellit Eruditos Viros hic textus, βασίλειον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα, itaque ſtatim arripuerunt, quod occurrebat, & βασίλειον *coronam* interpretati ſunt; ſed nunquam cynocephalos coronatos Horus Apollo conſtituit. Quid igitur dicendum? τὸ βασίλειον nomen, & βασίλειος, regium vel regale proprium ſignificat. Itaque non modo ad coronam ſignificandam traducitur, ſed ad illud omne, quod regem ſpectat: unde βασίλειος, & βασίλειον dicitur, quod in quaqua re obtinet principatum; & eſt veluti aliorum principium, atque exemplar. Igitur Hieroglyphicorum Scriptores Prototypa Imaginum & Symbolorum, quorum primaria & uberior eſt ſignificatio, appellant βασιλεῖς. Ut enim rex vivus & ſpirans longe præſtantior eſt imagine, quæ ad ejus ſpeciem expreſſa eſt, (Nam quidquid perfectionis eſt in imagine, longe excitatius lucet in exemplari tanquam in fonte & origine) ita fit, ut Luna appelletur βασίλειος, hoc eſt exemplar, & ἀρχέτυπος, Cynocephalus vero fit τὸ βασιλευόμενον. Et ita Cynocephalus dicitur habere βασίλειον in capite; quia Prototypum ſuum, Lunam ſcilicet, in imagine ſuo capiti imminentem defixis intuetur oculis. Et ne videar illud gratis aſſumere, ex ipſo Auctore comprobo, ubi ad *Hieroglyphicum* 11. *lib.* 1. cum dixiſſet, vultures omnes eſſe fœminas, itaque ad ſignificandum quidquid eſt muliebre, recte aſſumi vulturem, quia in eo genere præſtantiſſimum eſt, & quaſi regula cæterorum, utitur eodem nomine βασιλεὺς: ſic enim habet; καὶ τὸ τῶν γυπῶν δὲ (ὡς προεῖπον) γένος, θηλειῶν ἐστὶν γένος μόνον. δι᾽ ἣν αἰτίαν καὶ παντὶ θηλυκῷ ζωδίῳ, Αἰγύπτιοι γῦπας ὡς βασίλειον ἐπιτιθέασιν. *quin & vulturum genus, ut jam expoſui, fœminas tan-*

tantum complectitur. Quam ob causam & cuivis fœminei sexus animanti Ægyptii vulturem ut in eo sexu principem ac primarium apponunt. Nemo hic βασίλειον Coronam & Diadema, nisi absurde, interpretatus fuerit.

Cap. 16. ἐν τοῖς ὑδρολογίοις αὐτῶν Αἰγύπτιοι κυνοκέφαλον) Ægyptiorum Horologiis sive Clepsydris insculptum fuisse constat Cynocephalum, e cujus natura guttatim aqua deflueret, sed miræ his in verbis ambages, ἕως τῆς οὐρᾶς τρίχα διείραντες. Interpretes sic reddunt: *Remedium hoc excogitarunt, ut quicquid pilorum est ad caudam usque abradentes, pro hujus crassitudine ferream quandam fistulam ad aquam excernendam fabricentur.* Quæso, quid hic faciunt pili, & quorsum abradi dicuntur? Existimarunt credo in clepsydris vivum animal statui, non effigiem animalis insculpti, cum de abradendis pilis ad emissionem aquæ loquantur. Num tota hæc versio magnas ineptias admittit? Si licet in re valde perplexa conjicere, ubi illi legunt τρίχα διείραντες, & perperam vertunt *pilos abradentes*, nam διείρειν nunquam *radere* significat, existimo restituendum τρίπα vel τρύμα διείραντες. Errore Librariorum forte scriptum est κ pro π, ut sæpe fit, & τρίκα positum pro τρίπα: Hic aliquis Tyro in Græcis pulchram emendationem facere se existimavit, si τρίχα pro τρίπα reponeret, & ita latam errandi ansam dedit. Nomen autem τρίπα Græcis recentioribus idem est, ac τρύμα sive ὀπὴ *foramen*. Et eo quidem utitur Corona Pretiosa, Liber Græcus, qui sæpe citatur in Meursii Lexico. Nemini porro mirum videbitur, si Philippus Hori interpres, Græcus recentior, hoc vocabulum usurparit, cum ὄρδινον pro *ordine*, πάτρωνα pro *patrono*, & similia habeat. Existimo igitur germanam vocem esse τρίπα, & ita lego, ἕως τῆς οὐρᾶς

τρίπα διείραντες πρὸς τὸ ταύτης πάχος σίδηρον κατασκευάζουσι πρὸς τὴν προκειμένην χρείαν. Cynocephali effigiem, vel potius vasculum in ejusdem animalis formam edolatum, ad caudam usque, vel ad membrum & naturam, quæ per caudam significatur, perforant, per foramen autem ferream fistulam seu canalem trajiciunt, quo æquabilior fiat per ferreum sive æreum Epistomium, aquæ defluentis emissio: *διείρειν* autem *τρίπα* recte dicitur, quasi insubulare vel subula facere foramen. De ista Clepsydræ fabricatione & foramine, sic scribit Aristoph. Scholiastes in Vespis, *κλεψύδρα ἀγγεῖον τετρημένον, ἐν ᾧ ὕδωρ ἔβαλλον καὶ εἴων ῥεῖν ἄχρι τῆς ὀπῆς. Clepsydra vas perforatum, in quod aquam effundebant, & sinebant fluere usque ad foramen.* Et rursus ab eo appellatur *ἀγγεῖον ἔχον μικροτάτην ὀπὴν, πρὸς πυθμένα.* Apuleius quoque formam ejus attigit, cum sic describit: *Hic rursus præconis amplo boatu citatus accusator quidam senior exurgit, & ad dicendi spatium vasculo quodam in vicem colli graciliter fistulato, ac per hoc guttatim defluo, infusa aqua populum sic adorat.* Porro de usu Clepsydrarum in foro supervacaneum arbitror hic pluribus inculcare. Lege ibidem, *ἵνα μὴ εὐρύτερον τὸ κατασκεύασμα ὑπάρχῃ*, & Latine redde, *ne vero latior sit machina:* ubi Interpres cum sua Periphrasi sensum non assequitur, *Ne foramen illud acute artificioseque confectum.* Non enim de foramine intelligendum, sed *περὶ μορίου*, de illa animalis parte sculpta in Horologio & in modum tubi fistulata, vel de vasculo in Cynocephali formam artificiose dolato. Cæterum de hac divisione horarum ex Cynocephali observatione mentionem fecit Victorinus in Commentariis ad Rhetoricos Ciceronis.

Cap. 21. *ὃν καλοῦσιν Αἰγύπτιοι νοῦν*] Congruentia dicit Hesychio

sychio, qui in Dictione νοῦς, ait eam significare ψυχὴν, ποταμὸν, & μονάδα. Hic igitur fluvius est Nilus.

Cap. 34. πλημμύραν] Mercerus hic interpretatur *inundationem*: ex qua certe interpretatione ratio, quæ affertur ab Oro, inepta limato saltem Lectori videbitur, & ridicula. Nota ex Hesychio, πλημμύραν duo significare, ῥεῦσιν ὕδατος, & πλῆθος. In hoc loco designat *multitudinem*, non *inundationem*. Unde manifesta ratio est, cur Phœnix πλῆθος significet, quia Solis Hieroglyphicum est, qui πολὺς nominatur. Posset quidem inundationem significare, sed in alium sensum torquenda esset hujus Symboli ratio.

Cap. 35. διὰ πεντακοσίων ἐτῶν παραγίνεται] De hac Phœnicis ætate non consentiunt Auctores. Mille annos eidem tribuit Nonnus. Septem millia Chæremon Ægyptius, ut est apud Joannem Tzetzem. Trecentos & quadraginta Albertus. *Cum Phœnicis vita magni anni fieri conversionem rara fides est inter auctores* (inquit Solinus) *quamvis eorum plurimi magnum annum non quingentis & quadraginta, sed duodecim millibus nongentis quinquaginta quatuor annis constare dicant*. Difficile est in re tam fabulosa aliquid certum statuere. Quod autem ait, *fertur siquidem Sole*, &c, id Ægyptiis, non Phœnici tribuendum. Itaque, quod inconcinne hic Author dixit, λέγεται γὰρ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἡλίῳ χαίρειν ὑπὸ Αἰγυπτίων, corrigendum, λέγονται γὰρ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων ἡλίῳ χαίρειν Αἰγύπτιοι.

Cap. 38. ἐστι δὲ παρὰ τοῖς ἱερογραμματεῦσι] Cave ἱερογραμματεῖς confundas cum Arpedonaptis, quorum meminit Clemens Alexandrinus *Stromatum Libro Primo* cum luculento Democriti testimonio, qui suam eruditionem intemperantius prædicans scribit: καὶ λογίων ἀνθρώπων πλείστων ἐσήκουσα,

καὶ γραμμέων συνθέσιος μετὰ ἀποδείξιος οὐδείς με παρήλλαξεν, οὐδ' οἱ Αἰγυπτίων καλεόμενοι Αρπεδονάπται. *Et homines doctos audivi plurimos, & in componendis cum demonſtratione lineis nemo me adhuc ſuperavit, nec qui Ægyptiorum quidem vocantur Arpedonaptæ.* Ubi Arpedonaptas colligas eſſe Ægyptiorum Mathematicos. At ἱερογραμματεῖς de genere erant Sacerdotum; & iidem qui apud Aſſyrios ἱερῶν λόγων ἑρμηνευταὶ, ut author eſt Lucianus in Macrobiis. Siquidem Ægyptiorum ſacris & doctrinis præfecti nunc ἱερόφοροι & ἱεροσόλοι appellantur, ὅτι τὸν ἱερὸν λόγον περὶ θεῶν, πάσης καθαρεύοντα δεισιδαιμονίας, καὶ περιεργίας, ἐν τῇ ψυχῇ φέροντες, ὥσπερ ἐν κίσῃ, καὶ περιστέλλοντες, *Quod ſacram doctrinam ab omni ſuperſtitione & curioſitate puram, in animo ſuo, tanquam in ciſta, geſtant, atque continent*, ut diſerte notavit Plutarchus: nunc ἱερογραμματεῖς, qui non tantum Sacrarum Literarum Notarii fuerunt, ut quidam apud Diodorum interpretati ſunt, ſed Sacræ Doctrinæ Interpretes: eoſdem vates fuiſſe innuit Suidas, cum ait, οὗτοι παρ' Αἰγυπτίοις ἦσαν δεινοὶ, καὶ περὶ τῶν μελλόντων τὴν ἀλήθειαν εἰπεῖν, additque unum ex iis Regi Ægyptiorum prædixiſſe, futurum Iſraelitam virtute & gloria clariſſimum, qui Ægyptiorum imperium deprimeret: Moyſen ſcilicet innuebat. Iidem etiam erant Phylacteriorum ſcientiſſimi; quorum author pervetuſtus fertur Jachim in ea gente περιάπτων καὶ ἐπαοιδῶν ἔμπειρος. At vero cum Horus deſcribat, ἱερογραμματέα τέλειον, πολλὰ μελετῶντα, ὑλακτοῦντα τε συνεχῶς, καὶ ἀπηγριωμένον, μηδενὶ χαριζόμενον, facile oſtendit ſacros illos Scribas, legibus & diſciplinæ præfectos fuiſſe. Tales enim erant antiquitus Ægyptiorum Sacerdotes. Hi namque, ut Senatus Principes, Regi præſto ſemper aderant,

rant, qua opera, qua consilio, qua doctrina ipsum adjuvantes; tum ex Astrologia & Astrorum inspectione futura divinando, tum ex Sacrorum Librorum annotatis res gestas cum utilitate interpretando. Unde a cunctis oneribus erant immunes, & primas a Rege honoris & potestatis obtinebant: πάντων ἀτελεῖς, καὶ δευτερεύοντες μετὰ τὸν βασιλέα, ταῖς δόξαις καὶ τῇ ἐξουσίαις. Præterea sceptrum commune cum Regibus habebant, quod ad honorem agriculturæ, sicut & Æthiopes, in formam aratri effingebant, ut licet ex Diodoro colligere. Et illi quidem primis temporibus Ægyptiorum Sacerdotes hanc dignitatem obtinuerunt. Nam postquam sub Romanorum imperio Ægyptus esse cœpit, nihil his hominibus contemptius; quippe qui ex sacrificis, in viles Chaldæos, haruspices, & aliptas degenerarunt; quod licet ex Hadriani Epist. apud Phlegontem colligere, quæ refertur a Flavio Vopisco in *Saturnino*, statim a principio. Ubi præcautione opus est, ad diluendam Hadriani Imperatoris calumniam, qui perverse & malitiose Christianos cum Isiacis Sacerdotibus confundit, & iisdem Serapidis cultum imponit his verbis: *Ægyptum, quam mihi laudabas Serviane charissime, totam didici levem, pendulam, & ad omnia famæ momenta volitantem. Illi qui Serapin colunt Christiani sunt; & devoti sunt Serapi, qui se Christi Episcopos dicunt.* Hæc admodum perfidiose, nisi velis hac ratione excusare, quod de Apostatis loquatur; qui, ut est in Actis Epimachi Ægyptii Martyris, apud Græcum Martyrologum, τὸν Χριστιανισμὸν κρύπτοντες τὴν ἀσέβειαν ὑπεκρίνοντο, *tecto Christianismo impietatem simularunt.* Pergit Hadrianus, *Nemo illic Archisynagogus Judæorum, nemo Samarites, nemo Christianorum*

rum Presbyter, (quod de hæreticis Christianæ pietatis simulatoribus intelligendum) *non Mathematicus, non Aruspex, non Aliptes.* Ex quibus intelligere licet, ad quas sordes impiorum sacrificorum natio devenerit. Hoc ipsum plenius ostendit Divus Cyprianus, ubi Senatorem a Christiana fide Apostatam, atque ad Serapidis & Isidis cultum nefarie abreptum insectatur, simul Ægyptios Sacerdotes, in quorum Collegium cooptatus fuerat, describit his verbis;

Namque Sacerdotes tunicis muliebribus idem
Interius ritum cultu interiore fatentur,
Idque licere putant quod non licet: unde per orbem
Leviter incedunt, mollita voce loquentes,
Lapsatosque tenent extenso pollice lumbos,
Et proprium mutant vulgato crimine sexum:
Cumque suos celebrant ritus, his esse diebus
Se castos memorant; At si tantummodo tunc sunt
Ut perhibent casti, reliquo jam tempore qui sunt?
Sed quia coguntur saltem semel esse pudici,
Mente fremunt, lacerant corpus, funduntque cruorem.

Quæ illic Cyprianus de vestibus, & flagitiosissimis moribus prosequutus est, copiose describit Apuleius, ubi nominat indusia, mitellas, crocotas, virgatas vestes, cœnosa pigmenta, & cætera: *Die sequenti*, inquit, *variis coloribus indusiati, & deformiter quisque formati, faciem cœnoso pigmento obliti, & oculis obunctis graphice prodeunt, mitellis, & crocotis, & carbasinis, & bombycinis linteis. Quidam tunicas albas in modum lanciolarum quoquoversum fluente purpura depictas, cingulo subligati, pedes luteis indu-*

ti

ti caleeamentis. Mox de eorum phanaticis furoribus differit plenius: Quorum rituum pleraque etiam primis temporibus in usu fuisse, declarat Herodotus, ubi animadvertit eos derasos fuisse, circumcisos, veste linea, & calceis papyraceis indutos, frigida interdiu ter, noctu bis lotos, & in Deorum suppliciis frequenti diverberatione sua sponte cæsos. Proximi erant Sacerdotibus ἐνταφιασαὶ & ταριχεῦται, qui cadavera maxime Sacrorum Animalium curabant, quos, ut ait Diodorus, πάσης μὲν τιμῆς καὶ πολυωρίας ἀξιοῦνται, τοῖς τε ἱερεῦσι συνόντες, καὶ τὰς εἰς ἱερὸν εἰσόδους ἀκωλύτως, ὡς ἱεροὶ, ποιοῦνται. *Omni honore atque cultu dignantur: Nam sacerdotibus familiares sunt, & in sacrarium ut qui sacri sunt, libere ingrediuntur.* Tanta autem superstitione & apparatu sacra animalia funerant, ut Curatorem funeris unius animalis, totas facultates suas satis luculentas impendisse, & insuper quinquaginta talenta a Ptolemæo fœneratum memoret Diodorus. Verum quoniam inter officia Sacerdotum est aliquod discrimen, operæ pretium est, de hac re audire Clementem Alexandrinum, qui totam hanc Sapientum & Sacerdotum Ægyptiorum seriem disertissime tradit *Stromatum libro sexto p.* 465. Primus, inquit, procedit is, qui vulgo Ωδὸς nominatur, unum aliquid afferens ex Symbolis Musicæ. Eum dicunt oportere duos Libros tenere ex Libris Mercurii, ex quibus unus quidem continet hymnos Deorum, alter vero rationes vitæ regiæ. Post Cantorem vero procedit, ὁ Ωροσκόπος, ὡρολόγιον τε μετὰ χεῖρα καὶ φοίνικα Αστρολογίας ἔχων σύμβολα. *Horoscopus gestans in manu Horologium & palmam Astrologiæ Symbola*. Eum quatuor Libros Mercurii de Astrologia oportet semper promptos in ore habere. Deinceps autem ὁ Ιερογραμματεὺς, ἔχων πτερὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, βιβλίον ἐν

χερσὶ, καὶ κανόνα, ἐν ᾧ πότε γραφικὸν μέλαν, καὶ σχοῖνος, ᾗ γράφουσι. *Prodit*, inquit, *Scriba Sacrorum alas habens in capite, & librum in manibus, & regulam, atramentum præterea ad ſcribendum, & ſtylum junceum, quo ſcribunt.* Hunc oportet ſcire ea, quæ vocantur Hieroglyphica, & Mundi Deſcriptionem, & Geographiam, & ordinem Solis & Lunæ, & quinque Errantium Stellarum, Aegyptique Chorographiam, & Nili deſcriptionem, tum inſtrumentorum, ornamentorumque ſacrorum, tum locorum conſecratorum, menſuras præterea, & quæcumque ad templa & res ſacras attinent. Deinde ſequitur, Στολιστὴς ἔχων τε τὸ δικαιοσύνης πῆχυν, καὶ τὸ σπονδεῖον, *Stoliſtes ſeu Ornator, qui juſtitiæ cubitum & calicem ad libandum geſtat.* Is ſcit omnia, quæ ad diſciplinam & ſacrificia, primitias, hymnos, preces, pompas denique & dies feſtos ſpectant. Poſt omnes exit Propheta, προφανὲς τὸ ὑδρεῖον ἐγκεκολπισμένος, ᾧ ἕπονται οἱ τὴν ἔκπεμψιν τῶν ἄρτων βαστάζοντες. *Qui ſpectabilem in ſinu geſtat hydriam, quem ſequuntur, qui emiſſos panes portant.* Is, ut qui ſit Sacrorum Præfectus, ediſcit Libros decem, qui vocantur Sacerdotales, de Diis & legibus, & univerſa Sacerdotum diſciplina. Meminit quoque eo loco Παστοφόρων, qui ſex Mercurii Libros de Medicina ediſcunt, hoc eſt, de Anatomia, & morbis, inſtrumentiſque Medicis, tum de medicamentis, oculis, & mulieribus. Eos autem eſſe ex ordine Sacerdotum declarat hic locus *Libri Tertii Pædagog. Cap.* 2. ubi deſcribens eum, qui idola oſtendit, παστοφόρος γάρ ἤ τις ἄλλος τῶν ἱεροποιούντων: ex quo apparet fuiſſe quemdam Æditunm, de quo dico ad *Symbolum* 41. *Lib.* 1. Ex eo Clementis loco facile confutes eos, qui exiſtimarunt omnes Ægyptiorum Sacerdotes communiter vocari Prophetas;

quod

quod ſenſiſſe videtur Diogenes Laertius, cujus auctoritate adductus Criticorum aliquis, in hoc Antinoi monimento, ΑΝΤΙΝΟΩ ΣΥΝΘΡΟΝΩ ΤΩΝ ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ ΘΕΩΝ Μ. ΟΥΑΠΙΟΣ ΑΠΟΛΛΩΝΙΟΣ ΠΡΟΦΗΤΗΣ, προφήτην, hic dicit eſſe ἱερέα, abuſus communi nomine proprii loco, nec ſatis ea diſcriminans, quæ apud Ægyptios (ut doctiſſime oſtendit Clemens) inter ſe diſtincta erant.

Cap. 39. καὶ ἀνατετμημένα θεωρεῖ τὰ ὑπ' αὐτοῦ κηδευόμενα εἴδωλα] Turbatum eſt in hoc loco, & puto reſtituendum ἀνατεταμμένα. Quam enim ridiculum eſt, hæc verba de Pollinctore accipere, & cum Interpretibus dicere, *Quod nuda & reſecta, quibus juſta facit, ſimulachra contemplatur?* Et ubi Pollinctor juſta facit, hoc eſt, ſepelit ſimulachra? & ſimulachra in partes conciſa? Eſto, Pollinctores funerarint ſacra animalia, prius diſſecta unguentisque oblita, non tamen hoc ſimulachris aureis & marmoreis unquam factum legitur; quod per ſe ineptum eſt. Hæc igitur verba de Cane intelligenda ſunt, γυμνὰ καὶ ἀνατεταμμένα θεωρεῖ τὰ ὑπ' αὐτοῦ κηδευόμενα εἴδωλα, *nuda & explicata ſpectat, quæ cuſtodit, Deorum ſimulachra.* Nam κηδεύεσθαι non ſemper funerare, ſed curare & ſervare ſignificat. Quod autem canes cuſtodiæ Templorum & Simulachrorum adhiberentur, ne quid auri argentive ex iis abraderetur, aut etiam gemmæ, quibus parietes ſacri apud Ægyptios collucebant, furto ſubducerentur, ex Horo colligere licet, & Æliano de *Animalibus.* Porro quos hic ἐνταφιαστὰς ſeu Libitinarios deſignari vides ab Horo, publici funeris Curatores, eorundem cætum apud Chriſtianos in Orientali Imperio ἀσηκητήριον dictum fuiſſe notat Vir Eruditus; non tamen evincit iis, quas affert, rationibus. Nam quod ex

Novella Justiniani 59. citat, ἑκάστῃ κλίνῃ ἀσκητήριον δίδοσθαι, ἀσκήτας aliquot exequiis mortuorum fuisse deputatos confirmat, non tamen inde recte colligit, ἀσκητήριον fuisse proprie quod funera curabat, quasi definire vellet, ἀσκητὴν esse ἐνταφιαστήν; quod minime dici potest, ubi propria verbi significatio quæritur. Neque enim si Apelles sit pictor & orator, ideo pictorem definiens, dicam, *Pictor est orator*.

Cap. 40. περιστιθέασι τῷ κυνὶ καὶ βασιλικὴν στολὴν &c.] Recte hic animadvertit Vir de nostra Societate Eruditus, unam copulativam καὶ pervertere sensum. Depingenda est ut Regis statua veste ad pedes strata, quam canis custodiat, & restituendum, προστιθέασι τῷ κυνὶ βασιλικὴν στολὴν παρακειμένην καὶ σχῆμα γυμνόν.

Cap. 41. Παστοφόρον δὲ σημαίνοντες] Interpres vertit, *sacrum pallium gestantem*, perperam meo quidem judicio. Nam si verbi significatio spectanda est, D. Hieronymus in *Isaiam* pastoforium interpretatur thalamum, in quo habitat præpositus templi; in quo παστοφόρος *ædituus* est aliquis potius, quam *sacrum pallium gestans*; quæ verba nimis generalia sunt & obscura. Fefellit Interpretem, quod apud Julium Pollucem παστὸς dicitur, παρὰ τῇ εὐνῇ παραπέτασμα, *velum quod thalamo obtenditur*; ubi cum aliqui Codices Latini *pallium* reddiderint, hic de veste communi accepit: sed debebat animadvertere quod habet Etymologicum Magnum, παστὸς, ἡ ἐκ πετασμάτων ποικίλων κατεσκευασμένη σκηνή. Ubi pastos non pallium tantum, sed thalamus ipse nominatur, quo sensu etiam pastoforium dicitur. Verum hic aliud latet, quod neque Clementis Alexandrini Interpretes pervidere: παστοφόρος, ut constat ex eodem Clemente, est

est ex Sacerdotibus Ægytiorum, & ut facile intelligi potest, Æidituus aliquis; nam dicitur advenas in templum introducere & idola monstrare, σεμνὸν δεδορκὼς, ἢ παῖανα τῇ Αἰγυπτίων ᾄδων γλώσσῃ. Nunc Docti Viri quærunt, quorsum dicatur παστοφόρος; neque enim Deorum thalamos & ædes portat, sed custodit: Manuscriptus aliquis Codex apud Clementem Alexandrinum habet, πλαστοφόρος, distortius quidem, sed apparet ex eo locum esse depravatum: Ego legendum existimo παστόφρουρος, *templi custos*; quo nihil aptius ad Clementis & Hori mentem video: nam ὑπὸ τούτου φυλάττεται τὸ ἱερόν.

Cap. 49. Ἀκαθαρσίαν δὲ γράφοντες, ὄρυγα ζωγραφοῦσιν &c.] Magna in hoc Hierolyphico enodando Interpretum est dissensio. Alii siquidem de Oryge, alii de Coturnice intelligunt. Multum refert utrum de quadrupede, an de ave sermo sit; quod tamen unius litteræ ambiguitate decepti homines, alioqui non imperiti, confudere. Codex Italus, qui Romæ prodiit excusus anno 1599, nomen ὄρυγος de textu expunxit; reliquit tamen illi locum ad marginem, ne plane abrasum videretur: Deinde reposuit ὄρτυγος, Coturnicem pro Oryge. Qua in sententia fuit quoque Pierius *Lib.* 27. haud ita diligens in Hori mente perscrutanda. Mihi vero mirari contigit, quomodo Viris Doctis hæc interpretatio exciderit, quæ ut alia omittam, vel hoc uno argumento refelli quam facillime potest, quod id ipsum animal, de quo hic sermo est, Horus dicat ἐμπροσθίοις σκέλεσιν ἀνορύσσειν τὴν γῆν, *anterioribus cruribus, sive pedibus, terram effodere.* Quæso, cur anteriores hic pedes nominantur, nisi quia sunt & posteriores? at si anteriores sunt & posteriores, apparet animal esse quadrupes,

quod in avem tam cito efformavit Pierius. Deinde ſi avis eſt, & Coturnix, quomodo huic, tanquam equo, inſidentes facit Reges? quod abſurdum eſt. Omnino de Oryge totum Symbolum intelligendum; Primum, quia id omnium pene Codicum fides poſtulat, & ὄρτυγος nomen, ut apparet, non niſi timide in alienam ſedem irrepſit. Secundum, quia quæ hic Orygi tribuuntur ab Horo, eadem quoque comprobat Ælianus de *Animalibus*. Neque enim tantum Orygem dicit, Solem Orientem averſari, ſed etiam adverſus ejus exortum alvum dejicere; quo fit, ut Serapidis cultores tam præpoſterum animal male oderint. Bene igitur in hac parte Mercerus, qui Aldi Codicem ſequutus nihil mutavit. Sed hic poſtea laudatus Interpres poſtquam ad hunc textum devenit, καὶ οἱ ἱερεῖς τοῦτο μόνον τῶν πτηνῶν ἀσφράγιστον ἐσθίουσιν, hoc eſt (ut ipſe interpretatur) *Quare & ſacerdotes unam hanc inter volucres non ſignatam comedunt*: tum idem Mercerus in hunc locum annotat; *Mirum ſane eſt, quod hoc loco Orygem inter volatilia annumeret, quod a nemine quod ſciam, eſt proditum.* Putavit ita Vir minime malus, Oryges alatos ab Horo conſeri, nec mirum eſt, ſi hoc tantopere demiratur, ſed non minus mirandum, quomodo Vir tam emunctæ naris, & in tot Authorum commentationibus volutatus, tam facilem locum ſuo nitori reſtituere non potuerit. *Itaque totum hunc locum* (inquit) *corruptum exiſtimarim, nec qua ratione poſſit reſtitui, ſuccurrit, niſi forte pro* τῶν πτηνῶν, *legimus* τῶν θηρῶν. Si tam audacter in Auctoribus mutare licet, *omnia* (fateor) *erunt protinus alba.* Sed ubi prudentium Criticorum in dictionum mutationibus hæc audacia? Ego exiſtimo, unius & admodum affinis literulæ mutatione

poſ-

posse totam hanc plagam sanari, si dicamus πληνῶν positum pro κληνῶν, quæ germana est lectio. Sed reclamabit aliquis ex Grammaticorum natione, τὸ κτῆνος dici de pecudibus; quod in Orygem ferum animal cadere non potest. Hic quisquis ita objecerit, satisfactum sibi abunde existimet, si Orygem inter pecudes esui aptas videat annumerari a Columella, ubi sic scribit: *Feræ pecudes, ut capreoli, damæque, nec minus Orygum cervorumque genera, & aprorum, modo lautitiis & voluptatibus Dominorum serviunt, modo quæstui ac reditibus.* Unde etiam Juvenalis: *Et Getulus Oryx hebeti lautissima cœna Cæditur.* Est enim Oryx de genere caprearum sylvestrium, bisulcus, & unicornis, ut ex Aristotele & Plinio licet colligere. Oppianus tamen non unum duntaxat cornu, sed plura videtur illi tribuere, dum canit: Ὀξεῖαι κεράων δὲ μετήοροι ἀντέλλουσιν αἰχμαί. Nunc quod reliquum est difficultatis, expediamus: διόπερ οἱ ἀρχαῖοι βασιλεῖς, τοῦ ὡροσκόπου σημαίνοντος αὐτοῖς τὴν ἀνατολὴν, ἐπικαθίσαντες τούτῳ τῷ ζώῳ, διὰ μέσου αὐτοῦ ὡς τινῶν γνωμόνων τὴν τῆς ἀνατολῆς ἀκρίβειαν ἐγνώριζον. *Quapropter antiqui Reges cum sibi ortum nunciaret horarum observator, huic insidentes animali, per medium ipsum velut gnomones quosdam ortus rationem ac tempus accurate certoque cognoscebant.* Primum malim καθίζειν active sumere, & de Horoscopo intelligere, quem Reges jubent Orygem conscendere, ut certius Solis ortum dignoscat. Quod autem habet διὰ μέσου αὐτοῦ, τὸ *per medium ipsum* subobscurum est; nescio enim, quid sibi cogitatione pinxit Mercerus, quasi per medium hoc animal, cui insident intuentes Reges, ortus speculentur: Hic μέσον accipiendum est, pro re interiecta & interposita ad aliquid efficiendum, vel certe uno verbo cla-

clarius dicendum διαμέσου αὐτοῦ, hoc eſt, *ipſius interventu, ipſo mediante.* Nam διάμεσος dicitur antiquis, ut recentioribus μεσίτης, qui ad negotium aliquod conciliandum intervenit, & ſic ὄρυξ hic διάμεσος nominatur, quod beneficio hujus naturalis propenſionis, qua Solis primas faces prævidet, tempora diſcernant Horoſcopi. Jam quod ad interpretationem eorum verborum attinet, διὸ οἱ ἱερεῖς τοῦτο μόνον τῶν κτηνῶν ἀσφράγιστον ἐσθίουσιν, *Sacerdotes unam hanc inter volucres non ſignatam comedunt:* Viſa eſt Interpreti ſuſpecta vox ἀσφράγιστος, & forte (inquit) legendum ἀσφάγιστος; ſed omnino retinenda vetus lectio ἀσφράγιστος. Declarat Herodotus, ubi oſtendit, vetitum eſſe Sacerdotibus ſub pœna capitis, ne victimam aliquam immolent, quam prius ſigillari annulo non ſignarint, ἀσήμαντον δὲ θύσαντι θάνατος ζημίη ἐπικέεται. Horus hic Orygem ſolum excipit, eam opinor ob cauſſam, quod quæ Deorum ſigillo eſſent impreſſa, in Deorum poſſeſſionem tranſcribi viderentur: at nefas erat, Orygem execratum animal Dei, maxime Solis, nota inurere, & quaſi ejuſdem peculium facere.

Cap. 59. Βασιλέα δὲ κάκιστον] Si recte expendatur Hieroglyphicum, nomen κάκιστον ſenſui repugnat. Itaque Pierius legit κάλλιστον: Mallem tamen κράτιστον, cum potentiſſimum regem deſignari dicat, qui univerſo terrarum orbi imperitet.

Cap. 69. αὐτότοκον γὰρ καὶ κατωφερὲς τὸ ζῶον] Quid facit hic αὐτότοκον, quod Mercerus vertit *ad partum facile & maxime proclive*; at Trebatius, *eſt hoc animal rotundum & promiſcue parit*? Nugæ: Lege, αὐτόκυπτον καὶ κατωφερὲς τὸ ζῶον, *ſuapte natura cernuum & inflexum animal:* quo nihil ad ſenſum accommodatius.

Cap.

Cap. 2. Lib. 2. Καὶ ἀετοῦ νεοσσὸν &c.] Hoc Hieroglyphicum ut breve, ita difficile est: Primum Mercerus emendat ἀετοῦ νεοσσὸς pro νεοσσόν. Ego veterem lectionem retineo, cum bis in Horo constanti Veterum Codicum fide ita legatur. Non advertit Mercerus, quod doctiores Grammatici notant, recentiores Græcos (ex quorum numero est hic Auctor Hori μεταφραστής) nonnunquam accusativis nominativorum loco abusos. Sic Nicetas in *Alexio Angelo* θυγατέρα dixit pro θυγάτηρ: τῷ βασιλεῖ δὲ τῷδε καὶ τρίτη θυγατέρα ἦν Εὐδοκία τοὔνομα. Sic Corona Pretiosa, Græcus Liber, θυρίδα in nominandi casu pro θυρὶς habet. ἀῤῥενογόνος autem non tantum *masculus* est, sed *mares generans*. Vox κυκλοηδὸν omnino depravata est: Mercerus reponit κυκλοειδές, & interpretatur *orbiculatum*: Sed quis tales sensus probare possit? Quod *aquilæ pullus orbiculatum quid significet*. Vide num legendum sit τυλοειδῆ: τυλοειδὴς est *calli speciem habens*, & per Metaphoram *robustus*: sic autem Aquilæ pullus innuet masculum, fortem, & robustum, qui ex diuturno labore callum contraxerit. Non occurrit, quomodo aliter hanc cicatricem obducamus.

Cap. 3. Δύο πόδες] Hoc Hieroglyphico ubi legitur, Δύο πόδες συνηγμένοι καὶ βεβηκότες δρόμον ἡλίου τὸν ἐν ταῖς χειμεριναῖς τροπαῖς σημαίνουσι, *Gemini pedes simul compacti & progredientes, solis cursum cum in solstitio est hyberno, significant*, variæ sunt lectiones. Et primum quidem Manuscriptus liber, pro δύο πόδες habet δύο πολύποδες. Pierius *Hieroglyphicωn Lib*. 27. *Cap*. 29. non est admodum pugnax, quo minus duo Polypi ad hibernum solstitium denotandum simul colligati exprimantur: *Impressorum*, inquit, *Codicum lectio, quæ est* δύο πόδες, *nequaquam displicet:*

cet : ſed ſi progreſſum exprimere volueris, videndum eſt, ſi pedes illigatos pinxeris, qua ratione id tuearis. Hæc ille, quorum nullam auctoritatem, nullam affert rationem. Et certe nullus opinor Veterum invenietur, qui ullam partem Polypi ad Solem ſignificandum unquam uſurparit; quamquam ut nihil eſt in iſtis Symbolis tam alienum, quod non aliquo cultu orationis, & rationis ſpecie ſplendeſcat, poſſet illud fortaſſe dici, Polypum recte Solis in hyberno ſolſtitio tarditatem ſignificare, quod ſit, ut ait Ovidius,

— *crinali corpore ſegnis.*

Vel ut canit Oppianus :

Παντοίας στροφάλιγγας ὑπὸ σκολιοῖσιν ἱμᾶσι
Τεχνάζων.

Verum quid opus eſſet geminos Polypos ad hoc Symbolum pingere? & ſi ſua natura tardi ſunt, cur vincula, quæ ad frænandam celeritatem expreſſa ſunt, injicerentur? Puto probabilius eſſe, ſi pro δύο πολύποδες, legatur δύο πολλȣ̃ πόδες, id eſt, *duo Solis pedes*, pro *duobus Polypis*; nam Sol πολὺς appellatur, ut conſtat ex eodem Horo. Quid eſt autem aptius ad Solem in ſolſtitio hyberno tarde progredientem ſignificandum, quam Hori ſive Apollinis ſtatuam, cujus pedes inter ſe vincti ſint & impliciti, depingere? At urget Pierius, & quærit, quomodo ſi pedes vincti ſint, progredientur? Difficilius quidem, ſed tamen progredi poſſunt; quod cernitur in ergaſtulariis, qui ita vinciuntur compedibus, ut aliqua ex parte movere ſe, & progredi poſſint; & recte quidem hoc pacto curſus Solis ſignificatur, qui non eſt omnino nullus, ſed tar-

tardior, ut ſtare quodammodo loco videatur. Quamobrem puto legitimam eſſe lectionem, δύο πολλοῦ πόδες συνειργόμενοι, pro συνηγομένοι, καὶ βεβηκότες.

Cap. 20. Ἵππος ποτάμιος] Quomodo Hippopotamus horas ſignificet quærit Pierius *Hieroglyph. Lib.* 29. Et multum quidem laborat, ut explicet, conjecturæ vero, quas affert, paulo videntur debiliores. *Quia depaſcit ſegetes*, inquit, *ante determinatas in diem*, *vel quod interdiu in imis aquis latet*, *noctu in terram egreditur.* Hæc, inquam, rem acrius perpendenti non ſatisfaciunt. Primum nota, in Græco eſſe ὥραν, non ὥρας: ὥρα autem κατ' ἐξοχὴν, ut conſtat, ſæpe vernum tempus ſignificat. Et ita ὥρας, hoc eſt, veris Hippopotamus Symbolum eſſe dicitur, quia vere, ubi primum herbæ pubeſcunt, incipit e Nilo egredi & pabulari, ut habet Nicander in *Theriacis*,

> Χιλοὶ ὅτε χλοάουσιν, νέην δ' ἀπεχεύατο ποίην.
> *Pabula vbi vireſcunt*, & *novam fundunt herbam.*

Dixit autem ἀπεχεύατο pro ἀπεχεύαντο per Enallagen. Aliter etiam explicari poteſt, ſi dicas ὥραν irrepſiſſe pro ἀρὰν, ut Hippopotamus execrationem ſignificet, quo nullum animal execrabilius; nam Patrem interficit, & Matrem comprimit.

Cap. 29. Γράμματα ἑπτὰ ἐν δυσὶ δακτύλοις περιεχόμενα] Parum accurate hoc Philippus expreſſit, cum nullam rationem ſubjiciat, nec quos digitos quasve literas intelligat deſignet; itaque vix conjecturæ anſam reliquit.

Cap. 30. Γραμμὴ ὀρθὴ μία ἅμα γραμμῇ &c] Hoc & hujuſmodi ſigna, ſunt ex hominum impoſitione leviſſimo plerumque fundamento, haud diſſimilia iis, quæ Nicolaus

 Smyr-

Smyrnæus Aſtabaſdas collegit de ſignis numerorum.

Cap. 37. Ὅτε βȣ́λονται ἄνθρωπον ἐξώλη σημῆναι, χοῖρον ζωγραφȣ͂σι] Ægyptiis igitur, Judæis, & Perſis execrationi fuit, contra Samiis honori, qui ſuem pro tutela navium ſumpſerunt: Τὰ Σάμια πλοῖα συὸς τύπον εἶχον ἐν ταῖς πρώραις, Heſychius. Inde explicatur obſcurum Proverbium, quod eſt in Stromateo, Ναῦς δέ τις ὠκύπορος Σαμίη ὑὸς εἶδος ἔχουσα.

Cap. 38. ἐκςοίζοντα τȣ̀ς ἰδίȣς σκύμνȣς] Hic ἐκςοίζειν Mercerus dicit eſſe ἐκ ςοᾶς ἐκβάλλειν; ſed hoc ſine ullo teſtimonio: Lege potius ἐκςίζειν, quod eſt etiam flagellare.

Cap. 51. Ἄνθρωπον προσφεύγοντα τῷ ἰδίῳ πάτρωνι] Πάτρωνος nomen recentioribus Græcis uſurpatum, ut apud Latinos. Scholiaſt. Eurip. Πάτρων, ἐλευθερώσας τὸν ἀργυρώνητον. Heſychius putat quoque centum primos Romuli Senatores πάτρωνας nominatos.

Cap. 53. Γυναῖκα θηλάζȣσαν — τρυγόνα ζωγραφȣ͂σιν] Gravis hic Merceri hallucinatio, & ubi turtures viſi cum mammis & dentibus? Omnino vel nomen τελγὼν poſitum eſt pro veſpertilione, quod unum inter volatilia proprie dicitur τελγεῖν, ut author eſt Julius Pollux, vel Turturis & Veſpertilionis Symbola ſibi invicem proxima, in hac imagine ita fuerunt confuſa, ut τρυγὼν ἀντὶ νυκτερίδος poneretur: Soli enim inter volatilia Veſpertilioni dentes & mammæ tribuuntur ab Auctoribus.

Cap. 57. γεννᾶται ᾗ τοιȣ́τῳ τρόπῳ· ὅταν μέλλῃ τελευτᾶν &c] Quod ait hic, Phœnicem ſe in terram ſummo impetu projicere, unde & vulnus accipit; ex ſanie vero vulneris defluente alium gigni, qui ſimul cum patre moribundo Heliopolin proficiſcitur; hoc neque Chæremon Ægyptius, qui

qui citatur à Tzetze, neque Philostratus & Herodotus, aut ex Latinis Solinus, Lactantius, Manilius, Ovidius & cæteri, qui Phœnicis meminerunt, tradidere: Patrem tamen eundem orbiculari myrrhæ ligno veluti ovo includere, & ad aram Solis deferre meminit Herodotus; sed melius Lactantius de cineribus & reliquiis patris accipit his verbis,

Unguine balsameo myrrhaque & thure soluto
Condit, & in formam conglobat ore pio:
Quam pedibus gestans contendit Solis ad ortum,
Atque aræ residens ponit in æde sacra.

Licitum cuique fuit, in re tam ignota pro arbitrio fingere; itaque pluribus discutiendum non puto.

Cap. 62. αὕτη γὰρ ἑκατέρᾳ τῇ κεφαλῇ ἀναιρεῖ] Miratur Gesnerus, vir multæ lectionis, Salamandras hic dici bicipites, & merito: plagam vidit, non tamen sanavit. Existimarim ego sic legendum, αὕτη γὰρ ἑκατέρω τῇ κεφαλῇ ἀναιρεῖ. *Ignem utrimque*, hoc est, ab utroque latere cingentem, *extinguunt*, & id capite, a quo maxime frigidus humor instillatur, quo Scholiastes Nicandri ignem extingui voluit. Porro, quando audis hominem πυρὶ καιόμενον exhiberi per Salamandram, intellige flammis obsessum, non consumptum.

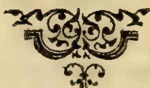
Cap. 78. Καρποδέσμιον παρακολουθοῦντα εὑρήσεις] *Juncturam pedis consequi deprehendes*, inquit Mercerus: valde obscurum est quid velit. Significat potius vinculum & (ut ait Vetus Glossarium) fasciolam aut funem articularium, quam juncturam pedis: Innuitque bovem ita religatum, suum trahere vinculum, nec recte coërceri.

Cap. 94. αὗται γὰρ ἑαυτὰς φυλάσσουσι χρηγορεῦσαι κατ' ὄρδινον] Vox Romana, Græca civitate donata, qua usus est etiam Macarius Xinus adversus *Sarracenos*, & Constantinus in *Tacticis*, λοχαγὸς γὰρ λέγεται ὁ πρῶτος τοῦ στίχου, ἤγουν τοῦ ὀρδίνου.

Cap. 104. Ἄνθρωπον σώζοντα πολλοὺς —— νάρκην τὸν ἰχθὺν ζωγραφοῦσιν &c.] Aliorum quidem Auctorum hoc nemo tradit, sed uno omnes ore contradicunt: Itaque hic Auctor Ori Interpres νάρκην fortasse posuit pro Nautilo seu Nauta pisce, cujus mira in natando industria, de qua vide Aristotelem *Lib.* 9. *de Animal. Cap.* 37. & Oppian. *Lib.* 1. Ἁλιευτικῶν.

Cap. 109. Ἄνθρωπον λάμειαν ἔχοντα] Vide, num λαιμὸν ἔχοντα sit legendum; λαιμὸς est gula: vel certo παροιμιακῶς *Lamiam habere* dicuntur, qui gulam habent aut ventrem insatiabilem. Nam λάμια apud Hesychium est bellua, vel mulier insigni voracitate. Quod autem hic tradit de Scaro, id ipsum habet Aristoteles: *Scaro diversa omnino ventris species est, & ruminare solus piscium quadrupedum ritu creditur.*

Cap. 112. αὕτη γὰρ καταχεθεῖσα, ῥίπτει τὴν ἐν τῇ οὐρᾷ ἄκανθαν] Non de turture ave, sed de pastinaca pisce intelligit, quem Græci τρυγόνα nominant: Spina autem caudæ, est radius sive stimulus, quem hic piscis habet insignem. Dioscor. *Lib.* 2. *Cap.* 22. τὸ κέντρον τῆς οὐρᾶς nominat: βέλος ῥίγιστον Oppianus, qui ejus venenum diserte describit *L.* 2. *de Piscatu*. Lege igitur, *hamo*, ἀγκίστρῳ, non *laqueo*, ut reddit Mercerus, *implicatam Pastinacam*.

JOAN-

JOANNIS CORNELII DE PAUW OBSERVATIONES IN HORAPOLLINEM.

JOANNIS CORNELII DE PAUW OBSERVATIONES IN HORAPOLLINIS

LIBRUM PRIMUM.

ΩΡΑΠΟΛΛΩΝΟΣ] Ita efferendum eſt hoc nomen cum M. S. Auguſtano, Suida, Photio & Euſtathio. Errant, qui ΩΡΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ſcribunt diviſim. Nam iſta Iſodynama, quæ conjuncta bene ſonant, disjuncta ſonant male. Patet ex Linguæ Analogia & exemplis ubique obviis, quæ convaſare nolo. Unum eſt, quod ſilentio præterire non poſſum, quia plane gemellum eſt huic Noſtro: Ut Ωρος Ægyptiace eſt Απόλλων, ita Ανȣβις Ægyptiace eſt Ερμῆς: Ex iſtis duobus unum Ερμάνȣβις ſimiliter factum eſt; quod ſi ſepares, & contra ipſos Græcos inſurgis, & Linguæ Genio impingis colaphum. Hoc certum & perſpicuum. Quare ineptum eſt ΩΡΟΥ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ, & redonandum Naſutulis, a quibus profectum eſt primum. *Horapulus*, quod ex Poghini Libro M. S. adducit Hæſchelius, longe tamen pejus. Nam id nihil ſignificat, & Amanuenſium meras exhibet inanias. Quod autem Viri Eruditi de Recentiorum Μοσχόπȣλος pro Μόσχος, Αρμενόπȣλος pro Αρμένος, Ξανθόπȣλος pro Ξάνθος &c, notant, intelligendum eſt caute. Nam nomina illa voces non ſunt ſingulæ, ſed binæ. Græcis ſcilicet Recentioribus πȣ̃λος eſt Latinorum *pullus*, ut ſcimus ex Gloſſis Græco-

barbaris: Iſta vox cum aliis vocibus ab illis conjuncta ſæpe; atque hinc Μοχόπουλος idem, quod Μόχος πȣλος, Αρμένοπουλος idem, quod Αρμένος πȣλος, & ſic in cæteris. Unde apparet, quid ad ipſum *Horum* faciat *Horapulus*; pro quo, ſi nomen fuiſſet uſu receptum, ſcribendum eſſet ſaltem *Horopulus*, ut ab Aliis jam obſervatum. Sed ut dixi, nugax eſt omnis iſta ſcriptio & abjicienda prorſus.

Cap. I. πῶς αἰῶνα σημαίνȣσι;] Verum eſt, quod Mercerus notat de his Inſcriptiunculis: Recentiores ſunt, & ratio earum habenda eſt nulla.

τὴν ȣ̓ρὰν ὑπὸ τὸ λοιπὸν σῶμα κρυπτομένην] *Caudam ſub reliquo corpore latentem.* Interpres male. Baſiliſcus ſerpens eſt magnitudine duodecim digitorum, qui incedit medio erectus: Vide Plin. *Lib.* 8. *Cap.* 21. Hic ita pingebatur ab Ægyptiis æternitatem deſignare volentibus, ut ſub corpore erecto lateret cauda, ne finis æternitati contrarius appareret ſcilicet. Apage flexus multiplices, & quicquid eo pertinere poſſet.

ȣ̓ραῖον] Mercerus ex Libro Morellii ȣ̓βαῖον: quod mihi impenſe placet. Nam ſic vocem habemus peregrinam. Junge Bochartum in *Hierozoïc. Part.* I. *P.* 22. *& Part.* 2. *P.* 402.

θεοῖς περιτιθέασιν] Interpres, *diis circumponunt.* Utrumque pravum eſt; quia nimis exiguus eſt Baſiliſcus, quam ut Diis circumponi poſſit. Scribe παρατιθέασιν: Sic quod verum eſt, dicitur. Mox in fine Capitis recte ſcriptum, ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῶν θεῶν ἐπιτιθέασιν.

τȣ̃το ᾗ μόνον ἀθάνατον] Hoc nullibi ſcriptum, ſed contra apud Plinium & Ælianum ſcripta, quæ mortalitatem ejus evincunt ſubitam: Sciunt omnes. De Ibide notat Ælianus

Lib.

Lib. 10. *Cap.* 29. *de Animal.* Ὡς μὲν ἦν μακροβιώτατόν ἐςι τὸ ζῶον καὶ δὴ εἶπον· λέγει δὲ Απίων, καὶ ἐπάγεται τοὺς ἐν Ερμοῦ πόλει ἱερέας μάρτυρας δεικνύντας οἱ ἴβιν ἀθάνατον. τοῦτο μὲν οὖν καὶ ἐκείνῳ δοκεῖ τῆς ἀληθείας ἀφεςάναι πάμπολυ· καὶ ἐμοὶ δὲ πάντως ἂν καὶ κατεφαίνετο ψευδὲς, εἰ καὶ ἐκείνῳ δοκεῖ. An simile quid de Basilisco cum suis Ægyptiis confinxit Horapollo? Haud puto; quia *Cap.* 34. hujus Libri, ubi de Phœnice agitur, legimus diserte, ψυχὴν μὲν, ἐπειδὴ πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πολυχρονιώτατον ὑπάρχει τοῦτο τὸ ζῶον. Quod certe scribere non potuisset Autor, si Basiliscum fecisset immortalem. Quid igitur? Locum corruptum auguror & Amanuensium fidem habeo suspectam: Scribi potest perbene ad mentem Philippi & ipsius Horapollinis, τοῦτο δὲ μόνον οὐκ ἀθάνατον. Alia genera Serpentum sunt satis longæva; hoc unum præ cæteris adeo longævum est, ut videatur fere immortale: Vocula omissa taxat, & tollit quod nimium est. Hoc certe non displicet: Et sic optime etiam quadrat, quod de Basilisco ex Philone Byblio notant Viri Eruditi.

ὃ καὶ προσφυσῆσαν ἑτέρῳ παντὶ ζώῳ δίχα καὶ τοῦ δακεῖν, ἀναιρεῖ] Signate Ælianus *Lib.* 2. *Cap.* 5. *de Animal.* καὶ μέντοι καὶ θεασάμενος ὁ τῶν ὄφεων μήκιςος αὐτὸν, οὐκ εἰς ἀναβολὰς, ἀλλ' ἤδη ἐκ τῆς τοῦ φυσήματος προσβολῆς αὖος ἐςίν. Nam Emphaticum est illud αὖος ἐςὶν, & ex Atticorum loculis petitum, ut sciunt, qui Linguam callent. Bochartus in *Hierozoïc. Part.* 2. *P.* 401. depravate citat αὐτός ἐςιν, idque in καυτὸς vel καυςὸς mutat parum perite.

Cap. 2. ταῦτα πάλιν καὶ τὴν μείωσιν εἰς αὐτὸν λαμβάνειν] Interpres, *ea rursum in eundem resolvi, & tanquam imminutionem sumere.* Neutrum placet; quia Articulo αὐτὸν relato ad vocem κόσμῳ, non dicitur, quod dicendum erat: Omnia,

quæ in Mundo generantur, non redeunt diſſoluta in Mundum; nam inde non exierant; ſed in ſe ipſa & genera ſua, unde proceſſerant, & quorum partem ab æterno conſtituebant: Quare generatio & diminutio illa expreſſa Serpente, qui caudam ore comprimens, in ſe redit. Notiſſimum eſt hoc Philoſophorum Dogma, & ab Hæſchelio etiam commemoratum in Notis: Id autem hic expreſſum ſine dubio, antequam Amanuenſes mutaverant, quod ipſe Philippus ſcripſerat. Lege igitur, ταῦτα πάλιν καὶ τὴν μείωσιν εἰς ἑαυτὰ λαμβάνειν: Sic illud ipſum habebimus denuo. Pro ἑαυτὸ Græci etiam dicunt αὑτὸ: Quare & αὑτὰ pro ἑαυτὰ legere potes, ſi velis.

Cap. 3. ἶσιν, τουτέστι γυναῖκα] Illud τουτέστι γυναῖκα aperte probat, ἶσις vel ἶσιν Ægyptiis denotaſſe *fœminam.* Nam alias inepta eſt interpretatio, & nugas agit Philippus.

Σῶθις] Σῶθις Viri Eruditi *canem* denotare aiunt apud Coptos. Sit ita, per me licet: Aliter tamen Veteres Ægyptii, ſi Plutarchum audiamus, qui in Libro *de Iſid. & Oſirid.* ſcribit, Σωθὶ σημαίνειν κύησιν ἢ τὸ κύειν: in quo nihil eſt, quod ad vocem κύων pertineat proprie & jure ſuo. Quod ſubjicit ibi Autor, διὸ καὶ παρατροπῆς γινομένης τοῦ ὀνόματος, Ἑλληνιστὶ κύων κέκληται τὸ ἄστρον, ὅπερ ἴδιον τῆς Ἴσιδος νομίζουσιν, luſus ingenii eſt, quo rem ipſam tangit, non vocabuli indolem. Nihil apertius; nihil indubitatius.

διόπερ οὐκ ἀλόγως τὸν ἐνιαυτόν.] Malim διόπερ οὐκ ἀλόγως καὶ τὸν ἐνιαυτὸν, ἶσιν λέγουσιν. *Qua de cauſa non abſque ratione annum etiam vocant iſin.* Iſis multa ſignificabat apud Ægyptios: *mulierem*; *Deam*; *ſidus, in quo anima Deæ*; *annum.* Attende; videbis particulam requiri, ut oratio recte procedat.

βάεσιν] Cur Aldinum βάϊσιν aſpernantur Viri Eruditi? id ego certe non aſſequor, ubi βάϊν præceſſit, & hoc uſu tritum eſt, illud non item. Vide etiam ſequentia.

Cap. 4. πεντεκαίδεκα μοῖραι ὑπάρχουσι] Haud dubie legendum πεντεκαίδεκα μοιρῶν ὑπάρχουσαν: id ipſa verborum συνέχεια probat. μοῖραι ſunt gradus, non dies: id certum quoque.

πληρώσασαν] Præſens hic, & idem, quod πληροῦσαν, *complentem:* Mercerus peſſime *completis.* Nam id falſum eſt, ut quisque animadvertit ſtatim.

εἰς τὸ κάτω τοῖς κέρασι νεύειν] Ex his & ſuperioribus commode illuſtrari poteſt illud Plinii de Simiis *Lib.* 8. *Cap.* 54. *Luna cava triſtes eſſe, quibus in eo genere cauda ſit, novam exultatione adorare.* Cum Luna deorſum cornua inflectit, *cava* eſt, & ſuum illud inane nobis oſtendit: Similiter Cælum dicitur *cavum* apud Varronem *Lib.* 4. *de Ling. Lat. Cælum dictum ſcribit Ælius Gallus, quod eſt cælatum; aut a contrario nomine, quod apertum eſt: Non male. Quod poſt, verior Ælius; multo potius cælare a cælo, quam cælum a cælando. Sed non minus illud alterum de cælando, ab eo potuit dici, quod interdiu cælatur, quam quod noctu non cælatur omnino. Ego magis puto a chao cavum; & hinc cælum,* κοῖλον: *quoniam ut dixi, hoc circum ſupraque, quod complexu continet terram, cavum,* κοῖλον. *Itaque dicit Andromeda, Nox tu, quæ cava cæli ſignitenentibus conficis bigeis. Et Agamemnon, In altiſono cæli clypeo. Cavum enim clypeum. Et Ennius item ad cavationem, Cæli ingentes fornices.* Ita legendus eſt ille locus: de quo Nos alibi accuratius. Salmaſius ad Solinum de iſtis Plinii mira: videbimus loco ſuo.

Cap. 5. Ετος τὸ ἐνιστάμενον] *Annum ineuntem & inceptum.* Interpres non bene, *instantem annum.* Sciunt Græce docti.

ἡ ἄρουρα, πηχῶν ἑκατόν] Ita Ægyptii: aliter Græci. Vide Suidam in V. Αρουραία μάνης, & Leopardum *Lib. 5. Cap. 22. Emendat.*

τριακοσίων ἑξήκοντα πέντε ἡμερῶν] Hæc mutila sunt, & Autorem reddunt sibi adversum. Scribendum absque dubio, τριακοσίων ἑξήκοντα πέντε ἡμερῶν καὶ τετάρτου. Unoquoque anno quartum diei accedit; & sic annus Solaris proprie & accurate loquendo non est dierum 365, sed 365 & quadrantis diei. Hoc Autor dixit; hoc sequentia aperte sibi requirunt. Numeris indicati erant dies: id vitium exclusit; Nota scilicet, qua indicata erat pars quarta diei, ab imperitis neglecta fuit, tanquam calami ductus supervacaneus & fortuitus. Nihil manifestius: Et sic, ut nunc video, locum hunc etiam constituit Salmasius ad Solinum *pag.* 389.

ὅθεν καὶ διὰ τετραετηρίδος περισσὴν ἡμέραν ἀριθμοῦσιν Αἰγύπτιοι] Quarto quoque anno igitur Ægyptii pro quinque diebus ἐπαγομένοις computabant sex dies ἐπαγομένους, ut sic quatuor illos quadrantes colligerent. Quadrantis ratio singulis annis haberi non poterat in computando, quia annus dies, non dierum requirit partes: Expectandum igitur, donec quatuor quadrantes diem efficerent unum; quem non intercalabant Ægyptii, sed suis ἐπαγομένοις apponebant. Hoc aperte docet hic locus Horapollinis. Minus perite Diodorus Siculus *Lib.* 1. *Biblioth.* τὰς γὰρ ἡμέρας οὐκ ἄγουσι κατὰ τὴν σελήνην, ἀλλὰ κατὰ τὸν ἥλιον, τριακονθημέρους μὲν τιθέμενοι τοὺς μῆνας, πέντε δὲ ἡμέρας καὶ τέταρτον τοῖς δώδεκα μησὶν ἐπάγουσιν, καὶ τούτῳ τῷ τρόπῳ τὸν ἐνιαύσιον κύκλον ἀναπληροῦσι.

Nam

Nam ita currebat tempus, ſed non computabatur. Ab uno ortu Caniculæ ad alterum Caniculæ ortum ſunt dies trecenti ſexaginta quinque cum unius diei quadrante: Hoc tempus quotannis ſibi obſervabant Aſtronomi, ſed Ægyptii in vita communi non computabant quotannis; quia, ut modo dixi, annus civibus computatus dies integros, non diei particulas deſiderat. Hoc perſpicuum eſt, & illud Diodori, πέντε ϛ ἡμέρας ϗ τέταρτον τοῖς δώδεκα μησὶν ἐπάγουσιν, minus accuratum eſſe probat. Atque hinc conſtat etiam, quam recte ſcriptum ſit apud Plinium *Lib.* 2. *Cap.* 47. *Omnium quidem, ſi libeat obſervare minimos ambitus, redire eaſdem vices quadriennio exacto Eudoxus putat, non ventorum modo, verum & reliquarum tempeſtatum magna ex parte. Et eſt principium luſtri ejus ſemper intercalari anno Caniculæ ortu.* Annus quartus iſtius Periodi minoris, annus intercalaris eſt, in quo quadrantium fieri debet collectio: Hoc quarto anno, ſtatim a luſtro quadriennali completo incipit luſtrum quadriennale novum, ipſo Caniculæ ortu. Nihil apertius, aut facilius. Salmaſius ad Solinum multus eſt ſuo more in redarguenda loci Pliniani ſcriptura: quo jure nunc omnes & ſinguli vident. Taceo, quod de Eudoxo ibi verba fiant, qui intercalationem certe non metuebat, aut annum illum quartum *intercalarem* dicere recuſaſſet. Sed hoc in tranſitu: Plura alias.

Cap. 6. ἢ Ἄρεα, ἢ Ἀφροδίτην] Hæc ocium agunt hic, & tutius abeſſent. Nam aliis interjectis de Marte & Venere demum agitur *Cap.* 8. In Antiqua Editione, qua uſus eſt Mercerus, antequam Aldinam nactus fuerat, non comparebant iſta, ut colligere poſſumus ex Nota ejus.

πλαγίως περιφέρεται] Elegans eſt περιφέρεται, & rem Graphice

phice demonstrat: Videmus quotidie.

πρὸς τοῦτο] τοῦτο respicit accipitrem, & sibi requirit ζῶον, quot latet in ζῶα; πρὸς autem comparat, & alia animantia cum accipitre confert: Vertas igitur, *cum hoc collata.* Interpres habet *eadem ratione*; quod Græca non promunt, & minus exercitatos inducere posset in errorem.

ἐν τῷ ἄνω ἐσχηματίσθαι] Hoc minus exasciatum est, & leviter corruptum: Scribe, ἐς τὸ ἄνω ἐσχηματίσθαι. Sic apte sequitur εἰς τὸ κάτω, quod gemellum illud satis aperte desiderat: Et sic εἰς etiam nitet magis, quam ἐς. Aldinum autem Exemplar sequor, cum τὸ κάτω tibi commendo. Nam id singulum recte jungit singulo. Si τὰ κάτω malles, etiam τὰ ἄνω scripserim: tu fac, quod velis. Supra *Cap.* 4. εἰς τὸ κάτω νεύειν & πρὸς τὸ ἄνω ἐσχηματίσθαι similiter habuimus.

Cap. 7. Ἔτι γε μὴν] Hoc Caput Mercerus in secunda Editione sua perperam connectit cum Capite præcedenti. Nam ibi post νίκην statim in principio nulla ψυχῆς fit mentio: Methodum nosti.

ἔστι γὰρ τὸ μὲν βαΐ, ψυχὴ] Aliter Bochartus ex Lexico Coptico: Vide ejus *Hierozoicon Part.* 1. *Pag.* 115.

ψυχὴν ἐγκαρδίαν] *Animam in corde habitantem.* Merceri *animam cordatam* ambiguum est.

διὰ τὸ καὶ πρὸς τὴν ψυχὴν συμπαθεῖν] Ita Codex Augustanus cum Codice Morelliano, si particulam καὶ excipias, quæ a Morelliano aberat: utrumque satis aptum est, quanquam καὶ tutius certe omitteretur. Aldinum, τὸ πρὸς τὴν ψυχὴν συμπαθὲς, haud dubie diversa lectio est, quæ in Libris diversis olim reperta fuit: τὸ sæpe idem, quod ὃ, ut nemo nescit; Eo sensu accipiendum est in verbis istis, quæ sic satis commoda sunt: *unde & accipiter, quod plane cum anima*

anima consentit, aquam &c.

Cap. 8. βασανιζομένη] Verbum honestum: *examinata, explorata.* Apud Hesychium est, Βασαγικόρ@. ὁ θᾶσσον συνεσιάζων περὶ Ἱππώνακλι. Ubi scribendum forte Βασανικόρ@. Sed hæc alias & loco suo.

ἐπειδὰν ἢ γεννήσῃ, ὅπερ σπανίως γίνεται, δύο ἀρσενικὰ, ἢ δύο θηλυκὰ] Hæc depravata sunt. Nam qui jungi possunt duo mascula, vel duo fæminea? Negatio excidit haud dubie, & scribendum, ἐπειδὰν ἢ γεννήσῃ, οὐκ, ὅπερ σπανίως γίνεται, δύο ἀρσενικὰ, ἢ δύο θηλυκά. Ut quisque videt, γεννήσῃ præcedentia respicit primo & principaliter.

οὐδὲ μὴν ἡ θήλεια ἑτέρα κορώνη] Ita Hæschelius ex Codice Augustano, cui Morellianus suffragabatur. Aldus in suis Membranis repererat, ἡ θήλεια κορώνη ἑτέρα. Legere optimum sit, οὐδὲ μὴν ἡ θήλεια κορώνη ἑτέρα.

ἐκκορὶ, κορὶ, κορώνην λέγουσι ἀγνοοῦντες] Quid? an Græci ignorabant, quid acclamatio ista sibi vellet, & ea utebantur nihilominus? Credat Judæus apella, non ego: Sic omnium bipedum stupidissimi fuissent Græci, qui rem omnem ab Ægyptiis addiscere potuissent millies. Locus haud dubie est corruptus, quem diu emendare debuissent Viri Eruditi, ne adeo insulsa viderentur calculo suo probasse. Faciamus, quod decet. ἐκκορὶ, κορὶ, κορώνην Græcum est, & voces exhibet, quas ipsi pueri in Græcia intelligebant. Scribe, ἐκκόρει κόρε κορώνην· κορέω & κορεύω est *devirgino*, ut διακορέω & διακορεύω: pro illis ἐκκορέω & ἐκκορεύω dixerunt etiam multi. In Dicto certe Vulgari, quod hic habemus, ἐκκόρει nihil aliud est, quam διακόρει: *devirgina puer cornicem.* κόρος sponsus est juvenculus, cui acclamatio Cornicem optat, id est, uxorem fidissimam &

ab omni impudicitia plane alienam. Nihil ſuavius, nihil apertius; inprimis ſi Æliani locum notiſſimum jungas. Et quid igitur? Iſtane ignorarunt Græci Græcis innutriti? Apage ineptias plus quam ineptas. Ut ipſa acclamatio corrupta fuit, ita corruptum quoque eſt illud ἀγνοῦντες: Scribe meo periculo abſque mora, λέγουσι εὐνοοῦντες. Quod dicebant, animo benevolo dicebant, & fauſta precantes benevolis: Hoc certius certo. Cum Amanuenſium errore ſolenni Græca leviter deformata eſſent, Critici Diobolares pro Ægyptiis & peregrinis iſta habentes, εὐνοοῦντες bono animo mutarunt in ἀγνοοῦντες: Hoc quiſque ſentit ſtatim. Et ſic locus hic facilis eſt & manifeſtus. Addamus ei alterum ſimilem, qui apud Pindari Commentatores extat, & elegantiſſimus certe eſt, ſi legatur, ut primum calamo exiit. Verſus Æſchyli ex Danaidibus, tres Senarii ſunt puri puti,

> Κἄπειτα δ' εἶσι λαμπρὸν ἡλίου φάος,
> Ἕως ἐγείρω πρευμενεῖς τοὺς νυμφίους
> Νόμοισι θέντων σὺν κόροις τε καὶ κόραις.

Νόμοισι θέντων, *more eorum, qui eos poſuerunt prius:* θέντες intelliguntur illi, qui ad thorum deduxerant novos nuptos, ut illic primo cubarent una: Hi eos poſuerant & depoſuerant ibi: Et hoc τιθέναι pulchre opponitur alteri ἐγείρειν. Nihil ſimplicius, aut venuſtius. In illa deducentium turba ſemper erant pueri & puellæ: Eo pertinet Æſchyli σὺν κόροις τε καὶ κόραις, & illud Commentatorum antecedens, ἢ τὸ ὑποκουρίζεσθαι ἀοιδαῖς εἶπεν, διὰ τὸ τοὺς ὑμνοῦντας ἐπευφημιζομένους λέγειν σὺν κούροις τε καὶ κόραις. Res eſt indubitata. Quæ ſequuntur poſt Tragici Verſus, verba ſunt

In-

Interpretis Græci: Lege, κἀν τῷ βίῳ, ἀκορεῖ ἀντὶ τῆς κόρης κορώναν. Quod ἐκκόρειν eſt in Dicto præcedenti, ἀκόρειν eſt in Dicto illo: α, ut notum, centies auget, non privat; hinc ἀκορεῖν plus eſt, quam κορεῖν, & Emphatice accipi debet ibi: Sciunt Græce docti, & præter imperitos ea de re dubitabit nemo: *Strenue devirginat* (Talaſſius) *pro puella cornicem.* Hoc Dictum autem in vita communi erat frequens: Quo ſpectat Scholiaſtæ καὶ ἐν τῷ βίῳ. Vita ſæpe mores communes denotat: Comici βίον μιμέμενοι ſunt apud Hephæſtionem Noſtrum: Alia prætereo. Eodem pertinent ſequentia; quæ ita conſtituenda ſunt, παροτρύνοντες γὰρ ἔνιοί φασιν, Εκκόρει κόρε κορώναν. Et hoc eſt ipſum illud Dictum, quod hic habemus. Nunc omnia clarent etiam in Scholiis. Nam illud αἰσχύνην ἐξευτελίζων recte conſtituit Hæſchelius: αἰσχύνων ſequitur apud ipſum Pindarum. Quæ Alii de his conſcribillarunt, non ſunt unius aſſis, & eo ablegari debent, quo alia inepta quævis. Cur autem Nicolaus Cauſſinus ex Phænice Colophonio adducit ea, quæ nihil ad rem pertinent, neglectis illis,

Αλλ' ὦ 'γαθοὶ ἐπορέξαθ', ὧν μυχὸς πλουτεῖ,
Δὸς ὦναξ καὶ σὺ πολλά μοι νύμφη,
Νόμος Κορώνη· χεῖρας δ' οὖν ἐπαυτούσῃ,
Τοιαῦτα εἰδὼς δός τι καὶ καταχρήσῃ.

quæ eo pertinent plane? An quia in iſtis etiam poſt Eruditiſſimi Caſauboni induſtriam videbat nihil? Fallor, aut ita eſt. Et, quæſo, quid ὦναξ ibi? quid alia perplexa & male coagmentata? abſque ullo dubio Verſus inſigniter ſunt corrupti, qui nunc in tranſitu conjectura, niſi fallor, inſigni faciam, ut iterum ſint ſynceriſſimi. Lege,

Ἀλλ' ὦ 'γαθοὶ 'πορέξαθ', ὧν μυχὸς πλετεῖ·
Δος ὦ νεᾶνις ἢ σὺ πολλά μοι νύμφη·
Νόμος Κορώνῃ χεῖρα δεῦν' ἐπαιτέσῃ·
Τοιαῦτα γ' εἰδὼς, δός τι ἢ καθὰ χρὴ σέ.

νεᾶνις νύμφη, *sponsa juvencula*; hoc aptum est, & ipse Phœnix, si revivisceret, pro suo agnosceret lubens: Cum scriptum esset compendiarie, ὦ νανις vel ὦ ναις, ex eo prodiit statim Rex ille infaustus obstetricante Amanuensium imperitia. δεῦν' ἐπαιτέσῃ scriptum pro δεῦναι ἐπαιτέσῃ ob Versum. Alia aperta sunt, & morari non possunt quemquam. Sed hoc in transitu, ut dixi: Reliqua, quæ in fragmento illo minus expedita sunt, tentabimus suo loco

Cap. 10. Μονογενὲς] *Ab uno genitum, ab uno ortum.* Interpretis *unigenitum* non dicit, quod debet.

μόνη γὰρ γένεσις αὐτοῦ] Ita legendum. *Una enim & simplex generatio ejus, talis est.* Cum γένεσις arcte cohæret μόνη, & unum illud ac μονογενὲς explicat. μόνου diversa lectio est, quæ ita non convenit certe.

πλάσσει σφαιροειδὲς παραπλήσιον τῷ κόσμῳ σχῆμα] Sic etiam Alii, ut notum: Et quid igitur est, quod apud Aristotelem legimus *Lib. 5. Cap. 19. de Histor. Animal.* οἱ δὲ κάνθαροὶ ἣν κυλίουσι κόπρον, ἐν ταύτῃ φωλεύουσί τε τὸν χειμῶνα, καὶ ἐντίκτουσι σκώληκας, ἐξ ὧν γίνονται κάνθαροι? An in pilulis latere & hyemem transigere possunt scarabæi? Id ego certe non capio, nec alius etiam capiet. Nam quod orbiculatum est, ipsa forma sua latebras excludit. Hoc omnes sentiunt statim. Locus Philosophi depravatus est: Visne suspicionem? Legendum forte, ἐν ταύτῃ φωλεύουσί τε τὰ γόνιμα, καὶ ἐντίκτουσι σκώληκας, ἐξ ὧν γίνονται κάνθαροι. τὰ γόνιμα sunt

ſunt ſemina, ex quibus generantur vermes, ſcarabæorum initia. φωλεύȣσι eſt *abſcondunt*, *occultant:* agendi notionem verbum ſæpe habet. Heſychius in Lexico: Φωλεύῃ. κρύπτῃ. Suidas: Φωλεύȣσι. κρύπτȣσι. Noſter *Lib.* 2. *Cap.* 90. Ἀνθρωπον ἐμφωλεύοντα ἑαυτῷ κακίαν. Alia adſcribere nolo. In pilula igitur, quam volvunt, ſemina abſcondunt, vermeſque ingenerant ſcarabæi: Hoc aptum & bonum. Facilis autem eſt conjectura noſtra: Nam ex γόνιμα ſtatim fieri poteſt χειμῶνα vel χιμῶνα, ut vulgo ſcriptum, tranſpoſitis modo literis.

ἐνάτῃ ἢ ἢ ὀγδόῃ] εἰκοςῇ pro ὀγδόῃ requiritur haud dubie: Ex notis numeralibus error. Junge Ælianum *Lib.* 10. *Cap.* 15. *de Animal.* Ubi τῇ ἐπὶ ταύταις eſt *die ſequenti*, non *deinde*, ut imperite vertit Interpres.

ταύτην γὰρ τὴν ἡμέραν] Subaudiendum eſt κατὰ, ut ipſi pueri ſciunt. Mercerus ταύτῃ τῇ ἡμέρᾳ impenſius probans, neſcio, quid ſibi velit.

γένεσιν κόσμȣ] *Mundi ortum.* Die vigeſimo nono, quo Luna Solis congreſſum appetit, Mundus hic viſibilis & ὑλικὸς ortus eſt ſecundum Ægyptios. Scis, quid de Mundi ortu fabulantur illi: hujus tota machina producta fuit die vigeſimo nono, cum dies viginti octo latuerat, & ipſo illo puncto diei vigeſimi noni, quo Sol cum Luna congreditur, ſe viſendam præbuit nativitatiſque habuit horam. Plura forte alias. Mercerus, qui *Mundi generationem* explicat *rerum, quæ in Mundo gignuntur, ortum ac productionem*, immane quantum a vero abeſt, ut nunc omnes vident.

ἀκτινωτὴ] De radiis accipiendum ſuſpicor, quibus cutis earum diſtincta: radios quaſi exhibet corporis pictura.

ἀμαυρότεραι] Minores & ita exiguæ, ut evanefcant fere: ἀμαυρὸν & ἀμαυρῦσθαι eleganter etiam de illis dicitur, quæ rediguntur quafi ad nihilum. Interpres peffime, ut nemo nefcit, qui feles & eorum oculos norit.

ἔχει δὲ πᾶς κάνθαρος καὶ δακτύλους τριάκοντα] Hoc falfiffimum eft, ut fciunt ipfi pueri: Non dubito, quin Amanuenfes hic iterum egerunt res fuas. Aut vocula excidit, & legendum eft, ἔχει δὲ πᾶς οὗτος κάνθαρος &c, aut literarum compendia male expreffa funt, & fcribendum, ἔχει δὲ οὗτος κάνθαρος &c. Nihil apertius.

ἡ μονόκερως καὶ ἰδιόμορφος] Quid hoc? an duo alia Scarabæorum genera non erant etiam ἰδιόμορφα? De eo dubitet nemo. Nam inde difcrimen, & accurata diftinctio. Et quid igitur, rogo iterum, ἰδιόμορφος de tertio genere? an quia unum illorum αἰλούρῳ, alterum ταύρῳ erat fimile, hoc vero animantium nulli, vox feparatim de eo ufurpata? Hoc aliquid eft, fed quod longius arceffitum non fatisfacit mihi. Et fit tamen ita; quid, quæfo, fequens Ibidis mentio ad hoc præcedens? eane vicina funt, & apte connecti poffunt? Cras credam, non hodie. Quid plura? Locum leviter corruptum puto, & mutata unica literula fcribendum, ἡ μονόκερως καὶ ἰβιόμορφος, *unicornis eft & Ibidem refert*. Sic pulchre Ibidis memoria fuccedit, & in unoquoque genere fimilitudo eft apta: Primum αἴλουρον refert, & quia αἴλουρος Solis Symbolum eft, dicatur Soli: Alterum refert taurum, & quia taurus Lunæ eft vehiculum, dicatur Lunæ: Tertium Ibidem refert, & quia Ibis Mercurio facra eft, Mercurio etiam cenfetur facrum. Vides? Certa eft conjectura mea, & de qua dubitabit nemo.

Cap.

Cap. 11. ὅταν ὀργώσῃ] Novum hoc ab ὀργόω, pro quo ὀργάω uſu tritum eſt. Pierius Valerianus *Hieroglyph. Lib.* 18. *Cap.* 4. ὀργάζῃ legit; quod ego non ſumam mihi, ubi duo Cod. M. S. pro hoc noſtro ſtant. Aldinum ὀργύσῃ non eſt unius aſſis, & natum forte ex ὀργήσῃ.

πρὸς βορέαν ἄνεμον] Ita perbene Cod. Aug. & Morell. ἄνελκον Aldi ipſo inepto ineptius eſt. Sed an forte in Libris quibuſdam ſcriptum, τὴν φύσιν ἑαυτῆς ἀνοίξασα πρὸς βορέαν, ἀνέλκουσα ὑπὸ τούτου ὀχεύεται, *naturam ſuam pandens Boreæ, ab eo attrahens comprimitur*? Sane ἀνέλκουσα non illepide adumbraret conceptionis mirificæ blanditias & modum: ἀνέλκειν ſæpe eſt attrahere, & ita accipi poſſet hic: Hoc certum. Cum autem ita ſcriptum eſſet, facile ex eo fieri potuit ἀνέλκουσ' & ἀνέλκον: Quare fortaſſe vera eſt hæc mea ſuſpicio; quæ tamen alterum ἄνεμον, quo nihil certe facilius, nequaquam proſcribit, aut proſcribere poteſt. Pro ἐπὶ ἡμέραις mox Cod. Aug. paulo emaculatius ἐπὶ ἡμέρας: ipſi Tyrones ſciunt.

ποθοῦσα παιδοποιΐαν] Hæc iterum Cod. Aug. & Morell. lectio eſt. Aldus ediderat, ποιοῦσα παιδοποιΐαν: quod certe flacceſcit, & a Sciolis profectum eſt, quibus γάμον γαμεῖν, νόσον νοσεῖν, & alia id genus, placebant vehementius. Vertas, *fœtus procreandi deſiderio:* ipſum illud deſiderium facit, ut & potus & cibi fiat immemor. Sentiſne? hoc ποθοῦσα hic ſtatuminat plane.

ἄλλα γένη γυπῶν] Perbene uterque Liber M. S. ὀρνέων habet pro γυπῶν: Vide modo ſequentia, & ſi dubites, ad Pyrrhonis Scholam extemplo te confer, ut ſemper & de omnibus dubites poſthac.

γυπῶν ἢ ὑπηνέμιον ποιουμένων] His omnes Vultures diſtin-

ſtinguit Autor ab omnibus aliis alitibus: nihil apertius, ut dixi.

ἐξ ἱκανῦ διαςήματος] Copula adeſſet peropportune: καὶ ἐξ ἱκανῦ διαςήματος. Vide modo.

ποριζομένη τὰ πρὸς χρῆσιν αὐτῇ βρώσιμα] ποριζομένη vox eſt ſuſpecta mihi; quia hic agitur de viſu vulturis, quo victui neceſſaria deſtinat ſibi e longinquo: Nihil apertius. Interpres, *atque e ſatis longo intervallo quæ ſibi uſui ſint, comparet edulia*: Quod certo certius ineptum eſt. Nam id faciunt omnes volucres, ut nihil de aliis animantibus dicam. ποριζεσθαι aliquando eſt *invenire & quærere excogitando*: An iſtam σημασίαν inflexit Philippus, & de vulture, qui oculis edulia ſibi deſtinat, eo ſenſu τὸ ποριζομένη adhibuit? Non puto, nec putabunt, qui Græca callent. Quid igitur? Fallor, aut vox leviter corrupta eſt, & ipſe Philippus ſcripſit, χωριζομένη τὰ πρὸς χρῆσιν αὐτῇ βρώσιμα: *ſibi ſecernens ad victum neceſſaria*. Oculis ſecernit e longinquo edulia mox petenda: Nihil naturalius, nihil facilius. Victum quærens, e longinquo diſcernit, quæ victui eſſe poſſunt.

ἑκατὸν γὰρ εἴκοσιν ἡμέρας ἔγκυος μένει &c.] Ælianus *Lib.* 2. *Cap.* 46. *de Animal.* γῦπα δὲ ἄῤῥενα ὔ φασι γίνεσθαί ποτε, ἀλλὰ θηλείας ἁπάσας· ὅπερ ἐπιςάμενα τὰ ζῶα, καὶ ἐρημίαν τέκνων δεδιότα, εἰς ἐπιγονὴν τέκνων τοιαῦτα δρᾷ· ἀντίπρωροι τῷ νότῳ πέτονται· εἰ δὲ μὴ ᾖ νότος, τῷ εὔρῳ κεχήνασι, καὶ τὸ πνεῦμα εἰσρέον πληροῖ αὐτὰς, καὶ κύουσι τριῶν ἐτῶν. Quorum poſtrema non vertit Interpres. An quia incredibile videbatur ei, tam diu uterum geſtare vultures? Ita videtur certe. Scis, quid de Elephanto ſcribat Ælianus, ſcribant alii: Id incredulitatem ejus auxit. Ego tamen Græca ideo non negli-

gligam, aut Æliani Codicibus mox omnem ſic denegavero fidem: Aliud eſt, quod facit ut dubitem, an Autor unquam ſcripſerit, quod nunc in Libris ſcripſiſſe dicitur. Quæ de ſubventanea vulturum conceptione narrat, ex Ægyptiorum ſcriniis petita ſunt, ut conſtat ex hoc ipſo loco, & Plutarcho in *Quæſt. Roman.* Hoc certum & exploratum. Jam autem diſerte hic notat Noſter, vulturem non diutius, quam centum & viginti dies uterum geſtare: A quo cum iſtud Æliani abeat immenſum, fors Amanuenſes dederunt, quod ipſe Autor non dederat. Visne conjecturam? Legendum forte, καὶ κύουσι τρίτον ἔτους, *& tertiam anni partem uterum geſtant.* Sic elegantiſſime conſpirant iſta Æliani cum his Horapollinis, & vultures non onerantur nimio uteri labore: Facillimus autem eſt error, ut quisque videt ſtatim. Inquies apud Philen legimus ex Æliano, quem ubique ſequitur,

> Θῆλυς γὰρ πᾶς γὺψ, καὶ σπορᾶς ἄνευ κύει.
> Χαίνων γὰρ ἀντίπρωρος ὕψου πρὸς νότον,
> Συλλαμβάνει τὸ πνεῦμα, καὶ τρίτου χρόνου,
> Στρουθοὺς πτερωτοὺς ἄρ' ἀπὸ μήτρας ἐξάγει.

Fateor: Sed quid obſtat, quominus ille in Libros inciderit, qui eundem errorem præferebant, quem nunc præferunt Noſtri. Nihil certe, nihil. Nam & Phileti, & Aliis omnibus, qui Antiquiora deſcribebant, id contigit ſæpe: De Plinio notiſſima res eſt, & cujus exemplum inſigne adferemus in his ipſis Obſervatiunculis. Quo recentiores autem ſunt Autores, & propius ad tempora noſtra accedunt, eo probabilior eſt errorum conſenſus & gemina Librorum depravatio: Hoc certum & dubii

pers. Quare illud Philetis apud me certe ponderis est perexigui, nec scripturam Æliani suspectam statuminare potest. Et sane ut dicam, quod sentio, non modo Philen, sed plerosque etiam alios, qui ea tempestate vivebant, depravato Æliani loco inductos fuisse puto, ut de vulturum uteri gestatione scripserint, quæ Antiquis plane ignota fuerant. Nam hinc etiam est meo judicio illud Glycæ in *Annalibus:* οἱ δέ γε τὰς φύσεις τῶν ζώων διασκεψάμενοι, τελείῃ χρόνον τοὺς γῦπας ἐγκυμονεῖν τερατεύονται. καὶ πῶς, ἄκουε· οὐκ ἔστιν ἄῤῥενα γῦπα θεάσασθαι. ἀσυνδυάστως γὰρ αὐτοὺς τίκτειν νόμοι φύσεως παρακελεύονται· ὅθεν καὶ πᾶν τὸ γένος αὐτῶν ἡ τοῦ θήλεος φύσις ἠνέγκατο. ὅπερ ἐπιστάμενοι γῦπες, καὶ τὴν ἐρημίαν δεδιότες τῶν τέκνων, εἰς ἐπιγονὴν ἅπαν τὸ γένος στρατεύεται, καὶ δρῶσι τι σόφισμα ἄριστον. τῷ νότῳ καὶ γὰρ ἀντίπρωροι πέτανται· εἰ δὲ μὴ νότος εἴη, τῷ συγγενεῖ εὔρῳ ἁπλοῦσι τὰς πτέρυγας, εἶτα κεχήνασι, καὶ τοῦ πνεύματος ἐμφοροῦνται εἰσρέοντος, καὶ τίκτουσι ζῶα, μὴ μέν τοι γε ὠὰ ὑπηνέμια. διὸ πλείστου χρόνου δεῖται ἡ φύσις πρὸς ζώου τελεσιουργίαν. χαλεπὸν γὰρ, καὶ λίαν ἐργῶδες τῇ φύσει οὐσιῶσαι τὸ πνεῦμα, καὶ πρὸς ζῶον πλαστουργεῖν τὸ λεπτότατον. Locum Æliani aperte respicit, & τερατώδη istam uteri gestationem censens, nihilo minus excogitat bonus, quæ eam probabilem efficiant & naturæ legibus consentaneam. Basilius Magnus, quem in verbis præcedentibus secutus est fide, de istis ne γρύ: Vide *Homiliam* ejus 8. *in Hexaëmer*. Quod certe notandum. In Geoponicis, illo bonorum & malorum cumulo, legimus *Lib.* 14. *Cap.* 26. tanquam ex Aristotele; Ἀριστοτέλης φησὶ, γῦπας μύρου ὀσμῇ ἀπόλλυσθαι, κανθάρους δὲ τῇ ὀσμῇ τῶν ῥόδων. εἶναι γὰρ τούτοις σωτήριον τὴν δυσωδίαν. γῦπας δὲ μὴ συγγίνεσθαι, ἀλλὰ ἀντιπρώρους τῷ νότῳ πετομένους ἐγκυμονεῖν, καὶ διὰ τριῶν ἐτῶν τίκτειν. Quæ ejusdem sunt notæ, & eandem erroris habent scaturiginem.

nem. Nam falſiſſimum eſt, quod de Ariſtotele dicitur, qui priora, non poſteriora ſcripſit in Libris ſuis. Ipſe Philoſophus de vulture *Lib. 6. Cap. 5. de Animal.* τίκτουσι δὲ δύο ᾠὰ οἱ γῦπες. τὰ μὲν οὖν ἄλλα ὅσα σαρκοφάγα, οὐκ ὤπται πλεονάκις ἢ ἅπαξ τίκτοντα· ἡ δὲ χελιδὼν δὶς νεοττεύει, μόνον τῶν σαρκοφάγων, id eſt, ut recte vertit Interpres, *Pariunt vultures ova bina: Cætera quæ carne veſcuntur, non plus quam ſemel anno parere exploratum eſt; Hirundo una bis anno nidificat.* Nihil apertius eſt; peſſimeque nugas ſuas Philoſopho adſcripſit homo ineptus. Interpres ibi διὰ τριῶν ἐτῶν τίκτειν Latine reddidit *per tres annos parere:* quod nimis inſulſum eſt hercule, & ineptiarum alit ineptias. Nam ſic vultures deterioris fuiſſent conditionis, quam ipſa Latona, cui partus fuit longe difficillimus propter negatum, in quo pareret, terræ angulum. Vertas miſſis nugis, *ſed facie Auſtro obverſa volare, atque ſic prægnantes fieri, & poſt tres annos parere.* Annos tres uterum geſtant, & illis exactis pariunt: Uſum præpoſitionis tenent Græce docti. Et ſic igitur Recentiores, Æliani Codicibus decepti, ut firmiter mihimet ipſe perſuadeo; ſed plerique, ut antea dixi, non omnes. Nam meliora certe edoctus fuit Joannes Tzetzes ex Scriptore huic Noſtro affini, ut conſtat ex *Chiliad. 12. Cap. 439.* ubi inter alia hæc leguntur,

Πέντε δ' ἡμέραις πρὸς πυγὴν πετόμενοι ἀνέμοις,
Κυρίως συλλαμβάνουσι γονὴν ὑπηνεμίαν·
Ἐν ἑκατὸν καὶ εἴκοσιν ἡμέραις δὲ γεννῶσι
Τὰ ὑπηνέμια ᾠά· ἐν δὲ τοσούταις ἄλλαις
Ἐκ τῶν ᾠῶν ἐκλέπουσι, καὶ νεοσσοὺς ποιοῦσιν·

Ἐν ἑκατὸν ἡμέραις ἢ καὶ εἴκοσιν ἑτέραις,
Μέχρι καὶ πτήσεως αὐτῶν, ἐκτρέφουσιν ἐκείνους.

πρὸς πυγὴν πετόμενοι ἀνέμοις, *volantes ventis, qui ad nates stant.* ἄνεμοι πρὸς πυγὴν sunt venti aversi & postici, qui vulgo dicuntur οὔριοι. Moneo, quia Interpres πρὸς πυγὴν perperam separavit ab ἀνέμοις, vertens, *Quinque autem diebus natibus volantes contra ventos.* Nam sic Græca non possunt esse bona. Periti vident.

θηλυκῶς μέντοι τὸ οὐρανόν] Hæc tuto abesse possunt, & minus certe conveniunt, quia pro τὴν οὐρανὸν Philippo placuit τὴν οὐρανίαν: Fors a manu recentiori accesserunt, ideoque in Aldi Membranis non comparebant.

ἀποτελεῖται] Recte Interpres *perfecta sit*: Nam Præsens non quadraret, & ipsum Præteritum hic in Præsenti latet. Alias legendum sit ἀποτελέσθη vel ἀπετελέσθη.

βασίλειον] Regium insigne ita dicitur, ut nemo nescit: Hic vox latius accipitur, & quodvis insigne denotat, quo res a rebus principaliter distinguuntur. Ut sexus fæminei insigne, quo ab altero virili apertius distinguatur, Vultur apponitur cuivis fæminæ: Hoc appositissimum est.

μηκύνω τὸν λόγον ——] Hæc mutila censent Viri Eruditi, & in Libris M. S. ut mutila repræsentantur: Male, nisi fallor. Nam cui bono repetitio illa, μητέρα οὖν θέλοντες σημῆναι, γῦπα ζωγραφοῦσι? Nonne Philippus id omne enarraverat antea, & quidem accurate? De eo dubitat nemo. Et cur igitur, rogo adhuc semel, id repetitum hic, & quidem ita jejune? Hoc ego non assequor, & alii etiam non assequentur, quibus ingenium est paulo felicius. Dicam, quod suspicor. Menda levissima obsidet locum,

locum, quam Critici insulsi non potuerunt deprehendere; quo factum, ut verba male distinxerint, & sic magis adhuc corruperint, mutilaque censuerint tandem: Si scripseris, *ἀφ' ȣ̃ καὶ πᾶσαν θεὰν, ἵνα μὴ περὶ ἑκάστης γράφων μηκύνω τὸν λόγον, Αἰγύπτιοι μητέρα ȣ̃σαν θέλοντες σημῆναι, γῦπα ζωγραφȣ̃σι*, sententia erit apta numerosque habebit suos, nec quicquam aderit, quod putide repetitum videatur cuiquam. Quid autem facilius hac conjectura nostra? Ex ȣ̃ν implicite scripto facimus ȣ̃σαν explicite scriptum: Imo hoc placet. Hæschelius ad Marginem Editionis suæ ita supplebat lacunam, — *τὸν λόγον, σημαίνοντες, τὴν γῦπα γράφȣσιν Αἰγύπτιοι.*

μήτηρ γάρ ἐςι θηλυκȣ̃ ζώȣ] Ad vulturem hoc referendum; non modo mater est vultur, sed etiam mater matrum; quia mares non sunt in isto genere. Nihil signatius. Quod de *matre sexus fæminei* addit Mercerus, ineptum est & Græca non ferunt: Nam sic scribendum fuisset, *μήτηρ γάρ ἐςι θηλυκὸν ζῶον.* Pueri vident, & sentiunt etiam, quam marcidum sit illud ipsum.

ἐπεὶ τȣ́των ἡ γένεσις ἐκεῖθέν ἐςι] Quo respicit *τȣ́των*? An ad superiora illa, *διότι καὶ ἡ γένεσις ἡλίȣ καὶ σελήνης καὶ τῶν λοιπῶν ἀςέρων, ἐν αὐτῷ ἀποτελεῖται*? Nihil aliud restat, & nisi eo respiciat vocula, misere inter verba sociata relinquitur sibi. Hoc ipsum tamen durum, & vix tolerabile. Nisi fallor, locus male habet: An forte legendum, *ἐπεὶ τοσȣ́των ἡ γένεσις ἐκεῖθέν ἐςι*, *quoniam tot & tantorum generatio inde est?* Sic vocula apte ad præcedentia illa referri potest, & orationis structura non est prava. Scriptura compendiaria vitio originem dedit.

δραχμὰς δὲ δύο &c.] Hæc ego non intelligo: Quid

drachmæ ad Ægyptios? quid drachmæ ad unitatem? Ego in his talpa ſum, nec juvant Viri Eruditi: Nam Nicolaum Cauſſinum, qui vocem δραχμὰς ter mutat, ipſa ſcripturæ pervicacia refellit. Visne conjecturam? Dabo, ſed ea conditione, ut meliora proferas, ſi hora benignior tibi obtigerit. Græci drachmam una quadam linea videntur repræſentaſſe; & duas proinde drachmas lineis duabus: Hæ autem duæ lineæ erant nota unitatis apud Ægyptios; de qua hic verba faciens Philippus, non Interpretem, ſed Periphraſtem egit, & ut Græcis ſuis rem perſpicue exponeret, ſignum illud unitatis vocavit duas drachmas, earumque lineolis unitatis lineolas deſignavit. Sic omnes intelligebant ſtatim, quid Symbolum ſibi vellet, & duæ Ægyptiorum lineolæ duabus Græcorum lineolis deſignatæ, non poterant cuiquam e Græcia eſſe ignotæ. Sentisne? Certe vel hoc verum eſt & locus ſubindicat certo, vel aliud quiddam ſubeſt, cujus notitiam Amanuenſium ignavia mihi invidit. Quæ de ipſo Monadis ſigno apud Ægyptios notat Cauſſinus, Myſtica ſunt, & ego non curo, quia auctoritate carent.

Cap. 12. κάνθαρον καὶ γῦπα] Ordinem nota: in Vulcano maſculum præcedit, in Minerva fæmineum. Nihil decentius.

ἔκτε ἀρσενικοῦ καὶ θηλυκοῦ] Ita perbene legitur ex Libris melioribus: ὑπάρχοντος, quod Morellianus præterea exhibebat, ſententia non requirit. Hactenus nihil evidentius. Sed quid ſequens, ἐπὶ δὲ τῆς Ἀθηνᾶς τὴν γῦπα γεγράφασιν? An id probabat naturam maſculam Deæ? Nihil inſulſius. Nam omnia in vulturibus fæminea, ut jam audivimus ſæpe. Et ſic apparet, ipſos illos Libros meliores eodem vitio

tio laborare, quo alii deterioris notæ, & vel temporis injuria, vel descriptorum ignavia fecisse etiam vocum aliquot jacturam. Legendum saltem, ut scias, quid Autor voluerit, ἐπὶ ᾗ τῆς Ἀθίωᾶς τὸν κάνθαρον, καὶ ἐπὶ τοῦ Ἡφαίςου τὴν γῦπα γράφουσιν. οὗτοι γὰρ μόνοι θεῶν παρ' αὐτοῖς ἀρσενοθήλεις ὑπάρχουσι. Hoc ego video, hoc tu vides: Sic mares junguntur fæminis, & naturæ communio indicatur certa. Caussinus de his pessime: Aperta res est.

μόνοι θεῶν] Interpres, *hi soli ex Diis:* quod falsum est. Nam præter Minervam & Vulcanum plures fuerunt Dei ἀρσενοθήλεις in Ægypto. De Luna ipse Horapollo *Cap. præced.* ἥτις (scilicet κανθάρων δευτέρα γενεὰ) καὶ τῇ Σελήνῃ καθιερώθη, ἀφ' οὗ καὶ τὸν ἐν οὐρανῷ ταῦρον, ὕψωμα τῆς θεοῦ ταύτης λέγουσιν εἶναι παῖδες Αἰγυπτίων. Quæ aperte naturam masculam vindicant Lunæ: Nam quo pertinebunt cæteroquin tauri vires? Alia Autorum loca de Luna mare sciens prætereo: Notissima enim sunt: Neque cumulo, quæ de aliis Ægyptiorum Diis masculo-fæmineis aliunde afferri possent: Nam ea etiam satis nota sunt in hac literarum luce. Sufficit, quod sic constet de Interpretis ineptiis; qui cum aliis Viris Eruditis non intellexit vocem μόνος, cujus σημασία hic non excludit, sed eximit, & aliquid præstans notat & egregium. Vulcanus & Minerva Dei ἀρσενοθήλεις non sunt soli, sed inter Deos ἀρσενοθήλεις primarii sunt ac præcipui; pro Diis masculo-fæmineis habentur κατ' ἐξοχὴν: Hoc aptum & ad Ægyptiorum Dogmata accommodatum est. Sic autem vox illa etiam alibi accipienda est: Adscribamus ex Hymnis, qui Orpheo tribuuntur vulgo, exempla quædam: In Hymno Νεμέσεως est,

Αἰδία,

Ἀΐδια, πολύσεμνε, μόνη χαίρουσα δικαίοις.

In Hymno Νόμου,

Αὐτὸς γὰρ μοῦνος ζώων οἴηκα κρατύνει.

In Hymno Λευκοθέας,

Μούνη γὰρ θνητῶν οἰκτρὸν μόρον ἐν ἁλὶ λύεις.

In sequenti Παλαίμονος,

Φαινόμενος σωτὴρ μοῦνος θνητοῖς ἀναφαίνῃ.

In Hymno Περσεφόνης,

Εὐφεγγὴς, κερόεσσα, μονὴ θνητοῖσι ποθεινή.

Alia omitto, & ipse quærere potes: Sunt enim plura. In omnibus autem istis aliquid eximium indicatur voce, & de uno ac solo minime cogitandum est: Nam cæteroquin improba & inepta essent, quæ ibi dicuntur ab initiatis: Id omnes ac singuli vident. Et sic etiam in aliis Autoribus ad τὸ ὑποκείμενον accommodanda est vocis significatio, quam nunc primus, nisi memoria fallat, tibi aperio. Unum exemplum adhuc afferam ex ipso Horapolline nostro: Ubi de Cucupha sermo est, gratum animum eo indicatum fuisse legimus, διότι τοῦτο μόνον τῶν ἀλόγων ζώων ἐπειδὰν ὑπὸ τῶν γονέων ἐκτραφῇ, γηράσασιν αὐτοῖς τὴν αὐτὴν ἀνταποδίδωσι χάριν. Quod falsum est, si Interpretes sequaris, sed verum, si sequaris me: Inter aves scilicet pias, maxime pia est illa, ideoque excellentiæ nota non immerito ei tribuitur. Videsne?

Cap. 13. Θεὸν δὲ ἐγκόσμιον] Recte vertunt, *Deum qui in mundo est*; *Deum mundo inhabitantem*: ψυχὴν ἐγκαρδίαν similiter habuimus supra *Cap. 7.*

τὴν νίκην περιεστᾶσαν, ἢ &c.] Hæc notes: Totum hoc Universum Circus est, in quo immensa Corpora Cælestia

cum

cum omnibus aliis inter ſe curſu certant: Huic certamini præeſt Deus ἐγκόσμιος, qui victores declarare & victoriæ præmia diſtribuere poteſt ſolus: Illa ipſa autem ſpes victoriæ eſt, quæ facit, ut ſidera & Orbis univerſus in partibus ſuis, celerrime & abſque ulla intermiſſione ſe continuo moveant. Hoc ſibi volunt illa, de quibus Alii, quantum memoria repeto, ne hilum: Quare notandum eſt, ut dixi, hoc Ægyptiorum Dogma ſingulare.

πέντε μόνοι &c.] Saturnum & Martem numero ſeptenario eximit Mercerus: quod ego probare non poſſum. Haud dubie Solem & Lunam ſupra Planetarum conditionem extulerunt Ægyptii, & inde factum eſt, ut quinque remanſerint numero. Et ſic etiam Cauſſinus perbene.

Cap. 14. πρὸς τὴν τοῦ θεοῦ συνόδον] Mercerus, *cum Deæ congreſſu*: Recte. Nam de Dea ſermo eſt, non de Deo. Scribe igitur in Græcis, πρὸς τὴν τῆς θεοῦ σύνοδον, ne diſſona ſint, quæ conſona eſſe debent. ἡ σελήνη συνοδεύουσα ἡλίῳ ſic ſequitur etiam apte. Nihil evidentius. Mox ἐν τῷ μέρει τῆς ὥρας ſignificat *partem horæ*: Interpres nimis dilute, *aliquanto tempore*.

ἔτι δὲ καὶ ἐκ τῆς] δὲ non eſt apud Aldum, & abundat certe, vel potius in γὲ mutandum eſt: ἡ δὲ præceſſit, ut vides.

τούτους δὲ τρεφομένους —— οὕτω καὶ τούτους] Mira conſtructio, quæ Tautologiam exhibet manifeſtam: Nam οὕτω καὶ τούτους ingrate repetitur, ubi τούτους τρεφομένους præcedit. Dicam, quod ſuſpicor: Aliquando pro genitivis abſolutis adhibentur nominativi abſoluti, & oratio eos paulo liberius

ascifcit arbitrio suo: Res est Eruditis nota, & quæ sæpe imperitis Amanuensibus obfuit. Simile hic observasse videor mihi. Legas enim, οὗτοι δὲ τρεφόμενοι ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ ἐπιμελείας τυγχάνοντες, οὐ, καθάπερ τὰ λοιπὰ ζῶα ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τελευτᾷ, οὕτω καὶ τούτους, ἀλλὰ &c, videbis statim orationem satis bene procedere & nihil in ea apparere superfluum. Nominandi enim casus sunt pro casibus gignendi, & præponuntur apte, ut mox quarto sit locus. Nihil apertius. Et sic manifestum est, quo Aldinum τυγχάνοντες pertinuerit: In eo scilicet veræ lectionis sunt vestigia, quæ penitus Amanuensium socordia non potuit delere. Si casus accusandi adhibuisset Philippus statim in principio Pericopæ, haud dubie scripsisset uno ac simplici ductu, τούτους δὲ τρεφομένους ἐν τοῖς ἱεροῖς καὶ ἐπιμελείας τυγχάνοντας οὐ καθάπερ τὰ λοιπὰ ζῶα, ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ τελευτᾷν, ἀλλὰ &c. Hoc certum & perspicuum est: Potes autem jungere cum his nostris verba Eustathii ad *Iliad. B. V.* 353. Ut jam monuimus, Amanuenses insulsi hanc constructionem paulo secretiorem interpolarunt sæpe. Supra *Cap.* 10. habuimus, ὑφ' ἣν ἀποτιθεμένων, ζωογονεῖται τὸ τῶν κανθάρων γένος: Ubi dubito, an simile non irrepserit mendum: Nam de ipsa Sphæra ibi adhuc sermo est præcipuus; ideoque longe signatius & convenientius certe legeretur, ὑφ' ἣν ἀποτιθεμένου, ζωογονεῖται τὸ τῶν κανθάρων γένος, eadem structura, quam hic enodavimus tibi. Locum perpende, quæso; videbis.

τότε ὅλος ἀποθνήσκει] Legendum potius, τότε ὅλον ἀποθνήσκειν. Nam a præcedentibus pendent.

Αἰγύπτια ἐπισημαινόμενων] Malim Αἰγυπτίοις: De literis Ægyptiis nihil præcessit, sed de literis simpliciter; & mox etiam ἐπισημαινομένης γράμματα similiter sequitur: Quare abundat

dat & nimium eſt Αἰγύπτια. Alterum Αἰγυπτίοις contra aptum eſt & Emphaſin habet; quia illa Cynocephalorum familia, quæ eo erat ingenio, ut literas addiſcere poſſet quaſcunque, apud Ægyptios inveniebatur ſolos, aut inveniri credebatur ſaltem. Recte igitur Aldus cum Libris ſuis: Junge Ælianum *Lib.* 6. *Cap.* 10. *de Animal.*

ἢ εἰ γράφει] Ita legendum eſt abſque ullo dubio: Nam ideo atramentum & ſtylus Cynocephalo appoſita.

ἰχθυώμενον ἄργον] Codex Auguſtanus perbene ἰχθυώμενον ἄρτον: quod Cauſſinus veriſſime explicuit. Nam quæ de Ichtyophagis Oritis ſcribuntur, non conveniunt Ægyptiis: Dein ἄρτος ἰχθυώμενος non eſt panis ex piſcibus confectus, ſed panis, cui aliquid de piſcibus accedit: Attende modo; ipſa locutio Cauſſinum juvat.

οἱ ἱερεῖς ἐκτός] Interpres *externi Sacerdotes:* Qui ſunt illi, & cur de illis hic ſermo? Ineptiæ & ineptiæ meræ. Poſt ἱερεῖς collocandum eſt punctum, & ἐκτὸς cum ſequentibus connectendum. Quid autem vocula iſta? An *præterea?* an *extra illud, quod jam dixerat?* Sic certe ſententia eſſet apta: Sed uſus obſtat, quo non probata eſt ſignificatio illa. Quare legendum ſuſpicor, αὐτὸς γενᾶταί τε περιτετμημένος &c. quod perſpicuum eſt, & omnes intelligunt ſtatim: Ex ductibus literarum implicitis error.

τῷ ῥύπῳ παραφερόμενον] Quid illud παραφερόμενον ad ῥύπῳ? Interpres, *nec tamen ullis a nativo colore transfertur aut inquinatur ſordibus:* Vide, quo circuitu utatur, ut παραφερόμενον accommodet ad ſententiæ normam. Id omne tamen ineptum & jejunum: Nam nunquam ita locuti ſunt Græci. Sed eſto; ita locuti ſint ſæpe: quid tota illa ſententia ad natationis induſtriam? An qui in natando non

contrahunt ſordes, doctius & melius natant, quam qui eas contrahunt? Ne ita ſentias, ſi cachinnos non exſpectes. Et quid igitur verborum murmur ad rem ipſam? Nihil plane, nihil. Non dubito, quin locus egregie depravatus ſit ab Amanuenſium furfure: Scribe, ut ipſe Philippus ſcripſerat olim, διότι τὰ μὲν ἄλλα ζῶα κολύμβῳ χρώμενα, ῥῷ παραφέρεται, μόνον δὲ τοῦτο, εἰς ὃν τόπον προαιρήσεται πορευθῆναι, κολυμβᾷ, καὶ μηδὲν τῷ ῥῷ παραφερόμενον. Recta via natat, quo velit, nec unquam ab aquarum fluxu agitur transverſus: Hoc egregium eſt; hoc dicit, quod debet. ῥῷ pro ῥύπῳ ſcribebant Veteres, & in Libris Antiquis αι & ε confunduntur millies: Inde prima depravationis cauſa.

Cap. 15. σχήματι τοιῷδε] In aliis Libris τρόπῳ τοιῷδε: Ex qua lectionis diverſitate, ad Marginem annotata, haud dubie ortum eſt illud σχήματα, quod ad finem Capitis præcedentis, paulo remotius a voce παραφερόμενον, apparebat in Libris Aldinis: Auguſtanus & Morellianus id non habebant. Vide Merceri Notas.

βασίλειόν τε ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντα] βασίλειον hic ſumitur pro regio inſigni; de quo non incondite Laurentius Pignorius ad *Menſam Iſiacam*: Quamquam mihi, ubi hunc locum Horapollinis jungo cum figura Cercopitheci & Cynocephali, qui in dicta Menſa Iſiaca viſuntur, fit probabilius, inſigne regium apud Ægyptios fuiſſe Lunæ exorientis ſignum, quod ipſum orbem Lunarem complectebatur, tanquam ex eo egredientem: Nam ſic Schemata illa intelligo. De Luna nova habuimus ſupra, eam ἐν τῇ ἀνατολῇ πεντεκαίδεκα μοιρῶν ὑπάρχουσαν, πρὸς τὸ ἄνω τοῖς κέρασιν ἐσχηματίσθαι: Talis autem figura eſt, quæ orbem continet.

tinet totum, vel ex qua orbis exſurgit totus. Et ſic Lunam habemus, quæ primo exilis, tandem continuo creſcens ad orbem redigitur plenum ac perfectum: In quo certe aliquid eſt, quod quævis læta promittebat regi, & proinde efficere potuit, ut illud pro inſigni regio habitum fuerit perquam accommode & perquam venuſte. Sic locus hic appoſitiſſimus eſt, de quo Cauſſinus adeo inepte, ut nihil ineptius excogitari poſſit: Neque juvat bonum locus ille ſuperior de Vulture. Nam ibi ad vocem βασίλειον accedit γῦπα, & longe alia eſt locutionis indoles: Pueri vident, & in re clara verbis parco lubens.

τὸ σχῆμα ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς, ὁ κυνοκέφαλος &c.] Diſtinctio male habet: Scribe, τοῦτο γράφουσι τὸ σχῆμα, ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς ὃ κυνοκέφαλος ποιεῖται, ὡς εἰπεῖν προσευχόμενος τῇ θεῷ. Articulus ὃ arcte cohæret cum τὸ σχῆμα, & ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς ita accipiendum, ac ſi poſt ὃ collocatum eſſet. Interpres locum fortaſſe non intellexit ſatis: Nam ideo a verbis ſingulis diſceſſionem fecit, niſi fallor. Vide modo.

ἐπειδὴ ἀμφότεροι φωτὸς μετειλήφασι] Locus ſuſpectus: Nam quid ἀμφότεροι hic? Idne præcedentia nos exſpectare jubent? Nequaquam certe, quicquid Interpres comminiſcatur ſibi. Dicam ſuſpicionem meam: Legendum autumo, ἐπειδὴ ἀμφοτέρου φωτὸς μετείληφε. Sic apte dicitur, cur Lunam orientem adoret Cynocephalus: Quia ſcilicet ortu ejus particeps ſit utriuſque luminis. Sole occidente mox Lunam videt orientem, & ſic pro uno lumine luminibus fruitur duobus. Emphaticum eſt ἀμφοτέρου & venuſtum: Hoc quiſque videt ſtatim. Cum autem id mutatum eſſet in ἀμφότεροι, mox μετείληφε tranſire debuit in μετειλήφασι volens nolens: Nihil apertius.

Cap. 16. Ισημερίας δύο πάλιν σημαίνοντες, κυνοκέφαλον &c.] Illud πάλιν leviter transpositum est. Nam ad latus Cynocephali incedere debet, de quo antea fuit sermo, non de Æquinoctiis. Lege, Ισημερίας δύο σημαίνοντες, πάλιν κυνοκέφαλον &c.

ζωγραφοῦσι ζῶον] Sententiam male onerat ζῶον: Distinguendum puto, κυνοκέφαλον καθήμενον ζωγραφοῦσι. ζῶον ἐν ταῖς δυσὶ τῶν ἰσημερίαις &c.

ἵνα δὲ μὴ εὐρύτερον τὸ ὕδωρ &c.] De his & sequentibus, quæ difficillima sunt, ita sentio. Legendum est primo, ἵνα δὲ μὴ εὐρύτερον τὸ κατασκεύασμα ὑπάρχῃ, δι' οὗ τὸ ὕδωρ εἰς τὸ ὡρολόγιον ἀποκρίνεται, μὴ δὲ πάλιν στενώτερον, ἀμφοτέρων γὰρ χρεία, τὸ μὲν γὰρ εὐρύτερον, ταχέως ἐκφέρον τὸ ὕδωρ, οὐχ ὑγιῶς τὴν ἀναμέτρησιν τῆς ὥρας ἀποτελεῖ, τὸ δὲ στενώτερον, κατ' ὀλίγον καὶ βραδέως ἀπολύον τὸν κρουνὸν, ὁμοίως· Hoc certum & perspicuum: Sic εὐρύτερον & στενώτερον dicuntur recte de isto Catasceuasmate, quæ de ipsa aqua certe dicuntur perperam. τό ὕδωρ male repetitum has tenebras induxit: Nam sic locus visus est mutilus, & omnia confusa fuerunt & turbata. ἀπολύον τὸν κρουνὸν est *aquam emittens*: quod scilicet ἐκφέρον τὸ ὕδωρ dixit paulo ante, hic ἀπολύον τὸν κρουνὸν dicit eodem sensu. Interpres minus bene & ambigue. ὁμοίως præcedentia respicit, οὐχ ὑγιῶς τὴν ἀναμέτρησιν τῆς ὥρας ἀποτελεῖ, quæ hic repetenda sunt ἀπὸ κοινοῦ: Id autem ex corrupto ἕως protraximus, in quod transierat Amanuensium imperitia, qui scripturæ compendia & literarum ductus implicitos non intelligebant. Nihil pronius aut facilius, ut sciunt periti. Dein scribendum, τῆς οὐρήθρας τρύπαν διείραντες, πρὸς τὸ ταύτης πάχος, σίδηρον κατασκευάζουσι πρὸς τὴν προκειμένην χρείαν. *Meatus urinarii scissuram perforantes, pro hujus crassitie ferream*

ream

ream fistulam fabricantur in usum modo dictum. Οὐρήθρα meatus urinarius est a vesica ad caulis caput, cujus aperturam τρύπαν vocat Autor: Hanc ad vivum expressam perforabant, & ad facti foraminis magnitudinem redigebant magnitudinem fistulæ ferreæ, quæ aquam per caulem deduceret, ut sic deducta cursum teneret certum. Jam nihil apertius. Pro οὐρήθρας compendiarie exaratum erat ουρας: hoc imperiti Scribæ descripserunt imperite. τρύπα autem & τρύπαν, si literæ copulentur, a τείχα non multum abludit, & facile etiam seducere potuit ignavos. Erunt, qui scripturi sunt, τῆς οὐρήθρας τρῆμα: Quod certe non displicet etiam mihi, si pro ταύτης πάχος legatur τοῦτο πάχος: Nam articulus nominis conditionem & sexum debet sequi. Tu fac, quod velis; utrumque bonum est, & rem exprimit apte. διείρειν est trajicere & perforare, pulchreque dicitur de ipsa τρύπη in imagine expressa: Hoc certum. In Aldino Exemplari erat διάφεραντες; quod eodem pertinuit: Nam haud dubie detortum est ex διαπείραντες, quod non diversum est a διείραντες. Nunc omnia clarent, quæ hactenus fuerunt obscurissima, nec alii Viri Eruditi potuerunt ope ingenii illustrare: Præter Mercerum, Hæschelium & Caussinum, videndi sunt Gesnerus in *Historia Animalium*, & Salmasius in *Exercitat. ad Solinum pag.* 454. Qui omnes a veritatis scopo aberrarunt longe. Apage, apage illud τείπα, quod abblandiri potuit Caussino: Nam ea barbaries non est in his Philippi. Dein οὐρᾶς de Cynocephali pene ineptissimum est; quia ipse caudam habet proprie dictam: Vide Pignorii *Mensam Isiacam*, ut alia prætercam. Homo cauda caret; & ideo pars illa, quæ caudam refert, quanquam pro cauda minime sit,

ita

ita dicitur non invenuste. Nihil certius. Quid autem Polyhistoris illud, ἐκ τῆς ὀρᾶς τρίχα δείραντες, πρὸς τὸ ταύτης πάχ@ σίδηρον κατασκευάζουσι? An τρίχα δείρειν apte dicitur? An fistula, quæ crassitiem habebat unius pili, aquam commode transmittere poterat, & cum præcedenti στειώτερον omnique cohærentia loci convenit suspicio illa? Dicam libere; nihil anilius, nihil exoletius. Alia prætereo, & cum nugis diutius conflictari nolo. Cæterum in Codice Morelliano post εὐρύτερον scriptum erat τὸ ὕδωρ μομᾶ: quod ego ignoro, quid sibi velit. Visne conjecturam? Fors Lector diligens ad τὸ ὕδωρ adscripserat in Margine vocem μῶμα, qua indicabat vocabulum illud spernendum & inducendum esse ibi: τὸ ὕδωρ μῶμα, *illud* ὕδωρ *sperne ac ride.* μωμεύειν, μωμέειν & μωμάειν in usu promiscuo fuerunt olim. Et hoc satis probabile est profecto: Nam tales annotatiunculæ & ἐπικρίσεις millies in contextum insinuarunt sese, & eo ipso Autorum loca misere deturparunt: Eruditiores sciunt, & Nos ea de re suo loco plura.

ὡς ᾗ ὀδὲ] Quantivis pretii est illud ὡς, quod ex Codice Augustano promsit Hæschelius: Nam absque eo sententia est imperfecta.

Cap. 17. Θυμὸν] *Animi præstantiam*; *animi magnitudinem:* Interpretes male. De Leonis iracundia agitur *Cap.* 38. *Lib.* 2.

κεφαλὴν γὰρ ἔχει μεγάλην] Paulo aliter Aristoteles in *Physiognom. Cap.* 5. φαίνεται τῶν ζώων ἁπάντων λέων τελεώτατα μετειληφέναι τῆς τοῦ ἄῤῥεν@ ἰδέας. ἔστι γὰρ ἔχων στόμα εὐμεγέθες· τὸ δὲ πρόσωπον τετραγωνότερον, οὐκ ἄγαν ὀστῶδες, τὴν ἄνω τε γένυν οὐ προεξεστηκυῖαν, ἀλλὰ ἰσοῤῥοποῦσαν τῇ κάτω· ῥῖνα δὲ παχυτέραν, ἢ λεπτοτέραν· χαροποὺς ὀφθαλμοὺς, ἐγκοίλους, οὐ σφόδρα περιφερεῖς, οὔ-

τε ἄγαν περιμήκεις, μέγεθος δὲ μέτριον· ὀφρῦν εὐμεγέθη, μέτωπον τετράγωνον, ἐκ μέσου ὑποκοιλότερον, περὶ δὲ τὰς ὀφρῦς καὶ τὴν ῥῖνα ὑπὸ τοῦ μετώπου οἷον νέφος ἐπανεστηκὸς, ἄνωθεν δὲ τοῦ μετώπου κατὰ τὴν ῥῖνα ἔχει τρίχας ἐκκλινεῖς, οἷον ἀνάσιλον. Ita legendus est ille locus. ἀνάσιλον crines sunt a vertice in frontem reflexi: Autor Etymologici Magni: Ανάσιλόν. τρίχωμα, τὸ ἀπὸ τῆς κορυφῆς ἐπὶ μέτωπον ἀνεστραμμένον. Ita scribendum est: Nunc ordine contrario legitur pessime, τὸ ἀπὸ μετώπου ἐπὶ τὴν κορυφὴν ἀνεστραμμένον. Hesychius suo loco: Ανάσιμον. τρίχωμα, τὸ διὰ τοῦ μετώπου ἐπὶ κορυφὴν ἐστραμμένον. Ubi idem mendum est, & vox capitalis præterea male exprimitur: Nam ἀνάσιλον vel ἀνάσιλλον haud dubie scribendum. Paulo ante in eodem Lexico legitur: Ανασεσυλιᾶσθαι. ἐστεμμένας ἔχειν τὰς τρίχας· ἀνάσιλλος στέφανος. Ubi reponendum ἀνασεσιλλᾶσθαι vel ανασεσιλλῶσθαι: Nam ab ἀνάσιλλος verbum deducitur. Nihil apertius. Illud ἐστεμμένας quantivis pretii est, & totum ἀνάσιλον pulchre repræsentat nobis: Unum scilicet capillitium, quod a vertice in frontem retrahitur, ἀνάσιλον proprie dictum non efficit, sed crines in orbem omnes ita dispositi, ut coronam quasi referant ipsa æqualitate sua orbiculari: Eo pertinet illud ἐστεμμένας; Circulus crinium coronæ circulum imitatur, ipsique crines sunt coronarii. Et sic intelligendum etiam est sequens ἀνάσιλλος στέφανος: Pro ἀνάσιλλον dictum etiam ἀνάσιλλος, quod στέφανος redditur propter ipsas τρίχας ἐστεμμένας. Dubito tamen, an non legendum sit, ἀνάσιλλον, στεφάνη: Nam & ἀνάσιλλον pro ipso capillitio syncerius certe est, & στεφάνη, non στέφανος, de ista capillorum structura usurpari solet: Vide modo Pollucem *Lib.* 4. *Segm.* 144. *&* 146. Quicquid sit, elegans est Hesychii Glossula, quæ omnem ἀνασίλλου structuram aperit nobis:

Quare pessime egerunt, qui in istis Grammatici pro ἐστεμμένας reposuerunt ἐστραμμένας. Nam sic ἀνάστιλου pars maxima perit, & ejus dimidia vix remanet, quæ non nisi per Metonymiam ita dicta: Crines scilicet a vertice in frontem deducti præcipue efficiunt, ut totum capillitium coronæ similitudinem referat: hinc nomen totius datum est parti. Nihil vulgatius. Quid autem ἐστραμμένας est positum nude? Nugæ, nugæ, & nihil aliud. Quare pessima est mutatio illa, & longe ableganda ad ipsos corvos. Apud Plutarchum & Appianum de Surena legimus: μέγιστος δὲ ὁ Σουρήνας καὶ κάλλιστος, αὐτὸς δὲ τῇ κατ' ἀνδρίαν δόξῃ τὴν θηλύτητα τοῦ κάλλους οὐκ ἐοικώς, ἀλλὰ Μηδικώτερον ἐσκευασμένος ἐντρίμμασι προσώπου, καὶ κόμης διακρίσει, τῶν ἄλλων Πάρθων ἔτι Σκυθικῶς ἐπὶ τὸ φοβερὸν τῶν ἀνασίλλων κομώντων. Ubi haud dubie legendum est τὸ ἀνάσιλλον κομώντων: Quod Appiani Interpres verissime ita reddidit, *quum alii Parthi ad terrorem capillitium in frontem reflectere soleant.* Nam id ἀνάσιλον exigit, & crines in frontem retorti præstant revera; ut constat inter alia aperte ex eo ipso, quod hic de Leone scribit Philosophus adhibita eadem voce: Capilli a vertice in frontem reclinati, & ad ipsam superciliorum nubem accedentes, faciem Leonis terribilem efficiunt & ejus ἀνδρείαν quasi repræsentant inter alia. Nihil certius. Salmasius in Epistola ad Colvium de *Virorum Cæsarie* ista Appiani & Plutarchi ita Latine reddidit pessime, *cum cæteri Parthi Scythicum in morem ad terrorem refluo retro crine comarent.* Nam sic omnis ille horror abest, & omnia invertuntur plane. Sed ille in ἀναστίλῳ prorsus cæcutiit cum aliis Viris Doctis, qui Aristotelis locum rectissime emendantes, explicuerunt tamen pessime, depravatis Hesychii &

Ety-

Etymologi Annotatiunculis decepti. Quid, quæſo, ἀνάσιλον erit in loco Philoſophi, ſi crines denotet a fronte in verticem adductos? Idne verbis convenit? idne convenit rei? Nugæ, nugæ, quæ ſeſe ſubvertunt ipſæ: Hoc apertiſſimum eſt, & probat, quam vere correximus Grammaticorum loca. De Salmaſio plura alias: Nunc iſta non agimus. Pergamus: Qui recalvaſter eſt, nudo vertice crines reſiduos habere ſolet circa verticis ambitum; qui cum coronam quaſi efficiant, & in orbem tanquam corona cingant caput, hinc factum eſt, ut recalvaſter dictus ſit ἀνάσιλος vel ἀνάσιλλος: Suidas in V. Αναφαλαντίαν: Αναφαλαντίαν, οὐκ ἀναφάλαντον λέγουσι. καὶ Ανάσιλλον, τὸ αὐτό. Et in V. Ανάσιλος: Ανάσιλος. ἀναφαλαντίας, ἄκοσμος τὴν κεφαλήν. Ubi Salmaſius perperam reſcribit ἄκομος τὴν κεφαλήν: Nam ſic ipſum ἀνάσιλον tollit, & una cum eo ſignificationem vocis. Nihil perſpicuum magis. Igitur ἀναφαλαντίας dicitur ἀνάσιλος ob ipſam calvitiei coronam, & amiſſa capillorum parte τὴν κεφαλὴν eſt ἄκοσμος: Hoc ſentis jam. Cum Suidæ loco Pollucem junge *Lib.* 2. *Segm.* 26. De eo nos accuratius aliquando: Nam vix dubitamus, quin illud φάλα γὰρ κόσμος τις, quod longe ineptiſſimum præcedentibus ſubjicitur, a ſecunda manu acceſſerit poſtea: Lexicorum fata noſti. Apud ipſum Pollucem *Lib.* 4. *Segm.* 137. *&* 138. ubi hiſtrionum perſonas enumerat, pro ἀνάσιμος bis legitur in Libris M. S. ἀνάσιλλος: Perperam & imperite. Ανάσιμος ille erat ὑπέρογκος, id eſt, faſtigium habebat ſummum in capite ſupra ipſam perſonam, ut diſerte notat Onomaſtici Autor: Hinc ἀνάσιλλος eſſe non poterat. Nam ipſa frons & vertex ſub faſtigio & ὄγκῳ latebant plane. Nihil indubitatius. Recte additur ibi, ἐκ μέσου ἀνατέτανται αἱ τρίχες, *crines*

nes ex medio capite porrigebantur; quia fastigium, ut dixi, prohibebat quominus a fronte & vertice porrigi poterant: Incipiebant igitur, ubi incipiebat fastigium, & eadem altitudine apparebant, qua apparebat προσώπου pars suprema. Hoc quisque intelligit, & aperte refellit Eruditissimum Jungermanum, qui admisso ἀνάσιλλος, ita constituebat illa, ἐκ μετώπου ἀνατέτανται αἱ τρίχες. Nihil tale Polluci in mentem venit, aut venire potuit unquam. ἀνατείνεσθαι aliquando est porrigi, & ita accipi debet ibi: Fors tamen melius scriberetur ἀποτέτανται; hoc ego dissimulare nolo: Sed de Polluceis suo loco plura. In Glossis Labbæi legimus, *Reburrus*. ἀνάσιλλος, ἀναφάλαντος. Quid illa? Dicam, quod suspicor. *Burrus* est, qui a cibo & potu rubet: Festus Pompejus diserte, *Burrum dicebant Antiqui, quod nunc dicimus rufum: Vnde rustici burram appellant buculam, quæ rostrum habet rufum. Pari modo rubens cibo ac potione ex prandio burrus appellatur.* Idem *reburrus*; ut *simus*, *resimus*, *calvus*, *recalvus*, aliaque id genus habemus multa: Hoc certum. Sed quid illud ad ἀνάσιλλον & ἀναφάλαντον? Fallor, aut vox Latina histrionis personam respicit, & ad Scenam referenda est: Scilicet Momus & irrisor erat ille *reburrus*, qui ideo faciem habebat perquam rubentem, ut sic ipso colore animaret jocos suos ac sales; Ille autem Græce expositus ἀνάσιλλος & ἀναφάλαντος, quia simul erat recalvaster, & ut res suas melius ageret, ad ruborem faciei accedebat capitis calvities. Quid quæris? Hoc appositissimum est: Et sic Interpretatio Græca ad ipsam personam pertinet, non ad primitivam vocis σημασίαν. Persona rubicunda & recalva dicebatur *Reburrus*, eamque ἀνάσιλλος & ἀναφάλαντος designant: Similia apud

apud Pollucem extant plura, nec alia haud dubie Latinorum fuit conditio, de quibus nos ſuo loco accuratius. Sic lux etiam nunc Iſidoro, apud quem ſcribitur in Gloſſis, *Reburrus, hiſpidus.* Scilicet hiſtrio ille *Reburrus*, & rubens erat, & recalvaſter, & barba præterea piliſque horridus: Eo reſpiciens Iſidorus, *reburrum* explicuit *hiſpidum*, ut Græci reſpectu ſimili ἀναφάλαντον. Nihil accommodatius. Quæ Alii de his narrant, inepta ſunt, & adverſis frontibus inter ſe pugnant. Vide modo Salmaſium ad *Vitam Carini.* Certe eleganter adornata fuit, ſi verum eſt, quod ſuſpicor, perſona illa Satyrica: Nam & calvities, & facies hiſpida, & color rubentior, mire conveniunt dicaci & irriſori. Id omnes ſentiunt ſtatim. Addamus tandem illud: ἀνάσιλος & ἀνάσιλλος promiſcue ſcribitur, ut conſtat ex jam allatis: Iſta vox compoſita eſt, & a ſimplici σιλὸς originem ducit præcipuam; σιλὸς, σιλλὸς, ἀνάσιλος, ἀνάσιλλος, ut φάλαντος, ἀναφάλαντος, aliaque ſexcenta: σιλλοὶ autem dicti Satyri & irriſores ab ipſa calvitie, quæ illis propria quaſi eſt: Heſychius in Lexico, Σιλλὸς, ἀνάφαλαντος, μῶμος, κακολογία, καὶ χλευασμός. Inde verbum σιλλεῖν & σιλλοῦν pro dicteria fundere: Idem Heſychius, Σιλλοῖ, μωκᾶται, ψέγει, κακολογεῖ. Et, Σιλλεῖ, ἀναξαίνει, λυπεῖ. Qui ab ἴλλος deducunt σιλλὸς, ridiculi ſunt, & ipſorum σιλλῶν merentur dicteria: Idem autem σιλὸς, quod σιλλὸς, ut diximus jam: Et quid igitur? An a σιλὸς fortaſſe fit Σιληνὸς, qui & dicax, & recalvaſter? Certe hoc longe magis arridet mihi, quam alia Aliorum commenta: σιλὸς, σιλέω, Σιληνὸς. Nihil appoſitum magis. Sed hæc ſufficiant hic; quæ occaſione loci Ariſtotelici paucis exponere, Lector, mihi viſum fuit e re tua.

ἥλιος ὃ ὁ Ὦρος ἀπὸ τοῦ τῶν ὡρῶν κρατεῖν] Hæc Philippus de ſuo adjecit, & Græcorum indolem aperte reſpirant: Ægyptii Ωρϰ Etymon nunquam ab ὥραις deduxiſſent.

Cap. 18. λέοντος τὰ ἔμπροσθεν ζωγραφοῦσι] In quibus non modo vires, ſed etiam νάρξ θοὴ, ut eſt apud Oppianum *Lib.* 3. *Cyneget. V.* 53. *& ſeq.*

Εκλυον αὖ κἀκεῖνο λεοντοκόμων αἰζηῶν,
Δεξιτερὴν ὑπὸ χεῖρα φέρειν αἴθωνα λέοντα
Νάρκα θοὴν, τῇ πάντα λύειν ἀπὸ γυῖα θηρῶν.

Sed locus eſt ſuſpectus: Nam ἀπολύειν γυῖα θηρῶν de νάρκῃ, ubi nihil aliud accedit, certe perquam ingratum eſt & durum. Ipſe Oppianus *Lib.* 2. *Halieut. V.* 81. *& ſeq.* de Torpedine piſce

Οἷον δ' ὀρφναίοισιν ἐν εἰδώλοισιν ὀνείρων
Ανδρὸς ἀτυζομένοιο καὶ ἱεμένοιο φέβεσθαι,
Θρώσκει μὲν κραδίη, τὰ δὲ γούνατα παλλομένοιο
Ασεμφὴς ἅτε δεσμὸς ἐπειγομένοιο βαρύνει·
Τοίην γυιοπέδην τεχνάζεται ἰχθύσι νάρκη.

Alia ſimilia prætereo. Dein, quis præter Oppianum illud prodidit de Leone? Nemo, hercule, nemo. De Hyæna tale quid narratur, ut notum: Sed omnia in iſto animali prodigioſa, & tot tantiſque deliramentis obſeſſa, ut deſit ipſe finis: Sciunt, qui Animalium Hiſtoriam tenent. In Leone nihil tale, & indoles ejus generoſa, multumque a fabellis trivialibus abhorrens: In memoriam modo revoca, quæ de Leonis magnanimitate & vi aperta legiſti aliquando apud Ariſtotelem, Plinium, Alios. Quare ego certe νάρκα probare non poſſum. Sunt, qui pro eo reponunt

nunt σάρκα: Sed id minus adhuc probaverim. Quid igitur? Scribendum ſuſpicor plane ἄλκα: Sic nihil convenientius, & nihil appoſitum magis ad hunc ipſum locum. In anticis maximum eſt Leonis robur, & ea ita a natura comparata ſunt, ut dextra adhuc fortiora ſint ſiniſtris: Hoc omnes intelligunt; hoc omnes probabunt. ἄλξ pro ἀλκή ipſis Tyronibus notum eſt ex Homero: Literæ autem Verſuum initiales, errores excluſerunt infinitos in Libris, ut Eruditi ſciunt; Unde factum, ut cum hic Νάλκα pro Αλκα male appicta litera exaratum eſſet, mox Criticorum ingenio in locum ejus ſucceſſerit Νάρκα: Quid, quæſo, pronius aut facilius?

Cap. 19. τοῖς κλεῖθροις τῶν ἱερῶν] *Templorum januis*: quicquid claudit, κλεῖθρον dicitur; hinc κλεῖθρον pro janua, quæ domus eſt clauſtrum: Heſychius in Lexico, Κλεῖθρα. μοχλοὶ ἀσφαλείας, πύλαι. Alia omitto. Cuperus in ſuo *Harpocrate* de fera hic perperam cogitat: Quod Noſter vocat κλεῖθρον, Plutarchus vocavit θύρωμα in verbis ab Hæſchelio adductis: Sed ea etiam infeliciter tentabat Vir Doctus.

Cap. 21. εἰς λέοντα γενόμενος] Hæſchelius ad Marginem Editionis ſuæ: λέοντι *M. S. ubi præpoſitio ἐν deeſt.* Sit ita, per me licet; Alias pro γενόμενος forte ſcriptum in Libris quibuſdam συγγενόμενος: Nam ſic λέοντι præpoſitionem non requirit.

τὴν ἀνάβασιν τοῦ Νείλου] Cod. Morell. τοῦ θεοῦ pro τοῦ Νείλου: quod plane ineptum eſt. Pro ποταμοῦ olim ſcribebant ποτοῦ: An inde enata eſt lectio illa? Hoc verum eſſe poſſet: Nam & alii errores ex iſta contractione. Videbimus ſuo loco.

ϰ̀ τὰς χολέδρας] Nec χολέδερας, nec χολύδερας Græcum eſt: Tu ſcribe deleta litera, ϰ̀ τὰς χολέερας. Heſychius optimus Grammaticorum, Χολέερα. σωλὴν, δι' οὗ τὸ ὕδωρ ἀπὸ τῶν κεράμων φέρεται ἐξακοντιζόμενον. Nihil potc expreſſius. χολὰς & χόλιξ inteſtinum, ἀπὸ τοῦ χολῆς: Qui accurate volebant loqui, χολάδας dicebant τὰ ἔντερα, χόλικας vero τὰς τῶν βοῶν κοιλίας: Vide Ammonium περὶ Ομ. ϰ̀ Διάφ. Λέξ. Ariſtophanes ibi in *Babyloniis*, Η βοϊδαρίων τις ἀπέκτεινε ζεῦγος χολίκων ἐπιθυμῶν. Verſus eſt Anapæſticus Tetrameter Catalecticus, qui ab ipſo Ariſtophane dicitur Ariſtophaneus: Viri Eruditi in Fragmentorum Sylloge inepte ex uno Verſu bono duos fecerunt malos. Igitur ſi non omnes Græci, ita ſaltem politiores Attici vocabula diſtinguebant. Fel inteſtina permeans, ipſis inteſtinis indidit nomen, & a χολῆς vel χόλου dicta ſunt χολάδες & χόλικες: Hoc certum. Qui a χύσις & χύειν Etymon deducunt, ridiculi ſunt, & ipſo literarum ſono refelluntur. Ab eodem χολὴ vel χόλος quin χολερὸς deductum ſit, nullus ego dubito: Nam eo pertinet χολερὰ νόσος, pro quo nunc abſolute dicitur χολέρα, *morbus bilioſus*: Quicquid ſcilicet ad bilem pertinet, dictum χολερὸν: Unde τὰ χολερὰ olim etiam abſque dubio τὰ ἔντερα & inteſtina: Nam ad τὸν χόλον vel inprimis ſeſe referunt, ut conſtat ex nominibus, quibus indicantur vulgo. Sic autem pro τὰ χολερὰ etiam uſurpatum αἱ χολέραι, ex voce adjectiva, ſicuti moris erat, facta voce ſubſtantiva. Vides, quo hæc tendant? Sic tandem ſcimus, quam appoſita ſit vox χολέρα pro tubo: Ita ſcilicet dictus eſt, & eleganter dici potuit tubus, a ſimilitudine inteſtinorum, quam aperte refert, & ipſa forma exprimit ſua. Nunc & Heſychio & Philippo lux certa.

λεοντο-

λεοντομόρφους] Idem illud notatum Plutarcho in *Sympoſiac. Lib.* 4. *Quæſt.* 5. ſed loco inſigniter corrupto, quem hic in tranſitu corrigam. Legitur vulgo: κρῆναι δὲ καὶ καταχάσματα τῶν λεοντείων ἐξίασι κρουνοὺς, ὅτι Νεῖλος ἐπάγει νέον ὕδωρ τῶν Αἰγυπτίων ἀρούραις, ἡλίου τὸν λέοντα παροδεύοντος. Quæ vertit Interpres: *& quod Leontini fontes & hiatus ſuos nova aqua repletos inveniunt, Nilo exundante, quando Sol per Leonem tranſit.* Adeo inepte, ut nihil magis. Scribe miſſis nugis periculo meo, κρῆναι δὲ καὶ κατὰ χάσματα τῶν λέοντων ἐξίασι κρουνοὺς, ὅτι Νεῖλος &c. *per rictus Leonum emittunt latices ſuos perennes &c.* Ex λέοντων errore ſolenni factum eſt λεοντείων: χάσμασι λεοντείοις in altero loco Plutarchi rectum eſt, ut ipſi decennes vident.

κατ᾽ εὐχὴν πλεονασμοῦ ὑγρότητος ——] Locus mutilus & truncatus, quem ego reſtituere non poſſum: πλεονασμὸς hic eſt benigna humoris copia; aquæ ubertas magna: Hoc certum videtur mihi ac perſpicuum, ubi ad verborum cohærentiam attendo. Sententia fuerit: Quapropter in hodiernum uſque diem ſibi precantes aquæ ubertatem, Symbolo iſto utuntur. Et ſic Merceri τῷ αὐτῷ σημείῳ χρῶνται locum habere poſſet. κατ᾽ εὐχὴν πλεονασμοῦ ὑγρότητος idem eſt, quod εὐχόμενοι πλεονασμὸν ὑγρότητος: Cum Symbolo iſto utuntur Ægyptii in Canalibus & Aquæductibus ſuis, eo ipſo aquæ ubertatem ſibi exoptant. Ita intelligendus eſt locus. In Codice Morellii poſt hæc verba ſcriptum erat, καὶ ἐν χωρίων γέμοντες τὸ οἶνον ζῶον λέοντα: Quæ in ſuis Membranis etiam repperit Pierius Valerianus. Nam eo referendum eſt, quod *Lib.* 1. *Cap.* 13. *Hieroglyph.* legimus: *Illud non omittiam, quod Horus Apollo tradit, in ſupplicationibus pluvias expoſcentibus, pleriſque in locis Leonum ora vino*

no prolui fuisse morem. Sed advertendum est, vulgatos Hori Codices hoc loco depravatos esse. Quid de istis dicemus? Latina Pierii ineptias alere, certum est; quid Græca faciant, incertum, quia scriptura eorum est incerta. Visne conjecturam? Dabo: Autor Græcus, quem Stephanus Le Moyne trivit, apud Cuperum in *Harpocrate* de hac Ægyptiorum superstitione ista scribit hisce gemella: ἐν Αἰγύπτῳ ἡ τοῦ Νείλου ἀνάχυσις καὶ ὑπέρελυσις κατ' ἐκεῖνον εἴωθε γίνεσθαι τοῦ ἐνιαυτοῦ τὸν καιρὸν, καθ' ὃν ὁ ἥλιος ἐν τῷ λέοντι ἐστί· τηνικαῦτα γοῦν οἱ Αἰγύπτιοι τάτε δημόσια καὶ μεγάλα λουτρὰ ἤνοιγον, καὶ τοὺς ἁπανταχόθι κρουνοὺς τῶν ὑδάτων, εἰς σύμβολον τοῦ ἐπισταμένου λεοντοπροσώπους ἐποίουν· κἀκεῖθεν ἐπεκράτησε, καὶ τὸ τοὺς ὑποληνίων κρουνοὺς λεοντοειδεῖς κατασκευάζειν, εἰς μίμησιν τῆς Νειλώου ὕδατος περιχύσεως προσκαλουμένων ἡμῶν· οἱονεῖ καὶ τὴν τοῦ οἴνου δαψιλῆ καὶ ἄφθονον διαῤῥοήν. Ex quibus colligo, simile quid de vasorum torcularium tubis in isto Codicum additamento fuisse dictum: Nam τὸν οἶνον, quod eo pertinet, Græca diserte habent. Fallor itaque, aut ista etiam sunt mutila, & partem modo exhibent rei dicendæ: Scribendum enim suspicor, καὶ ἐγχώριοι γε νῦν ὄντες τὸν οἶνον, ζῶον λέοντα ——. Quæ, ut vides, æque ac verba præcedentia, sunt lacera & accisa: Dicere voluit, qui hæc scripsit; Quare & indigenæ nunc viventes vinum, Leonis imaginem vasorum torcularium tubis affingentes, in dolia excipiunt. Sic sententia est manifesta, & quod Autor ille dixerat, etiam dixerunt ea: Hoc quisque videt. Notandum autem illud προσκαλουμένων ἡμῶν cum sociis suis: Nam ex istis apparet, illud κατ' εὐχὴν πλεονασμοῦ ὑγρότητος recte a nobis expositum esse paulo signatius & exquisitius.

τὸ μὲν ὑδρεῖον] Ita legendum est absque ullo dubio cum

Li-

Libris M. S. Apage, apage Merceri νέον, quod hic expressit in Versione sua.

γενέτειραν τοῦ εἶναι] Hæc longe ineptissima sunt, si Viros Eruditos audias. Dicam paucis, quod verum est: τοῦ εἶναι referendum est ad præcedens ὑγρῶ, & verba hoc, & nihil aliud, significant; *Linguæ vero, quia hanc perpetuo in humido existentem, etiam genitricem ipsius humidum esse asserunt.* Lingua humido gaudet, & facit, ut sibi humidum perpetuo adsit: ipsius εἶναι τὸ ὑγρὸν genitrix est. τὸ εἶναι vicem substantivi gerit, & idem est, quod τὸ ὄν: Nihil frequentius apud Græcos: Quare γενέτειραν τοῦ εἶναι explicari potest γενέτειραν τοῦ ὄντος. Nisi forte ipsum ὄντος pro εἶναι ex Philippi calamo exierit, & literarum nexus deceperint Amanuenses ignavos. Eruditi videant. Mihi τοῦ εἶναι non displicet: Lingua facit, ut sit humidum, & ut perpetuo id suppetat sibi. Imo hoc accommodatius, ut nunc animadverto, quam alterum: Nam lingua in ore non est proprie genitrix τοῦ ὄντος ὑγροῦ, sed τοῦ εἶναι ὑγρόν. Hoc sciunt, qui linguæ munus norunt. Quare locutio concisior ita accipienda est, nec de alia lectione cogitandum.

ὅτι ἡ γενναῖα ἡ Αἴγυπτος τὸ ὕδωρ &c.] Hæc potissimum respiciunt illa, οὐρανὸν καὶ γῆν ὕδωρ βλύζουσαν: Junctim scilicet duo ista Symbola, hydriarum trium & cæli terræque aquam scaturientium, hisce omnibus explicantur. Quod moneo, ne male accipias, & quædam deesse putes.

ἐπεὶ μέση τῆς οἰκουμένης ὑπάρχει] Vitium alit ἐπεὶ, & locum deturpat: Nam illud αἰτιατικὸν hic prorsus insulsum est. In re clara verbis parco; & Viri Eruditi certe culpandi, qui adeo inficeta potuerunt vertere & probare.

Tu ſcribe abſque mora, μόνη ϑ ἡ Αἰγυπτίων γῆ, ἥπερ μέση τῆς οἰκεμβύης ὑπάρχει, καθάπερ ἐν τῷ &c. *ſola vero Ægyptiorum terra, quæ Orbis media eſt, ſicuti &c.* Sic nihil decentius: Ex utroque conſtat juxta Autorem Noſtrum, quod Ægyptus aquam ſibi procuret ipſa, & ſcaturigines habeat domeſticas: Nam & media æſtate aſcendit Nilus, & Ægyptus in ipſo Orbis umbilico ſita eſt. Vident omnes, qui aliquam habent rerum naturalium notitiam. Ipſe error facillimus eſt & fratres habet longe plurimos: Eruditi ſciunt.

Cap. 22. θυμιατήριον καιόμβυον &c.] Ex his Gulielmus Xylander Plutarchum emendat in *Libro de Iſide & Oſiride pag.* 355. Sed nimis arbitrarie & minus perite: Tu ſcribe mecum, τὸν ϑ οὐρανὸν, ὡς ἀγήρω διὰ ἀϊδιότητα, καρδίᾳ θυῶν ἐσχάρας ὑποκειμβύης. θύ☉ & θύον idem ſæpe, quod θυμίαμα: hinc θυῶν ἐσχάρα focus, in quo fiunt ſuffitus & adolentur thura; adjectio eſt elegans, quia ara major, in qua victimarum fit oblatio, etiam ἐσχάρα dicitur. ἐσχάρα θυῶν igitur ipſum θυμιατήριον eſt, & acerram denotat venuſte.

Cap. 23. ὀνοκέφαλον] *Hominem aſinino capite:* De Animali non cogitandum hic cum Interpretibus, nec de ſolo aſinino capite, ac ſi ὀνοκέφαλον pro ὄνε κεφαλὴν ſcriptum eſſet. Ut κυνοκέφαλ☉, & alia gemella extant, ὀνοκέφαλ☉ hic fictum. Aſininum caput pro capite humano ſumtum loco Symboli, ad denotandam hominis ſtupiditatem: Hoc aptum. Alia non ſunt unius aſſis.

Cap. 24. χωρὶς γραμμάτων] ἀποτροπαίων ἢ μυστικῶν: Talia multa. Literas hic a Symbolis debemus accurate diſtinguere.

Cap.

Cap. 25. ὡς ἢ ἐκλιπόντι τῷ &c.] Dubito, an hæc satis syncera sint: Fortasse scribendum, γεώδει τινὶ ἐμφερὴς, οὗ ἢ ἐκλιπόντος τῷ ποταμῷ, συνεκλείπει. Vocem γεώδει respicit οὗ: Si limus, si terrestre illud fluvio desit, ipsa rana deest simul. Attende, & cum his compara Ælianum in *Animal. Histor. Lib. 2. Cap. 56.*

Cap. 27. ὕφαιμον ὀφθαλμὸν] Non arridet mihi oculus iste subcruentus. Nam quid significat hic? Nugæ, nugæ. Scribendum suspicor, γλῶσσαν ζωγραφῦσι, ἢ ὑπαὶ τὸν ὀφθαλμὸν. Infra linguam pingebant oculum, ut sic πρωτεῖα & δευτερεῖα sese proderent. Mox eadem de causa manum habemus sub lingua, γλῶσσαν καὶ χεῖρα ὑποκάτω. Quid, quæso, convenientius?

οὕτω γὰρ οἵ τε λόγοι τελείως τῆς ψυχῆς &c] Ineptiunt Græca & cum Græcis Latina: Scribe una litera mutata, ἦτοι γὰρ οἵ τε λόγοι &c. Articulus præcedens ὀφθαλμοῖς commodissime respicit: Oculi sunt animi sermones. Nihil certius aut appositum magis.

εἴπερ ἢ ἑτέρα λαλιὰ παρ᾽ Αἰγυπτίοις ὀνομάζεται] Hæc etiam inepta sunt in utraque Lingua: Scribe, ἥπερ ἢ ἑτέρα λαλιὰ παρ᾽ Αἰγυπτίοις ὀνομάζονται. *Unde & alter sermo apud Ægyptios vocantur.* De oculis adhuc sermo, qui ἑτέρα λαλιὰ dicuntur Ægyptiis, quia per illos loquitur ipse animus. Hoc indubitatum est.

Cap. 29. ὀυαὶ] Vide Bochartum in *Hierozoic. Part. 1. pag.* 866. Ex sono vox ita videtur facta.

ἀέρος φωνὴν] Non inelegans hoc: Similiter accipiendus locus ille Euripidis in *Hippolyto Coronato Vers.* 1200. *& seq.*

Ενθέν τις ἠχὼ χθόνιος, ὡς φωνὴ Διὸς,
Βαρὺν βρόμον μεθῆκε, φρικώδη κλύειν.

Διὸς φωνὴ *tonitru* eſt: Interpres ibi perquam dilute, *ſicut vox Jovis*. Quanquam revera dubito, an id pro loci iſtius indole non ſit nimis ſublime, ſatiſque cum ἠχὼ χθόνιος conveniat: Scis, quid mihi in mentem veniebat aliquando? Scribendum ſuſpicabar, ὡς φωνὴ λιὸς, *ut vox Leonis*. Λ & Δ in Libris M. S. millies confunduntur, & minus tritum eſt λιὸς: hinc error leviculus fortaſſe. Sed ea de re plura ad ipſum locum.

γράφουσι, τουτέστι βροντὴν] Tonitru ſcilicet pingunt, id eſt, nubes colliſas igneque coruſcantes.

Cap. 30. τὰς πρώτας τροφάς] Mercerus *primam educationem*: Ambigue & male. Vertas, *primam alimoniam; primum victum*. Ægyptii παπυρόφαγοι ſatis noti ſunt ex Herodoto & Æſchyli Scholiaſte. Cum Dioſcoride aliter tamen Plinius; ſed falſo, ut a Viris Eruditis jam obſervatum. Vide *Lib.* 13. *Cap.* 13. *Natural. Hiſtor.* ἀρχαιογονία a Mercero recte vertitur *antiqua origo*: quod γενικῶς accipiendum eſt, & quicquid perquam vetuſtum eſt, indicat. Dalecampius ad locum Plinii id εἰδικῶς ad ipſam Ægyptiorum originem refert; *originem ſuam ſignificantes:* Improvide & nullo judicio. Nam ex papyri eſu non poterant Ægyptii antiquitatem ſuam probare, quia aliæ Gentes ſic ſtatim papyro oppoſuiſſent glandes ſuas: Hoc certum & perſpicuum.

Cap. 31. ἀρχὴν στόματος] *Primas partes oris*, quæ ſunt ante fauces & guttur. Mercerus minus apte, *oris initium*.

ἐπειδὴ πᾶσα γεῦσις τούτοις τελεῖται] Nihil ineptius, ut ipſa diſtin-

diſtinctio probat, quæ in his adhibetur. Scribendum abſque dubio eſt, ἐπειδὴ παραγεύσις τούτοις τελεῖται. *his enim fit guſtus primus*, & imperfectus. Minus eſt παραγεύω, quam γεύω; παραγεύσις, quam γεῦσις: Sciunt, qui Linguam callent. Illud τούτοις ad præcedens γλῶσσαν ἐπὶ ὀδόντων referendum eſt junctim: Nam ſolos dentes reſpicere non poteſt. Sic locus perſpicuus eſt & aptus.

Cap. 32. καὶ πρὸς τέκνα γενέσεως] γένεσις πρὸς τέκνα nova locutio eſt, quales in hoc Opuſculo occurrunt plures: Niſi locus corruptus ſit ab Amanuenſibus, qui ſcripturæ compendia non intelligebant, & ipſe Philippus ſcripſerit manu ſua, ἀρχὴν τῆς πρὸς γυναῖκας συνουσίας καὶ τῆς τέκνων γενέσεως, οἱ ἄνδρες ἔχουσι. Et hoc certe improbabile non eſt: Nam, ne quid diſſimulem, locutio illa nimis nova eſt, ideoque peccat. Attende, attende modo.

Cap. 33. ἐπειδὴ γὰρ τὰ τέκνα ἐξ ὑδονῶν εἴπομεν εἶναι] Ineptum eſt ἡδονῶν, & a verbis ſequentibus plane abhorret: Scribe, ἐπειδὴ γὰρ τὰ τέκνα ἐξ ἡδονῆς εἴπομεν εἶναι. Sic recte ſubjicitur, ἡ γὰρ συνουσία ἐκ δύο ἡδονῶν &c. De una ἡδονῇ etiam ſermo fuerat antea. Mercerus in Codice ſuo invenerat, ἐπειδὴ γὰρ δεκαὲξ ἡδονὴν εἴπομεν εἶναι: Quod appoſitiſſimum quoque eſt. Nam Sexdecim voluptatem voluptatiſque eſſe indicem Capite præcedenti dixerat Noſter προηγουμένως. Quare ita legere poſſumus perbene. Scis, quid cenſeam? Utraque lectio in Libris olim comparuit jure ſuo.

ἔκ τε τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τῆς γυναικὸς] Pravum hoc, ubi ἡδονῶν præcedit: Hoc quiſque videt. An ſcribendum, ἐκ δύο ἡδονῶν συνέστηκεν, ἐκ τῆς τοῦ ἀνδρὸς, καὶ τῆς γυναικὸς? Ita videtur: Nam articulus τῆς poſitus ſemel, utramque & maris & fœminæ voluptatem reſpicere poteſt abſque ullo periculo.

Alias

Alias legendum, ἐκ δύο ἡδονῶν συνέςηκεν, ὅτε ἀνδρὸς καὶ τῆς γυναικός. Sic ejecta præpositione, quam literæ præcedentes potuerunt gignere, ἡδονῶν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς arcte cohærent, & oratio est rotundissima.

Cap. 34. πλημμύραν] Verum est, quod Caussinus de hac voce scribit: Idem Hesychius in Lexico, Πλημμυρεῖ. πέπληθεν. Et, Πλημμυρόν. μεςὸν, πεπληρωμένον. Deducta est hæc significatio ab altera prima. Nam πλημμύρα proprie est *inundatio*: μύρω, ῥέω; πλυμμύρω, τῇ πλήμῃ μύρω. Suidæ Lexicon, Πλήμη. ἡ πλυμμύρα τῆς θαλάσσης. Ubi male dubitant de scriptura: Nam πλήμη idem, quod πλήσμη. Hesychius, Πλῆμα, πλήρωμα. Et, Πλημοχόη. τῇ ὑςεραίᾳ ἡμέρᾳ τῶν μυςηρίων κοτυλίσκους πληροῦσιν, οὓς καλοῦσι πλημοχόας. Utrumque fit a πλέος: Quare in istis vocibus eadem est translatio, quæ in voce πλυμμύρα, & sicuti hæc ab inundatione ad repletionem transfertur, ita illæ a repletione ad inundationem: Hoc quisque sentit. πλήμνη aliter vulgo accipi solet pro rotæ modiolo: Quare Antiqui Critici in isto Hesiodi Versu, Αὐτὸς δ' ἐν πλήμνῃσι διϊπετέος ποταμοῖο, non ita improvide pro πλήμνῃσι reposuerunt πλήσμῃσι. Sed ea de re alias: Nunc ista non agimus.

καὶ πάντας ἐξερδυνᾷ ὁ ἥλιος] Codex Morellii πάντα: Ita legendum absque dubio. Genus masculum non convenit.

εἶθ' οὕτω πολὺς —] Locus lacunosus, etiam apud Aldum: Epithetum haud dubie intercidit, quo Sol propter ipsum illud πλεῖον peculiariter indigitatus est. εἶθ' οὕτω πολύς ἐςι, ὥςε — ὀνομάσθη, *dein ita abundans est Sol, & copia exuberat sua, ut — vocatus sit.* Vides? Sic una vox, vel unum Solis Epithetum desideratur, quod ego restituere non possum; quia incertum est, quodnam ex longe plurimis

mis ſumſerit Noſter: Eruditi ſciunt, nec ipſis Tyronibus ignota res eſt. Mens Autoris patet, & verborum ratio conſtat: Hoc ſufficit, & nunc præſtitimus primi: Nam Alii aliena narrant. Pro ὀνομάσθη in Libris quibuſdam ſcriptum erat ὀνομάζηται & ὀνομάζεται: Quæ diſcrepantia annotata excluſit ineptiſſimum illud ὀνομασθήσεται, vel ut in hac Noſtra Editione excudendum fuerat, ὀνομασθήτεται: Nam ita & Hæſchelius & Aldus ediderunt ex Libris ſuis. Alterum Merceri correctio eſt, & ſeſe in contextum inſinuavit male.

Cap. 35. διὰ πεντακοσίων ἐτῶν παραγίνεται] Annorum numerus procul dubio eſt corruptus: Nam ubi *Lib.* 2. *Cap.* 89. Cornici tribuuntur anni quadringenti, & *Lib.* 1. *Cap.* 1. Baſiliſcus propter longiſſimum vitæ ſpatium dicitur μόνον οὐκ ἀθάνατος, numerus hic annorum nimis certe exiguus eſt pro Autore Noſtro, qui *Cap. præced.* Phænicem dixerat πάντων τῶν ἐν τῷ κόσμῳ πολυχρονιώτατον. Quid igitur? Nullus ego dubito, quin Amanuenſes Numerorum notas male expreſſerint, & ipſe Horapollo vel ſeptem annorum millia, vel annos ſaltem mille quadringentos ſexaginta unum, Phænici pro vitæ ſpatio adſignaverit: Videndus eſt Tacitus loco notiſſimo, Aliique Viri Eruditi, qui iſta examinarunt: Res eſt ſatis trita, nec hic explananda mihi.

λέγεται γὰρ μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀνθρώπων &c.] Hæc longe ineptiſſima ſunt, & Viri Docti corrigendo non extricarunt, ſed intricarunt. Rationem reddit Autor, quare Phænicem poſt mortem honorent Ægyptii, ut ipſa animalia ſacra, eoque pertinent hæcce: Scribe igitur, λέγεται γὰρ μᾶλλον τῶν ἄλλων ὀρνέων ἡλίῳ χαίρειν ὑπ' Αἰγυπτίων. Sic nihil aper-

tius: Quia ardentius, quam omnes aliæ volucres, Solem, qui summus est Ægyptiorum Deus, colit Phænix; eum vel inprimis post mortem honorandum sibi existimarunt Ægyptii: Hoc ipsi pueri capiunt. Pro ἀνθρώπων olim scribebatur ανων; Id in ὀρνέων contracto latere credidit Stipes: Critici sciunt, & plusculi inde errores, de quibus nos alias. Sed sequentia etiam laborant & ope indigent nostra: Scribe commate post Αἰγυπτίων collocato, δι' ὃν καὶ ὁ Νεῖλος αὐτοῖς πλημμυρεῖ, ὑπὸ τῆς θερμότητος τούτου τοῦ θεοῦ. Sic ratio beneficii constat, ab ipso Numinis beneficio desumta: *per quem*, Solem, *& Nilus illis exundat*, *calore scilicet istius Dei*. δι' ὃν exponitur sequenti ὑπὸ τῆς &c. Quare subaudiendum est δηλονότι, ut in Versione expressimus: Et sic ipsi politiores sæpe, ut sciunt, qui Linguam callent. Nunc planus & perspicuus est locus.

ἀποδοθήσεται] Nihil ineptius iterum: Lege ἀπεδόθη; pro quo in Libris quibusdam scriptum ἀποδέδοται, quod ipsa varietate sua produxit vulgatum ἀποδοθήσεται, similiter ut de præcedenti ὀνομασθήσεται notavimus.

Cap. 36. τῇ καρδίᾳ ἐστὶν ἐμφερής] In M. S. Morellii ἀμερής; quo nihil insulsius. Fors in Libro Antiquiori scriptum fuit ομερης pro ὁμοιομερής: Inde enatum postea ἀμερής. Sed ἐμφερής optimum tamen, nec dimittendum: Æliani locus vice Commentarii esse potest.

Cap. 37. εἰς πάντα τὰ φυτὰ] *In omnia, quæ oriuntur ex hac terra:* εἰς πάντα τὰ φυόμενα. Interpres nimis indige, ut ipsa adjuncta probant.

Cap. 38. διὰ τὸ τούτοις πάντα παρ' Αἰγυπτίοις] τούτοις, scilicet atramento & junco: κόσκινον præcedens respicere non potest Articulus. Oratio minus apta est, & quæ hic dicit

Phi-

Philippus, parum concinne dicit.

ἐπειδὴ ζωὴν καὶ θάνατον ἐστὶ διακρίνει] Eo pertinet cribrum, quod bona & mala discernit: Sequentia ad σχοῖνον & μέλαν pertinent. Nam ἱερογραμματεὺς designatus vel atramento & junco, vel cribro. Liber ille Sacer γράμμασι Αἰγυπτίοις consignatus erat: Et eo pertinebant etiam σχοινίον & μέλαν. Sic aperta hæc.

καὶ βίβλος, ἱερὰ καλουμένη ἀμβρὴς] Pessima distinctio: ἀμβρὴς haud dubie vocabulum Ægyptiacum est, quod socium habere nequit peregrinum. Scribe igitur, ἐστι δὲ παρὰ τοῖς ἱερογραμματεῦσι καὶ βίβλος ἱερὰ, καλουμένη ἀμβρής. Liber ille Sacer Ægyptiace dicebatur ἀμβρής. Hesychius in Lexico, Ἀμβρίζειν. θεραπεύειν ἐν τοῖς ἱεροῖς. Sed id plane aliud, nisi fallor, & huc non pertinet.

Cap. 39. εἰς τὰ ἄλλα θεῶν εἴδωλα] Ita edidit Hæschelius: Aldus & Mercerus ἄλλα non habent. Quid vox ista significat hoc loco? Nihil plane, nihil. Dicam, quod suspicor: Scribendum videtur, ἐπειδὴ ὁ κύων ἀτενίζει παρὰ τὰ ἄλλα τῶν ζώων εἰς τὰ ἁπλᾶ θεῶν εἴδωλα. Dii proprie videri non possunt, & tamen videntur aliquando: Cum scilicet aliquid assumunt, quod aërium est, & in oculos incurrit, sed ita tenuiter, ut nisi acutissimi sint, delitescat plane. Hoc θεοῦ εἴδωλον vocat, & ἁπλοῦν θεοῦ εἴδωλον, per oppositionem τῶν ἄλλων εἰδώλων, quæ in templis stant, & propter materiam rudem ac crassam vix pro θεῶν εἰδώλοις haberi possunt: Illa simplicia sunt εἴδωλα, hæc fabrefacta; Illa vera, hæc ficta. Sentisne? Appositum est ἁπλᾶ eo sensu, & dignum Antiquitate credula. Sic autem aliquid dicitur, quod sententiam præstat bonam, & canibus tribuit præcipuum quid: Scimus enim, quid in Hecates Sacris pos-

fit oculus caninus, & unus Theocritus id docet in Pharmaceutria sua. Videt igitur canis, & præ aliis animantibus videt τὰ ἁπλᾶ θεῶν εἴδωλα: Hoc sentit quisque. Ut diximus jam, Aldus & Mercerus absque ἄλλα simpliciter ediderunt εἰς τὰ θεῶν εἴδωλα: quod eodem tamen modo accipiendum est. Nam illa *simulacra Deorum* fabrefacta, de quibus Interpretes Nostri, non magis ad hunc locum pertinent, quam radii textorii pertinent ad Solem.

ἐνταφιαστὴν ἢ τῶν ἱερῶν] τῶν ἱερῶν opportune additur hic: Nam in eo vertitur rei cardo. Plures erant ἐνταφιασταὶ apud Ægyptios, ut notum. Sacra autem Animalia intelliguntur, nec de aliis *Sacris* hic cogitandum est. Nihil apertius.

τὰ ὑπ' αὐτοῦ κηδευόμενα εἴδωλα] εἴδωλα hic idem, quod præcedens ἱερὰ; Sacra scilicet Animalia pro Deorum, quibus consecrata erant, habebantur simulacris: Sic Canis Anubin repræsentabat, Hircus Panem, alia Animalia alios Deos Deasque. Quare paulo secretius hic locutus est Philippus, vel ipse potius Horapollo, quem Philippus debuit sequi; & ipsa illa voce λόγους ἱεροὺς expressit, qui de Animalibus Sacris circumferebantur: Multa de illis Ægyptii, ut sciunt Eruditi. Caussinus de his adeo inepte, ut nihil ineptius excogitari posset: Id omnes vident nunc.

ἐλαφρότερον ἔχει, εἴτε θάνατος &c.] Interpres dicit, quæ Græca non dicunt: Accipe uno verbo, quod verum est. In Græcis post ἔχει copula intercidit, quæ cum Interprete restituenda est; & locus integer ita Latio reddendus: *Splenem vero, quoniam hoc animal maxime præ cæteris bona valetudine gaudet, & sive mors ei, sive rabies acciderit, ex*

uno

uno splene id contingit. ἐλαφρότερον ἔχειν id significat apud Græcos, quod dixi: De canum autem sanitate, & morborum, quibus vexantur, numero exiguo, aliquid Ælianus in *Histor. Animal. Lib.* 4. *Cap.* 40. Alia prætereo: Hinc ἐλαφρότερον ἔχειν de illis venuste usurpatum. Nunc nihil evidentius. Hæschelius ἐλαφρότερον etiam ad splenem referebat, & ex Aristotele id exponebat μακρὸν: Vix dicam, quam inepte. Nam quid μακρὸν ad rem dicendam? Apage, apage nugas vere nugas.

οἱ θεραπεύοντες δὲ τὸ ζῶον τοῦτο] Hic etiam τῶν ἱερῶν ἐνταφιασαὶ intelliguntur.

ὄσφρησιν δὲ καὶ γέλωτα καὶ πταρμὸν] Hæc igitur a contrario sumta. Nihil frequentius in vita communi.

Cap. 40. Ἀρχὴν δὲ ἢ δικαστὴν &c.] Hæc male a præcedentibus separantur, cum quibus aperte cohærent: Vide modo initium Capitis.

προσιθέασι τῷ κυνὶ καὶ βασιλικὴν στολὴν παρακειμένην, σχῆμα γυμνόν] Haud dubie legendum, βασιλικὴν στολὴν παρακειμένην σχήματι γυμνῷ: Præpositionis Metathesis non placet hic. Caussinus cum Socio suo copulam male transponit: Nam προσιθέασι βασιλικὴν στολὴν παρακειμένην mera balbuties est, & duo illa, προσιθέασι παρακειμένην, ita comparata sunt, ut alterum manifeste evertat alterum. Vident, qui Græca callent.

γυμνὸν ἐθεώρει τὸν βασιλέα] Ut videret, an corpore esset integer: Morem nosti. Ut canis videbat Deorum imagines, quas alia animantia videre non poterant; ita Judex videbat Regem nudum, quem aliorum civium videre poterat nemo; hoc lege, illud natura prohibente. Ista est inter hæc connexio, & ita accipiendum illud, εἰς τὰ θεῶν

εἴδωλα ὀξυωπεῖ cum aliis eo pertinentibus.

Cap. 41. Παςοφόρον ἢ σημαίνοντες &c.] παςοφόρος hic Sacerdotem Æditúum notat: Origo nominis haud dubie a thalamo portatili, qui pro Sacello erat, & de loco in locum ferebatur a Ministris sacris. Hi enim eo ipso thalami Custodes & Æditui: Res est aperta. Hinc παςοφόριον pro ferculo, quod sustinebat παςὸν, cum portabatur: Hesychius in Lexico, Παςοφόριον, τὸ τὸ παςὸν φέρον, ἢ οἰκονομία, ἢ συναγωγὴ, ἢ ναὸς ὀψανθής. Ubi Salmasius imperite scribit, Παςοφόριον, τῶ παςὸν φερόντων ἡ οἰκονομία. Ut παςοφόριον est thalami ferculum, ita σκευοφόριον est vasorum ferculum: Vide Pollucem *Lib.* 10 *Segm.* 17. Alia non tango in præsenti; hoc sufficit. Reliquæ significationes, quas tradit Hesychius, faciles sunt & notæ. παςοφόριον & templum, & partem denotat templi: Isidorus in Glossis, *Pastorium, atrium templi.* Ubi recte Viri Eruditi legunt, *Pastophorium, atrium templi.* Idem alibi, *Sabarium, atrium templi.* In quo iidem Viri Eruditi *pastophorium* perperam quærunt: Nam aliud plane est *Sabarium*, & nihil cum *pastophorio* habet commune. Lege, *Sabatarium, atrium templi.* Sabata & Sabbata ignorat nemo: Inde *Sabatarium & Sabbatarium.* de Martialis *Sabbatariis* taceo, quia notissimi sunt. Addamus tertium: Apud eundem Isidorum legitur, *Safarium, atrium templi.* Id ad *pastophorium* etiam redigere voluerunt Viri Docti: Absque judicio iterum, & male. Dicam uno verbo: Legendum est, *Sacrificarium, atrium templi.* Ut a *sacer sacrarium*, sic a *sacrificus sacrificarium*, locus, in quo versantur Sacrifici, ipsum atrium templi. Quid ais? Hæc appositissima sunt, & non mutant, sed explicant scripturam vulgatam: Talia

lia ſcilicet in Gloſſis ſunt ὄσα κόνις, de quibus nos alibi ſaturantius.

Cap. 42. ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ τροφαὶ τοῖς ἀνθρώποις &c.] Mercerus, *ſed quod hominibus cibi ſtatis horis parentur & apponantur.* Quod ineptum eſt & nullius plane momenti: Nam quid illud ad unum Horoſcopum, & unum hominem, qui Horoſcopum repræſentat? Eodem tamen pertinent Græca, quæ ad Merceriana quam proxime accedunt, ſi præciſe non ſint eadem. Dicam, quod verum eſt: Una vocula excidit, quæ compendiarie exarata, Articulo τοῖς nimis erat affinis: Lege, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ τροφαὶ τούτοις τοῖς ἀνθρώποις ἀπὸ τῶν ὡρῶν πορίζονται, *quia victus hiſce hominibus ab horis quæritur:* Quia horas inſpiciendo & denunciando, victum ſibi quærunt, ut omnes alii artifices eo, quod exercent, artificio: Sic omnia ſunt plana. ἀπὸ τῶν ὡρῶν elegans eſt eo ſenſu, cum cæteroquin inconditum eſt: Ratio autem & Symbolum, & rem Symbolo deſignatam pulchre declarat. Quare non eſt dubitandum. Sed & legere potes, ſi velis, ἀλλ' ἐπειδὴ αἱ τροφαὶ τούτοις ἀνθρώποις &c. Nam id minus quidem ornatum eſt, ſed bonum tamen. Philippum noſti.

Cap. 44. μῦσος] Plutarchus μῖσος; quod etiam mallem fere hic: Ad ἀλληλοφάγον & κενοποιὸν attende, ipſumque μισεῖσθαι.

ἰχθὺν] Ita ſcribendum: ἰχθυωὸν ex correctione natum eſt. τῷ ἰχθυῷ ſcilicet more ſolenni appoſitum erat υν, quo ſyllaba poſtrema male picta corrigebatur: Id ſciolus ignorans, poſtea ex ἰχθυῷυν fecit ἰχθυωόν. Talia in Libris, quot ſunt in littore arenæ.

κενοποιὸν] Hanc vocem Interpretes non intelligunt. A Medi-

Medicorum filiis petenda est ejus significatio: habent illi cibos διαχωρητικοὺς καὶ τῆς κοιλίας ὑπακτικοὺς, qui ventrem solvunt & inaniunt; hos Noster dixisset κενοποιοὺς, & eo sensu scripsit hic, ἰχθὺν πάντα εἶναι κενοποιεῖν: Parum scilicet nutriunt, & alvum solventes multa secum auferunt pisces. Sentisne? Hoc appositum, & μίσους etiam Symbolum. Quæ Hæschelius ad *Cap.* 14. ex Clemente Alexandrino de piscibus adducit, eodem pertinent: ἡ σὰρξ πλαδαρὴ est caro flaccida & mollis, qualem gignere solent nutrimenta illa. Consule ipsos Medicos & Philosophos.

Cap. 46. ὑγιᾶ φύσιν] *Naturam rigidam:* Sequitur κατὰ μηρὸν, & τὴν θήλειαν φύσιν. Interpres inepte.

Cap. 47. ἀκούει γὰρ ὁ ταῦρος ἀπὸ πολλοῦ διαστήματος. συνιεὶς τὸ ὀργᾶν &c.] Verba sunt male coagmentata: In Aldino Exemplari pro τὸ ὀργᾶν scriptum erat τε ὀργᾶν. Cur Viri Eruditi non sumserunt utrumque, & quæ olim juncta fuerant, junxerunt denuo? Ego certe lego, —— ἀπὸ πολλοῦ διαστήματος, συνιείς τε τὸ ὀργᾶν, διὰ δρόμου &c. Sic nihil aptius.

παραγίνεται ἐν τῇ συνουσίᾳ] Non deterius esset, sed paulo melius, παραγίνεται ἐς τὴν συνουσίαν, *ad coitum accurrit.* ἐς finem denotat eleganter, ad quem actio tendit, ut sciunt ipsi Tyrones. Mercerus in Versione sua ἐν τῇ συνουσίᾳ cum verbis sequentibus junxit; quod etiam non ineptum est.

Cap. 48. τράγος δὲ ἑβδομαῖος &c.] Junge Gesnerum *Lib.* 1. *de Quadruped.* ubi male Ælianum pro Horapolline citat. Mira est ista hirci salacitas.

Cap. 49 ἀκαθαρσίαν] Recte Mercerus, *impurum scelestumque animum:* Hoc convenit Orygi, & quæ de eo narrantur hic: Sic ἀκάθαρτος *improbus*, *scelestus* est Græce.

Quare

Quare longe eliminandum eſt illud *immunditiam* in Capitis Epigraphe.

ὄρυγα ζωγραφῦσιν] Ægyptium hoc animal, ut non obſcure conſtat, ſi cum his jungas locum Plinii *Lib.* 2. *Cap.* 40. *Hiſtor. Natur.* ubi Caniculam deſcribens, de Oryge notat hæcce: *Orygem appellat Ægyptus feram, quam in exortu ejus contra ſtare & contueri tradit, ac velut adorare, cum ſternuerit.* Ita Ægyptii vocabant feram, & ipſum nomen Ægyptium animali domeſtico haud dubie inditum: Nihil apertius aut ſignatius. Et ſic apparet, quam miſere ineptiant Viri Eruditi, qui Orygis nomen ab ὄρυξ & ὀρύττειν deducere volunt, cum ſit peregrinum plane, & procul a Græcia ſub cælo Ægyptio natum. ὄρυξ inſtrumentum foſſorium eſt Græce; ſed id nihil commune habet cum voce ὄρυξ, quæ feram denotat: Nam ejus origo ex terra Nilotica. Hæc accurate diſtinguenda ſunt, ne diverſiſſima peſſime confundantur. Apud Herodotum pro ὄρυγες habemus ὄρυες: Unde illud? Haud dubie ab ambigua pronunciatione vocis peregrinæ, quam ita efferebant multi, ut non ορυκς dicerent, ſed ορυς: Nam hinc diverſa ſtatim vocis declinatio. Hoc quisque videt, & Etymologos ineptos etiam aperte refellit: Nam ορυς ab ὀρύττειν & ὄρυξ longius certe divertit. In Gloſſis Labbæi legimus, *Sublones*, ὄρυγες, θήλια ἐργαλίατα. Quæ manifeſte corrupta, ita refingunt Viri Eruditi, *Sublones*, ὄρυγες θηρία, ἐργαλεῖα τε. Partim bene, partim male. Illud, ὄρυγες θηρία, bonum eſt: Nam ὄρυξ utrumque notat, & feram, & inſtrumentum foſſorium, ut vidimus jam: Prior ſignificatio a voce Ægyptia venit; poſterior a voce Græca. Recte etiam ita exponitur τὸ *ſubulones*: Nam a *ſubula* ſic dicuntur feræ, quæ cornua habent inſtar ve-

ruum: Jam autem & Oryges unicornes, quorum meminit Aristoteles & Plinius; & Oryges bicornes, quorum meminit Oppianus, ejusmodi cornua habent: Quare *subulones* haud dubie dicti sunt ea de causa. Hæc bona sunt. Sed quid est sequens illud ἐργαλεῖα? An *subulo* ἐργαλεῖον denotare potest? Absit, absit: Nam id *subula* dicitur, ut constat luculente ex iisdem Glossis, ne alia commemorem. Et hoc igitur ineptum est & pravum. Legendum moneo, *Sublones*, ὄρυγες θήλεια, ἐργάται. Qui *subula* utuntur, & *subulam* ut operarii tractant, dicti *subulones*: Jam aperta sunt Grammatici verba. τῷ λία correctionis loco adscriptum fuerat ται: Inde iterum error. Ipsa *subula* & ὄρυξ toto cælo differunt: Nam *subula* pungitur, *oryge* foditur. Viri Eruditi utrumque instrumentum pessime confundunt, ut sic ab oryge commodius deducant nomen feræ: Sed ea de re alibi plura. Cæterum quod de Oryge, Caniculam *in exortu*, *cum sternuerit*, *veluti adorante*, scribit Plinius, referri etiam potest ad animalis malitiam, de qua hic agitur ex professo: Nam, ut ipse Plinius notat, Canicula Solis calores accendit, & sic facit, ut multorum malorum sit autor. Quare Caniculam, quæ ex Sole benigno facit Solem malignum, sternutamento veneratur Oryx. Hæc pulchre conspirant, & omnem controversiam tollunt, quæ inter Plinium & Horapollinem exoriri posset. Qui ira correpti sunt, vix sternutare possunt: Hinc sternutamentum in Oryge, pro signo animi exultantis & læti accipitur: Quod Salmasius ad Solinum *pag.* 336. non animadvertit. De sternutamento etiam Alii: Vetus Arati Scholiastes παλμῷ tamen adscribit, quod Illi πταρμῷ; Sed corruptus est, & nomen ὄρυγος male etiam ibi transformatum

tum in ὄρτυγος: Quæ utraque menda perbene correxit Vir Eruditus *pag.* jam *citat.* Et tamen locus nondum est perpurgatus: Emendemus eum hac occasione in transitu: Legendum, καὶ ἡ κυνὸς ἐπιτολὴ κατὰ τὴν ἐνδεκάτην ὥραν φαίνεται, καὶ ταύτην ἀρχὴν ἔτους τίθενται, καὶ τῆς Ἴσιδος ἱερὸν εἶναι τὴν κύνα λέγουσι, καὶ τὴν ἐπιτολὴν αὐτοῦ, ἐφ' ἣν καὶ τὴν ὄρυγα — —, θύουσι, τῷ πταρμῷ τοῦ ζώου τούτου σημειούμενοι τὸν καιρὸν τῆς ἐπιτολῆς τοῦ ἄστρου. Post ὄρυγα aliquid deest, quo Orygis lætitia exprimebatur & animus bonus exoriente Cane. Nihil apertius. θύουσι τὴν ἐπιτολὴν gemmula est: Sic γάμον θύειν dixerunt tersiores, ut notum.

κραυγὴν ποιεῖται] κραυγὴ hic est clamor, qui animum prodit iratum ac tristem; a κράζειν deducitur κραυγὴ, quod est asperius clamitare: Sic commode sequitur, οὐκ εὐλογῶν αὐτὴν, οὐδὲ εὐφημῶν. Et hic clamor opponitur sternutationi, quæ signum animi expliciti & remissi.

ζωγραφεῖ ἑαυτοῦ τὰς κόρας] Nihil ineptius aut inficetum magis: Pueri vident. Locus haud dubie est corruptus. An cum Samuele Bocharto in *Hierozoico* legendum est ἀσαφεῖ ἑαυτοῦ τὰς κόρας, id est, ut ipse interpretatur, *abscondit pupillas suas*? Absit, absit: Nam illud ἀσαφεῖ plane inconditum est Græcisque ignotum. Aliud latet: Scribere potes non inepte, συγκρύπτει ἑαυτοῦ τὰς κόρας. Cum ungulis terram effodit, pupillas oculorum abscondit una: Hoc Græcum & bonum. Et cur tamen τὰς κόρας συγκρύπτει scripsit Philippus, ubi id, quod locutione illa indicatur, exprimere poterat & melius & facilius? Ne quid dissimulem, hoc facit, ut de ipsa suspicione mea ambigam. Et certe aliquid commendabilius mihi, dum hæc scribo, in mentem venit: Legendum scilicet arbitror plane, συστρέφει

ἑαυτοῦ τὰς κόρας, *contorquet & in gyrum agit pupillas suas.* Sic appositissime sequitur, ὡσπερεὶ ἀγανακτῶν ἢ μὴ βουλόμενος ἰδεῖν τὴν τοῦ θεοῦ ἀνατολήν: Nam certissimum ἀγανακτήσεως indicium est illa pupillarum συστροφὴ, quæ simul impedit omnem videndi actum. Nihil notius aut indubitatius. Et sic pulchre τῷ συστρέφειν opponitur superius ἀτενίζειν: Cum κραυγὴν ποιεῖται, εἰς τὸν θεὸν ἀτενίζει: Cum τὴν γῆν ἀνορύττει, τὰς κόρας ἑαυτοῦ συστρέφει. Utrumque accommodatissimum est, & veluti penicillo animal iratum nobis depingit. Quare hoc ratum sit, moneo, accedente ipsius etiam scripturæ depravatæ consensu.

ἐπικαθίσαντες τούτῳ τῷ ζώῳ] Quid Reges in Oryge? Nonne id indecorum, & regia majestate indignum? Ita visum certe Bocharto in *Hierozoico*, qui ideo Regem cum Horoscopo mutat. Sed quid etiam ille in Oryge? An ut Solis ortum accuratius indicaret fera? Nugæ, nugæ, quas refellere etiam est nugari. Locus manifeste corruptus est, quem ita legere debes totum: διόπερ οἱ ἀρχαῖοι βασιλεῖς, τοῦ ὡροσκόπου σημαίνοντος αὐτοῖς τὴν ἀνατολὴν, ἐπικαθίσαντες τοῦτο τὸ ζῶον διὰ μέσου, αὐτῷ, ὡς τινι γνώμονι, τὴν τῆς ἀνατολῆς ἀκρίβειαν ἐγνώριζον. *quare Antiqui Reges, Horoscopo ortum illis nunciante, animal hoc in medium collocantes, eo, veluti gnomone quodam, ortus certitudinem explorabant.* ἐπικαθίζειν διὰ μέσου, in medium adducere; εἰς μέσον παριέναι, prodire in medium, ipsi Tyrones tenent. In terminationibus vocum millies errarunt Scribæ; hinc & τούτῳ τῷ ζώῳ pro τοῦτο τὸ ζῶον, & αὐτοῦ ὥς τινων γνωμόνων perperam scriptum pro αὐτῷ ὥς τινι γνώμονι: Numero plurium hic locus est nullus, ut quisque videt. Facillima est correctio, quæ accedente distinctione bona, sententiam verborum efficit apertam ac faci-

facilem. Quæ Nicolaus Caussinus hic comminiscitur, ejusdem Commatis sunt, cujus reliqua ejus Viri, id est, distorta atque inepta. Salmasius tamen ad Solinum *pag.* 462. non nominato Caussino, ad normam eorum callide accommodavit sua. Hominis Eruditi commenta etiam probare non possum: Nam primo διὰ μέσου αὐτοῦ ea notione, qua id cum Caussino accipit, perquam suspectum est mihi, nec μεσίτης & μεσητεύειν statuminare possunt: Vide modo Labbæi Glossas, ut alia nunc prætercam, & de ipsa locutionis indole nihil dicam, quæ si δι' αὐτοῦ sit *per eum*, non amat certe suspectum illud μέσου. Dein ἐπικαθίσαντες τοῦτο τὸ ζῶον ita nude & simpliciter, nostro ἐπικαθίσαντες τοῦτο τὸ ζῶον διὰ μέσου, quod vestitum est & plenum, protinus assurgit lubens: Fateor, Vir Eruditus hanc nuditatem ipse animadvertens, addit, posse etiam legi, ἐπικαθίσαντες τούτῳ τὸ ζῶον, hoc est, ut ipse supplet, τῷ ἡλίῳ: Sed id plane absurdum est, & verbis vim infert manifestam. Vox enim ἥλιος ita non præcessit, ut τούτῳ in hac Pericope ad eam referri possit: Pueri vident, & proximum ἀνάλογον rem extra dubium collocat. Dein, si ἥλιος etiam subaudiri posset, ἐπικαθίσαντες τούτῳ ego certe non probaverim: Quid enim? An Soli apponebatur Oryx, ut Soli esset proximus, & ad latus consisteret ejus? Hoc locutio innuit, & longe ineptissimum est, ut vides. Quare sic alterum ἀντικαθίσαντες, quod ipse tamen respuit, advocandum esset sane. Sed cui bono tot ambages, ubi nostrum illud facillimum est & aptum? Apage, apage eas cum ipsis illis ineptiis, quibus nexæ sunt. Aliter de his Gesnerus in *Libro de Animal. Vivipar.* quem consulere potes, si velis: Ego post locum recte constitutum Aliorum ina-

niis diutius immorari nolo. Unum illud adjiciam adhuc: Cum Salmasius vulgatam scripturam etiam propterea aspernatur, quod Oryx animal sit nimis exiguum, quam ut homo ejus dorso insidere possit, non vulgariter certe errat: Nam ut nihil aliud dicam nunc, vide modo, quæ *pag.* 157. de Orygis magnitudine antea notavit ipse; Sic Virum Grammaticum hic, ut centies alibi, deprehendes sibi adversum planeque dissimilem.

τοῦτο μόνον τῶν πληνῶν] Verissime Hœschelius κληνῶν, quod diu ante jam placuerat Gesnero: Vide *loc. citat.*

ἀσφράγιστον ἐσθίουσιν] Illud ἀσφράγιστον recte explicuit Caussinus in *Notis*, & post Caussinum Salmasius in *Exercitat. Plinian. Pag.* 157. Sed quid sequens ἐσθίουσιν? An animalia ita explorabantur & signabantur, ut essent esui? Nescio, ubi id didicerit Noster; nescio, unde Viri Eruditi resciverint id moris fuisse olim. Quid multa? Ego nunquam a Philippo profectum puto, quod ab Amanuensibus nunc ei adscribitur: Legendum est, ἀσφράγιστον θύουσιν. Sic cum Herodoto consentit Autor, qui animalia sacrificanda ita signata & explorata fuisse scribit, ut pro integris Diisque acceptis haberi possent: Jam autem Oryx non signatus mactabatur Lunæ, quia inimicitiæ inter Deam & Orygem erant capitales & perpetuæ; atque adeo signum, quo probari poterat numini acceptus, plane absurdum fuisset & ἄτοπον. Hoc aptum est, & illud ipsum, quod Herodotus voluit.

ἐπειδὴ ἀντιδικίαν ἔχει] Ita Codex Augustanus & Morellianus: Nam a Libro Aldino aberat vox ἀντιδικίαν; quam in suis Membranis etiam repperit Pierius Valerianus, ut apparet ex *Cap.* 47. *Lib.* 24. *Hieroglyphic.*

ὑδρα-

ὑδρηγωγῦ τόπυ] Hæc Libri Aldini lectio est, quam casu secuti sumus, non certo consilio: Nam Hœschelius ex Codice Augustano ediderat ὑχαδωγῦ τόπυ; quod verum esse potest, quanquam nunc alibi forte non occurrat.

πιὸν] Hœschelius legendum ait πιὼν: Perperam & inepte. Nam ἔχον similiter præcessit, & subaudiendum est ζῶον vel κτῆνος: Nihil apertius.

τοῖς χείλεσιν ἀνταράσσει] Illud χείλεσιν displicet Bocharto, qui in ejus locum substituit χηλαῖς: Non poterat infelicius. Nam sic pessime sequitur, τοῖς δὲ ποσὶν εἰς αὐτὸ ἐπιπέμπει κόνιν, quod aliquid indicare debet a præcedenti diversum: Oryx bibens, antequam os ex aqua educat, labris aquam turbat; mox ore ex aqua educto, pedibus in eam immittit pulverem: Hæc apta sunt; hæc prius χείλεσιν, & posterius ποσὶν aperte statuminant. Et qua fronte igitur ab ipso ποσὶν auxilium petere potuit Vir Doctus? Id ego mehercule ignoro, & mera socordia factum est.

καὶ μιγνύει τῷ ὕδατι τὴν ὕλην] Leve mendum, sed satis inficetum: Nam quid ὕλην hic? Nihil, mihi credas, nihil; nec remota comminiscor, quibus vocem defendam: Scribendum absque dubio, καὶ μιγνύει τῷ ὕδατι τὴν ἰλύν. Ista centies confusa: In aqua est ἰλὺς, in terra κόνις: Hinc mox ἐπιπέμπει κόνιν sequitur appositissime.

οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τοῦτο καθῆκον ἐργάζεται &c.] Mercerus, *Nam ne hoc quidem officium Deæ præstat*: Apage illud *Deæ*, quod ab his plane alienum est. καθῆκον hic est officium, quod fera debet feræ: Hoc Oryx aquam turbans, pessime temerat, quum ipsa Dea omnia omnibus præstet luculente. In verbis contiguis animus Deæ beneficus in omnes ani-

man-

mantes, non invenuſte opponitur Orygis animo in omnes feras malefico. Nunc ſententia eſt apta & bona. Ex his conſtat autem, Ægyptios Lunam habuiſſe pro terræ præſide.

Cap. 53. ὅτε πατὴρ ἢ ἡ μήτηρ αὐτοῦ] Scribendum eſt αὐτῶν, ubi τέκνα ſequuntur & præcedunt.

διασωθῇ] Pierius Valerianus *Lib.* 20. *Cap.* 11. *Hieroglyphic.* ex Codice M. S. διαςωθῇ legit; quod ego, quid ſit, neſcio.

ἔδοξε σεβάζειν] Ita Mercerus etiam ex Libro Morelliano, & Pierius ex Codice ſuo: Vide locum citatum. Non improbo. Sed cur lectionem Aldinam, quæ ex Libris quoque petita, ſic Viri Eruditi aſpernantur adeo faſtidioſe? Idne meretur? Sane συμβάλλειν elegans eſt, & ſi non ſuperet alterum, ſaltem æquat: De Symbolis hic agitur, quæ ad res ſignificandas ſumta & electa: Quid igitur συμβάλλειν? Nonne appoſitiſſimum eſt, & ipſum σύμβολον ſiſtit nobis? Ita ſentient haud dubie omnes, qui Linguæ proprietatem callent.

Cap. 54. ἀφόδευμα ξηρὸν περιλιθέασιν] *Stercus aridum circumponunt*, aggerunt: Merceri *circumlinunt* nimis indigum eſt.

πῦρ ὑποβάλλουσι] Pierius ex Libro M. S. πῦρ ἐμβάλλουσι: Minus bene. Vide *Lib.* 20. *Cap.* 6. *Hieroglyphic.*

κατακαιόμενος τὰ ἑαυτοῦ πτερὰ] Sic etiam Pierii & Morellii Membranæ: Aldus ex ſuis ediderat, κατακαιόμενα τὰ ἑαυτοῦ πτερὰ: Recte, ſi caſus nominandi pro caſibus gignendi poſitos cenſeas. Vide quæ ſupra notavi ad *Cap.* 14.

ποιεῖται τὸν ἀγῶνα] *Certamen inſtituat*, cum venatoribus ſcilicet, qui eum aggrediuntur. Pelicanus animal eſt ino-

no-

nocuum, & hominibus nunquam adverſum, niſi quando de ſua & pullorum ſalute agitur: Tunc enim & ſe & ſuos atrocius defendit. Atque hinc Sacerdotes Ægyptii eo veſci non debent, & ab animali plane innocuo abſtinent. Ita hæc accipienda ſunt: Quo poſito, Interpres, qui hæc obſcure verterat, ſuperius illud ἐυσυλληπτότερος male profectò vertit *facile*, cum ipſa ſententia haud dubie requirat *facilius & minori moleſtia*: Diu ſcilicet ſe defendit Pelicanus, & aggredientes quovis modo repellere ac eludere ſtudet, ſed non obſtante iſto conatu, tandem capitur aduſtis alis, cum cæteroquin forte non fuiſſet captus. Sic certamen habemus, quod Interpretis commentum plane tollit.

κατὰ εὔνοιαν] Nihil ineptius: Scribendum eſt ſine dubio, κατὰ ἄνοιαν, ut habebant Morellii & Pierii Membranæ: Vide eum citato *Hieroglyphicorum* loco. Quod Vulpanſer facit, certo judicio facit; quod Pelicanus, imprudentia ſola: Hinc unus commiſeratione dignus eſt, alter indignus. Ad principium modo Capitis recurre: Si κατὰ εὔνοιαν Pelicanus ageret prudens, quod agit, non deterior eſſet, aut eſſe deberet ejus conditio, quam illa Vulpanſeris.

Cap. 55. κουκούφαν] Quid vox ſignificat? An *Ciconiam?* Abſit, abſit: Nam de ejus pietate erga parentes agit Noſter *Lib.* 2. *Cap.* 58. ibique πελαργὸν vocat, quem Græci ita vocarunt omnes. Res eſt aperta, ut mirer Hœſchelium & Mercerum hic potuiſſe de Ciconia cogitare, ubi iſta legebant poſtea in hoc ipſo Libello: Nihil inſulſius, nihil indignius Virorum Eruditorum ingeniis. Aliud haud dubie quærendum. Laurentius Pignorius in *Notis ad Tabul.*

bul. Isiac. sola vocis & literarum similitudine ductus, per κουκοῦφαν intelligit *Upupam*, & ipsum illud nomen hic delitescere censet: Amanuenses scilicet κουκοῦφαν scripsisse suspicatur pro οὐπούπαν, postquam barbaries Latina miscuerat Græcis. Et eo refert, quæ de upuparum in parentes pietate extant apud Plinium & Ælianum. Quam sententiam sequitur etiam Bochartus, sed alia ratione & alio modo: Vocem enim κουκοῦφαν retinet, eamque Ægyptiacam censet auctoritate Vocabularii Coptici, in quo κουκοῦφα Arabice redditur *Upupa*. Vide eum in *Hierozoic. Part.* 2. *Pag.* 348. Quid dicemus de istis? Nobis scilicet non probari ea, sed falsa etiam videri & absona. Nam quod de οὐπούπα voce Latinogræca suspicatur Pignorius, plane commentitium est, ubi inter Latinogræca nihil tale reperitur ullibi: Quod autem de Coptico κουκοῦφα scribit Bochartus, ab ingenio Autoris Nostri plane abludit; qui cum ubique utitur vocabulis Græcis, cur, quæso, hoc uno loco usus fuisset vocabulo Ægyptiaco? An forte vocem non intelligebat peregrinam, vel domesticam non tenebat, qua peregrinam exprimeret? Ne ita sentiamus: Nam en, ut alia præteream, quæ istam suspiciunculam refellunt, *Lib.* 2. *Cap.* 92. legimus diserte, Πρόγνωσιν εὐκαρπίας οἴνου βουλόμενοι σημῆναι, ΕΠΟΠΑ ζωγραφοῦσιν. Et *Cap.* 93. *seq.* Ἄνθρωπον ὑπὸ σαφυλῆς βλαβέντα καὶ ἑαυτὸν θεραπεύοντα βουλόμενοι σημῆναι, ΕΠΟΠΑ ζωγραφοῦσι καὶ ἀδίαντον τὴν βοτάνην. Quare & ἔποψ ei perquam notus fuit, & vocem, qua Ægyptii ἔποπα exprimebant, intellexit probe: Hæc certa sunt & explorata, nec a quoquam convelli possunt. Quid plura? Dicam tandem, quid videatur mihi: Pro voce Græca Nostrum hic vocem Græcobarbaram dedisse suspicor:

cor: κουκέβα noctua est Græcis recentioribus, ut omnes scimus ex Lexicis Græcobarbaris; Illud nomen adhibuit Philippus, & κουκέφαν hic scriptum pro κουκέβαν, ut alibi millies β & φ commutarunt vices suas: Nihil notius, nihil certius. Inquies: Si hic in designanda noctua usus sit vocabulo Græcobarbaro, cur *Lib.* 2. *Cap.* 51. utitur vocabulo mere Græco? Et hoc rogantem rogabo te vicissim; Cur *eodem Capite* utatur voce πάτρων, *Capite* autem 94. κατ' ὄρδινον, ubi meliora Græca ei haud dubie erant ad manum? Hæc scilicet ab arbitrio Scriptoris pendent, & certa regula metiri non possunt. Sed regeres forte; nihil de illa noctuarum pietate apud alios Autores occurrere. Largior: Sed quid tum: An inde sequitur, Horapollinem & Interpretem ejus Philippum de ea nihil scripsisse vel scribere potuisse hic? Cave, ita sentias, si a peritioribus irrideri nolis.

νεοσσίαν αὐτοῖς ποιήσας] Nota genus masculum, nisi legendum sit potius, νεοσσίαν αὐτοῖς ποιήσασα.

Τίλλει αὐτῶν τὰ πτερὰ, τροφάς τε χορηγεῖ, μέχρις &c.] Hoc diversum est ab eo, quod vulgo de Ciconia refertur: Nihil certum, aut perspicuum magis. Sed quid superius γηράσασιν, ubi ad hæc ipsa attendas? Dicam, & dicam tribus verbis: Aves in senectute difficilius pennas mutare solent, quam in ætate vegeta: Eo respicit Philippus, ideoque parentes commemorat senes; qui scilicet tunc pennas mutantes juvari debent a filiis, cum antea vegetiores eorum auxilio non indigerent, sed sese juvare possent ipsi. Vertas igitur præcedentia illa, *posteaquam a parentibus educatum fuerit, ipsis senescentibus parem refert gratiam*, & ipsum γηράσασιν cum his arctius junge, ut sic alterum expli-

cet alterum. Interpres pessime *senio confectis*; quod ad Ciconiarum pietatem vacillantes perperam adegit: Hoc quisque videt nunc. Cæterum quod ab Horapolline hic de Noctua narratur, perquam simile est ei, quod ab Æliano in *Historia Animalium* de Merope narratum fuit, si verum est, quod de loco ejus suspicor. Age, adscribamus eum hac occasione, ut sic ab insigni menda, qua laboravit in hunc usque diem, liberetur tandem opera nostra: Ita *Lib.* 11. *Cap.* 30. legitur vulgo: Ο μέροψ ὄρνις ταύτῃ τοι δοκεῖ δικαιότερος εἶναι τῶν πελαργῶν· οὐ γὰρ ἀναμένει γηράσαντας ἐκτρέφειν τοὺς πατέρας, ἀλλὰ ἅμα τῷ φῦσαι τὰ ὠκύπτερα τοῦτο ἐργάζεται, καὶ ἔστι δικαιότερος καὶ εὐσεβέστατος ὀρνίθων ἁπάντων. Sed quid illud ἅμα τῷ φῦσαι τὰ ὠκύπτερα, quod ipsum Meropem respicit tenellum & in prima ætate constitutum? An simulac pennæ majores nascuntur ei, parentibus jam præsto est, & præsto esse potest? Mirum. Nam tum pulli alii parentum adhuc indigent ope. Sed esto: Quid illud ad parentum ætatem? Quomodo inde probatur, Meropes filios ante senectam parentibus adesse? Præcessit γηράσαντας; Huic aliquid subjici debet, quod parentum ætatem respicit minime senilem: De eo dubitare potest nemo; Et sic vides, transitum esse ineptum a parentibus ad pullos. Quid multa? Scribendum est minima mutatione, ἅμα τῷ ῥεῦσαι τὰ ὠκύπτερα, *simulac defluant pennæ*. Hoc aptissimum est; hoc pulchre ad hæc Nostra appropinquat: Elegantissime autem ῥέειν de pennis, comis, ac foliis deciduis adhibetur apud Græcos, ut Eruditiores sciunt, & nos alibi videbimus forte pluribus. Et sic igitur ibi legendum est peraccommode & pereleganter. Sed inquies, apud Aristotelem *Lib.* 9. *Cap.* 13. *de Animalib.* legimus, περὶ μὲν

οὖν

οὖν τῶν πελαργῶν, ὅτι ἀντεκτρέφονται, θρυλλεῖται παρὰ πολλοῖς, φασὶ δέ τινες καὶ τοὺς μέροπας ταὐτὸ τοῦτο ποιεῖν, καὶ ἀντεκτρέφεσθαι ὑπὸ τῶν ἐκγόνων, οὐ μόνον γηράσκοντας, ἀλλὰ καὶ εὐθὺς, ὅταν οἷοί τ' ὦσι· τὸν δὲ πατέρα, καὶ τὴν μητέρα μένειν ἔνδον. Quæ ſcripturam vulgatam apud Ælianum tueri poſſunt. Fateor: Sed ne multis te morer, illa etiam depravata ſunt, & eodem auxilio indigent. Quæſo, quid eſt ὅταν οἷοί τ' ὦσι poſt γηράσκοντας? Nonne ineptias alit, & relictis parentibus turpiter etiam ad filios properat? De eo iterum dubium eſt nullum. Quid autem ſequens, τὸν δὲ πατέρα καὶ τὴν μητέρα μένειν ἔνδον? An junior pater & mater, ſimulac filii eos alere poſſunt, non amplius egrediuntur domo, & reliquum vitæ tempus ibi manent ſepulti? Hoc verba innuunt, & longe ineptiſſimum eſt. Quid igitur? Locus Ariſtotelis abſque dubio etiam eſt corruptus, & ſcribendum, ut una cum altero Æliani reſplendeſcat denuo, οὐ μόνον γηράσκοντας, ἀλλὰ καὶ εὐθὺς, ὅταν οἷοί τ' ὦσι, ὁ δὲ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ μένωσιν ἔνδον. Hoc iterum aptiſſimum eſt, ut ipſi Tyrones vident. Diximus jam, Amanuenſes in terminatione vocum erraſſe millies: Id factum quoque in iſto loco. Ratio corrigendi facilior non eſt, quam illa ipſa. Pulchre ad rem Plinius *Lib.* 10. *Cap.* 33. *Nec vero iis minor ſolertia, quæ cunabula in terra faciunt, corporis gravitate prohibitæ ſublime petere. Merops vocatur, genitores ſuos reconditos paſcens, pallido intus colore pennarum, ſuperne cyaneo, primori ſubrutilo. Nidificat in ſpecu ſex pedum defoſſa altitudine. Recondi* Plinio eſt, quod ἔνδον μένειν Ariſtoteli: Alias φωλεύειν Græcis, *latere* dicitur Latinis. Locutio eſt Eruditis nota. Iſidorus ex iſtis Plinii ſcribit, *Meropes parentes ſuos recondere & alere*; quod ineptum eſt & hominis ingenio dignum. Sed ea de re a-

 lias.

lias. Nunc omnia clarent in hoc Capite, & apparet etiam, quam recte in Notis ad *Cap.* 12. exposuimus illud μόνον, quod sine dubio hic positum est pro μᾶλλον.

Cap. 56. πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα ἐπίγαμον ἥκει] An vox ἐπίγαμον accipienda est παθητικῶς: *ad matrem uxoris loco mox habendam accedit?* Ita videtur: Nam alias structura verborum non est apta: Id omnes vident, qui Linguam intelligunt. Et tamen, non diffitebor, suspecta est mihi ista patiendi σημασία: An forte una litera peccat, & ἐπίγαμος vel ἐπιγαμῶν scribendum est, quod utrumque filium improbum respiciat? Certe id magis ego probarem: Prius Epithetum, posterius participium est. Mercerus ad Marginem Editionis suæ adscripserat ἐπὶ γάμον: quod adjunctum illud πρὸς τὴν ἑαυτοῦ μητέρα vix admittit, ideoque non adblanditur mihi.

εἰς δὲ τὸ κατώτατον μέρος ὄνυχας δύο &c] τὸ κατώτατον μέρος idem est, quod κάτω paulo ante: Gradum autem supremum hic sumsit Autor, ut improbitatem Equi Fluviatilis eo ipso magis detestaretur. Quæ bona sunt, extolli solent & superiora occupant, quæ mala, deprimuntur & inferiora petere debent: Eo pertinet Autoris dictum. Ungues Hippopotami κάτω βλέπουσιν, & εἰς τὸ κατώτατον μέρος vergunt, ut sic discant omnes, quo loco ac numero habenda sit improbitas ejus insignis, cui τὰ κάτω & τὸ κατώτατον destinata sunt: Hic verus sensus est eorum. Ineptissime Phasianinus, qui ingeniolum suum secutus est, non Libri Antiqui ductum: De sceptri parte superiore nihil in præcedenti Sectione: Adhæc, si Suidam sequamur, totus Hippopotamus in sceptro inferiore, ut tota Ciconia in sceptro superiore, non ungues Hippopotami solæ. Quare risum

risum debet homo, & Hœschelius nimia facilitate sua errat etiam lepide: Qui tales Interpretes sequitur in adornandis Græcis, rectæ rationi indicit bellum. Unum adjiciam, quod nunc opportune adhuc mihi in mentem venit: Fortasse pro καλώτατον scriptum fuit olim κακώτερον literis implicitis; ut τὸ κάτω sic dictum fuerit μέρος κακώτερον propter rationem jam dictum: Et hoc perquam probabile profecto. Nam, ne quid dissimulem, κατώτατον nimium quid importat. Attende, attende modo.

Cap. 57. περιστερὰν ζωγραφοῦσιν. ὁ γὰρ &c.] Hoc mirum profecto, ubi Columbarum castitas adeo celebratur: Sed genera Columbarum sunt plura, ut novimus, & quanquam omnes dicantur περιστεραὶ, in varias tamen familias sese dispescunt, quæ suis quæque nominibus gaudent. Palumbes, Turtures, Columbæ; φάτλαι, τρυγόνες, περιστεραὶ, sunt maxime celebres: Harum diversi mores, & diversa ingenia: Vide Ælianum *de Animalib. Lib.* 3. *Cap.* 44. ubi castum illud ad solas Palumbes, Turtures & Columbas albas restringitur: Alii aliter; de quibus hic agendi locus non est, & Nos plura fortasse aliquando. Vulgo enim non distinguuntur, quæ distinguenda sunt. Hic Noster haud dubie Autores secutus est suos, & hæc ipsa scribens, de Columbis sensit, quæ certe non sunt ita pudicæ, ut Turtures & Palumbi, ipso usu magistro: Et sic περιστερὰ hic accipiendum est proprie de Columba urbana & domestica; quam tamen accuratius debuisset indicare, si colores inter se distinxerit, ut fecit Ælianus cum Anteambulonibus suis; inprimis ubi *Libro Secundo Cap.* 32. habemus περιστερὰν μέλαιναν, ut maximum pudicitiæ signum: Sed de ea suo loco.

τῆς

τὺς ἐσθίοντας τῦτο μόνον, ὐ μεταλαμβάνῃ τῆς τοιαύτης κακίας] Locus aperte corruptus: Nam ita non loquuntur Graeci, aut locuti sunt unquam. Scribe, vel τὺς ἐσθίοντας τῦτο μόνον, ὐ μεταλαμβάνῃ ἡ τοιαύτη κακία, vel οἱ ἐσθίοντες τῦτο μόνον, ὐ μεταλαμβάνυσι τῆς τοιαύτης κακίας. Periti vident statim.

Cap. 59. Βασιλέα δὲ κάκιστον] Pessimum est illud κάκιστον, & locum tueri non potest. Pierius Valerianus *Lib.* 15. *Cap.* 8. *Hieroglyphic.* in locum ejus substituit κάλλιστον: Sed id nimis delicatum est, & ipsa pulchritudine sua officit sibi. Mercerus in Exemplari, quo usus fuerat ante visum Exemplar Aldinum, invenerat κάριστον: ex quo faciebat κράτιστον, quia scriptum est in Enarratione, τὸν βασιλέα τῦ κόσμυ κρατεῖν: Speciose quidem, sed male, ut mox videbimus. Ego non dubito, quin legendum sit ἄριστον, quod Exemplar Merceri totidem literis exhibebat: *Regem optimum.* In vicinia est ratio.

τὸν βασιλέα τῦ κόσμυ κρατεῖν] De istis Cosmocratoribus postea agitur loco suo, & hic loqui non potuit Noster: Menda delitescit, quam, ut tot alias, non deprehenderunt Viri Eruditi. Dicam tribus verbis: Scribendum est, αἰνιττόμενοι γράφειν, τὸν βασιλέα τῷ κόσμῳ κρατεῖν, *volentes eo indicare, Regem decenter imperare.* τῷ κόσμῳ idem, quod κατὰ κόσμον; bono ordine, ratione certa ac honesta. Eo pertinet Circulus, & forma orbicularis, cujus tenor est certus, & nec sinistrorsum nec dextrorsum deflectens: Eo pertinet cauda ore repressa, quæ continentiam & temperantiam indicat. Sic tandem Symbola habemus τῦ βασιλέος ἀρίστυ: Hoc nemo negabit. Apage, apage igitur alias Aliorum nugas.

παρ'

παῤ Αἰγυπτίοις ἐςὶ μεισί] Junge Bochartum in *Hierozoic. Part.* 1. *pag.* 1066. & *Part.* 2. *pag.* 764.

Cap. 60. βασιλέα φύλακα] Lectio ſuſpecta: Nam *Rex Cuſtos* abſolute ineptias alit, & longe diverſiſſima perperam miſcet: Alius eſt βασιλεὺς, alius φύλαξ, ut nemo neſcit. Dein, poſt βασιλέα φύλακα, quod rem ſignatam exhibet, incondite ſequitur φύλακα ζωγραφῦσιν de ſigno: Nam aliter hæc ordinari ſolent, nec ita idem per idem dici. Non celabo, quod ſuſpicor, ut arbitreris Lector: φιλόκαλον ſi compendiarie & more priſco ſcribatur, adeo ad φύλακα appropinquat, ut Scribæ cæcutientes facile in eo potuerint labi: Hinc credo, ipſum Philippum ſcripſiſſe primum, Ετέρως ἢ βασιλέα φιλόκαλον δηλῦντες, τὸν μὲν &c. Sic nihil decentius: Ad ipſum Ετέρως attende, & Symbolum præcedens, quod βασιλέα ἄρισον repræſentat nobis; ſpes blanda mihi ſuboritur, fortaſſe non diſplicituram tibi ſuſpicionem meam.

ὄφιν ἐγρηγορότα] Capite ſcilicet erecto & ore ſibilante: Alter caudam ore comprimens dormitabat quaſi.

φύλακα ζωγραφῦσιν] ἐν μέσῳ τῷ εἰλίγματι: Vide *Caput præcedens.* Ubi nomen Regis in Symbolo iſto, ibi Cuſtos in hoc.

φύλαξ ἐςὶ τῦ παντὸς κόσμυ] *cuſtos eſt omnis ordinis boni.* Interpres inepte: Sic iterum omnia peſſime confunduntur. κόσμος eſt ordo bonus, & quidem ille rerum publicarum καθ' ἐξοχὴν: Sic φιλόκαλον apprime etiam convenit, ut vides. Sequentia cum his cohærent, & mutila ſunt, niſi fallor: Scribe, καὶ ἑκάςοτε τὸν βασιλέα, ἐπεγρήγορον δεῖ εἶναι. Ex literarum affinitate error.

Cap. 61. τὸν βασιλέα κοσμοκράτορα νομίζοντες &c.] Hic demum

mum habemus Cosmocratora & totius orbis terrarum quasi dominum. κόσμ@ hoc loco idem, quod ἡ οἰκȣμένη. Res est evidens.

ὁ γὰρ βασίλει@ οἶκ@, παρ' ἀυτȣ̃ —— ἐν τῷ κόσμῳ] Locus mutilus: Inepta sunt, quæ Mercerus, quæ Phasianinus habent. Fors unum κράτ@ intercidit, & legendum est, ὁ γὰρ βασίλει@ οἶκ@ παρ' ἀυτȣ̃ κράτ@ ἐςὶν ὁ κόσμ@, *domus enim regia pro modo ejus imperii, totus orbis est habitatus.* παρὰ, ut notum, sæpe comparat & pro rei mensura est. Sic nihil aptius: Ut ostendant κοσμοκράτορα verum esse κοσμοκράτορα, in anguis circulo domum ejus regiam pingunt, quæ scilicet est ipse orbis habitatus. Hoc bonum est; hoc omnes intelligunt. Et sic igitur legendum fortasse: Simulac ἐςὶν in ἐν transierat, ὁ κόσμ@ in τῷ κόσμῳ transire debuit una. Facillima est correctio, ut quisque videt.

Cap. 62. ἐκ τȣ̃ ȣ̃ μέλιτ@ —— &c.] Sententia est satis aperta: De verbis non laboro incassum. Hœschelius hæc ita supplebat ad Marginem Editionis suæ: αἰνίττονται ἐκ τȣ̃ ȣ̃ μέλιτ@ γλυκύτητ@ καὶ ἐκ τȣ̃ ȣ̃ κέντρȣ ȣ̃ ζώȣ δυνάμεως, ὅτι χρὴ τὸν βασιλέα χρηςὸν ἅμα καὶ ἔυτονον εἶναι πρὸς τὰς πράξεις καὶ διοίκησιν.

Cap. 64. Παντοκράτορα] *Omnipotentem:* Interpres male. De Deo hic absque dubio agitur, non de hominibus, ut in præcedentibus Sectionibus: Singula in his accurate distinguenda sunt, ne turpiter ineptiant.

οὕτω παρ' αὐτοῖς ȣ̃ παντὸς κόσμȣ τὸ διῆκον ἐςὶ πνεῦμα] *Ita apud eos anguis Symbolum est spiritus per totum universum sese diffundentis.* αὐτοῖς Ægyptios respicit: πνεῦμα autem est spiritus ille vitalis, qui cuncta permeat, & permeando animat: *Iste spiritus est anguis*, Metaphorice scilicet & Symboli-

bolice. Nam ἐστὶ hic assimilat, & rei signum est, non ipsa res signata. Sic nihil apertius: Viri Eruditi cum Interprete haud dubie in his cæcutierunt. Unum illud adjiciam: Quia κοσμοκράτωρ & βασιλεὺς τοῦ παντὸς κόσμου præcessit, pro τοῦ παντὸς κόσμου convenientius fuisset hoc loco τοῦ παντὸς absolute: Sic enim totum hoc universum ab orbe terrarum habitato accuratius fuisset distinctum. Sed paulo intricatius in his locutus est Autor, & vocem κόσμου varie adhibuit, ut ex jam dictis liquet.

Cap. 65. ἀπὸ τῆς τοῦ ἑρμοῦ ὁμοιότητος] Inepta lectio: Haud dubie legendum, ἀπὸ τῆς τοῦ ἔργου ὁμοιότητος. Puer viderit.

Cap. 66. σελήνης σχῆμα —— ἔχον εἴκοσι καὶ ὀκτὼ &c.] De his ita Salmasius ad Solinum *pag.* 454. *Mirum est hoc Hieroglyphicum, & si quid judico, male descriptum. Dicit Ægyptios, ut mensem exprimant, pingere Lunæ faciem, quæ viginti & octo dies habeat æquinoctiales solos. Hoc ridiculum. Quomodo enim in facie Lunæ tot illi dies pingi potuerunt? Deinde, cur æquinoctiales soli? Præterea, non solus dies æquinoctialis viginti quatuor horis constat, ut ibi dicitur. Verissima emendatione locum inquinatissimum sic emaculo:* Μῆνα δὲ γράφοντες, σελήνης σχῆμα, καθὸ καὶ προσήκει, ἔχον εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἀριθμὸν, ἡμέρας σημαίνοντα, ἐξ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν τῆς ἡμέρας ὑπαρχούσης, ζωγραφοῦσι. *Ut mensem significarent, pingebant Lunæ faciem habentis viginti octo numerum, qui numerus dies designabat, quibus Luna apparet. Addit,* ἐξ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν τῆς ἡμέρας ὑπαρχούσης, *ne quis de die naturali caperet, qui ortu & occasu Solis terminatur.* Vidistine audacius aut insolentius quid? Sic ex quovis facere licet quidvis, & Veteres olim non scripserunt nobis, sed nos hodie scribimus illis. Apage tam diram corrigendi audaciam: Locus corruptus est procul du-

dubio, ſed remedio adeo inſolito ac violento non eget. Viginti octo dies æquinoctiales non habet menſis aut habere poteſt, ſive Solis ſive Lunæ ſpectemus curſum: Ineptum igitur eſt, εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἡμέρας ἰσημερινάς: Alia apta ſunt & proba. Lege minima mutatione, ἔχον εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἡμέρας ἰσημοίρας μόνας. Sic illa etiam optima evadunt. In Luna cava depicti erant viginti octo dies æquales & ejuſdem menſuræ: Singuli enim ex viginti quatuor horis conſtabant. Et his deſignabantur dies viginti octo, quibus Luna apparet: Alii duo erant omiſſi, quia illis Luna non apparet. Hoc apertum & dubii expers: Et ſic igitur mirum hoc Hieroglyphicum deſinit eſſe mirum. Nam quod de modo adumbrandi ſcribit Vir Eruditus, erroneum eſt & nullius plane momenti: Haud dubie id omne ſatis venuſte adumbratum ab Ægyptiis, quanquam Horapollo non exprimat modum. Nec de eo debemus eſſe ſoliciti, ubi certum eſt, naturam non obſtare, quominus dies illi in ſemicirculo Lunæ cavæ potuerint adumbrari. Viſne aliquid, quod ſatis accommodum eſt? Totum ſemicirculum in partes viginti octo diviſerint, iiſque vel numerum viginti quatuor, vel aliquid, quod pro numero eſſe poterat, inſcripſerint; Sic pulchre dies viginti octo æquales horæque ſimiles viſentium oculis fuerunt exhibita: Hoc nemo negabit. Sed quaqua ratione id factum, parum mehercule refert, ſi factum modo fuerit, fierique potuerit, ut extra dubium eſt certe. De aliis Viri Eruditi ne γρῦ: Inepta enim ſunt præ illis, quæ cum Horapollinis Interprete leviter emendato nunc tibi diximus primi: Nihil apertius, nihil indubitatius. Quare & chartæ & tempori parcendum eſt.

Cap.

Cap. 67. διὰ τὸ, πολύγονον] Sequitur πολύτεκνον, quod eodem pertinet & vocem otiosam efficit: Cur autem duas voces adhibuit Autor, ut unum πολύγονον explicet, & alterum ἄρπαγα ne una voce illustrare dignatus est? Hoc ego certe non assequor. Quid multa? Aut ego egregie memet decipio, aut pro πολύγονον hic olim alia vox comparuit: Legendum suspicor, vel διὰ τὸ, πολύκτονον καὶ πολύτεκνον &c, vel διὰ τὸ, πολύφονον καὶ &c. Crocodilus animal est vere noxium rapinis & cædibus suis: Hinc ἄρπαγα πολύφονον vel πολύκτονον Crocodilo adumbrarunt. Vides? Sic singula numeros habent suos, & unum contra jus fasque prærogativam non habet præ altero.

Cap. 68. ἐπειδήπερ παντὸς σώματος ζώου &c.] Locus manifeste corruptus, quem Conradus Gesnerus in Libro de *Animalib. Vivipar.* verissime ita constituit & vertit: ἐπειδὴ πρὸ παντὸς σώματος ζώου οἱ ὀφθαλμοὶ ἐκ τοῦ βυθοῦ ἀναφαίνονται, *Quoniam ante reliquum corpus oculi hujus feræ ex profundo aquæ emicant.* Nihil apertius aut convenientius. Et sic etiam Samuel Bochartus in *Hierozoico Part. 2. pag.* 781. quem consulas, velim.

Cap. 69. αὐτότοκον γὰρ καὶ κατωφερὲς τὸ ζῶον] Nihil ineptius est, quam quod Mercerus hoc loco habet, & Græca etiam promunt. Quid enim? An τὸ αὐτότοκον Symbolum est τῆς δύσεως, quæ interitum indicare solet, ut ἡ ἀνατολὴ ortum? Nugæ, nugæ, quæ non immerito jam displicuerunt Gesnero: Legit ille in Libro de *Animalib. Ovipar.* καλωπὸν γὰρ καὶ καλωφερὲς τὸ ζῶον. Non male quidem, sed minus tamen signate, & minus etiam modeste. Rectius Caussinus, αὐτόκυπτον γὰρ καὶ καλωφερὲς τὸ ζῶον. Quod calculo meo probarem, nisi, antequam ejus Animadversiunculas consulue-

ram, legere in mentem veniſſet mihi, ἀυτόκυφον γάρ καὶ κατωφερὲς τὸ ζῶον. Id optimum enim eſt, & alterum haud dubie poſt ſe relinquit: Heſychius in Lexico, κυφὸν. καμπύλον, κυρτὸν, διὰ γῆρας ἐπικεκυρτωμένον. Hinc ἀυτόκυφον, quod ſua natura cernuum eſt, non ſenio: Vox eſt elegantiſſima, cui ſimiles ſunt pluſculæ; Vide modo Lexicographos. ἀυτόκυπτον iſta formæ lenocinia non habet: Id fatebuntur omnes, qui Linguam callent.

Cap. 70. ἄτοπον παρασκευάσῃ] Ita Hœſchelii Editio, quam male ſecutus ſum. Nam cum Aldo & Mercero haud dubie legendum, ἄτονον παρασκευάσῃ, *invalidum reddiderit.* Nota eſt ſignificatio vocis, & ejus contrarium habuimus ſupra *Cap. 62.* Alterum Codici Auguſtano non adſcribo, ſed Typothetarum inertiæ.

AD LIBRUM SECUNDUM.

σοι παραστήσομαι] Ita omnes Libri hic conſtanter: Ex quo ipſoque hoc Procemio recte colligunt Viri Docti, προσφώνησιν deeſſe ſtatim in principio Libri Primi. Vide Hœſchelium ibi in Notis. Codex Auguſtanus & Morellianus *Cap. 35. Lib. 1.* etiam habebant σοὶ; quod ibi certe non quadrat: Nam ſi in ipſo Opere id adhibuiſſet Philippus, non uno illo loco, ſed aliis pluſculis occurreret haud dubie.

ἃ δὲ καὶ ἐξ ἄλλων &c.] Hæc recte intelligenda ſunt. Præcedit, περὶ τῶν λοιπῶν τὸν λόγον ὑγιῆ σοι παραστήσομαι: quod perbene vertitur, *reliquorum tibi veram idoneamque in medium afferam rationem.* λοιπὰ ſunt Horapollinis reliqua, quæ una cum eorum idonea ratione exponeret Libro hoc Secundo: Nihil perſpicuum magis. Iſtis autem verbis per

mo-

modum oppositionis subjiciuntur hæcce, ἃ δ' &c: quæ ita Latio reddenda sunt; *Quæ vero & ex aliis Commentariis subjunxi, non continentia aliquam enarrationem, subjectæ materiæ ratio effecit, ut subjungere debuerim.* ἄλλων ἀντίγραφα, vel ἄλλα ἀντίγραφα hic vocat Aliorum Scripta, in quibus cum de re Hieroglyphica reperisset quædam, non potuit non ea apponere hisce Horapollinis: Argumenti enim id exigebat ratio, cui vulgo obtemperandum est ut alteri ἀνάγκῃ. Omnia autem ista, Symbola sunt nuda, nec ullam rationem continent, cur rei Symbolicæ inservierint, & ita publice usurpata fuerint: ἐξήγησιν vocat rationem illam; quæ particula γὰρ ubique exprimitur in istis Horapollinis: Hæc vero nulla, si unum & alterum excipias, in omnibus sequentibus ad Numerum 31 usque: Quare illa haud dubie depromta sunt ἐξ ἄλλων ἀντιγράφων, & cum Horapollineis nequaquam misceri debent. Nunc apertum est, quid ista sibi velint: Mercerus alienissima confinxit sibi, nec ea intellexit hactenus quisquam.

Cap. 1. ποτὲ δ' δείλην] Ita Hœschelius ex Libro Augustano; cui accinebant Pierii Valeriani Membranæ: Vide *Lib.* 44. *Cap.* 37. *Hieroglyphic.*

Cap. 2. κυκλωνηδὸν] Vox manifeste corrupta: Merceri κυκλοειδὲς, Caussini τυλοειδῆ non sunt unius assis. Mihi hic tenebræ sunt meræ: Nam quid etiam καὶ statim in principio? Itane incipiunt Sectiunculæ? Fallor, aut Amanuenses strenue hic egerunt, quod solent. An forte καὶ ἀετοῦ νεοσσὸν jungendum est cum verbis præcedentibus, ποτὲ δ' ψυχὴν ἀνθρώπου ἄῤῥενος, & reliqua ita scripta, Ἀῤῥενογόνον καὶ κύκλῳ ἡδὺν σημαίνει σπέρμα ἀνθρώπου, Sectiunculam constituunt separatam? Sic certe ex tenebris lux oriretur mihi:

σπέρμα

σπέρμα ἀνθρώπȣ denotare poteſt τὸ ἀῤῥενόγονον: Hoc certum. Dein, id denotare etiam poteſt τὸν κύκλῳ ἡδὺν omnibuſque acceptum; quia & mares & fœminæ τῷ σπέρματι delectantur. Ut autem animam hominis maſculi deſignare potuit Stella, ita & Aquilæ pullum: Nihil in eo, quod mordet. Ipſa autem Inſcriptio non turbat: Nam ea, ut aliæ omnes, a Recentioribus profecta eſt haud dubie. ἢ ex ipſa illa confuſione enaſci potuit, & ſic in ſpongiam incumbere debet; niſi forte in τὸ mutandum ſit, & ductus literarum impliciti Scribas cæcutientes deceperint. Quid ais? Hæc certe non diſplicent mihi. Imo diſplicent: Nam, ut nunc animadverto ſtatim, σπέρμα ἀνθρώπȣ pro Symbolo haberi non potuit vi ſua. Quo modo id adumbratum? qua ratione diſtinctum ab aliis ſeminibus vel liquoribus? Ut vides, nihil in eo, quod ſeſe prodat certo, & ipſum ſemen Symbolo denotandum erat, non pro Symbolo adhiberi poterat. Quare ea de cauſa ſuſpicionem meam non probo, & nunc plane ſcribendum eſſe autumo, vix litera mutata & ſola diſtinctione ejecta, καὶ ἀετȣ̃ νεοσσὸν ἀῤῥενογόνον, καὶ κύκλῳ ἡδὺν σημαίνει, ἢ σπέρμα ἀνθρώπȣ. Hæc ſcilicet τὸν ἀςέρα etiam reſpiciunt, & enarrant porro, quid ἀςὴρ apud Ægyptios ſignificaverit. νεοσσὸς ἀῤῥενογόνος eſt pullus maſculus: Et hunc deſignabat Stella, ut ἀνθρώπȣ ἄῤῥεν deſignabat animam. De κύκλῳ ἡδὺν dubitare poteſt nemo: Stella enim talem adumbrat certo. Poſtremum ab arbitrio Symbolis utentium pependit, ut alia millena: Sic nihil in his ſpinoſi. Unum illud ſilentio præterire non poſſum: Quod Cauſſinus hic notat de νεοσσὸν pro νεοσσὸς longe ineptiſſimum eſt, & cachinnos mereatur ſolutos. Quid enim? An quia Ætas Recentior

θυ-

θυρίδα dixit pro θυρὶς, & in vocibus istius Commatis ex casu quarto fecit casum primum, idem illud obtinuit & obtinere debuit in νεοσσὸς similibusque? Fateor, hoc lepidissimum est hominis commentum, & ipsi pueri in hac Literarum luce ridebunt forte.

Cap. 3. Δύο πόδες συνηγμένοι καὶ βεβηκότες] Nimium fere est illud συνηγμένοι; pro quo magis etiam arridet mihi συνειργμένοι vel συνειργόμενοι: Duo pedes inter se vincti & tamen progredientes, repræsentant Solstitium hybernum. Si compedibus vinctos, qui in ergastulis non progrediuntur, sed reptant, proposueris tibi, nihil apertius aut decentius: Quare Viros Eruditos hæsitasse miror. Et hoc recte etiam animadvertit Caussinus; qui in aliis iterum cæcutivit supra omnes alios: Quis, quæso, Soli unquam tribuit pedes? An qui ludentes ei tribuerunt pectines & radios textorios? Nugæ, nugæ. Sed a Sole ad statuam Apollinis confugit bonus: Credo, ut ibi tutus esset ab ineptiarum & socordiæ pœna. Nam nihil insulsum magis hoc loco. Dein, quis Solem absolute vocavit πολλὸν? Quis per πόλλε πόδας intellexerit Solis pedes? Nemo hercule, nemo: Phy ineptiæ! Illud πολύποδες, quod in quibusdam Libris M. S. fuisse dicitur, longe melius est haud dubie, quam Patris Jesuitæ somnia: Nam ut tarditatem Solis digne exprimerent, non modo sumserunt animal tardum, sed duos ex isto genere copularunt; qui euntes & proserpentes, si copulati fuerint, ita sese brachiis ac flagellis irretiunt, ut vix ire & proserpere possint vel tantillum. Sciunt, qui in vita communi non sunt hospites. Et hoc igitur Symbolum esse poterat solstitii hiemalis. Sume Lector, quod placet: Mihi δύο πόδες hactenus vide-

tur potius cum plerisque Membranis. Pro πολύποδες olim compendiarie scribebatur π̅ο̅δ̅ε̅ς̅: Hinc statim apparet, unde oriri potuit ista diversitas in Libris; una scilicet virgula male adjecta eam exclusit: Nihil frequentius isto genere erroris, ut sciunt Periti. Certe duplex olim Lectio hoc loco: Nam hinc quoque altera illa diversitas in συνηγμένοι & συνειργμένοι vel συνειργόμενοι: Scilicet συνηγμένοι melius est, si πολύποδες legas, συνειργμένοι autem vel συνειργόμενοι, si πόδες, ut jam monuimus: Et sic vel hoc vel illud sumtum pro utriusque lectionis indole ab Eruditis olim Criticis; quorum vestigia sequi non potuerunt Amanuenses imperiti: Nam, ut vides, utrumque in Libris, quos Hœschelius & Pierius contulerunt, ab illis perperam confusum est.

Cap. 5. Πολέμου στόμα δηλοῦσιν &c.] Hesychius, Στόμα, τὸ κατεργαστικώτατον μέρος τοῦ πολέμου. Appositissime ad hunc locum.

Cap. 6. Ανθρώπου στόμαχον δηλοῖ δάκτυλος] An quia se contrahit & explicat ventriculus, ac si digitus esset? Scis, quid de parte, qua viri sumus, dicat Martialis: Ventriculus etiam erigitur & subsidet pro cibi mensura. Alii per στόμαχον intelligunt canalem, cujus ductu cibus in ventriculum delabitur, eumque digito assimilatum putant: Minus bene, si quid in his video.

Cap. 9. Οσφὺν ἢ στάσιν ἀνθρώπου βουλόμενοι &c.] Illud ὀσφὺν mihi perquam suspectum est: Nam cur spinam dorsi sumserunt ad lumbum denotandum? Hoc certe non sapit Symbolorum indolem, & doctrina eorum respuit. Dicam, quod sentio: Scribendum suspicor, Ισχὺν ἢ στάσιν ἀνθρώπου βουλόμενοι ζωγραφεῖν, τὸ νωτιαῖον &c. στάσις ἀνθρώπου est:

eſt corporis humani firmitas, qua ſtabile eſt ſibi: Interpres balbutit enim cum ſtatu conſtitutioneque ſua: Huic στάσις perbene jungitur ἰσχὺς; Hoc vident omnes: Et ſic ſuſpicio ſeſe commendat ſtatim. Literæ initiales poſtea appingendæ errores pepererunt innumeros: Et ſic Οσχὺν pro Ισχὺν pictum aliquando hic.

τινὲς γὰρ λέγουσι τὸ σπέρμα &c.] Hæc ἐξήγησις eſt, quæ Horapollinem citat, ſi mentem ſuam accurate expreſſit Philippus in principio hujus Libri, ut certe videtur: Quanquam, ne quid diſſimulem, dubium inducere poſſet illud τινὲς λέγουσι. Nam ipſe Horapollo ita non ſolet certe.

Cap. 10. Ορτυγος ὀστέον ζωγραφούμενον, διαμονὴν &c.] Celebris eſt Coturnicum pugnacitas? An eo alludit Symbolum, & referendum eſt τὸ δυσπαθὲς? Haud puto, & cum Hœſchelio hic etiam ὄρυγος legendum eſſe aio, quod ita perſpicue in M. S. ſuo repperit Pierius Valerianus, ut conſtat ex *Lib.* 28. *Cap.* 34. *Hieroglyphic.* Ubi lectionem optimam de teſtudine peſſime explicat, quæ ſcilicet ἀπὸ τοῦ ὀρύττειν ſic dicta fuerit: Nihil ineptius, nihil falſius. Tu vide de Orygis cornu ipſum Hœſchelium ad *Cap.* 49. Libri Primi, ut ſic de oſſe hic melius judices. Eo pertinet etiam, quod apud Ælium Lampridium legimus de Commodo in ejus *Vita: Virium ad conficiendas feras tantarum fuit, ut elephantum conto transfigeret, & orygis cornu haſta tranſmiſerit.* Ubi Salmaſius cum *haſto* ſuo miſere ineptit: Nam id inſtrumentum non eſt, quo Orygis cornu aut ſolidius quicquam transmitti poteſt. Sed ea de re alias plura.

διότι δυσπαθές ἐστι τὸ τοῦ ζώου ὀστέον] Hæc Horapolline non indigna eſt ἐξήγησις.

Cap. 11. δεξιούμενοι] Ita legendum eſt abſque ullo du-

bio: Apage, apage illud ἀξιούμενοι, quod in Verſione Merceri expreſſum eſt, ut vides.

Cap 13. Ἀνθρώπου δάκτυλος ἀναμέτρησιν σημαίνει] Junge *Numer.* 6. Et hinc apparet, Philippum ex Diverſorum Commentariis hæc nuda Symbola excerpſiſſe, prout ſeſe offerebant: Nam cæteroquin junxiſſet ea. Sed quid dicendum de Enarratione, quam Phaſianinus huic Symbolo apponit? Eam ego hominis ingenio adſcribendam eſſe puto, donec Libri inveniantur, qui talia exhibeant Græce: Et idem judicium ferendum de illis, quæ Numero 8 & Numero 21 allevit bonus. Indolem Interpretis exempla, quæ Hœſchelius attulit in Notis, ſatis ſuperque probant mihi, neque dubito.

Cap. 14. Γυναῖκα ἔγγυον βουλόμενοι &c.] Pro ἔγγυον Hœſchelii & Pierii Codices ἔγκυον: Vide *Lib.* 44. *Cap.* 13. *Hieroglyphic*: Quæ ſcriptura non lenocinatur mihi: Nam ſic Symbola non quadrant, ſi quid in his video. Mulier deſponſata eleganter Solis Circulo, cui junctus eſt ἀστὴρ cum altero Sole bipartito, indicatur; quia in matrimonio & familia conjugata unus eſt Sol, maritus ſcilicet, cui adhæret ἀστὴρ cum Sole bipartito, id eſt, uxor, quæ omne decus & lumen a marito mutuat, ita tamen, ut poſt integrum Solem Sol etiam videatur bipartitus: ἀστὴρ eſt reſpectu Viri, Sol bipartitus reſpectu aliorum, qui in eadem familia vivunt. Vides? Symbola ſunt venuſta, ſi ἔγγυον legas; quæ ſi ἔγκυον ſumſeris, plane abſurda videntur mihi. Ego certe Aldinam non muto.

μετὰ ἡλίου δίσκου] Ne bis κύκλον diceret Philippus, vocem δίσκου adhibuit: Sunt iſta Synonyma, ut nemo neſcit. Aldus his ſtellulam appoſuit: Qua de cauſa perſpectum non eſt mihi.

ση-

σημαίνεσιν] Hoc vitium alit manifeftum: Recte Mercerus ζωγραφεσιν: Ineptos Amanuenfes decepit σημαίνειν identidem repetitum.

Cap. 15. ἔτι ἢ ἄλλως] Codex Auguftanus, πῶς τὸ αὐτὸ: Sic Infcriptiunculam habemus, cui Capitulum fubjiciendum eft novum. Nihil apertius.

οἷον πτέρυγας ἔχων ἄνεμον σημαίνει] Cum Mercero fcribendum eft, οἷον πτέρυγας ἔχοντα ἄνεμον σημαίνει. Puer viderit. Bonus Phafianinus ex corrupta lectione ἐξήγησιν adornavit contra mentem Philippi.

Cap. 17. Βοὸς ἄῤῥενος] Ita etiam Pierius Valerianus ex Codice fuo: Vide *Lib.* 3. *Cap.* 21. *Hieroglyphic.*

Cap. 18. ποινὴν σημαίνει] Scribitur etiam πονεῖν, ut Hœfchelius notat ad Marginem Editionis fuæ: Perperam haud dubie & inepte. Nam fic in hoc & præcedenti Capite bis idem diceretur contra ipfam verborum normam. Res eft perfpicua.

Cap. 20. Ἵππος ποτάμιος γραφόμενος ὥραν δηλοῖ] Hæc dubio procul corrupta funt. Nam quid ὥραν hic? An *pars diei*? Nihil inficetius, nihil a vero alienius. An igitur *tempus vernum*? Haud puto. Nam id nimis ambiguum eft & nimis etiam venuftum pro Philippo Noftro, qui ver haud dubie hic vocaffet ἔαρ, ut Lectorem non relinqueret incertum. Sciunt, qui Linguam callent. Et efto tamen; ὥραν pro vere ufurpaverit: Quid Hippopotamus ad denotandum tempus vernum? Illudne convenit, quod Cauffinus comminifcitur? Non credo. Nam fic Hippopotamus non magis, quam quodvis aliud animal, quod herbas pabulatur, pro veris Symbolo fuiffet fumtus; ut nunc nihil de noxa dicam, quæ in temporis lætiffimi

indicio eum aliis omnibus non injuria debuisset postponere. Dein, si a pabulo repetenda esset Symboli origo, æstatem potius, quam ver, designasset Hippopotamus: Nam ad depascendas segetes maturas e Nilo egredi dicitur inprimis & præcipue: Ælianus *Lib.* 5. *Cap.* 53. *de Animal.* Οἱ ἵπποι οἱ ποτάμιοι τοῦ Νείλου μέν εἰσι τρόφιμοι, ὅταν δὲ τὰ λήϊα ἐνακμάζῃ, καὶ ὦσιν οἱ στάχυες ξανθοὶ, οὐκ ἄρχονται παραχρῆμα κείρειν αὐτοὺς καὶ ἐσθίειν, ἀλλὰ παραμείβοντες ἔξωθεν τὸ λήϊον, στοχάζονται πόσον αὐτοὺς ἐμπλήσειε μέτρον· εἶτα λογισάμενοι τὸ ἀποχρῆσον σφίσιν, ἐμπίπλουσι, καὶ ἀναχωροῦσιν ἐπὶ πόδα ἐμπιπλάμενοι, τὸ ῥεῦμα τοῦ ποταμοῦ κατὰ νώτου λαβόντες. πεφιλοσόφηται δὲ ἄρα τοῦτο αὐτοῖς, ἵνα εἴ τινες τῶν γεωργῶν ἐπίοιεν ἀμυνόμενοι, ὧδε ἐκ τοῦ ῥάστου ἐς τὸ ὕδωρ καταδράμοντες ἔχοιεν τοὺς πολεμίους ἀντιπροσώπους, ἀλλ' οὐκ ὄπισθεν οἱ ἵπποι οὗτοι δοκοῦντες. Ita legendus est ille locus, qui in Libris Nostris nunc circumfertur mendosus. Nota in transitu illud, παραμείβοντες ἔξωθεν τὸ λήϊον, στοχάζονται πόσον αὐτοὺς &c. Nam sic lux tibi in istis Plinii *Lib.* 8. *Cap.* 25. de Hippopotamo: *Depascitur segetes, destinatione ante, ut ferunt, determinatas in diem, & ex agro ferentibus vestigiis, ne quæ revertenti insidiæ comparentur.* Non omnes arvi segetes ore decerpit Hippopotamus, sed quantum sibi sufficiat pro pabulo diurno, ut sic revertens inveniat subinde, quod unius diei expleat famem: Ita Ælianus non obscure, & Plinius nunc diserte. Scis, quid sit *in diem vivere*: Eadem ratione loquendi *segetes destinatione ante determinatas in diem* dixit Historiæ Naturalis Autor. Nihil apertius, nihil indubitatius: Id tamen non intelligebat Magnus Polyhistor, qui ideo, *segetes destinatione ante, ut ferunt, determinatas, indidem & ex agro ferentibus vestigiis*, Plinio obtrudebat invito. Sed de his plura

plura alias. Ex dictis apparet, non magis vernum, quam æstivum tempus significaturum fuisse Hippopotamum, si pabuli habenda esset ratio. Et sic nihil ad rem facit commentum illud Caussini; de quo ipse Autor dubitavit provide. Nam hinc est, quod statim ad correctionem accedat, & pro ὥραν legendum suspicetur ἀρὰν: Longe melius certe & acutius: Quare non repugnabo, si ita cum Caussino legere velis. Alias dicendum Scribas ignavos vocem decurtasse, & in Libris Antiquioribus pro ὥραν exaratum fuisse φθορὰν; quod certe magis adhuc adbladitnr mihi propter illud ipsum, quod de Hippopotami noxa omnes Autores scribunt uno ore. Elige Lector, alterutrum haud dubie verum est.

Cap. 24. Σφὴξ ἀεροπετὴς, ἤτοι αἷμα &c.] Hæc certo certius inepta sunt: Nam quid vespa volans ad sanguinem Crocodili & cædem? Nugæ, nugæ. An scribendum mutata distinctione, Σφὴξ ἀεροπετὴς ἤτοι αἷμα κροκοδείλȣ, βλαπτικὸν ἢ φόνον σημαίνει. *Vespa per aërem volitans vel Crocodili sanguis, noxium vel cædem denotat.* ut sic duo Symbola, & duas res Symbolis denotatas habeamus hic? Non displiceret suspicio, si sanguini Crocodilino non obstaret, quod semini humano obstitisse vidimus: Quomodo scilicet Crocodili sanguis pro Symbolo esse potuit? Estne in eo aliquid, quo statim ab alio quovis sanguine discerni possit? Nihil minus, nihil minus: Sanguis enim Crocodili pictus non magis videbitur sanguis Crocodili, quam alterius cujuscunque animalis. Et hoc iterum ostendit, aliud quid delitescere hoc loco: Scribendum autumo plane, Σφὴξ ἀεροπετὴς ἤτοι λαῖμα κροκοδείλȣ, βλαπτικὸν ἢ φόνον σημαίνει. Sic nihil evidentius aut appositum magis: σφὴξ ἀεροπετὴς

βλαπ-

βλαπτικὸν notat, λαῖμα κροκοδείλου φόνον: Hæc pueri intelligunt. Vulgatum αἷμα κροκοδείλου βλαπτικὸν etiam non convenit, quia Crocodili ſanguis inter remedia eſt apud Medicos: Vide, ut Alios omittam, Plinium *Lib.* 28. *Cap.* 8. *Hiſtor. Natural.* Quin & αἷμα κροκοδείλου, ſi pro Symbolo haberi poſſet, non ſatis bene adumbraret cædem, quia Crocodili ſanguine ea certe non peragitur: Hoc quiſque intelligit, & priorem conjecturam noſtram quoque premit. In altera nihil tale, & dubium revera nullum: Quare ipſo certo mihi videtur certior. λαῖμα καμήλου habes apud Ariſtophanem in *Avibus*; ubi aliquis ex Cuſteri amicis reponendum exiſtimabat δ' αἷμα: Male abſque dubio & nullo jure. Sed de loco iſto alias & loco ſuo. Aldinum, Πῶς φονέα ἢ αἷμα; Κροκοδείλου σφὴξ ἀεροπετὴς &c, longe ineptiſſimum eſt, & ablegandum ad ipſas Crocodili fauces.

Cap. 25. τοῖς νεοσσοῖς τῶν κορωνῶν] An pullos cornicum præciſe? Videndum. Fors aliud latet: Apud Plinium *Lib.* 10. *Cap.* 74. legimus inter alia, *Diſſident olores & aquilæ: corvus & chlorio, noctu invicem ova exquirentes.* Quod ibi mirantur Viri Eruditi, quia aves illæ noctu non volant. Quo jure, videbimus alias: Nunc dicam tantum, de corvo dubium ſupereſſe nullum, ſi non omnem, ſed nocturnum hunc intelligamus, qui haud dubie a nocturno volatu ita dictus. Similiter accipi poteſt locus Athenæi *Lib.* 8. *Cap.* 12. *Convivii*, γλαῦκες δέ φησι καὶ κόρακες ἡμέρας ἀδυνατοῦσι βλέπειν, διὸ νύκτωρ τὴν τροφὴν &c. Ubi Viri Eruditi contra omnium Librorum auctoritatem νυκτικόρακες nunc reponunt ſibi: Plura ſuo loco. Et hoc ſatis probabile videtur mihi, quia alterum probabile inde ſequitur: χλωρίων, de quo Ælianus & Alii præter Plinium, eſt

est satis quidem notus, sed tamen ignotior, quam cornix: Hinc facile Amanuenses in exaranda voce potuerunt labi, & ex minus nota procudere magis notam. Legamus enim τοῖς νεοσσοῖς τ̃ χλωρίωνων, habebimus statim illud dissidium, cujus meminit Plinius, & locus hic plane singularis erit explicando Historico: Sane hoc valde lenocinatur mihi, & multis, nisi fallor, etiam lenocinabitur. Sed videant Eruditi: Mutatio est levissima, qua utimur, & ipsa vocis absentia in Libris quibusdam ex ejus ignoratione potuit originem ducere. Ita scilicet sapiebant sæpe Scribæ, qui κορωνῶν, ut domesticum & familiarissimum, omnibus modis retinuissent sibi.

Cap. 26. ὡς θήραν θανατ —— &c.] Hæc misere truncata sunt, & nemo restituet sine Libris: De Phasianino quid sentiam, dixi. Ego puto Symbola plura, & res Symbolis denotatas etiam plures, hic fuisse commemorata: παγὶς ἔρωτα sit unum; *laqueus amorem denotat*. Huic adjunctum fuerit alterum, ὡς θήρα θάνατον; *venatio mortem:* Quod multis modis verum esse potest. Tertium forte, πτερὸν ἀέρα; *ala aërem*. De vento ala indicato habuimus supra: Illud non absimile huic. Nam ipse ventus aër est motus, ut nemo nescit. Quare hactenus legeretur satis bene, Παγὶς ἔρωτα ὡς θήρα θάνατον, πτερὸν ἀέρα σημαίνει. Reliqua non capio. Vox abest, qua *filius* Symbolice denotatus: Hanc alii quærant; sic Articulus esset integer. Nam post σημαίνει perbene sequi potuit eodem ordine, —— ὂν υἱόν: Hoc satis apertum. Sed an forte scribendum ᾠὸν υἱόν? Id verum esse posset: Nam filius filiam comprehendit, & magis dignum sumtum pro minus digno; Junge *Cap.* 53. *Lib.* 1. Ubi υἱὸς etiam haud dubie est τέκνον. Sed

 Eru-

Eruditi videant: Aberramus fortaſſe toto cælo, & cum nihil de his dicere conſtitueramus, omnia de illis dicimus, quæ Critices auxilio poſſumus. Eo ſcilicet nos ducit te adjuvandi ſtudium, Lector. Hœſchelius ad marginem Editionis ſuæ ita ſupplebat & vertebat Græca, Παγὶς ἔρωτα ὡς θήραν θανατηφόρον, πτερὸν ἀέρα σημαίνει, *Laqueus amorem ut indaginem lethiferam*, *ala aërem ſignificat*, neglectis reliquis: Id ſcias velim. Apud Pierium Valerianum *Lib.* 21. *Cap.* 21. *Hieroglyph.* πτερὸν τὸν ἀέρα totidem literis eſt ex Codice M. S.

Cap. 27. Λόγοι καὶ φύλλα] Mercerus recte, *Sermones & folia:* Folia ſunt antiquiſſima, ut ſermones etiam. Pierii *deſcripta folia* hic ego non capio: Sed talia ille multa, quæ ſponte prætereo.

Cap. 28. Κλίμαξ, πολιορκίαν, διὰ τὸ ἀνώμαλον] Neſcio, an hoc ſatis ſyncerum & bonum: Peropportune legeretur, Κλίμαξ, πολιορκίαν καὶ τὸ ἀνώμαλον: Hoc quiſque ſentit ſtatim. καὶ & διὰ compendiarie & implicite ſcripta perquam gemella ſunt: In iſtis gemellis cæcutierunt, quibus in ipſis diverſiſſimis id contigit ſæpe. Nihil pronius. ἐξήγησις, quam exhibet διὰ, hic etiam minus eſt accommoda.

Cap. 29. Γράμματα ἑπτὰ ἐν δυσὶ &c.] In his Viri Eruditi fuerunt talpæ. Dicam tribus verbis, quod debeo: Pro δακτύλοις legendum eſt δακτυλίοις. *Septem literæ duobus annulis comprehenſæ Muſam, aut infinitum, aut fatum denotant.* Pro digitis nunc habemus annulos, qui ita videntur adornati, ut unus per alterum ductus fuerit in modum Sphæræ: His autem inſcriptæ non uno loco literæ ſeptem. Numerus ſeptenarius ſatis celebris eſt: Et annulus haud dubie infinitum notat, finem non habens ipſe. ἄπει-

ρος

ρ⊙ δακτύλι⊙ quo ſenſu dicatur Græce, ſciunt omnes. Sunt hæc aperta nunc & bona.

Cap. 30. Γραμμὴ ὀρθὴ μία, ἅμα &c.] Hæc inepta ſunt & abſque dubio corrupta, ſive Hœſchelium, ſive Aldum ſequamur: An forte legendum, Γραμμὴ ὀρθὴ μία. ἅμα γραμμῇ ἐπικεκαμμένῃ, ἢ δέκα γραμμαὶ ἐπιπέδους σημαίνουσι. *Una linea recta cum altera inflexa, vel decem lineæ campeſtres denotant?* Hoc ego tenebo, donec Alii meliora afferant. Qui in plano degunt & campeſtria inhabitant, dicuntur hic ἐπιπέδοι, illoſque deſignarunt Ægyptii Symbolis iſtis: Ægyptum noſti & regiones adjacentes. Latinorum *campi* a καμπὸς & κάμπτειν multis videntur dicti: Eodem pertinere potuit γραμμῆς unius καμπτὴ. In Linguis diverſis originationes ſæpe eædem quod ad res ipſas attinet. Attende autem ad illud σημαίνουσι, quod numerum multitudinis & γραμμαὶ certe requirit ſibi: Nihil apertum magis. Pierius Valerianus *Lib.* 37. *Cap.* 27. *Hieroglyphic.* ex Codice M. S. adfert hanc ſcripturam, Γραμμὴ ὀρθὴ μία ἅμα γραμμῇ ἐπικεκλημένῃ, ἢ —— ἢ δέκα γραμμὰς ἐπιπέδας σημαίνουσι. Quæ eodem pertinet, quo illa Codicis Auguſtani: Nam ἢ δέκα diſerte exhibet; quod cum in Libro priori ad marginem adſcriptum eſſet, poſterior Librarius recepit in contextum, retenta ſimul ipſa lectione mutilata: Nam hinc procul dubio eſt illud, ἢ —— ἢ δέκα. Pro ἐπικεκαμμένῃ in Libro iſto erat ἐπικεκλημένῃ: Perperam & corrupte: Nam ſcribendum ſane ἐπικεκλιμένῃ, quod ab ἐπικεκαμμένῃ non abludit. Res eſt aperta. At bonus ille Pierius mendam retinebat bono animo, indeque *adſcita* conficiebat ſibi: Quicquamne inſulſius?

Cap. 31. μέλλουσα τεθνᾶναι] Non tantum morti, ſed

 etiam

etiam partui proxima, facit hirundo, quod hic dicitur: Vide loca ab Hœschelio citata. Quare cum mica salis hoc accipiendum est: Hirundo paritura pullis construit latebras in ipsum mortis eventum, quem metuit.

Cap. 32. περιστερὰν μέλαιναν ζωγραφοῦσιν] Si de Columba nigra hoc intelligendum sit, ab Æliano dissentit Noster, & nigris tribuit, quod ille tribuisset albis: Vide quæ ad *Cap.* 57. *Lib.* 1. notavimus. Et hoc verum forte. Fallor tamen, aut de φάττῃ hic egit Autor, & paulo indistinctius locutus est, ut plerique fecerunt sæpe: Sic inter φάττας, primas pudicitiæ laudes tribuit nigris, ut Ælianus inter περιστερὰς, albis. De turture hic cogitare non possumus, quia turtures nigri non dantur: Nisi forte colorem sumserint nigrum, non ut colorem avis, sed ut colorem tristitiæ adumbrarent; Quod tamen non fit mihi verisimile, & a Symbolorum ingenio abhorret. Quare sequamur illud.

ἕως οὗ χηρεύσῃ] Interpres, *Hæc enim quamdiu vidua est, alteri viro non miscetur.* Sed ita omnes viduæ, sive rationis participes sint, sive non: Quare hoc nihil præcipuum notat in columba. Res est aperta, & miror Viros Eruditos hic adeo hebetes. Scribendum, αὕτη γὰρ οὐ συμμίγνυται ἑτέρῳ ἀνδρὶ, ἐξ οὗ χηρεύσῃ, *hæc enim cum altero viro non consuescit, ex quo vidua facta est.* Hoc dicit, quod dicendum erat. Scriptura implicita errorem iterum peperit.

Cap. 34. Λεῖψον μυρμήκων] Genus neutrum, ut loquuntur, participii λείψων, quod pro substantivo hic adhibuit Philippus, si Editionem Hœschelii sequamur: Sed an forte Typothetæ fuerunt minus diligentes, & pro λεῖψιν,

ut Aldus & Mercerus ediderant, per errorem dederunt λεῖψον? Id mihi perquam probabile.

Cap. 35. ἑκάτερον γὰρ ἀναιρεῖ] Ita Hœschelius edidit ex Libro Augustano: Inepte & absque ullo judicio. Nam sic nihil in his boni: Vide modo præcedens, ἄνθρωπον ἔχθρον ἑτέρῳ ἴσῳ ἐναντιούμενον, Vide modo sequens, εἰ δὲ ἐναντίον καὶ ἀναιρετικὸν τοῦ ἑτέρου, omnemque totius Capitis structuram, res adeo tibi aperta erit, ut nihil apertum magis excogitari posset. Verissime Aldus ex Libris suis, ἑκάτερος γὰρ ἑκάτερον ἀναιρεῖ: Quod imperiti mutarunt, quia ridiculum videbatur illis, parvum Scorpionem cum Crocodilo maximo, ut parem inimicum, componere. Atqui nihil tale necesse est, ut fiat: Nam quod nunc primus ego moneo, & omnes Viri Eruditi ante me monere debuissent diu, de Crocodilo fluviatili hic non est sermo, sed de Crocodilo terrestri, qui ita sæpe dictus ἁπλῶς: Vide ne nota congeram, Salmasium in *Exercitat. Plinian. pag.* 613. & Bochartum in *Hierozoic. Part.* 1. *pag.* 1060. Est autem Crocodilus ille terrestris, Stellio ex lacertarum genere, cui cum Scorpione bellum perpetuum & internecinum: Ælianus *Lib.* 6. *Cap.* 22. *de Animalib.* Ἔχθιστα δὲ τῷ μὲν λέοντι πῦρ καὶ ἀλεκτρυών, ὕαινα δὲ τῇ παρδάλει, σκορπίος δὲ ἀσκαλαβώτῃ. νάρκη γοῦν τὸν σκορπίον καταλαμβάνει, προσαχθέντος οἱ τοῦ ζώου τοῦ προειρημένου. Et Plinius *Lib.* 29. *Cap.* 4. *Scorpionibus contrarius maxime invicem stellio traditur, ut visu quoque pavorem iis afferat, & torporem frigidi sudoris. Itaque in oleo putrefaciunt eum, & ita ea vulnera perungunt. Hunc Græci coloten vocant, & ascalaboten, & galeoten. In Italia non nascitur. Est enim hic plenus lentigine, stridoris acerbi, & vescitur, quæ omnia a nostris stellionibus aliena sunt.* Unde

lux Arabi Pandectario, qui ita de Crocodilo hoc minori, *Dhab est quoddam animal, ut lacerta magna, ventricosum; & Latine vocatur Ballecola. Est species stellionis Arabici.* Hierozoici Scriptor, quid sit *Ballecola*, ingenue fatetur se nescire, vocemque corruptam putat: In quo egregie fallitur & fallit. Nam integerrima est & facilis: *Ballecola* scilicet scriptum pro *Vallecola* vel *Vallicola*, eoque nomine dictus Crocodilus terrestris, quia in amœnissimis convallibus & pratis solet degere: Aperte Plinius *Lib.* 28. *Cap.* 8. *Alter* (scilicet Crocodilus) *illi similis, multum infra magnitudinem, in terra tantum odoratissimisque floribus vivit. Ob id intestina ejus diligenter exquiruntur jucundo nidore fracta, Crocodileam vocant, oculorum vitiis utilissimam.* Sed hoc in transitu: De Crocodilo minori nos plura forte alias. Nunc omnia in his sibi constant, & quod caput est rei, inimicos hic habemus pares, qui mutuum sibi afferunt exitium: Id omnes & singuli vident. De inimicitia inter Scorpionem & Crocodilum fluviatilem, in Antiquorum Scriptis nec vola, nec vestigium extat: Nam quod ex loco Æliani colligunt Viri Eruditi, longe ineptissimum est, & falsius ipso falso. Videamus eum hac occasione: Ita habent vulgo verba Græca *Lib.* 2. *Cap.* 33. *de Animalib.* κατέγνωσαν δὲ ἄρα τοῦ ζώου τοῦδε (κροκόδειλου) ἤδη τινὲς, ὅτι τίκτει μὲν τοσαῦτα ὠὰ, ὅσαις ἂν καὶ ἡμέραις ἐπωάζουσιν ὄρνεις. εἶτα ὅταν γλύφῃ τὰ νεόττια. ἤδη δὲ ἔγωγε ἤκουσα, ὁ κροκόδειλος ὅπως ἂν ἀποθάνῃ, σκορπίον ἐξ αὐτοῦ ἴκτεσθαι. κέντρον δὲ ἄρα οὐραῖον αὐτὸν ἔχειν λέγουσιν ἰοῦ πεπληρωμένον. Quæ Viri Eruditi vertunt: *Hoc etiam aliqui in hoc animante observarunt, totidem ab eo pari ova, quot etiam diebus ovis soleat incubare: ut primum vero catuli fuerint*

rint exclusi, scorpium e crocodilo nasci audio, cujus caudæ aculeo venenato ille ictus intereat. Pessime & Græcis plane neglectis. Dicam paucis: Ab illis, ἤδη δὲ ἔγωγε ἤκουσα &c, nova sententia incipit, & ὁ κροκόδειλος ὅπως ἂν ἀποθάνῃ vertendum est, *Crocodilus quomodocunque mortuus fuerit*, id est, sive naturaliter, sive violente; sive in aqua, sive in terra: Sic statim ἐξ αὐτοῦ τίκτεσθαι sese aperit, & sensum habet bonum. Ex Crocodilo mortuo nascitur Scorpius: Antigonus Carystius *Cap.* 23. *Mirabil.* Φασὶ δὲ καὶ τὸν κροκόδειλον σκορπίους γεννᾶν, καὶ ἐκ τῶν ἵππων σφῆκας γεννᾶσθαι. Archelaus Ægyptius ab eo citatus,

Εἰς ὑμᾶς κροκόδειλον ἀποφθίμενον διαλύει,
Σκορπίοι, ἡ πάντα ζωοθετοῦσα φύσις.

Sequentia apta sunt, & satis perspicua per se: Fallor tamen, aut copula excidit, quam restituere debemus. Scorpius, qui ex Crocodilo nascitur, alius est a Scorpio, qui parentes habet sui generis: Vide ipsum Ælianum *Lib.* 6. *Cap.* 20. *de Animalib.* Scribe igitur, κέντρον δὲ ἄρα οὐραῖον καὶ αὐτὸν ἔχειν λέγουσιν ἰοῦ πεπληρωμένον. Non aliter scilicet, quam verus & proprie dictus Scorpio: Ita accipiendus est ille locus. Qui εἶτα ὅταν γλύψῃ τὰ νεόττια cum jam explicitis conjungunt, misere hallucinantur, & longe absurdissima narrant: Nam primo, quid est, ὅταν γλύψῃ τὰ νεόττια, σκορπίος ἐξ αὐτοῦ τίκτεται? An simulac pullos excluserit Crocodilus, ex eo nascitur Scorpius; & novo partu mox animal vivum edit, non ovum vel ova? Hoc novum, hoc mirum, hoc incredibile prorsus & a nemine unquam traditum. Dein illud, ὁ κροκόδειλος ὅπως ἂν ἀποθάνῃ, prout ab illis exponitur, quid erit, quæso? An Scor-

Scorpius ille, ſimulac Crocodilus pullos excluſerit, naſcitur, & matri exitium affert? Ita ſentiunt; ita accipiunt verba: Sed quis unquam ſimile vel fando audivit? Quid igitur? An non niſi ſemel parit Crocodilus, & ſtatim poſt partum primum a pullo ſuo interficitur ſemper? Nihil ineptius, nihil anilius. Omnes uno ore teſtantur, Crocodilis vitam eſſe longævam: Hoc falſum, & uno ore a nobis omnibus negandum, ſi vera ſint illa. Apage, apage nugas, quibus diutius inhærere nolo: Jam enim omnes eas nugaciſſimas eſſe ſentiunt, ſi quid ſentire poſſunt. Quod nos dicimus de Æliani loco, veriſſimum eſt, nec in dubium vocandum. Sed quid eſt, quod apud Philen legimus, ex loco Æliani depromtum?

Ὠῶν δὲ σωρὸν ὁ κροκόδειλος μὲν κύει,
Μετὰ δέ γε τὴν ἔκλεψιν εὐθὺς τῶν τόκων,
Ἔγκεντρος ἐξέρπει τὶς αὐτῶν σκορπίος,
Ὑφ' οὗ τελευτᾷ πρὸς φθορὰν πεπληγμένος.

Fateor, ex iſtis ſua derivarunt Homines Literati, ſed imperite etiam & incondite: Nam quid poſt ἔκλεψιν εὐθὺς τῶν τόκων eſt illud ἐξέρπει αὐτῶν? An ex ipſis pullis naſcitur Scorpius, & illi, qui vix nati ſunt, abſque conceptione pariunt ſtatim? Vel poſtquam ovis exierunt pulli, ſtatim ex iiſdem ovis exit Scorpius, qui ſcilicet in aliquo angello ovi hactenus latuerat? Et ſic, ſive ex pullis, ſive ex ovis exeat fætura nova, tot ſunt Scorpii, quot ſunt vel pulli vel ova? Certe αὐτῶν non poteſt aliter accipi, quam vel hoc vel illo modo. Jam autem utrumque adeo ineptum eſt, ut nihil magis, ipſumque numerum aperte reſpuit Autor. Dein, ὑφ' οὗ τελευτᾷ

πρὸς

πρὸς φθορὰν πεπληγμένος an præcise ad Crocodilum pertinet, & Scorpium nobis exhibet parricidam? Nihil minus, nihil minus: Nam homines, quotquot sunt, respicere, & necem, quam omnes & singuli a Scorpio Crocodilino sibi metuere debent, adumbrare possunt illa: Hoc certum & dubii expers. Quid igitur? Longe aliud latet, quod nunc commode etiam aperiam tibi. Locus Æliani manifeste corruptus est in illis, ὅσαις ἂν ἡ ἡμέραις ἐπωάζουσιν ὄρνεις. εἶτα ὅταν γλύψῃ τὰ νεόττια. Nam falsissimum est, Crocodilum tot ova parere, quot sunt dies, quibus ovis incubant aves: Sexaginta quippe ova vulgo parit Crocodilus; Et sic aves dies etiam sexaginta ovis incubarent vulgo: Quod omnes aliter habere sciunt: Hoc primum. Dein, εἶτα ὅταν γλύψῃ τὰ νεόττια aperte pendent, & nihil habent, quo sese referre possunt. Quare certissimum est mendum; cujus correctio vellem, esset æque certa. Sed hic laboramus. Dicam tamen, quod suspicor: Scribendum forte, ὅλη τίκτει μὲν τοσαῦτα ᾠὰ, ὅσαις ἂν ἡ ἡμέραις ἐπωάζει, ὄρνις εἶτα, ὅταν γλύψῃ τὰ νεόττια. Crocodilus, ut pulli ex ovis prodeant, facit, quod aves facere solent: Putamen scilicet frangit, & sic exeundi copiam illis præbet. Eo respiciens Autor, post ἐπωάζει subjicit, ὄρνις εἶτα, ὅταν γλύψῃ τὰ νεόττια, quod paulo floridius scriptum pro εἶτα ὡς ὄρνις γλύφον τὰ νεόττια: *avis dein, cum pullos excludat*, id est, quemadmodum avis, ut solent aves, excludens pullos; cum ovi putamen detrahit, avis est, & se pro ave gerit Crocodilus: Nihil fortius aut signatius. Talia habemus infinita in Utraque Lingua, & aliis etiam hodiernis usuque tritis: Quare mihi non displicet, hercule, suspicio. Quicquid sit, vulgata scriptura vitium contraxit, & in

istis Codicibus, quibus usus est Phile, jam depravata fuit: Nam inde etiam factum, ut olim Sapiens ille Jamborum Scriptor, similiter ut Viri Eruditi hac tempestate, perperam conjunxerit εἶτα ὅταν γλύψῃ τὰ νεόττια cum verbis sequentibus, a quibus accurate separanda sunt; & sic sententiam sibi confinxerit a mente Æliani plane alienam. Non tamen ita imprudens fuit, ut Nostri eum fuisse putant: Illa enim Æliani, ὁ κροκόδειλος ὅπως ἂν ἀποθάνῃ, negligens, hæc sola sibi sumsit adumbranda, εἶτα ὅταν γλύψῃ τὰ νεόττια, ἤδη γὰρ ἔγωγε ἤκουσα, σκορπίον ἐξ αὐτοῦ ἐκτεθῆς· κέντρον δὲ ἄρα οὐραῖον αὐτὸν ἔχειν λέγουσιν ἰοῦ πεπληρωμένον. Idque fecit hoc modo,

Μετὰ δέ γε τὴν ἔκλειψιν εὐθὺς τῶν τόκων,
Εγκεντρος ἐξέρπει τις αὐτῷ σκορπίος,
Υφ' οὗ τελευτᾷ πρὸς φθορὰν πεπλησμένος.

Singula respondent singulis: Æliani εἶτα ὅταν γλύψῃ τὰ νεόττια, exprimunt illa Μετὰ δέ γε τὴν ἔκλειψιν εὐθὺς τῶν τόκων: Sequentia ἤκουσα σκορπίον ἐξ αὐτοῦ ἐκτεθῆς, hæcce Εγκεντρος ἐξέρπει τις αὐτῷ σκορπίος: Posterius denique κέντρον γὰρ ἄρα οὐραῖον &c, illud Υφ' οὗ τελευτᾷ πρὸς φθορὰν πεπληγμένος: quod sic apposite ad omnes homines pertinet, qui sibi cavere debent a Scorpii Crocodilini aculeo. Sentisne? Id spero: Nihil enim apertius. Erunt, qui Versum postremum ita scribent, Υφ' οὗ τελευτὴ πρὸς φθορὰν πεπληγμένοις, ut dubium posthac supersit nullum: Sed id necesse non videtur mihi, ubi verba recte explicita sunt, & Autor credidit, ea neminem de Crocodilo accepturum esse, quia nemo est, qui simile quid de Crocodili nece scripsit unquam. Illud notandum est; quod in ἐξ αὐτοῦ ille etiam hærens, pro eo am-

ambigue dederit αὐτῷ: Nam ſic rem in medio quaſi relinquit, & nihil definit certo, ut facere potuiſſet ſtatim, ſi αὐτοῦ ſcripſiſſet, & ſic Æliani illud expreſſiſſet. Atque hæc in tranſitu. Miſere in illis cæcutierunt omnes, & plane ridiculi ſunt, qui ex Philete apud Ælianum pro αὐτοῦ ſcripſerunt αὐτῶν, ut ſic ova intelligerentur ſcilicet: Phy ineptiæ, quæ ipſas ineptias ſuperant! Et ſic apparet luce meridiana clarius, locum Horapollinis de Crocodilo terreſtri non modo accipi poſſe, ſed etiam accipi deberi, quia inter Scorpium & Crocodilum fluviatilem omnis inimicitia plane ceſſat.

Cap. 36. αὕτη γὰρ ἄῤῥενος αἰδοῖον ἔχει, ὡς ὀστάριον] Eo pertinent etiam verba Ariſtotelis *Lib.* 9. *Cap.* 6. *de Hiſtor. Animal.* ἔστι δὲ (ἡ ἰκτὶς ſeu muſtela ſylveſtris) καὶ ὀρνιθοφάγος, ὥσπερ αἱ αἴλουροι· τὸ δ' αἰδοῖον αὐτοῦ ἐστι μὲν, ὥσπερ εἴρηται, ὀστοῦν, δοκεῖ δ' εἶναι φάρμακον στραγγουρίας τὸ τοῦ ἄῤῥενος. Quia ſcilicet & mas & fœmina illud genitale habent, diſerte addidit τὸ τοῦ ἄῤῥενος: Emphaſis eſt in voce.

Cap. 37. ἄνθρωπον ἐξώλη] *Hominem ſpurcum:* Gloſſæ Labbæi ita opportune, ut alia præteream. Interpres male, ut vides nunc.

Cap. 38. πυρέττειν] De calore accipe ex nimia iracundia, & febri inde orta.

ἐκστοίζοντα] Haud dubie hic & poſtea legendum eſt vel ἐξοστίζοντα & ἐξοστιζομένους, vel ἐξοστεΐζοντα & ἐξοστεϊζομένους: Prius debetur Pierio Valeriano, quem videre potes *Lib.* I. *Hieroglyphic.* Poſterius Davidi Hœſchelio. Utrumque ſcilicet dixerunt Græci, & Linguæ Genius admittit, ut norunt, qui Græce docti ſunt, & probare non neceſſe eſt mihi: Ipſum autem verbum ita aperte ſuggerit vox ὀστᾶ, ut

ut mirer fuisse quemquam, qui id non restituerit statim primo oculorum conspectu.

τὰς σκύμνας ἢ ἐκσοϊζομένας] Sententia non est apta, nec verba cohærent, ut debent: Si legeretur, τὰς σκύμνας δὲ ἐξοσιζομένας, διὰ τὸν πυρετόν· ἐπειδὴ τὰ ὀςᾶ τῶν &c, nihil accommodatius aut convenientius foret. Non modo θυμὸς ἄμετρος hoc Symbolo exprimitur, sed etiam ὁ ἐκ θυμᾶ ἄμετρα πυρετός: Quare sic recte λεόντα μὲν διὰ τὸν θυμὸν præcedit, ut prius adumbretur; commode autem sequitur σκύμνας δὲ ἐξοσιζομένας, διὰ τὸν πυρετόν, ut exprimatur posterius: Ad quod manifestius declarandum, opportune subjicitur ἐπειδὴ τὰ ὀςᾶ τῶν σκύμνων &c. Nam id non scivissent omnes, sed ignorassent plerique. Attende, attende, Lector: Fallor, aut hoc simileve requiritur, ne sententia sit imperfecta.

κοπτόμενα] *Si findantur*: ut cilices fissi ignem emittunt, ita & catulorum Leoninorum ossa. Interpres male *collidantur*.

Cap. 39. ὅτος γὰρ ἥδυτατον μέλος ᾄδει γηράσκων] Novum hoc: Nam moriens ab Aliis dicitur concentum modulatissimum edere. Pueri sciunt, nihilque vulgatius. An forte Philippus scripserat ad mentem Horapollinis, ὅτος γὰρ ἥδυτατον μέλος ᾄδει θνήσκων? Quia morti proximus cantu excellit Cygnus, eo designarunt Senem Musicum, qui jam cilices cernit, ad Charontis properans cymbam. Hoc verum forte: Nam γέροντα præcedens facile seducere potuit Amanuenses. Nihil tamen affirmo: Judicent Eruditi.

Cap. 40. ὡς μίγνυται ἄνθρωπος κατὰ φύσιν] Ut hæc intelligas, notanda sunt verba Æliani *Lib.* 3. *Cap.* 9. *de Animal.* Κορῶναι ἀλλήλαις εἰσὶ πιςόταται, καὶ ὅταν εἰς κοινωνίαν συνέλθωσι,

σι, πάνυ σφόδρα ἀγαπῶσι σφᾶς, καὶ ὀυκ ἄν ἴδοι τις μιγνύμενα ταῦτα τὰ ζῶα ἀνέδην, καὶ ὡς ἔτυχε. Cum pudore peragunt opus Venereum, & non in omnium oculis palam, ſed in ſecreto privatim: Hoc eſt κατὰ φύσιν; hoc reliqua ſibi volunt. Interpres ambigue, & niſi fallor, ridicule: Nam ad modum operandi reſpicit, qui nequaquam humanus.

Cap. 41. πυρέξαντα] *Inflammatum*, *aduſtum*. Phaſianinus dixit, quod voluit, more ſuo.

Cap. 42. διὰ τὸ μὴ ἔχειν τὴν μήτραν ἐπ' εὐθείας] Junge Geſnerum in *Hiſtoria Animalium*, & vide etiam Ariſtotelem *Lib.* 10. *Cap.* 2. *de Animalib.*

Cap. 43. ἐκεῖνος γὰρ ἀπὸ τῆς ὀχείας καταβαίνων &c.] *Ille enim ab inſcenſu deſcendens*, *ſi quidem in læva deſcenderit &c.* Verba Græca ſunt longe ſignatiora, quam Latina Interpretis: Plinius etiam *Lib.* 8. *Cap.* 45. minus Emphatice, *Si poſt coitum ad dextram partem abeant tauri*, *generatos mares eſſe*; *ſi in lævam*, *fæminas*. Ad ipſum deſcenſum attendendum eſt, & in quam partem ille fiat: Hoc diſcas ex Græcis rite intellectis. Aldi καταβάλλων ineptum eſt nude & ſimpliciter poſitum: ἑαυτὸν καταβάλλειν, *ſe demittere*, dicunt Græci. Quare ſi articulus adeſſet, lectio illa etiam foret optima.

Cap. 46. φύλλον ἐπιτίθησι δάφνης &c.] Id enim a Diis quoque videtur edocta, & primo rerum humanarum Autore: Quin & ipſa δάφνη Oraculum deſignat, & vocem divinam ἐκ στεμμάτων δαφνίνων λακοῦσαν: Eruditi ſciunt. Sic Symbolum cum re Symbolo expreſſa convenit: ἀπὸ χρησμοῦ ἰατρεύοντα ἑαυτὸν habemus hic diſerte. Cæterum quod Hœſchelius hic notat de Origano ex Libris Æliani, plane diverſum eſt, & alio pertinet: Hic morbus, ibi vul-

 nus

nus commemoratur; hic lauri folium in nidum imponitur, ibi origanum manducatum applicatur vulneri. Moneo, ne minus periti decipiantur ejusmodi Notulis. Ad rem magis Ælianus *Lib.* 1. *Cap.* 35. *de Animal.* & Plinius *Lib.* 8. *Cap.* 27. *Palumbes, gracculi, merulæ, perdices lauri folio annuum fastidium purgant: columbæ, turtures & gallinacei herba, quæ vocatur helxine.* Ubi Viri Eruditi facta transpositione scribunt, *Palumbes, gracculi, merulæ lauri folio annuum fastidium purgant: perdices, columbæ &c.* Sed ea de re alibi.

Cap. 47. ἐκ τούτων τοῦ &c.] Aristoteles *Lib.* 5. *Cap.* 19. *de Histor. Animal.* Οἱ δὲ κώνωπες ἐκ σκωλήκων, οἳ γίνονται ἐκ τοῦ περὶ τὸ ὄξος ἰλύος. Minus perite Plinius *Lib.* 11. *Cap.* 35. *Rursus alia genera culicum acescens natura gignit.* Id, quod natura & indole sua acescit, vocat *acescens natura*: Dalecampius perperam *materia* pro *natura* legit ibi.

Cap. 48. ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου δεχόμενον] Sed ab alio, qui facit, ut ira excandescat, bilem accipiat sibique succrescere sinat: Interpres male. Potes etiam simpliciter vertere, *sed per alium accipientem*, eo sensu, quo dixi. Erunt, qui ἀφ' ἑτέρου omissa persona ad rem transferent, & sic interpretabuntur *aliunde*: Quod appositissimum certe foret, si ita loquerentur Græci; Sed id hactenus non observatum mihi. Videndum. In his Philippi sunt nova quædam & apud Alios inprimis politiores non ita obvia: Hoc certum.

ἔχουσαν τὰ ὀπίσθια ὀρθά] ὀπίσθια hic sunt partes posteriores & novissimæ, quibus opponuntur anteriores & primæ: Notissimus est Versus Hesiodi, Πρόσθε λέων, ὄπιθεν δὲ δράκων, μέσση δὲ χίμαιρα: Ubi vox similiter accipitur. Et sic sententiam hic habemus novam de Columbarum felle,

felle, & loco, ubi reperitur. Sunt, qui fel Columbis negent; ſunt, qui fel Columbis tribuant, ſed in inteſtino: Ita Ariſtoteles, Plinius, Alii. Hic in partibus extremis & caudæ proximis, Columbarum fel reperiri ſcribit. Scis, quid de Cervis quibuſdam notant Ariſtoteles & Plinius; eos in cauda fel habere, non alibi: Simile hoc de Columbis. Sic locus eſt aptus, qui ſi de ἐντέροις hic cogitemus, ineptias alit longe ineptiſſimas. De cætero ipſum ὀπίσθια hic perquam Emphaticum eſt. Hominem, qui ab ipſa natura bilem non habet, ſed eam poſtea accepit, Symbolum hoc deſignat: Nonne ſentis ſtatim, quam pulchre ipſum illud *poſtea* in τοῖς ὀπίσθιοις inſit? non *ab ipſa nativitate*, ſed *poſtea*: Hoc obſervandum, ut Philippum recte intelligas.

Cap. 49. ἢ ἀπὸ τῆς γῆς] Articulus eſt ex Codice Auguſtano: Aldus ἀπὸ γῆς edidit; rotundius, ubi ἀπὸ θαλάσσης ſimiliter præcedit.

διὰ τὸ ἀσφαλῶς μένειν] Ut ibi tutus ſit a faſcino, & degat abſque metu: Vide Ælianum *Lib.* 1. *Cap.* 35. *de Animalib.* Et ſic apparet, quam inepta ſint, quæ Claudius Salmaſius de his ſcribit in *Exercitat. ad Solinum pag.* 178. Plinius paulo durius inquit, lapidem ab aquilis *inædificari nido*, id eſt, in ædificando & conſtruendo nido una cum aliis tignis adhiberi. Apage nugas nugaciſſimas, de quibus nos plura forte alias.

Cap. 50. καὶ καταδιωκόμενον &c] De amicitia, quæ inter equum & otidem intercedit, omnes uno ore: Vide Ariſtotelem in *Hiſtor. Animal.* Athenæum *Lib.* 9. *Conviv.* Plutarchum in Libro de *Solert. Animal.* Ælianum *Lib.* 2. *Cap.* 28. *de Animal.* Oppianum *Lib.* 2. *Cyneget.* Alios. Et

quid

quid igitur eſt, quod hic de eorum inimicitia legimus? An unus Horapollo ab omnibus Aliis diſſentit? Cras credam, non hodie. Locus haud dubie eſt corruptus, & omne illud diſſidium ab Amanuenſibus, cum prius amica eſſent omnia. Si καταδιωκόμενον mutes in κατοικειούμενον, & ἵπταται in ἐφίπταται, pro inimicitia iterum habebis amicitiam, & Horapollo dicet cum Philippo ſuo, quod omnes Alii dicunt. *Hominem debiliorem & in potentioris familiaritatem receptum volentes deſignare, otidem & equum pingunt. Ea enim ad equum advolat, ſimulac eum conſpexerit.* οἰκειοῦσθαι notiſſimum eſt de illis, quos tanquam amicos & familiares nobis adjungimus: Pro eo hic habes κατοικειοῦσθαι; quod paulo intricatius ſcriptum, Amanuenſes decepit, & hic omnia in odium convertit. Nam hinc ἵπταται; hinc bella inſcriptio illa. Quanquam ἵπταται, ubi verbum amicum præcedit, fortaſſe non eſt malum, ſi recte intelligatur; vel, quod nunc etiam mihi incidit, peropportune ſcribi poſſet, αὕτη γὰρ ἵπταται, ὅπου ἂν ἴδῃ ἵππον, *ea enim volat, ubicunque viderit equum.* Quid ais? Nonne hæc vero ſimillima ſunt & plana? Imo arrident mihi ſuſpiciones meæ.

ὠτίδα] Peſſime Hœſchelius otidem Latine *aſionem* dici notat: Nam in loco Plinii *Lib.* 10. *Cap.* 23. unde illud deſumſit, pro *Otis* haud dubie legendum eſt *Otus*. Nomina iſtarum avium plus ſemel confuſa ſunt: Videbimus forte alias.

Cap. 53. νυκτερίδα πάλιν] Hoc debetur Codici Auguſtano, & in ſuis Membranis etiam invenit Pierius Valerianus, ut conſtat ex *Lib.* 25. *Cap.* 12. *Hieroglyphic.* Geſnerus *Lib.* 3. *de Avib.* νυκτερίδα ſcripſerat ex ingenio: Nihil

hil apertius aut indubitatius. Sequens, ἔχουσαν ὀδόντας καὶ μαστοὺς, tutius abesset: Nam sententiam onerat; quæ rotundissima est, si legamus, νυκτερίδα πάλιν ζωγραφοῦσιν. αὕτη γὰρ μόνη τῶν ἄλλων πτηνῶν, ὀδόντας καὶ μαστοὺς ἔχει. Pueri vident. Et sic perbene Aldus: Quare ex Libris deterioribus illud invectum est in Librum Augustanum aliosque similes.

Cap. 54. τρυγόνα ζωγραφοῦσιν] Bochartus in *Hierozoic. Part.* 2. *pag.* 57. τρυγόνα *pastinacam* vertit ex Æliani Libro 17. *Cap.* 18. *de Animal.* Non improbo. Quanquam Phile in Jambis de turture etiam scribit, quod hic scribitur; idque omni dubio procul petiit ex ejusdem Æliani Libro 1. *Cap.* 39. *de Animal.* quod nunc ad pastinacam marinam refertur etiam vulgo. Sed cur ista bis scripsit Ælianus in Libris suis? Sane Philen hic sequi possumus, & de τρυγόνι pisce & τρυγόνι ave illa accipere separatim: Nam avem etiam ostendunt ista Libri Primi, οἱ δὲ ὑπαναχωροῦσιν ἡσυχῇ καὶ βάδην. ἔνθα δήπου καὶ ὁ δόλος τῆς δειλαίας πρόκειται, δίκτυα ἐκπεπετασμένα. An Auctor pastinacam horrendam omnibusque invisam vocasset δειλαίαν? Haud puto: Turturi convenit Epithetum, & Phileti mehercule favet. Adde, quod Ælianus, ubi de pastinaca loquitur, si ipsum ὑποκείμενον non inducat distinctionem, semper notam Characteristicam adjungit, qua avem a pisce distinguat: Vide *Lib.* 1. *Cap.* 56. *Lib.* 2. *Cap.* 36. *Lib.* 8. *Cap.* 26. *& Lib.* 17. *Cap.* 18. Ea autem *Lib.* 1. *Cap.* 39. est nulla: Quare de turture ibi egisse videtur certe. Attende, attende Lector.

Cap. 57. ῥήσσει ἑαυτὸν ἐπὶ τὴν γῆν] *Se ad terram allidit.* Elegans est ῥήσσειν eo sensu: Labbæi Glossæ, ῥήσσω, *allido.* Hesychius, Ῥῆξε, διέῤῥηξε, κατέβαλεν. Alia omitto. Qui

ῥίπῃ & ῥίμματος legunt pro ῥήσει & ῥήγματος, non ſunt audiendi, & ſplendide nugantur: Nam ῥίμματος ne quidem eſt Græcum, quantum ego ſcio. Cave igitur mutes.

καὶ ὁπλὴν] Iisdem Criticis κοπλὴν placebat pro ὁπλὴν: quo jure, nunc vident omnes. Mallem, tacuiſſent boni.

ἅμα τῷ πτεροφυῆσαι] Ita Codex Auguſtanus: Aldus ἅμα τῇ πτεροφυήσει: Quod ego neutiquam aſpernor. Nam a πτεροφυέω perbene fieri poteſt πτεροφυήσις.

καὶ παραγινόμενος ἐκεῖ, ἅμα &c.] Hæc ſana non ſunt: Nam ſi ita legamus, non modo ambiguum eſt, de patre an filio ſit ſermo, ſed omnes & ſinguli, qui verborum ductum ſequantur, ea de filio accipere debent. Vide modo; deprehendes ſtatim loci ineptias. Scribe igitur, ut verba dicant, quod debent, — ἐν Αἰγύπτῳ, ὃς ἂν παραγινόμενος ἐκεῖ, ἅμα τῇ ἡλίου ἀνατολῇ ἐκεῖσε τελευτᾷ. Nihil apertius. Obſerves autem ἐκεῖ & ἐκεῖσε, quorum unum ſufficere poterat, & quæ utraque adhibuit Philippus, ut ſtyli Characterem proderet, qui minus ſæpe elegans eſt: Niſi forte, quod nunc opportune mihi incidit, alia adhuc lectio ſub iſta vulgata deliteſcat, & ſcribendum ſit plane, — ἐν Αἰγύπτῳ· καὶ παραγινόμενος ἐκεῖνος, ἅμα τῇ ἡλίου ἀνατολῇ ἐκεῖσε τελευτᾷ· καὶ μετὰ τὸ &c. Tu judices Lector: Alterutrum haud dubie requiritur.

Cap. 59. ἔχιν ζωγραφοῦσιν] Hic ſerpens fæmina dicitur ἔχις; quo nomine accuratiores deſignabant marem, ἔχιδναν appellantes fæminam: Tyrones ſciunt. Et hanc differentiam, vellem, hic obſervaſſet etiam Philippus: Nam ſic articulus ἄυτη fuiſſet longe emaculatior, quia ἔχις per ſe maſculum eſt. An forte ἔχιν ex ε̅χ̅ι̅ν̅ pro ἔχιδναν, decurtatum

tatum eſt? Si ita ſentire velis, per me licet. Talia in Libris Noſtris, ὅσα κόνις: Exempla in his ipſis Annotatiunculis jam habuimus plura.

στόμα στόματι ἐμβαλοῦσα] Inepta lectio & aperte falſa: Nam maritus os ſuum inſerit in os fæmellæ, non contra fæmella os ſuum in os mariti. Res eſt notiſſima ex loco Plinii & aliis ſimilibus. Legendum autumo, στόμα στόματι ἐπιβαλοῦσα, *os ori injiciens*, os ore complectens & corripiens. Sic habemus, quod quærimus. ἐπιβάλλειν ſæpe dicitur de illis, quæ immiſſa cingunt, & amplectendo tenent: Id autem eſt hujus loci, & plane ſtatuminat conjecturam noſtram. Scimus, βαλοῦσα & λαβοῦσα centies permutaſſe ſedes, & nihil frequentius eſſe iſto Amanuenſium errore: Quare ſuſpicari etiam poſſes, pro ἐπιβαλοῦσα ipſum Philippum ſcripſiſſe primo ἐπιλαβοῦσα, quod rem aperte & Graphice exprimeret: Sed ut ut probabile eſt illud, alterum ἐπιβαλοῦσα non reſpuo. Iſtud addendum: Aldus pro participio habet indicandi modum, ἐμβάλλει pro ἐμβαλοῦσα: Rectius haud dubie & ſyncerius. Nam ſic verba ſunt apta magis, ut vides ſtatim, ſi attendas.

καὶ μετὰ τὸ ἀποζεύχθῆναι] Hæc etiam falſa lectio eſt, & ab Amanuenſibus, quibus fallere ſolenne eſt, abſque ullo dubio profecta. Quid? An fæmella maris caput demordet, cum a coitu diſceſſerint, & μετὰ τὸ ἀποζεύχθῆναι? Nihil falſius aut ineptius: Nam tunc caput jam exemtum eſt ore. Res ipſa loquitur. An legendum, μετὰ τοῦ ἀποζευχθῆναι, *eodem momento, quo ſejunguntur*, & a coitu diſcedunt? Hoc ſatis aptum & bonum; Fallor tamen, aut Philippus ſcripſit, κατὰ τὸ ἀποζευχθῆναι. Nam ita loquun-

quuntur Græci eo ſenſu, nihilque obvium magis, quam utriuſque voculæ confuſio: Eruditi ſciunt. Tu tamen eligas, Lector. Ælianus *Lib.* 1. *Cap.* 24. *de Animal.* id factum ſcribit, ὅταν πρὸς τῷ τέλει τῶν ἀφροδισίων ὦσι: quod pulchre hoc noſtrum explicat.

Cap. 60. ἔχιδναν] Vox ſuſpecta & fidei non ſatis certæ: Nam ſic τέκνα non habemus, ſed matrem, nihilque adeſt, quo ætas denotetur, cujus tamen ratio habenda hic inprimis. Si liceret, ſcriberem lubens, ἐχίδνιον ζωγραφοῦσιν. Catulus viperæ, ut notum, ἐχείδιον & ἐχίδνιον dicitur. Nihil facilius & pronius hoc errore: Qui ubi ſemel irrepſit, generis mutatio ſecuta eſt ſtatim, & pro τοῦτο, αὕτη, pro ἐκβιβρώσκον, ἐκβιβρώσκουσα ſcriptum fuit. Hoc ſentit quiſque, & millies ita factum in Libris. Sed arbitrentur Eruditi. Præcedens certe Symbolum probabilem etiam efficit ſuſpicionem meam: Nam ubi ἔχις vel ἔχιδνα ſimpliciter præceſſit, non nude ἔχιδναν, ſed veſtite ἔχιδναν πάλιν dediſſet Autor, ſi vocem illam hic adhibuiſſet. Nota eſt ejus ſcribendi Methodus.

ἐν τῇ ——] Locus mutilus, cujus ſententia eſt perſpicua: Viri Eruditi eo debuiſſent eſſe contenti.

Cap. 61. βασιλίσκον ζωγραφοῦσιν] Hoc caute accipiendum: Apponunt homini accuſato Baſiliſcum. Unus Baſiliſcus quod hic dicitur, denotare non poterat: Hoc certum. βασιλίσκον προσεπιγράφουσι fuiſſet aptius: προσπεριποιοῦσι τὴν βασιλικὴν στολὴν habuimus *Lib.* 1. *Cap.* 40.

Cap. 62. ὑπὸ πυρὸς καιόμενον] Hoc ego non intelligo: Nam ſi Salamandra non comburatur igne, male profecto hominem igne combuſtum deſignes Salamandra. Nihil apertius, nec Cauſſini ineptias moror. Vitium haud dubie

bie ſubeſt, & locus male habet. An ſcribendum, Ανθρωπον ὑπ' ἔρωτος καιόμενον? Hoc conveniret certe: Nam amantem nos etiam hodie ſolemus Salamandræ aſſimilare propter ipſum ignem amoris, in quo vivit. Scriptura implicita iterum vitio potuit originem dare: Niſi locus ſit mutilus & vox una exciderit, ut legendum ſit ea reducta, Ανθρωπον ὑπὸ πυρὸς ἔρωτος καιόμενον. Eruditi videant: Hoc auxilium a me exſpectent, non aliud. Sed revoco dictum, & tertium addam: Scribendum forte, quod nunc ſubito mihi in mentem venit, Ανθρωπον ὑπὸ κρύους καιόμενον. Non tantum ignis, ſed etiam frigus dicitur καίειν: Eruditi ſciunt, & Scribæ id ignorantes corruperunt locum. Sic enim Salamandra Symbolum erat aptum; quia huic rigor perpetuus & ſummus. Sentiſne? Hoc poſtremum & facillimum & veriſſimum puto.

αὕτη γὰρ ἑκατέρᾳ τῇ κεφαλῇ ἀναιρεῖ] Hæc præcedentibus juncta nemo intelligit, aut intelligere poteſt. Phaſianinus nugatur ſtrenue: Quis unquam ſcripſit, Salamandram flammis conficere omnes, quotquot attigerit? Quis ἑκατέρᾳ τῇ κεφαλῇ ita accipiendum putet, ut ab eo accipitur? Ego ad talia nauſeo. Cauſſinus aliter, ſed inepte etiam & pueriliter. Dicam, quod ſuſpicor: Symbolum hoc ἐξήγησιν caret, & eam amiſit temporis injuria: Adfuit enim abſque ullo dubio, cum Libri erant integri, & nondum acceperant plagas. Hoc primum. Dein aliud Symbolum adſcriptum fuiſſe puto ordine ſuo, cui hæc ipſa ἐξήγησις, αὕτη γὰρ ἑκατέρᾳ τῇ κεφαλῇ ἀναιρεῖ, conveniebat recteque ſubjuncta erat: De animali ſcilicet bicipite ex reptilium genere agebat Symbolum, quod intercidit & ſui ἐξήγησιν nobis reliquit ſolam. Videſne? Sic Symbolo alieno ad-

ſcripta eſt ἐξήγησις aliena, & boni Amanuenſes, ne lacera & truncata ad poſteritatem tranſmitterent, utraque iſta copularunt arcte: Homines lepidi, mehercule, & feſtivi, quibus talia concedimus libenter, ut ſic ſibi delicias faciant ipſi, non nobis, aut elegantiorum cuiquam. Quare moneo, ut nunc ſeparentur denuo, quæ hactenus cohæſerunt male.

Cap. 64. ὃ περιέρχεται αὐλῶν τις] Hoc aperte ſtatuminat præcedens ἀπρόϊτον, & Phaſianinum cum ſuis ineptiis plorare jubet: Opportune Suidas, Απρόϊτος. ὁ τῆς οἰκίας μὴ ἐξερχόμενος.

Cap. 65. διὰ τῆς ἰδίας ἐξωλείας βλαπτόμενον] Perbene Mercerus, *qui proprio & a ſe illato damno lædatur.* Nam ἐξώλεια abſque dubio hic *damnum* eſt γενικῶς; quod certe notandum. Phaſianinus vocem non intelligens, pro ἐξωλείας confinxit ſibi ἐξορίας: Quo nihil revera ineptius. Nam quid *relegatio* hic? Imo relegentur, & quidem ad ipſos Garamantas, tales inficetiæ.

Cap. 66. φονεύει] Non invenuſte Oppianus *Lib.* 2. *Vers.* 608. *Cyneget.* de hac ipſa re,

Κεῖνοι καὶ φίλα τέκνα δυσειδέα δοιὰ τεκόντες,
Οὐκ ἀμφοῖν ἀτάλαντον ἑὴν μερίσαντο ποθήλυν·
Αλλὰ τὸ μὲν φιλέουσι, τὸ δ' ἐχθαίρουσι πόθοισιν,
Αὐταῖς δ' ἀγκαλίδεσσιν ἑῶν ἔκλεινε τοκήων.

Ubi legendum puto, ἑῶν τέθνηκε τοκήων: Nam ἔκτεινε pro ἐκτάνθη ibi non placet mihi. Inepte Rittershuſius, *In ipſiſque ulnis ſuarum interficit matrum.* Id enim arena eſt ſine calce. Tu vertas, *ipſis vero ulnis interit ſuorum parentum*, quibus ſcilicet ſtrangulatur catulus nimium dilectus:

Pli-

Plinius *Lib.* 8. *Cap.* 54. id vocat *complectendo necare.*

Cap. 67. πίθηκον ὀρῶντα] Pierius Valerianus *Lib.* 14. *Cap.* 42. *Hieroglyphic.* pro πίθηκον ex M. S. suo αἴλουρον legit hoc loco: Quod certe facillimum est, & nemo aspernabitur, qui felem mejentem vidit aliquando: Nihil notius. De Simia id mihi non ita constat: Videndum.

Cap. 68. αὕτη γὰρ ἀναπνεῖ διὰ τῶν ῥωθώνων καὶ &c.] Hæc ἐξήγησις facit, ut superius ἀκούοντα longe ineptissimum sit: Quid enim? An quia per nares & aures respirat capra, auditu est acerrima? Hoc ego non capio, & nemo capiet, credo. Quod Ælianus scribit *Lib.* 1. *Cap.* 53. *de Animal.* Ἔχει δὲ πλεονέκτημα ἡ αἴξ, τὸ τοῦ πνεύματος εἰσροὴν, ὡς οἱ νομευτικοὶ λόγοι καὶ ποιμενικοί φασιν· ἀναπνεῖ γὰρ καὶ διὰ τῶν ὤτων, καὶ διὰ τῶν μυκτήρων, καὶ αἰσθητικώτατον τῶν διχηλῶν ἐστι, aptum est & quisque intelligit; hoc contra ineptum & sensu idoneo destitutum plane. Amanuenses absque dubio hic iterum dederunt, quod Philippus non dederat: Scribendum arbitror, Τινὰ δὲ καὶ τὸ μᾶλλον ἀναπνέοντα θέλοντες σημῆναι, αἶγα &c. Sic nihil manifestius & conveniens magis: Ælianus similiter plane in verbis adscriptis, ἔχει δὲ πλεονέκτημα ἡ αἴξ, τὸ τοῦ πνεύματος εἰσροὴν: Hoc vident omnes. Ex scriptura compendiaria iterum error. Lepus auditus acerrimi erat Symbolum; respirationis largioris Capra: Sic Doctrina Hieroglyphica sibi constat, & per picturas loquitur apte. Visne aliud? Quanquam αἰσθητικώτατον apud Ælianum non peccat, quia per se subsistit & longe diversissima non nectit perperam, fors rectius tamen pro eo legeretur ibi ἀσθματικώτατον: Nam sic vox exprimit Capræ πλεονέκτημα, & ἆσθμα illud largius. Videbimus alias accuratius. Cæterum ab eo, quod hic de Capris domesticis scri-

ſcribitur, longe diverſiſſimum eſt, quod Oppianus de ſylveſtribus ſcribit *Lib.* 2. *V.* 338. *Cynegetic.* Nam ibi per ſola cornua ſpirare dicuntur illæ: Adſcribamus locum, ut eum data nunc occaſione enodemus tibi. Ita habet.

Αἰγάγροις δέ τις ἐςὶ δι' αὐτῶν αὐλὸς ὀδόντων
Λεπταλέης πνοιῆς κεράων μέσον· ἔνθεν ἔπειτα
Αὐτὴν εἰς κραδίην ϗ πνεύμονας εὐθὺς ἱκάνει.

Joſephus Scaliger ad Varronem de *Re Ruſtica* per κεράων μέσον intelligit cornuum interſtitium, a quo ad ipſum palatum pertinuerit fiſtula illa reſpirationis exiguæ: Et hunc Rittershuſius Aliique Viri Eruditi ſequuntur. Vix dicam, quam ridicule & inepte: Nam eo admiſſo, multum ego ſcire aveo, quo modo ſuffocari potuerit Capra ſylveſtris, cornibus cera obductis, ut mox aperte indicant iſta,

Εἰ δέ τις αἰγάγρȣ κηρὸν κέρασιν περιχεύοι,
Ζωῆς ἐξέκλεισεν ὁδȣ̂ς, πνοιῆς τε διαύλȣς.

Intercluditur ſpiritus cera cornibus circumfuſa, & omnis reſpirationis meatus ſic obſtruitur ſtatim: Hoc quo modo verum eſſe poteſt, ſi fiſtula a palato ad cornuum interſtitium pertinuerit tantum, & non proceſſerit ad ipſa cornua & cornuum cava? Id ego non video, nec quiſquam videbit unquam: Nam cornuum meatus obſtructi nihil ad palatum, nihil ad frontem mediam & cornuum interſtitium. Hoc quisque ſentit, hoc plus quam ridiculum efficit commentum illud. Aliud haud dubie requiritur. An κεράων μέσον *cornuum meditullium* eſt, *ipſorum cornuum pars intima*, quæ cava ſpiritum adducere & educere poterat; & pars *hujus*

me-

medii erat fiſtula illa ad dentes procurrens ab ipſis cornibus? Ita certe ſententia eſt bona & Oppianus non ineptit: Sed quid tibi videtur de verbis? An illa ſunt ſatis apta, & tota fiſtula ad ipſos dentes uſque *pars media cornuum* recte dicitur? Haud puto, & revera id inconditum eſt. Quid igitur? Locum leviter corruptum cenſeo, & plane ſcribendum ſuſpicor,

> Αἰγάγροις δέ τις ἐςί δι' αὐτῶν αὐλὸς ὀδόντων
> Λεπταλέης πνοιῆς, κεράων μέρος·

Fiſtula illa eſt pars cornuum & cornuum quaſi radix, quæ ab ipſis cornibus ad dentes pertinet, & inde ad cor & pulmones ſeſe extendit porro: Sic nihil facilius, nihil perſpicuum magis, omneſque intelligunt ſtatim, cur cornibus cera obductis ſuffocentur Capræ. Sed hoc in tranſitu in gratiam Poëtæ, quem diligo.

Cap. 69. ὕαιναν ζωγραφῦσιν] Samuel Bochartus in *Hierozoic. Part.* 2. *pag.* 397. Geſnerum ſecutus in hoc loco Horapollinis & altero Æliani, addita voce legendum eſſe putat ὕαιναν ὄφιν: Adi ipſum Virum Eruditum. Mihi, ut brevis ſim, id omne videtur ſomnium Geſneri: Nam ubi extabant Codices illi tum Horapollinis, tum Æliani, qui ὄφιν exhibebant? Dein, ubi ὕαινα ſerpens commemoratur Græcis? ὕαινα illis duplex, animal quadrupes & piſcis: de tertio genere nihil ſcriptum aut pictum recordor mihi. Adhæc, quis de ſerpente mare & fæmina meminit apud Græcos? Ne unus credo. Quid autem in his auctoritatis habet Baal Aruch? Iſne Græcis pro Magiſtello obtrudendus erit? Ineptiæ, ineptiæ. Contra omnes Græci & Latini de quadrupede fæmina & mare memi-

nerunt passim: Quare etiamsi Libri essent, qui ὄφιν præferrent diserte, aliique Autores de serpente sexum mutante loquerentur etiam diserte, hanc certe lectionem, quæ Librorum auctoritate nititur, ea de causa non abjicerem ego. Et sic Virum Eruditum miror scripturæ publicæ adeo adversum. Sed scio, quid accidit ei: Nova & hactenus inaudita oculos ejus effascinarunt; & ut Magistrum Hebræum obstringeret sibi, Græcis insciis & ignaris testimonium denunciavit pro arbitrio suo. Ita fieri solet, ut Lepidiores sciunt.

αὕτη γὰρ ὅτε μὲν ἄρρην &c.] Hoc non injuria negat Aristoteles *Lib. 6. Cap. 32. de Histor. Animal.* loco egregio, sed misere depravato, quem hic in transitu corrigam. Ita constituendus est: περὶ δὲ τῶν αἰδοίων ὃ λέγεται, ὡς ἔχει ἄρρενος καὶ θηλείας, ψευδός ἐστιν. ἀλλ᾽ ἔχει ὁ μὲν τὸ τοῦ ἄρρενος, ὅμοιον τῷ τῶν λύκων, καὶ τῶν κυνῶν· τὸ δὲ δοκοῦν θηλείας εἶναι, ὑποκάτω μέν ἐστι τῆς κέρκου, παραπλήσιον δὲ ἐστὶ τῷ σχήματι τοῦ θήλεος· οὐκ ἔχει μέν τοι οὐδένα πόρον· ὑποκάτω δ᾽ ἐστὶν αὐτοῦ ὁ τῆς περιττώσεως πόρος. ἡ δὲ θήλεια ὕαινα ἔχει μέν τι ὅμοιον τῷ τοῦ ἄρρενος λεγομένῳ αἰδοίῳ· ἔχει δ᾽ ὥσπερ ὁ ἄρρην αὐτὸ ὑποκάτω τῆς κέρκου, πόρον δὲ οὐδένα ἔχει. μετὰ δὲ τοῦτο ὁ τῆς περιττώσεως ἐστὶ πόρος· ὑποκάτω δὲ τούτου, τὸ ἀληθινὸν αἰδοῖον. Mas & fæmina contraria habent & plane opposita: Sic nihil facilius & evidentius.

Cap. 70. ὠμοῦ τεθῇ] Rectum est τεθῇ, ex quo factum Aldi τιθῇ, cui ego nescio, cur τιθῆται & τεθῆται adscripserit Hœschelius in ora Editionis suæ: Sed ita Critici sæpe, ut ingeniolo morem gerant.

Cap. 72. ἐὰν γάρ τις τὸ δέρμα τοῦτο &c.] De Hyæna multi multa, quæ passim obvia sunt. Unum præterire non possum, ut Oppiano iterum adsim: Pars narium Hyænæ, pedi-

dibus applicita, canes & eorum latratum cohibet: Ita ille *Lib.* 3. *Cyneget. V.* 273. ubi Hyænam deſcribit:

Ἠ δέ τε κυρτοῦται μεσάτην ῥάχιν, ἀμφὶ δὲ πάντη
Λαχνήεσσα κυρεῖ, καὶ δ' ἔγραπται δέμας αἰνὸν
Κυανέης ἑκάτερθεν ἐπίτριμα ταινίῃσι·
Σμινή τ' ὀκλάδιός τε πέλει καὶ νῶτα καὶ οὐρήν,
Ῥινός τ' ἀμφότερ' οἷσιν ἐπικλείουσιν ὀδοῦσι
Ῥιγεδανόν· τῆς μὲν τε διατμήξας περὶ ποσσὶν
Εἰ φορέοις, φορέοις σκυλάκων μέγα δεῖμα κραταιῶν,
Καί σε κύνες κείνοισιν ἐπεμβεβαῶτα πεδίλοις
Ἄντιον οὐχ ὑλάουσι, πάρος γε μὲν ὑλακόωντες.

ῥινὸς ἀμφότερα, *naſi utraque*, id eſt, utramque partem, dextram & ſiniſtram; οἷσιν ὀδοῦσι, *dentibus ſuis*; ἐπικλείουσιν ῥιγεδανὸν, *includunt terribiliter.* Ita legenda & intelligenda ſunt iſta: Nunc peſſime legitur vulgo, Ῥινόν τ' ἀμφοτέροισιν ἐπικλείουσιν ὀδοῦσι Ῥιγεδανόν. Nam ῥινὸς pellis eſt, & non magis ad naſum, quam ad caudam pertinet. De voce ἐπίτριμα nos plura forte alibi: Non ſunt iſta hujus loci.

Cap. 73. Ἄνθρωπον διανθέντα ὑπὸ τῶν ἰδίων &c.] Quid διανθέντα hic? An *deceptum*, ut Mercerus ſcribit ex iſta Heſychii Gloſſula, Διαίνεσθαι. διαιονᾶν, ἐξαπατᾶν, ποικίλλειν? Haud puto: Nam primo, cum mica ſalis accipienda eſt Grammatici expoſitio, quæ omnes fraudes non deſignat in genere, ſed eas εἰδικῶς, quæ humectando fiunt. Dein ipſa decipiendi notio non conveniens eſt huic loco: Nam de vi aperta haud dubie loquitur Symbolum, ut μέλλων θηρεύεσθαι & alia probant. Mihi ſuſpecta vox eſt, ut diu ante fuit Conrado Geſnero, qui in Libro de *Quadrupedi-*

bus legit, Ανθρωπον διαδεδράντα ἀπὸ τῶν ἰδίων ἐχθρῶν, id eſt, ut ipſe vertit, *Eum, qui hoſtes ſuos evaſerit.* Sed ita non loquuntur Græci, quantum ego ſcio; & ſi ita loquerentur, id cohærentia loci non probaret: Quare ea conditione non utar. Aliud latet, quod uno verbo tibi aperiam: Scribendum eſt, Ανθρωπον διωχθέντα ὑπὸ τῶν ἰδίων ἐχθρῶν. Sic nihil facilius aut apertius: Mutatio autem, ut vides, eſt leviſſima.

μέλλων θηρεύεσθαι] Inepte Mercerus, *a venatoribus indagandus*: Tu vertas *capiendus*; cum venatores inſtant, & metus eſt, ne capiatur. Junge, quæ ſupra habuimus de Caſtore.

τὰς τρίχας καὶ τὸ ἄκρον τῆς οὐρᾶς] Hæc arcte copulanda ſunt: Nam pili etiam ad caudam & caudæ extremum pertinent. Moneo, ne minus periti errent.

Cap. 75. Ανθρωπον ὑπὸ πυρὸς σωφρονισθέντα &c.] Ineptit Interpres: Vertas, *Hominem igne flammiſque inhibitum, & quidem in media iracundia.* Qui ira excandeſcunt, ſubito flammis conſpectis, cohibentur perculſi, & eo avocantur ab ipſa ira, dum metuunt ſibi. Hoc voluit Philippus; Eo reſpicit Symbolum. Leo ſignum eſt excandeſcentiæ: Hic retinetur in ipſa excandeſcentiæ ἀκμῇ viſis facibus. Nihil apertius aut appoſitum magis. Unum illud adjiciendum: ἐπὶ θυμῷ hic eſt *in iracundia*, & dandi caſum habet pro caſu gignendi: Quo modo Græci aliquando. Hoc tamen decepit Interpretem Noſtrum, qui ſi ἐπὶ θυμοῦ ſcriptum fuiſſet, fortaſſe ad verum collimaſſet. Inquies; ſcribamus igitur in poſterum ita: Per me licet. Leviſſima enim eſt mutatio.

Cap. 77. ἀπὸ ἐξωλείας] ἐξώλεια hic *luxuria*, *intemperantia,*

tia, *nequitia* eſt: Labbæi Gloſſæ ad rem opportune, Ἐξώλεια. *luxoria.* ἄνθρωπον ἐξώλη ſimili ſenſu habuimus. Supra *Cap.* 37. hujus Libri. Interpres male hoc loco. Quid autem Phaſianinus? Ille cum relegatione ſua hic iterum adeſt nobis. Rideas, rideas Lector.

ταῦρον ζωγραφοῦσιν περιδεδεμένον ἀγριοσυκέᾳ] Junge Plinium *Lib.* 23. *Cap.* 7. *Hiſtor. Natur.*

ὅταν ὀργᾷ] *Cum præ libidine ferociat.* Notiſſimum eſt ὀργᾷν in Veneris Schola: Et hoc pulchre convenit cum ἐξωλείᾳ rite intellecta. Maxima autem tunc eſt tauri ferocia: Quare appoſite in exemplum adfertur hic.

Cap. 78. καρποδέσμιον παρακολουθοῦντα εὑρήσεις] Interpres *juncturam pedis conſequi deprehendes.* Non poterat ineptius: Nam primo, quid eſt *juncturam pedis conſequi*? Nonne καρπὸς eſt *junctura pedis*? nonne eam *conſequuntur* omnes animantes? De eo certe dubitabit nemo. Jam autem καρποδέσμιον habemus hic, non καρπὸν: Quod cur neglectum & male habitum? Adhæc, quid παρακολουθεῖν cum caſu quarto? An ita loquuntur Græci? Ut dixi, nihil hiſce ineptius, nec quicquam in illis boni. Locum explicabo, in quo præter Mercerum miſere etiam cæcutiit Cauſſinus. καρποδέσμιον vinculum eſt & funis, quo taurus ligatur in dextro genu: καρπὸς hominibus tribuitur vulgo; hic tauri habemus καρπὸν ex translatione: γόνυ ſcilicet & καρπὸς Synonyma ſunt hoc loco, & rem eandem deſignant. Hactenus nihil planius. Sed quid καρποδέσμιον παρακολουθοῦντα? Scribendum opinor, τοῦτον γὰρ ἐὰν δήσῃς τῷ δεξιῷ γόνυϊ, καρποδεσμίῳ παρακολουθοῦντα εὑρήσεις. *hunc enim ſi ligaveris in dextro genu, fune ſequentem habebis.* Pro ἐν τῷ δεξιῷ γόνυϊ ſcriptum Ellyptice τῷ δεξιῷ γόνυϊ. καρποδεσμίῳ cauſam ſequelæ indi-

 cat:

cat: Funis ſcilicet inſtrumentum eſt, quod facit, ut ſequatur taurus. Per funem igitur, & interventu funis, quo dextrum genu conſtrictum eſt, taurum habebis tibi morigerum, & ducere poteris, quocunque velis. Caſus tertius a verbo ſeparandus eſt: Nam inepte taurus diceretur ſequi funem, ubi homo adeſt, qui funem tenet taurumque ducit: Hoc omnes ſentiunt ſtatim. Et ſic aptum eſt Symbolum, & apta etiam eſt Symboli ἐξήγησις. σωφροσύνη ſcilicet eſt εὐμετάβλητος καὶ μὴ σταθερὰ, quæ vinculo indiget, & ab uno funiculo pendet: Nihil accommodatius aut apertius. Cæterum quod hic dicitur, omnes intelligimus: Sed quid tibi videtur de eo, quod Ælianus ſcribit *Lib.* 4. *Cap.* 48. *de Animalib.* Ὑπὸ θυμοῦ τεθηγμένον ταῦρον καὶ ὑβρίζοντα εἰς κέρας, καὶ σὺν ὁρμῇ καὶ ἀκατασχέτως φερόμενον, οὐχ ὁ βουκόλος ἐπέχει, οὐ φόβος ἀναστέλλει, οὐκ ἄλλο τοιοῦτον· ἄνθρωπος ἢ ἵστησιν αὐτὸν, καί πως λύει τῆς ὁρμῆς, τὸ δεξιὸν αὐτοῦ γόνυ διασφίγξας ταινίᾳ, καὶ ἐντυχὼν αὐτῷ? Nonne ineptum id & plane ridiculum? Haud dubie. Nam quid faſcia hominis genu alligata, ad ferociam animalis impetuoſiſſimi cohibendam? Eamne videt ſtatim? Eane in memoriam revocat ei, quid vinculum poſſit in genu ſuo? Nugæ, nugæ. Debuiſſet Autor illud commemorans, Magos in auxilium advocaſſe ſibi.

Cap. 79. φθορόοικον] *Perditorem domeſticum.* Vocem invertit Philippus: οἰκοφθόρον Alii dicunt.

Cap. 80. οὗτος γὰρ ——] Locus mutilus: Quæ Phaſianinus habet, iterum ex cerebello ſuo haud dubie promſit, non ex Libro Antiquo. Notiſſimum eſt factum illud Trochili, & certo certius commemoratum hic: Sed quid iſtud ad denotandum hominem veſcentem? Id ego non capio.

capio. Nam alia millena ſuppetunt, quibus veſcens apertius & convenientius adumbrari poteſt. Dein Crocodilus, qui os aperit, non veſcitur, ſed Trochilus, quem os aperiens exſpectat. Non dubito, quin mendo etiam inquinatus ſit locus: Scribe & ſcribe meo periculo, Ανθρωπον τρυφῶντα βȣλόμϑμοι σημῆναι &c. Sic nihil ſignatius. Crocodilus, qui cibo repletus os aperit, & corpore ſupino Trochilum exſpectat, ut ex dentium purgatione voluptatem ſibi percipiat, venuſte Symbolum eſt hominis luxurioſi & delicate viventis: Hoc ſentiunt omnes, & lectionem illam commendat certo. Notes autem hic Crocodilum ſolum aperto ore: Nam id deſiderium exprimit, quo mox adventurum Trochilum ſibi ſperat. Et ſic τρυφῶν & delicati indoles depingitur etiam belle.

Cap. 81. Αρπαγα ἄνθρωπον ᾗ ἀνενέργητον &c.] *Hominem rapacem, cui rapiendi facultas eſt ademta.* Crocodilus rapax eſt: Hunc ſi tetigeris Ibidis ala, torpebit & ut cautes Marpeſſia ſtabit. Ita accipiendum eſt Symbolum. Quare ejecta copula rectius legeretur, Αρπαγα ἄνθρωπον ἀνενέργητον βουλόμϑμοι &c. Attende, videbis ſtatim. Mercerus ineptit.

Cap. 87. ἐκείνη γὰρ ὁρῶσα τὴν ἔχιδναν, φεύγει] ἐκείνην γὰρ ὁρῶσα ἡ ἔχιδνα, φεύγει, quod Hœſchelius mallet, non mallem ego, quia longe ineptiſſimum eſt. Facile a cervis interficiuntur ſerpentes, ut Ælianus & Alii ſcribunt: Fac igitur, ſerpentem conſpecto cervo ſtatim fugam ſibi capeſſere; idne ἀσκέπτως & ἀνοήτως, an εὐβούλως & εὐνοήτως facit? Et reſpondebis, credo, poſterius extra omnem dubitationis aleam poſitum eſſe: Nihil apertius, ut mirer Virum Eruditum ita potuiſſe labi. Tu nihil igitur mutes, & vulgatam tibi retineas: Quia cervi ſerpentes quærunt, eoſ-

que

que non difficulter victos manducant, cervorum fuga pro fuga inconsiderata & stulta habetur: Hoc omnes sentiunt. Inquies, qui fieri potest, ut cervus serpentes capiat, & quidem in ipso latibulorum aditu, ut Ælianus aliique Autores narrant, si viso serpente aufugiat statim? Sed prima illa fuga non prohibet hercule, quominus cervus mox animum resumens, serpentem aggrediatur & capiat: Nam in vita communi talia quotidie fiunt, ut nemo nescit. Quare de captura in locis apertis & planis dubium certe est nullum. Quod de serpentibus in ipsis lustrorum faucibus captis & manducatis scribitur, paulo difficilius est: Nam sic locus non relinquitur fugæ. Sed dicam, quod omnem scrupulum eximet, & Nostrum cum Aliis in concordiam rediget plane: Notissimum est illud Plinii de cervis, *Non vident terras, sed in odorem earum natant*: Simile quid observandum, ubi de lustrorum faucibus agitur. Attractos enim serpentes capiunt & manducant, non visu, sed odoratu perceptos; & quos non vident, sed odorantur, capiunt statim, cum certo certius aufugissent & timentes quasi retrocessissent, si eos vidissent primum: Sic verum est, quod Noster scribit, ὁρῶσα τὴν ἔχιδναν φεύγῃ, & omnia sunt in his amicissima. Animal simplex & quavis specie stupefactum, primum conspecto serpente fugit; dein statim ad prædam accurrit resumto animo: Si serpentem vero non conspexerit, sed odoratus fuerit tantum, omissa fuga eum comprehendit & manducat protinus. Sic facit animal, quod naturæ suæ conveniens est: Videsne?

Cap. 88. τῆς ἰδίας τροφῆς] Inepta lectio: Nam quid dicit Symbolum ea admissa? Quid in signo, quod ad rem signa-

ſignatam appropinquet? Hoc ego non video, & nemo videbit unquam. Apage, apage igitur Amanuenſium ineptias longe ineptiſſimas: Veriſſimum eſt τῆς ἰδίας ταφῆς, quod Mercerus in utraque Editione ſua expreſſit & Latine etiam reddidit. Quia Elephanti dentes ſuos adeo ſolicite ſepeliunt, ex eo apparet, quam ſoliciti ſint de ipſa ſepultura ſua, & quid poſt mortem de cadavere fieri velint: Hoc Horapollo, hoc Philippus voluit. Junge Ælianum *Lib.* 5. *Cap.* 49. *de Animalib.*

ἐκεῖνος γὰρ ὅταν ἴδῃ] Duplex hic ſcriptura in Libris, ut in *Variis Lectionibus* jam annotavimus: Hœſchelius in Editione ſua utramque ita copulavit, ἐκεῖνος γὰρ ὅταν ἴδῃ τοὺς ἰδίους ὀδόντας πίπτοντας, καταδράττεται τούτων, καὶ τούτους γὰρ πεσόντας, λαβὼν κατορύττει: Peſſime & nullo judicio. Nos Lectionem Auguſtanam expreſſimus, quæ bona quidem eſt, ſed Aldinæ tamen cedit: Vident, qui oculos habent iisque uti poſſunt.

Cap. 90. τὴν ἰδίαν ὀσμὴν ἀφιέναι] Abſque ullo dubio legendum eſt ὀσμὴν, quod ſententia aperte deſiderat ſibi: Anhelitum autem inhibet Panthera, & ſic ipſam inhibet ὀσμὴν: Ita intelligendum hoc. Paulo ſecretior eſt locutio; & pro τὴν ἰδίαν ὀσμὴν apertius hic ſcripſiſſet Philippus τὴν ἰδίαν πνοιήν: Sed an ita forte exaratum olim in Libris? Alii ſumant, quod velint; mihi ſcriptura vulgata placet rite intellecta. Cæterum quod hic dicitur, referendum eſt ad factum illud Pantheræ, quod nobis refert Ælianus *Lib.* 5. *Cap.* 54. *de Animalib.* Nam alias odoris ſuavitate ex animalibus prædam ſibi comparat, ut notum eſt: Quare hæc rite diſtinguenda ſunt, ne ab omnibus Aliis videatur diſſentire Noſter.

καταδιωκτικὴν οὖσαν τῶν ἄλλων ζώων] *Quæ persequitur & ad se trabit alia animantia.* Non illepidum est καταδιωκτικὴν eo sensu, ut sciunt, qui Linguam callent. Nunc elegantissimum est Symbolum ad hominem denotandum, qui nullum ne minimum mali animi indicium prodit: Nam ipsa odoris suavitas, quæ animalibus exitium parat, inhibetur hic inhibita respiratione. Attende; nihil signatius. Et sic ὀσμὴν certe convenientius est, quam πνοιὴν: Id vides jam.

Cap. 91. ὡς κατακηλεῖσθαι ὑπὸ τῆς ἡδονῆς] Recte: Sic etiam Aristoteles, apud quem Salmasius ad *Solinum pag.* 155. male rescribit κατακλίνον), quia ita legitur apud Antigonum: Nam si quid mutandum sit, ego ex hoc Nostro & Aristotele potius Antigonum corrigam. Sed hæc alias. Quod de tibia hic legimus, sine dubio etiam displicuisset Salmasio, qui cervum captum putat solis sibilis, & Plinium ridet cum *pastorali* sua *fistula*: Et illud tunc examinabimus simul. Tu junge interim Ælianum *Lib.* 12. *Cap.* 46. *de Animalib.* ut Virum nasutum, ubi tempus erit, exsibiles digne.

Cap. 93. πῶς ἄνθρωπον ὑπὸ &c.] Mutila Inscriptio: Nam ex contextu addendum fuerat, καὶ ἑαυτὸν θεραπεύοντα.

ἀδίαντον ἀποτιθέμενος εἰς τὸ ἑαυτοῦ στόμα] Illud ἀποτιθέμενος εἰς τὸ ἑαυτοῦ στομα de Upupa & aliis aviculis inepte dicitur: Nam ipsum os illis pro manu est, eoque gestant & deponunt omnia. Pueri sciunt. Dein ἀποτιθέμενος de eo, quod ori immittitur, vix etiam adhiberi potest. Non dubito, quin leve mendum itrepserit in hunc locum, & ipse Philippus exaraverit manu sua, ἀδίαντον ἀποτιθέμενος εἰς τὸ ἑαυτοῦ πόμα. *In potionem suam.* Sic nihil facilius aut accommodatius.

προσοδεύεται] Medici προσοδευταὶ sunt notissimi in hac literarum luce: Hic προσοδεύεται pro θεραπεύεται usurpatur absolute. Vide Salmasium ad *Solinum pag.* 740. Paulo ante etiam προσοδεύοντα pro θεραπεύοντα malim ego ex aliis Libris, ut sic conveniant illa: Interpres ad vocis significationem naturalem nimis anxie adhæsit.

Cap. 97. ἀεὶ ἐν κινήσει καὶ θυμῷ] Recte Interpres, *in continuo motu & animi intentione.* Locutionem nota.

κορώνης νεοσσοὺς ζωγραφοῦσιν] Hoc leviter corruptum est: Scribe, κορώνην νεοσσοῖς ζωγραφοῦσιν, *cornicem cum pullis pingunt.* Præpositio abest: Id Amanuenses vel misellos Grammaticos decepit. Ipsa cornix abesse nequit: Nam de ea hic præcipue agitur. Nihil clarius.

ἱπταμένην] Volans, non sedens & quiescens. Eodem pertinent illa Aristotelis *Lib. 6. Cap. 6. de Histor. Animal.* καὶ ἐκλέψαντες (οἱ πλεῖστοι τῶν ὀρνίθων) οὐδεμίαν ἐπιμέλειαν ποιοῦνται (τῶν νεοττῶν) τὸ λοιπὸν, πλὴν κορώνης. αὕτη γὰρ ἐπὶ τινα χρόνον ἐπιμελεῖται· καὶ γὰρ ἤδη πετομένην σιτίζει παραπετομένους. Ubi legendum videtur mihi, καὶ γὰρ ἤδη πετομένους σιτίζει παραπετομένη: Nam illud ἤδη certe pullos, non matrem requirit sibi. Nihil frequentius in Libris, quam illa casuum transpositio.

Cap. 98. μὴ ἄρα χειμάζῃ] *Nunquid procellas minentur.* Nubes explorat e proximo, ut sciat, num tempestates meditentur. Moneo in gratiam Tyronum, quibus verba Græca possent negotium facessere. Interpres minus bene. Pro μὴ ἄρα vulgo dicitur ἆρα μὴ eo significatu.

Cap. 99. ἱέρακα ἐγκύμονα ζωγραφοῦσιν] Glossæ Labbæi, ἐγκυήσασαν. *connixam.* Idem ἐγκύμονα hic: Alias ipsum ἐγκυήσασαν reponendum. Nam accipiter prægnans adumbrari non potest.

ἐπιλέγεται] *Incubat.* λέγεσθαι, ut omnes sciunt, *cubare* etiam notat. Interpres balbutit.

διὰ τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τοὺς ὄνυχας ἀποπλλύειν] Quid hoc? An ungues amittunt accipitres, ut pennas, & eas, ut pennas, etiam recuperant? Absit, absit: Nam nihil falsius & ab ipsa natura alienius. Aldus ediderat ex Membranis suis, διὰ τὸ κατ' ἐκεῖνον τὸν χρόνον τοὺς ὄνυχας ἀπολύειν: Quod mire allubescit mihi, & dubio procul exhibet ipsam Philippi manum. *Quia per id tempus ungues solvunt*, id est, ex aduncis fiunt rectæ: *Quia ungues remittunt*, & in rectum sese porrigunt, eoque ad rapiendum fiunt ineptæ. Hoc est ἀπολύειν hic: *solvere*, *laxare*, *remittere*. Aristoteles de Aquilis idem notat *Lib.* 6. *Cap.* 6. *de Histor. Animal.* & διαστρέφεσθαι dixit, quod Noster dicit ἀπολύειν. Verba sunt: ἐκβάλλει δ' αὐξανομένων τὸν ἕτερον τῶν νεοττῶν, ἀχθόμενος τῇ ἐδωδῇ· ἅμα δὲ λέγεται ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἄπαστος γίνεσθαι, ὅπως μὴ ἁρπάζῃ τοὺς τῶν θηρίων σκύμνους. οἵ τε οὖν ὄνυχες αὐτοῦ διαστρέφονται ὀλίγας ἡμέρας, καὶ τὰ πτερὰ λευκαίνεται· ὥστε καὶ τοῖς τέκνοις τότε γίνονται χαλεποί. διαστρέφεσθαι est *detorqueri*, *reflecti*, & τὸ ἀπολύειν exprimit plane. Plinius locum Philosophi attulit *Lib.* 10. *Cap.* 3. *Histor. Natural.* & illud διαστρέφονται Latine reddidit *invertuntur*: *Alterum expellunt tædio nutriendi. Quippe eo tempore ipsis cibum negavit natura, prospiciens ne omnium ferarum fætus raperentur. Ungues quoque earum invertuntur diebus iis, albescunt inedia pennæ, ut merito partus suos oderint. Invertuntur*, & illud aduncum amittunt, in quo unguium est robur. Hæc aperta sunt. Sed quid in Aristotelis loco est, ἅμα δὲ λέγεται ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἄπαστος γίνεσθαι? Pessimum haud dubie Amanuensium κάθαρμα. Nam primo, si per totum illud tempus ἄπαστος esset ἀετὸς, ne

ne unum quidem pullum nutrire posset, & ipse miser inedia periret: Hoc sana ratio docet & omnes sentiunt statim. Dein, ipse Philosophus de Aquilis pullos nutrientibus diserte scribit *Lib.* 9. *Cap.* 32. ἀπολύθεται δὲ τὴν περιττεύουσαν τροφὴν τοῖς νεοττοῖς, διὰ τὸ μὴ εὔπορον εἶναι καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐτὴν πορίζεσθαι, ἐνίοτε οὐκ ἔχουσιν ἔξωθεν κομίζειν. Quare ita ineptire non potuit certe. Quid plura? Legendum est absque dubio, ἅμα δὲ λέγεται ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ ἁπαλὸς γίνεσθαι. Per id tempus mollescit Aquila, & ita mollescit, ut rapiendis ferarum catulis sit impar, & aviculis aliisque minutioribus sese sustentare debeat. ἁπαλὸς γίνεσθαι idem, quod ἁπαλύνεσθαι: Similiter χαλεποὶ γίνονται sequitur mox, & alia similia occurrunt alibi. Ab ista autem mollitie est ipsa unguium inversio, qui una cum toto corpore mollescunt. Quid ais? Hæc accommodatissima sunt. Scripturæ vitium est perquam antiquum, & quo locus Philosophi laboravit jam ante Plinii tempora: Nam ille, ut vides, in eo misere hæsit. Et sic exemplum hic habemus insigne Pliniani erroris ex antiquissimorum Codicum depravatione. Vide, quæ diximus ad *Cap.* 11. *Lib.* 1.

Cap. 100. διὸ καὶ κάμηλος λέγεται] Aldus & Mercerus κάμηρος; quod Scholion redolet, ut recte Hœschelio observatum. Ipsa Etymologia hic tradita Græciam ciet: Quare Philippus eam absque dubio addidit de suo.

Cap. 101. κατὰ τὴν ὅρασιν ὀξὺν] *Visu acrem.* Interpretis *visu celerem* non dicit, quod debet.

κυνὸς ὄμματ' ἔχων] Hoc supponit, canes in oculis sanguine abundare: Nam cæteroquin connexio est nulla, & plane ineptit διὸ. Attende modo, videbis statim. Ipsum illud foras arcessendum satis tamen molestum est hoc loco, &

multis displicere posset: Id ego diffiteri nolo. An forte aliud latet, quod nunc subito sese offert mihi? Dicam: In Libris Homericis, quos Horapollo trivit, scriptum esse potuit αἱμοβαρὲς pro οἰνοβαρὲς; & illud arcte junctum cum κυνὸς ὄμματ' ἔχων, non illepide adduxit forsitan Scriptor Ægyptius, ut eo Symbolum sanguinis appetens illustraret: Sane hoc mihi perquam probabile est, quia sic connexio est certa, & qualis esse debet. διὸ καὶ ὁ Ποιητής: Attende, attende, quæso, ad illud ipsum.

Cap. 102. προσλαμβάνει τοὺς ὀπισθίους πρότερον] Quid? An ranis pedes posteriores nascuntur ante priores? Haud puto, ubi ad ea attendo, quæ Ælianus habet *Lib.* 2. *Cap.* 56. *de Animal.* & ipsam Naturæ legem considero, qua partes capiti proximæ formantur ante alias remotiores. Dein, Symbolum etiam posteriores non amat tempore primas: Nam si priores non ederentur, nisi editis jam posterioribus, aut ego egregie fallor, aut ipsos priores desiderasset Symbolum & ratio Symbolica: Nihil apertius, aut perspicuum magis. Quid multa? Ineptissima lectio est, quam ex Codice Augustano hic repræsentavit Hœschelius. Aliter Aldus, qui προσλαμβάνει τοὺς ὀπισθιόυς πόδας edidit ex Membranis suis: Longe melius certe & accommodatius. Nam sic nihil adest, quod sententiam efficit pravam: Sed quid de verbis dicemus? An illa integra sunt, & numeros habent suos? Ita profecto sentiet nemo, ubi de pedibus anterioribus nihil, ne minimum præcessit. Quid igitur? Legendum autumo plane, vel προσλαμβάνει τοὺς ὀπισθίους πόδας προτέροις vel προσλαμβάνει τοὺς ὀπισθίους προτέροις. *ad priores pedes posteriores assumit.* Præpositio cum verbo ita cohæret, ut separatæ vim habeat omnem: τοὺς ὀπισθίους πόδας πρὸς προτέ-

ροις

ροις λαμβάνει. Nihil notius, & ſic ipſe Philippus plus ſemel. Nunc ordine pedes enaſcuntur, & Symbolum aptum eſt una cum ipſis verbis. Illud addendum: Duplicem lectionem tibi propoſui, quia haud dubie Libri olim variarunt, & in his τὰς ὀπισθίους πόδας προτέροις plenius, in illis τὰς ὀπισθίους προτέροις parcius ſcriptum fuit.

Cap. 104. αὕτη γὰρ ὅταν ἴδῃ &c.] Verba male diſtincta ſunt: Scribe, αὕτη γὰρ ὅταν ἴδῃ τοὺς πολλοὺς τῶν ἰχθύων, μὴ δυναμένους κολυμβᾷν συλλαμβάνει πρὸς ἑαυτὴν καὶ σώζει, *ubi piſcium cætum viderit, eos, qui natare non poſſunt, ad ſe ſumit & ſervat.* Sic aptum eſt, quod dicitur, & ea, quæ de Torpedine piſciculos in cibum captante narrantur vulgo, non refellunt Philippum cum Horapolline ſuo: Quod facit Torpedo, ſolis invalidis facit & qui natare non poſſunt; alios torpore immobiles efficit, & ita capit, ut eſcam præbeant ſibi. Sentiſne? Solos invalidos, ſi forte conſpexerit, ſervat. Et hoc cum re ſignata convenit pulchre. Bonus ille Cauſſinus de Nautilo hic cogitabat.

πρὸς ἑαυτὴν] Melius eſſet πρὸς ἑαυτῇ: quo pertinet Aldi lectio, quam leviter interpolavit Mercerus.

Cap. 105. κακῶς ἀνηλωκότα] Si conſideres Ariſtotelis & Plinii loca notiſſima de Polypi cura domeſtica, quid ais? tibine placet illud κακῶς? Haud puto. Dein, quid mali in eo, quod conſumtis utilibus inutilia abjiciat? Nonne id faciunt omnes & facere debent, qui ſibi officere nolunt ipſi? De eo, hercule, dubitabit nemo. Et quid igitur moramur? Pro κακῶς ἀνηλωκότα ipſe Philippus ſcripſit καλῶς ἀνηλωκότα. Sic cum Ariſtotele & Plinio concinit Noſter: Qui decenter, non perdite, omnia conſumit, Polypo comparatur recte.

πολ-

πολλὰ καὶ ἀσώτως ἐσθίων] Celeberrima eſt Polypi voracitas: Et hæc, credo, Amanuenſes decepit, qui ingenii penuria diſtinguere non poterant accurate diſtinguenda.

Cap. 106. οὗτος γὰρ τοὺς πολύποδας κρατεῖ] Hic ab Aliis omnibus diſſentit Noſter: Vide Ariſtotelem *Lib.* 8. *Cap.* 2. *de Hiſtor. Animal.* Oppianum *Lib.* 2. *Halieutic.* Ælianum *Lib.* 1. *Cap.* 32. *&* *Lib.* 10. *Cap.* 38. *de Animal.* Plinium *Lib.* 9. *Cap.* 62. *Hiſtor. Natural.* &c. Quod non ferendum certe. Fallor, aut Amanuenſes hic iterum dederunt nobis, quod ipſe Philippus non dederat: Scribe, οὗτος γὰρ τοὺς καράβους κρατεῖ, καὶ τὰ πρωτεῖα φέρει. Ita millies nomina confuſa ſunt ab ineptientibus Scribis, & alterum pro altero pictum. Quid? quod ipſum οὗτος ſcripturam hanc deſideret ſibi: Nam id ad proximum πολύποδα ſeſe refert, & ſic nomen male repetitum foras expellit procul. Attende, attende: Certa eſt conjectura.

Cap. 107. πῶς ἄνδρα συζευχθέντα γυναικί;] Mutila iterum Inſcriptio, ut quisque videt, & a Recentioribus male concepta.

ἐν ᾗ ἐτέχθη] *In qua peperit:* Uxor juvencula, quæ in prima ætate ſua peperit, cum adhuc videretur immatura: Hæc una cum Viro juvenculo pinna gravida expreſſa fuit. Interpres peſſime: Sic ſignum non convenit rei ſignatæ, & Horapollo balbutit cum tota Ægyptiorum gente. πίννας ἐγκύους hic habemus diſerte: Et ἄνδρα συζευχθέντα γυναικὶ: Quis autem mulierem ab ipſa nativitatis hora viro junctam audivit aut cogitando ſibi confinxit unquam? Nugæ, nugæ. Deſponſatam novimus & μνηστευθεῖσαν, non alteram. ἡλικίας, ut vides, nunc pretii eſt quantivis, & qui pro eo ſcripſerunt γόνας, quod Margo Hœ-

Hœſchelianus habet, ridiculi ſunt & cachinnos merentur ſolutos. ἐτέχθη idem, quod ἔτεκε: modus patiendi pro modo agendi, qui vix diſtant in partus negotio: Nam quæ parit, eo ipſo revera patitur. Ita Græci ſæpe, ut ſciunt, qui Linguam callent. Nunc ſatis aptum eſt Symbolum; quod longe tamen aptius eſſet, ſi minima mutatione legeretur, Ἀνδρὶ συζευχθεῖσαν γυναῖκα ἀπὸ πρώτης ἡλικίας, ἐν ᾗ ἐτέχθη, βουλόμενοι σημῆναι, πίνναν ἔγκυον ζωγραφοῦσιν. αὕται γὰρ &c. Nam ſic ipſum Symbolum venuſte uni uxori enixæ opponit unam pinnam gravidam, & Symboli ἐξήγησις opportune de pinnis loquitur in genere, quæ juvenes admodum coire ſolent. Attende, probabis, quod dico: Mihi certe, ne quid diſſimulem, lectio iſta unice placet. Junge Caput 94. hujus Libri, ubi eadem numerorum eſt mutatio, ut alia nunc prætercam.

Cap. 108. ἢ καλεῖται πιννοφύλαξ] Hoc Græcum, & a Philippo, ut videtur, additum.

ἀκολούθως τῷ ὀνόματι] Hoc vertendum hic, *nomine convenienti*: Comma poſt πιννοφύλαξ tutius abeſſet: Nam καλεῖται ἀκολούθως πιννοφύλαξ τῷ ὀνόματι cohæret una. Si vera ſeparatio in illis eſſet, pro ἀκολούθως τῷ ὀνόματι Alii ſcripſiſſent ἀκολούθως τῷ πράγματι, & Philippus, quanquam ſcriptor minus politus, id etiam ſumſiſſet ſibi.

Cap. 109. λάμειαν ἔχοντα] Codex Auguſtanus λάμιαν: Utrumque ineptum eſt; nec Hœſchelium audio. Nam quis λάμιαν pro ingluvie adhibuit unquam, ſi Etymon Spectri etiam ſit certum, quod tamen dixerit nemo? Apage nugas: Sic omnia ex omnibus fieri poſſunt. Perbene Mercerus λαίμειαν legit, quod λαιμαργίαν denotare poteſt vi ſua, & Græcia ſtatim agnoverit pro fætu genuino. λαιμὸς, λαιμᾶν,

& λαιμάζειν notissima sunt: Ex eadem familia est λαίμια & λαίμεια. Nihil planius. De Lamia Spectro nos alias loco suo.

Cap. 110. πῶς ἄνθρωπον τὴν ἑαυτοῦ τροφὴν ἐμοῦντα;] Dimidiata etiam Inscriptio, ut ipse Contextus probat statim.

ἢ πάλιν ἀπλήστως ἐσθίοντα] *Sic ut cibum ingestum denuo reddere cogatur.* Ita longe signatius & convenientius est Symbolum: Nam felis aquaticus etiam absorbet fœtum, ut mox eum evomat iterum. Apposite Aristoteles, *οἱ μὲν γαλεοὶ καὶ ἐξαφιᾶσι, καὶ δέχονται εἰς ἑαυτοὺς τοὺς νεοττοὺς.* Sic etiam gulones illi.

νηχόμενος τὸν καταπίνει τὸν γόνον] Natans fœtum absorbet, ubi metus est, ne ab aliis piscibus devoretur. Vide Ælianum *Lib. 9. Cap. 65. de Animal.*

Cap. 112. τρυγόνα] Pastinacam intellige cum Caussino & Pierio Valeriano *Lib. 30. Cap. 16. Hieroglyphic.* Mercerus & Hœschelius hic misere ineptiunt.

ῥίπτει τὴν ἐν τῇ οὐρᾷ ἄκανθαν] *Emittit spinam, quam in cauda habet.* ῥίπτειν βέλη notissimum est: Similiter ῥίπτειν ἄκανθαν accipiendum hic.

Cap. 113. πῶς ἄνθρωπον ἀφειδῶς &c.] Mutila iterum Inscriptio: Nam addere debuissent boni, καὶ ὕστερον καταναλωκότα τὰ ἴδια. Sed ita sapiebant illi. Cum sequenti Inscriptione, πῶς ἄνθρωπον ἐπὶ καλῷ ὁρμήσαντα, similiter sese res habet.

Cap. 114. ὥστε ἐκ τούτου μηκέτι —— καὶ οὕτω διαφεύγει] Ubi ad hæc attendo, non video, qui Symbolo hoc depingere potuerint hominem ἐπὶ καλῷ ὁρμήσαντα καὶ ἀντὶ τούτου κακῷ περιπεσόντα: Nam Sepia incolumis evadit, & atramento suo piscantium oculos eludit. An ad aquæ colorem respicitur hoc Signo, quæ ex pura fit impura, & sic ἀπὸ τοῦ καλοῦ venit ad τὸ κακόν? Hoc aliquid est, fateor, sed adeo jejunum

&

& rancidum, ut merito suo omnibus displicere debeat. Fallor, aut Amanuenses hic iterum loquuntur: Scribe facta transpositione levicula, Ἄνθρωπον ἐπὶ κακῷ ὁρμήσαντα, ἢ ἀντὶ τούτου καλῷ περιπεσόντα, βουλόμενοι &c. Sic Symbolum pulchre cum ipsa re conspirat: Piscantes non metuit Sepia, sui ipsius bene conscia: ἐπὶ κακῷ igitur ὁρμᾷ alacris, & mox ubi periculum urget, atramentum suum emittit, & sic ἀντὶ κακοῦ τῷ καλῷ περιπίπτει, salva & incolumis evadens, inimicosque eludens læta. Sentisne? Id spero equidem ac confido. ἄνθρωπος ἐπὶ κακῷ ὁρμήσας est, qui φιλοκίνδυνος dicitur vulgo.

Cap. 115. στρουθίον πυρίτην] Ita ex Libro Augustano edidit Hœschelius, quem secutus sum, sed sequi non debueram: Nam cum Aldo & Mercero haud dubie legendum est πυργίτην, quo nomine dictus est passer a turribus, in quibus degit & nidificat. πυρίτης nescio, an unquam dictus sit a quoquam: Si tamen id fecerit aliquis jure suo, a πῦρ & igneo calore nomen absque dubio repetierit. Vulgus πυργίτης, cum quo fecit Philippus & facere debuit, ut recte intelligeretur: Hoc certum. Pierius Valerianus in Codice suo etiam πυρίτην invenerat: Vide *Lib.* 20. *Cap.* 28. *Hieroglyphic.*

ὀργῆς] Perbene Hœschelius ὁρμῆς, quod diu ante placuit etiam Gesnero in Libro de *Avibus*. Alterum nimis longe petitum est.

ἑπτάκις μίγνυται &c.] Numerus laborat: Nam passeres fœmellas tricies unius horæ spatio osculantes videas sæpe: An forte ipsum illum numerum expresserat Philippus, & legendum est τριακοντάκις μίγνυται τῇ &c? Hoc verum esse potest: Nam ut dixi, numerus vulgatus nimis certe exiguus est pro passere bene viro.

Cap. 116. λύρην ζωγραφῦσιν] Ad Lyræ harmoniam & numeros Myſticos hic attendendum: Multa de illis Veteres Philoſophi, ut notum.

Cap. 117. τ καταθυμίως πεπραγμένων ἀυτῷ] Articulus ἀυτῷ reſpicere debet ſuperius ἄνθρωπον cum comitatu ſuo: Quod durius certe & coactius. An forte ανω pro ἀνθρώπῳ excluſit ἀυτῷ, & hic quoque Philippi mutavit manum? Id mihi non improbabile.

Cap. 118. ϛρυθοκαμήλυ πλερὸν] *Struthiocameli alam.* Merceri *pennam* non convenit.

I N-

INDEX
IN
HORAPOLLINEM.

A.

B.

C.

D.

Ele-

E.

F.

G.

H.

I.

Igne

Mus

 fu-

INDEX.

FINIS.

ERRATA.

In Præfat. p. 1. lege pro Φαινυβύθεως, Φαινεβύθεως. in Not. p. 200. pro πιςόπαται, πιςόταται. p. 207. pro θημιατήριον, θυμιατήριον. p. 319. pro ὑδονῶν, ἡδονῶν. p. 320. pro πλυμμύρω & πλυμμύρα, πλημμύρω & πλημμύρα.

TRAJECTI AD RHENUM,

Typis PETRI MUNTENDAM, 1727.